महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित

(महाराष्ट्र शासनाचा अंगिकृत व्यवसाय)

(नोंदणीकृत कार्यालय :कृषी उद्योग भवन, दिनकरराव देसाई मार्ग, आरे दुग्ध वसाहत,
गोरेगाव (पूर्व), मुंबई 400 065.)

CIN : U05000MH1965SGC013380

49 वा

वार्षिक अहवाल

2014-2015

अनुक्रमणिका

वार्षिक अहवाल 2014-15

अ.क्र.	सविस्तर तपशील	पृष्ठ क्र.
1	संचालक मंडळाचा अहवाल	4-23
2	स्वतंत्र लेखापरिक्षकांचा (वैधानिक)अहवाल (स्वतंत्र)	24-45
3	महालेखापरिक्षकांचा अहवाल (स्वतंत्र)	46
4	ताळेबंदपत्रक (स्वतंत्र)	47-48
5	नफातोटा पत्रक (स्वतंत्र)	49
6	वित्तीय विवरणाच्या टिप्पण्या (स्वतंत्र)	50-77
7	प्राथमिक व्यवसाय विभाग माहिती (स्वतंत्र)	78
8	रोख प्रवाह विवरणपत्र (स्वतंत्र)	79
9	स्वतंत्र लेखापरिक्षकांचा (वैधानिक)अहवाल (एकत्रिकृत)	81-88
10	महालेखापरिक्षकांचा अहवाल (एकत्रिकृत)	89
11	ताळेबंदपत्रक (एकत्रिकृत)	90-91
12	नफातोटापत्रक (एकत्रिकृत)	92
13	वित्तीय विवरणाच्या टिप्पण्या (एकत्रिकृत)	93-119
14	प्राथमिक व्यवसाय विभाग माहिती (एकत्रिकृत)	120
15	रोख प्रवाह विवरणपत्र (एकत्रिकृत)	121
16	महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईडस् लि. 31 वा वार्षिक अहवाल	122-153
17	महाराष्ट्र कृषी उद्योग विकास महामंडळ - संक्षिप्त टिप्पणी	154-160

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
संचालक मंडळ

अध्यक्ष
श्री. पांडुरंग फुंडकर
माननीय मंत्री (कृषि)
महाराष्ट्र शासन.

संचालक

1. श्री.सदाशिव खोत
   माननीय राज्यमंत्री (कृषि),महाराष्ट्र शासन
2. श्री. दिनेशकुमार जैन, भा.प्र.से.
   अपर मुख्य सचिव (कृषि) महाराष्ट्र शासन
3. श्री. विकास देशमुख, भा.प्र.से.
   आयुक्त (कृषि) महाराष्ट्र शासन
4. श्री.सी.आर. लोही, उपायुक्त
   कृषी, सहकार एवं किसान कल्याण
   मंत्रालय, भारत सरकार
5. डॉ. अशोक करंजकर, भा.प्र.से.
   व्यवस्थापकीय संचालक
   म.कृ.उ.वि.म.म.

नोंदणीकृत कार्यालय

कृषी उद्योग भवन,
दिनकर देसाई मार्ग, आरे मिल्क कॉलनी,
गोरेगांव (पूर्व), मुंबई-400 065.
दुरध्वनी : 022-29272027
फॅक्स : 022 28719398/99
ई-मेल- headoffice@maidcmumbai.com
वेबसाईट - http://www.maidcmumbai.com
CIN:U05000MH1965SGC013380

व्यवस्थापकीय संचालक कार्यालय

राजन हाऊस,
2 रा मजला, सेंच्युरी बाजारजवळ,
प्रभादेवी,मुंबई : 400 025.
दुरध्वनी :022-24300823
फॅक्स : 022 24324221
ई-मेल- patomd@maidcmumbai.com
वेबसाईट - http://www.maidcmumbai.com

बँका :-
स्टेट बँक ऑफ इंडिया
सिंडिकेट बँक
महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक लि.
एच.डी.एफ.सी.बँक
इंडियन बँक

लेखा परीक्षक :-
मे.फोर्ड, ऱ्होर्डस्, पार्कस् अँड कंपनी
सनदी लेखापाल, मुंबई

महाराष्ट्र कृषी उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
49 वा वार्षिक अहवाल 2014-15
संचालकांचा अहवाल

प्रति,
माननीय सदस्य,
महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित

महाराष्ट्र कृषी उद्योग विकास महामंडळ मर्यादितच्या संचालक मंडळाच्या वतीने महामंडळाच्या 2014-15 या वित्तीय वर्षाचा 49 वा वार्षिक अहवाल, 2014-15 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरिक्षित स्वतंत्र लेखे व त्यावरील लेखापरीक्षकांचा अहवाल आपल्याला सादर करताना मला आनंद होत आहे. त्याचप्रमाणे मी 31 मार्च 2015 ला संपलेल्या वित्तीय वर्षाचे लेखापरिक्षित एकत्रिकृत लेखे व त्यावरील लेखापरीक्षकांचा अहवाल आपल्याला सादर करीत आहे.

1. महामंडळाचे कार्यपरिणाम :-

(रुपये कोटीत)

	स्वतंत्र		**एकत्रिकृत**	
	31 मार्च 2015 रोजी संपलेल्या वर्षाकरीता	**31 मार्च 2014 रोजी संपलेल्या वर्षाकरीता**	**31 मार्च 2015 रोजी संपलेल्या वर्षाकरीता**	**31 मार्च 2014 रोजी संपलेल्या वर्षाकरीता**
अ. विक्री	**1420.93**	**1315.61**	**1418.77**	**1313.04**
ब. इतर उत्पन्न	**30.62**	**28.99**	**30.52**	**28.84**
क. ढोबळ अंशदान	**102.51**	**113.49**	**111.76**	**107.42**
ड. व्यय				
विभागीय कार्यालयांचा व्यय	13.94	11.34	13.94	11.34
मुख्य कार्यालयाचा व्यय	29.38	46.10	29.38	46.10
व्याज	1.16	1.10	0.54	0.51
	44.48	**58.54**	**43.86**	**57.95**
इ. तरतूदी				
घसारा	2.14	1.33	2.35	1.54
संशयास्पद ऋणकोसाठी तरतूद	1.28	7.79	15.34	14.06
कर	22.00	30.34	17.19	18.09
	25.42	**39.46**	**34.88**	**33.69**
फ. एकूण व्यय	**69.90**	**98.00**	**78.74**	**91.64**
ग. निव्वळ नफा (क-फ)	**32.61**	**15.49**	**33.02**	**15.78**

वर्ष 2014-15 च्या लेख्यांची ठळक वैशिष्टये खालील प्रमाणे आहेतः-

सन 2014-15 या वर्षामध्ये आपण रू.1420.93 कोटीची विक्रमी उलाढाल केलेली आहे (मागील वर्षी रु.1315.61 कोटी) आणि त्यावर आपणास विभागीय स्तरावर रू.102.51 कोटीचा (मागील वर्षी रु.113.49 कोटी) विक्रमी नफा झालेला आहे.त्यामुळे सन 2014-2015 मध्ये महामंडळाची उत्तम प्रगती झालेली असून महामंडळास रू.57.47 कोटींचा रोख नफा झाला आहे. (मागील वर्षी रोख नफा रू.54.95 कोटी होता)

महामंडळाच्या विक्रीमध्ये 2014-15 मध्ये गतवर्षीपेक्षा 8% वाढ झाली आहे.तर योगदान गेल्या वर्षीपेक्षा 10.79% ने कमी झाले आहे.खत विभागाचीविक्री13.31% ने कमी आहे.कृषी अभियांत्रिकी विभागाच्या विक्रीमध्ये 64.82% ने वाढ झाली आहे.पशुखाद्य विभागाची विक्री 53.37% ने वाढली आहे. जंतूनाशकांची विक्री 2013-14 च्या तुलनेने रु.6.54 कोटीने कमी झाली आहे, त्याची टक्केवारी 7.13% आहे. विभागीय कार्यालयांचा खर्च रु.14.48 कोटी आहे, तो गेल्या

वर्षीच्या तुलनेत थोडासा वाढला आहे.मुख्य कार्यालयाचा खर्चरु.17.97 कोटीने कमी झाला आहे.2014-15 च्या नफा-तोटा पत्रकामध्ये करपश्चात नफा रु.32.61 कोटी झाला आहे (गतवर्षी रु.15.49 कोटी) आणि घसारा, व्याज व करपूर्व नफा रु.63.04 कोटी झाला आहे (गत वर्षी रु.60.13 कोटी). विक्रीचा खर्च या वर्षी रु.7.24 कोटी झाला (गतवर्षी रु.7.46 कोटी) अधिक चांगले रोकड व्यवस्थापन व्यापारी धोरणे, व्यापाऱ्यांबरोबर अधिक चांगले व्यवहार, कमिशन यामुळे वर्षात रु.4.54 कोटीची व्यापार सवलत महामंडळाला मिळाली. (गतवर्षी रु.9.17 कोटी)

2. एकत्रिकृत वित्तीय विवरण :-

कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 129 (3) नुसार एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्र करीत असताना उपकंपनी मे.महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईडस् लि. विचारात घेतली आहे.या एकत्रिकृत वित्तीय विवरणानुसार करपश्चात निव्वळ नफा रु.33.03 कोटी आहे. (मागील वर्षी रु.15.78 कोटी)

3. लाभांश :-

अहवालकालीन वर्षात महामंडळास चांगला नफा झाला असला तरी निधीचा सुयोग्य विनियोग आणि आर्थिक स्त्रोत संरक्षित करण्याच्या उद्देशाने तसेच भांडवली खर्च आणि खेळते भांडवल यांची सांगड घालून संचालक मंडळाने त्यांच्या भागधारकांना रु. 5/- प्रतिभाग या दराने लाभांश जाहीर केलेला आहे. ही रक्कम रु.27.50 लाख होईल.(मागील वर्षी रू.27.50 लाख)

4. विविध कार्याचा आढावा :-

अ. महामंडळ :-

अहवालकालीन वर्षात महामंडळाची एकूण उलाढाल रु.1420.93 कोटी झाली आहे.ती मागील वर्षी रु.1315.61 कोटी होती.महामंडळाच्या मुख्य कार्यांची ठळक वैशिष्ट्ये पुढीलप्रमाणे आहेत.

ब. खते विभाग :-

i. दाणेदार खते :-

दाणेदार खतांचे उत्पादन मागील वर्षीच्या 1,89,046 मे.टन च्या तुलनेत अहवालकालीन वर्षामध्ये 1,90,812 मे.टन इतके झाले आहे. महामंडळाने मागील वर्षाच्या 1,96,610 मे.टनास रु.303.64कोटी किंमतीच्या विक्रीच्या तुलनेत अहवालकालीन वर्षादरम्यान एकूण 1,97,564 मे.टन दाणेदार खताची रु.294.55 कोटी किंमतीची विक्री केली.

ii. सरळ आणि मिश्र खते :-

अहवालकालीन वर्षामध्ये महामंडळाने रु.455.90 कोटींची 3,05,658 मे.टन सरळ व मिश्र खतांची विक्री केलेली आहे. मागील वर्षी ही विक्री 4,10,702 मे.टनाची रु.563.35 कोटीची होती.

क. जंतुनाशके :-

अहवालकालीन वर्षात महामंडळाने रु.85.23 कोटींची जंतुनाशके विकलेली आहेत तर मागील वर्षी ही विक्री रु.91.77 कोटींची होती.

ड. कृषि अभियांत्रिकी :-

कृषि अभियांत्रिकी विभागाची या वर्षाची कामगिरी चांगली असून विभागाने रु.571.74 कोटींची विक्री केलेली आहे तर मागील वर्षी रु.346.88 कोटी इतकी होती.महामंडळाने स्वत: संशोधन केलेले उत्पादन कृषिव्हेटरची 1,349 नग विक्री केली आहे.वस्तुसूचीवर नियंत्रण तसेच इतर राज्यांत कृषिव्हेटरची विक्री वाढविण्याकरीता प्रयत्न करण्यात येत आहेत.

इ. पशुखाद्ये :-

महामंडळाने विचाराधीन वर्षादरम्यान 2,857 मे.टन पशुखाद्याचे उत्पादन घेतले. तर मागील वर्षी 2,736 मे.टन एवढे उत्पादन घेतले होते. तसेच पशुखाद्याची एकूण विक्री मागील वर्षीच्या 2,474 मे.टनास रु.3.41 कोटी किंमतीच्या तुलनेत या वर्षी 2,856 मे.टनाची रु.5.24 कोटी किंमतीची विक्री करण्यात आली. मागील वर्षी सुग्रास/महाॲग्रो यासारखे ब्रॅण्ड प्रस्थापित करण्याकरीता विविध उपाययोजना हाती घेतल्या तसेच नवीन प्रिमियम दर्जाचे सुग्रास गोल्ड हे उत्पादन सुरू करण्यात आले आणि कारखान्यामध्ये उर्जा बचत व उत्पादकता वाढविण्याकरीता विविध बदल करण्यात आले. वाहतुक खर्च कमी करण्याकरीता बाह्य स्त्रोतातून काम करुन घेणे आणि पारंपारिक प्रक्रिया हाती घेण्यात आल्या. आम्ही आता खाजगी व्यापारी आणि दूध सहकारी संस्थांकडून पारंपारिक उत्पादने आणि नवीन वेष्टनांसह संपर्कात आहोत, ज्याची आम्हाला विक्री वाढविण्यास मदत होईल.

फ. नोगा :-

नोगा उद्योगाची विक्री उलाढाल मागील वर्षीच्या रु.7.85 कोटींच्या तुलनेत अहवालकालीन वर्षात रु.8.27 कोटी एवढी होती. या विभागाच्या व्यवसाय कार्यास मार्गावर आणण्याकरीता विविध उपाययोजना केल्या आहेत आणि नोगास भारतीय रेल्वेकडून छोट्या पाकिटांमधून केचप, जाम आणि मिश्र फळांचे लोणचे ब्लिस्टर पॅक्सची मोठ्या प्रमाणात मागणी मिळाली आहे.

5. बुडीत कर्जे कमी करणे आणि न मागितलेली शिल्लक रक्कम कमी करणे :-

महामंडळ हे व्यापारी संस्था असल्यामुळे महामंडळास काही निश्चित रक्कमा त्यांच्या व्यवहाराकरीता व काही काळाकरीता द्याव्या आणि घ्याव्या लागतात.त्यातील काही रक्कमा काही ठराविक मुदतीत मिळणे कठीण असते.तसेच वेगवेगळ्या कारणांमुळे काही रक्कमा द्याव्या लागत नाहीत.परंतु अशा रक्कमांच्या नोंदी नेहमी लेखा पुस्तकात मालमत्ता व दायित्वे म्हणून दाखवाव्या लागतात.त्यामुळे योग्य चित्र स्पष्ट होत नाही. म्हणून लेखा मानांकन धोरण पद्धतीनुसार चालू वर्षादरम्यान रु.0.20 कोटी निर्लेखित केलेल्या आहेत व रु.0.56 कोटी पुनर्लेखित केली आहे आणि सन 2014-15 साली निव्वळ लेखा परिणामांसह रु.0.36 कोटी समायोजित केलेली आहे.

उपरोक्त तरतूदी यापूर्वीच केल्यामुळे महामंडळाच्या या वर्षाच्या नफा-तोट्यावर त्याचा काहीही परिणाम झालेला नाही.

6. घसाऱ्याच्या पद्धतीमधील बदल :-

कंपनी कायदा 2013 मधील तरतुदीनुसार संपत्तीवरील घसाऱ्याचा हिशेब करण्याची पद्धत बदलली आहे.नव्या पद्धतीनुसार वित्तीय वर्ष 2014-15 पासून सरळरेषा पद्धतीनुसार संपत्तीचे उर्वरित आर्थिक आयुष्य विचारात घेतले

जाते.घसाऱ्याचा हिशेब करण्याच्या पद्धतीत बदल झाल्यामुळे रु.120.94 लाख ही रक्कम महामंडळाच्या संचित मिळकतीतून किंवा सामान्य निधीतून समायोजित करावी लागली.महामंडळाच्या तुलनपत्रात संचित मिळकत उपलब्ध नसल्यामुळे ही रक्कम सामान्य निधीतून समायोजित केली आहे.

7. भावी योजना :-

देशाची सध्याची बदलती परिस्थिती विचारात घेता आणि शासनाचे उदात्तीकरणाचे धोरण पहाता, महामंडळाच्या उद्देशांचा व कार्यप्रणालीचा आढावा घेण्याची गरज आहे. त्यानुसार मी असा प्रस्ताव करतो की,

अ. उत्पादन विविधता :-

i. आपण आपल्या उत्पादनांच्या यादीत झिंक सल्फेट आणि फेरस सल्फेट यासारख्या सूक्ष्मपोषक द्रव्यांचा समावेश केला आहे. आम्ही पाण्यामध्ये विद्राव्य खतांसारख्या नवीन उत्पादनांच्या व्यवसायास सुरुवात करण्याचे ठरवत आहोत. कारण भविष्यामध्ये सिंचना खालील क्षेत्रात वाढ होण्याची अपेक्षा आहे.

ii. महामंडळाने पंजाबराव कृषि विद्यापीठ, अकोला व महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी यांचेबरोबर कस्टर्ड ॲप्पल पल्पर, व्हीट ग्रास पावडर यंत्र व न्युमॅटिक प्लँटर इत्यादीचे उत्पादन घेण्यासाठी सामंजस्य करार केला आहे. ही उत्पादने व्यापाऱ्यांमार्फत महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळाच्या नावाने उत्पादित केली जातील. ऊस अंकूर छाटणीचे खुल्या बाजारात उत्पादन करण्याचेही आम्ही ठरवत आहोत.

iii. निम्नतर दरातील युरिया ब्रिक्वेटींग यंत्र महामंडळाने विकसित केले आहे. याकरीता आवश्यक ते प्रमाणपत्र कृषि विद्यापीठाकडून प्राप्त झाले आहे. आयुक्त कृषि यांचे मार्फत होत असलेल्या खरेदी प्रस्तावात सदर यंत्राचा समावेश करता येऊ शकतो. या उत्पादनाची प्राथमिक कृषि पतसंस्था व भात उत्पादक शेतकरी समुहांना समन्वेषणद्वारे विक्री करणे शक्य आहे.

iv. नवीन उपक्रम म्हणून फळे व भाजीपाला यांचे प्रयोगात्मक तत्त्वावर पणन करणे सुरू करीत आहोत. त्यामुळे आम्हाला शेतकऱ्यांपर्यंत थेट पोहोचण्यास मदत होईल आणि त्यामुळे आमच्या खते , जंतुनाशके व पशुखाद्ये इत्यादी उत्पादनांची विक्री वाढविण्यासही मदत होईल.

ब. खतांचा नवा ग्राहकाभिमुख कारखाना सुरु करणे :-

i. महामंडळ सार्वजनिक-खाजगी भागिदारी तत्त्वावर शेतीच्या मातीच्या पृथ:करणावर व पिकेनिहाय आधारित खते निर्माण करण्याचे संयंत्र पुणतांबा, जिल्हा अहमदनगर येथे स्थापित करत आहे. ग्राहकाभिमुख खते म्हणजे शेतीच्या मातीच्या पृथ:करणावर व खते निहाय आधारित खतांची निर्मिती करणे, त्यामुळे शेतकऱ्यांना खतावरील खर्च कमीत कमी करुन जास्तीत जास्त पिके घेता येईल.

ii. नोगाबाबत :किरकोळ बाजारात डबाबंद उत्पादनांची मागणीत घसरण झाल्यामुळे आम्ही आमचे ज्यूस, फळांचे रस, सरबते इत्यादींचे पेट बाटल्यांमध्ये उपलब्ध करण्याचे नियोजित केले आहे. त्यामुळे बाजारात विक्री वृद्धी होईल.

iii. भारत सरकार आणि महाराष्ट्र सरकार यांच्या विविध योजनांतर्गत पाचोरा, जिल्हा जळगाव येथे विविध प्रकारच्या कृषि उपकरणांच्या तपासणीसाठी संशोधन आणि विकास यांच्या सुविधांसाठी प्रयोगशाळा निर्माण करणे.

iv. शेतकाऱ्यांना विक्री व सेवा पुरवता याव्यात यासाठी प्रत्येक तालुका पातळीवर सेवा केंद्र स्थापन करणे, जसे (वस्तू) भाड्याने देणे, साठवणूक करणे, कृषि अवजारांचे / साहित्यांचे वाटप.

क . महामंडळाची पुनर्रचना :-

i. सदोदित बदल होत जाण्याऱ्या आर्थिक परिस्थितीचा विचार करता महामंडळास सध्याची कार्यपद्धती व करीत असलेला व्यवसाय यांचे पुनर्निरीक्षण करणे आवश्यक झाले आहे. त्यासाठी या दोन्ही गोष्टींचा महामंडळ सखोल विचार करुन महामंडळाची पुनर्रचना करण्याचा विचार करीत आहे. त्यामध्ये खालील गोष्टींचा समावेश आहे.

1. व्यवसायाचे स्तरीकरण.
2. मानवी संसाधन व्यवस्थापन विकास व स्वयंचलन.
3. माहिती तंत्रज्ञानाचा वापर करुन व्यवसाय प्रक्रियेचा पुनर्विकास व स्वयंचलित करणे.
4. आर्थिक पुनर्नियोजन (रि-इंजिनिअरिंग) करणे व एम.आय.एस. व्यवस्थापन माहिती यंत्रणा तसेच वित्तीय लेखा यांच्या बाबतची यंत्रणा व संगणकीय पॅकेजेस यांचा विकास करणे.

हे सर्व करण्यासाठी महामंडळ एक सल्लागार नियुक्त करणार आहे.हा सल्लागार प्रक्रियेचे सुक्ष्म अवलोकन करील व महामंडळाच्या पुनर्रचनेची मूळ, तसेच अमलात आणता येण्याजोगी व किफायतशीर उद्दिष्टांबाबत सल्ला देईल.

ii. एकानेच वापरण्याच्या फॉक्स पद्धतीच्या लेखा यंत्रणेऐवजी पूर्णपणे वेबवर आधारित इआरपी/एसएपी यंत्रणा अमलात आणण्यात येईल. या संगणकीकरणामागे उद्दिष्ट असे आहे की, विविध कायदेशीर तरतुदींची पूर्तता करण्यासाठी व त्याहीपेक्षा महत्वाचे म्हणजे वेळच्यावेळी योग्य व्यवस्थापकीय निर्णय घेण्यासाठी अचूक माहिती वेळेवर मिळावी.

ड. अधिक उत्पन्नाचे स्त्रोत :-

सध्या महामंडळ खते, जंतुनाशके, कृषि अभियांत्रिकी, पशुखाद्ये व अन्नप्रक्रिया यांचा व्यवसाय करीत आहे.हे सर्व व्यवसाय महामंडळाच्या मूळ उद्देशाशी संबंधित आहे.महामंडळ आपल्या व्यवसायाचे विविधीकरण करु शकते किंवा राज्यातील शेतकऱ्यांच्या गरजा खऱ्या अर्थाने पूर्ण करेल असे काम सुरु करु शकेल कां याचा विचार करणे आवश्यक आहे.महामंडळाकडे असलेल्या साधनसामुग्रीचा उपयोग लॉजिस्टिक सुविधा, गोदामे बांधणे व तत्सम बाबींसाठी करण्याची शक्यता महामंडळ पडताळून पाहिल.

8. संशयित ऋणको व अग्रिमांकरीता तरतूद :-

मान्यता प्राप्त लेखा पद्धतीनुसार आणि कंपनीने स्वीकारलेल्या धोरणानुसार, कंपनीस सन 2014-15दरम्यान बुडीत, संशयित ऋणको आणि अग्रिमांकरीता रु.0.72 कोटींची तरतूद करावी लागली.(सन 2013-14 मध्ये रु.7.79 कोटी).

9. व्यवसायाच्या स्वरुपात बदल :-

या अहवालाशी संबंधित वित्तीय वर्षात या अहवालाच्या दिवसापर्यंत महामंडळाच्या व्यवसायाच्या स्वरुपात बदल झाला नाही.

10. वित्तीय वर्षाचा अखेरचा दिवस व या अहवालाची तारीख या काळामध्ये महामंडळाच्या आर्थिक स्थितीवर परिणाम होईल असा कोणताही महत्वाचा बदल किंवा घटना झाली नाही.

11. कंपनीची चालू कंपनी स्थिती व कंपनीच्या भावी योजनेत बदल घडेल असे कोणतेही आदेश नियामक संस्था, न्यायालये व न्यायाधिकरण यांनी पारित केले नाहीत.

12. कामाच्या ठिकाणी महिलांचा लैंगिक छळ (प्रतिबंध, मनाई, भरपाई) कायदा 2013 च्या कलम 22 अंतर्गत कोणतीही फिर्याद केली नाही.

13. महामंडळाची 100% उपकंपनी महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईडस् लि. ची वित्तीय कामगिरी खालीलप्रमाणे होती.

(रुपये लाखात)

		31 मार्च 2015 रोजी संपलेल्या वर्षाकरीता	**31 मार्च 2014 रोजी संपलेल्या वर्षाकरीता**
अ.	विक्री	**2049.16**	**2223.51**
ब.	इतर उत्पन्न	**73.50**	**57.53**
क.	ढोबळ योगदान	**243.59**	**206.60**
ड.	खर्च		
इ.	व्याज	0.03	0.02
ई.	तरतूदी		
	घसारा	35.25	20.20
	संशयास्पद ऋण / अग्रिम यासाठी तरतूद	142.78	142.78
	कर	32.08	26.82
फ.	एकूण खर्च	**210.14**	**189.82**
ग.	निव्वळ योगदान (क - फ)	**33.45**	**16.78**

14. ठेवी :-

कंपनीने अहवालाधीन वित्तीय वर्षात कोणत्याही ठेवी स्वीकारल्या नाहीत किंवा ठेवींचे नूतनीकरण केले नाही.

15. महामंडळाने दिलेल्या हमी किंवा गुंतवणूकीचा तपशील :-

आपल्या महामंडळाने या वित्तीय वर्षामध्ये कोणत्याही महामंडळाला किंवा संस्थेला कोणतीही हमी दिली नाही किंवा त्यामध्ये कोणतीही गुंतवणूक केली नाही.मात्र महामंडळाने आपली स्वामित्व कंपनी महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईडस् लि. यांना त्यांचे कामकाज चालवायला रु.शून्य (गतवर्षी रु.शून्य) इतके कर्ज अग्रीम स्वरुपात दिले आहे.

16. कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारी (सी.एस.आर.) :-

कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 135 च्या तरतुदीनुसार संचालक मंडळाने खालील संचालकांची सी.एस.आर. समिती नेमलेली आहे.

1.	अतिरिक्त मुख्य सचिव (कृषी), महाराष्ट्र शासन व संचालक, महाराष्ट्र कृषी उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित	समितीचे अध्यक्ष
2.	आयुक्त (कृषी), महाराष्ट्र शासन व संचालक, महाराष्ट्र कृषी उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित	सदस्य
3.	व्यवस्थापकीय संचालक	सदस्य सचिव

मागील 3 वर्षाचा सरासरी निव्वळ नफा म्हणजे 2011-12, 2012-13, 2013-14 हा रु.39.12 कोटी आहे. याचा 2% सी.एस.आर. येतो. कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 135 मध्ये सी.एस.आर. साठी रु.78.25 लाखाची तरतूद केली आहे.

17. संचालक :-

वित्तीय वर्ष 2014-15 दरम्यान वर्ष 2014-15 करीता लेखा अहवाल स्वीकारण्याच्या तारखेपर्यंत खालील व्यक्तींची मंडळावर संचालक म्हणून नेमणूक करण्यात आली आणि निवृत्त झाले.

अ.क्र.	संचालकांचे नांव	नियुक्तीची तारीख	निवृत्तीची तारीख
1	श्री. पांडुरंग फुंडकर, मा. मंत्री (कृषी) तथा अध्यक्ष, म.कृ.उ.वि.म.मर्यादित	08.07.2016	आजपर्यंत
2	श्री.एकनाथराव खडसे, माननीय मंत्री (कृषि) तथा अध्यक्ष, म.कृ.उ.वि.म.म.मर्यादित	02.11.2014	08.07.2016
3	श्री. सदाशिव खोत माननीय राज्यमंत्री (कृषि)	08.07.2016	आजपर्यंत
4	प्रो. श्री. राम शिंदे, माननीय राज्यमंत्री (कृषि)	13.03.2015	08.07.2016
5	श्री.दिनेश कुमार जैन, भा.प्र.से. अपर मुख्य सचिव (कृषि)	30.06.2015	आजपर्यंत
6	श्री. विकास देशमुख, भा.प्र.से. आयुक्त (कृषी)	06.01.2015	आजपर्यंत
7	श्री.सी.आर. लोही, उपायुक्त, कृषि, सहकार व किसान कल्याण मंत्रालय,भारत सरकार	22.02.2013	आजपर्यंत
8	डॉ. अशोक करंजकर, भा.प्र.से. व्यवस्थापकीय संचालक, म.कृ.उ.वि.म.म.मर्यादित	12.08.2016	आजपर्यंत
9	श्री. अरविंद कुमार, भा.प्र.से. व्यवस्थापकीय संचालक, म.कृ.उ.वि.म.मर्यादित	09.02.2015	12.08.2016
10	श्री. दिनेश वाघमारे व्यवस्थापकीय संचालक, म.कृ.उ.वि.म.मर्यादित	20.09.2012	05.01.2015

सर्व मावळत्या संचालकांनी दिलेल्या अमूल्य मार्गदर्शनाबद्दल संचालक मंडळ त्यांचे आभारी आहे.

18. औद्योगिक संबंध :-

अहवालकालीन वर्षात महामंडळाच्या विविध विभागांमध्ये औद्योगिक संबंध सौहार्दपूर्ण होते. कर्मचाऱ्यांना वेतन आयोगाच्या शिफारशी लागू करण्याबाबतचे दीर्घकालीन प्रलंबित प्रश्न आणि काही जुन्या प्रलंबित बाबी सोडविण्यासाठी आणि शासकीय नियमांनुसार समयबद्ध पदोन्नती योजना लागू करण्याकरीता प्रयत्न करण्यात आले.

19. कर्मचाऱ्यांचा तपशील :-

कंपनी (व्यवस्थापकीय व्यक्तींची नेमणूक व त्यांचे वेतन) नियम 2014 च्या नियम 5 उपनियम (2) नुसार सर्वात जास्त वेतन घेणाऱ्या दहा कर्मचाऱ्यांचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे. महामंडळाच्या कोणत्याही कर्मचाऱ्यास कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 197 (12) सहपठित कंपनी (व्यवस्थापकीय व्यक्तींची नेमणूक व त्यांचे वेतन) नियम 2014 च्या नियम 5 मध्ये घालून दिलेल्या मर्यादेपेक्षा जास्त वेतन दिले नाही.

वेतनाच्या बाबतीत 2014-15 या वित्तीय वर्षात सर्वोच्च दहा कर्मचाऱ्यांचा तपशील :

1	2	3	4	5
कर्मचाऱ्याचे नाव	**कर्मचाऱ्याचे पदनाम**	**प्राप्त वेतन**	**नेमणूकीचा तपशील कंत्राटी किंवा अन्य**	**कर्मचाऱ्याची अर्हता व अनुभव**
श्री. आर.एस.बावीसकर	उप महाव्यवस्थापक (वित्त व लेखा)	1167440.00	महामंडळाच्या वेतनश्रेणीमध्ये	एम.कॉम,आय.सी.डब्ल्यू.ए., डी.एम.एस., डी.टी.एम.
श्री. ए.आर.आग्रेकर	व्यवस्थापक (स्थापत्य)	1149768.00	महामंडळाच्या वेतनश्रेणीमध्ये	बी.ई.(सीव्हील)
श्री. आर.ई. शिंदे	उप महाव्यवस्थापक (पशुखाद्य)	1109476.00	महामंडळाच्या वेतनश्रेणीमध्ये	डी.एम.ई.
श्री. व्ही.ए. सकपाळ	उप महाव्यवस्थापक (अंतिम लेखे)	1084897.00	महामंडळाच्या वेतनश्रेणीमध्ये	बी.कॉम, डिप्लोमा इन कॉम्प्युटर प्रोग्रॅम
श्री. डी.एम. ढवळे	उप महाव्यवस्थापक (खते)	1065697.00	महामंडळाच्या वेतनश्रेणीमध्ये	बी.एस.सी. (ॲग्री.)
श्री. एस.बी. मुंदडा	व्यवस्थापक (खते)	1064932.00	महामंडळाच्या वेतनश्रेणीमध्ये	बी.एस.सी. (ऑर्गे. केमिस्ट्री), डी.बी.एम.
श्री. डी.के. सुर्यगण	उप महाव्यवस्थापक (कृ.अ.)	1036051.00	महामंडळाच्या वेतनश्रेणीमध्ये	बी.टेक. (ए.ई.)
श्री. सुनिल एन. पाटील	उप महाव्यवस्थापक (नोगा / प्रकल्प)	905877.00	महामंडळाच्या वेतनश्रेणीमध्ये	बी.एस.सी. (टेक.)
श्री. बी.एच. सोलंखे	उपव्यवस्थापक (कृ.अ.लेखा)	900871.00	महामंडळाच्या वेतनश्रेणीमध्ये	बी.कॉम.
श्री. पी.जे. सावंत	सहाय्यक व्यवस्थापक	892090.00	महामंडळाच्या वेतनश्रेणीमध्ये	एस.एस.सी.

6	7	8	9	10
नोकरी सुरु केल्याची तारीख	**वय**	**सदर कर्मचाऱ्याने महामंडळात येण्याआधी केलेल्या नोकरीचे स्थान**	**कर्मचाऱ्याने धारण केलेल्या महामंडळाच्या समभागाची संख्या**	**सदर कर्मचारी महामंडळाच्या कोणत्याही संचालकाचा किंवा व्यवस्थापकाचा नातेवाईक आहे काय ? असल्यास त्या संचालक / व्यवस्थापकाचे नाव**
20.09.1993	57 वर्षे	उपलब्ध नाही	निरंक	नाही
10.01.1983	58 वर्षे	उपलब्ध नाही	निरंक	नाही
25.05.1983	56 वर्षे	उपलब्ध नाही	निरंक	नाही
03.11.1982	55 वर्षे	उपलब्ध नाही	निरंक	नाही
13.03.1980	58 वर्षे	उपलब्ध नाही	निरंक	नाही
11.04.1982	55 वर्षे	उपलब्ध नाही	निरंक	नाही
07.05.1991	53 वर्षे	उपलब्ध नाही	निरंक	नाही
25.05.2010	46 वर्षे	उपलब्ध नाही	निरंक	नाही
01.01.1986	56 वर्षे	उपलब्ध नाही	निरंक	नाही
17.09.1979	57 वर्षे	उपलब्ध नाही	निरंक	नाही

20. ऊर्जा बचत, स्वीकारलेले तंत्रज्ञान आणि परकीय चलन उत्पन्न आणि व्यय :-

कंपनी कायदा, 1956 च्या आणि त्यामध्ये ठरविलेल्या नियमांसह वाचावयाच्या कलम 134(8) अन्वये माहिती या अहवालाचा भाग असलेल्या **परिशिष्ट-अ** मध्ये देण्यात आलेली आहे.

21. वार्षिक विवरणाचा सारांश :-

कंपनी कायदा 2013 कलम 92 सहपठित कंपनी (व्यवस्थापन व प्रशासन) नियम 12 नुसार वार्षिक विवरणाचा सारांश **परिशिष्ट-ब** मध्ये दिला आहे.

22. संचालकांचे उत्तरदायित्व विवरण :-

आमच्या समजूतीप्रमाणे आणि त्यांच्याकडून आम्हाला मिळालेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कंपनी अधिनियम 2013 चा भाग 134 (3) (क) मधील अटीनुसार आपले संचालक खालील निवेदन करत आहेत :-

अ. किं वार्षिक लेखे तयार करताना लागू असलेले लेखांकन प्रमाणक पाळण्यात आलेले आहेत आणि त्यात वास्तवतेपासून कोणतीही तफावत नाही.

ब. किं निवडक लेखांकन पद्धती नियमितपणे अंमलात आणल्या आणि संचालकांनी महामंडळाच्या दि.31 मार्च 2015 पर्यंतच्या सर्वसामान्य परिस्थितीबाबत तसेच त्या दिवशी संपणाऱ्या वर्षात झालेल्या तोट्याबाबत खरे व योग्य दर्शन घडेल याकरिता योग्य व योग्य निर्णय घेतले.

क. किं कंपनी अधिनियम 2013 मधील तरतुदीनुसार महामंडळाच्या मालमत्तेचे संरक्षण करण्यासाठी, तसेच लबाडी व इतर गैरमार्ग शोधून काढण्यासाठी आणि ते रोखण्यासाठी आवश्यक ते पुरेसे लेखे/अभिलेख ठेवण्याची काळजी महामंडळाने घेतली आहे.

ड. किं वार्षिक लेखे चालणारी संस्था या आधारे तयार करण्यात आले आहेत.

इ. किं संचालकांनी अंतर्गत वित्तिय नियंत्रण पद्धती घालून दिली आहे, जी महामंडळाकडून पाळली जात आहे व सदर अंतर्गत वित्तिय नियंत्रण पद्धती पुरेशी असून परिणामकतेने वापरली जात आहे आणि

फ) किं संचालकांनी लागू असलेल्या कायद्यातील तरतुदींची पुर्तता करण्यासाठी योग्य पद्धती आखली असून ती कामकाज चांगल्यारितीने चालण्यास पुरेशी आहे.

23. लेखा परीक्षक :-

भारत सरकारचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांनी 2014-15 या वर्षाकरीता में.फोर्ड, ऱ्होर्डस्, पार्कस् अँड कंपनी, सनदी लेखापाल यांची महामंडळाचे सांविधिक लेखापरीक्षक म्हणून नियुक्ती केलेली आहे. सन 2014-15 या वर्षाचे हिशेब पूर्ण करण्यासाठी में.फोर्ड, ऱ्होर्डस्, पार्कस् अँड कंपनी, सनदी लेखापाल यांनी दिलेल्या उत्कृष्ट सहकार्य आणि मार्गदर्शनाबद्दल संचालक मंडळ त्यांचे आभारी आहे.

24. ऋणनिर्देश :-

महाराष्ट्र शासनाच्या कृषि विभागातील, केंद्र शासनाच्या कृषि विभागातील अधिकारी आणि कर्मचारी यांनी दिलेल्या सेवा व सहकार्याबद्दल संचालक मंडळ त्यांचे आभारी आहे.तसेच एच.डी.एफ.सी.बँक, इंडियन बँक, भारतीय स्टेट बँक, बँक ऑफ महाराष्ट्र, विजया बँक आणि सिंडीकेट बँक यांनी दिलेल्या उत्तम सेवेबद्दल संचालक मंडळ त्यांचे आभारी आहे.भारत सरकारचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक आणि त्यांच्या कार्यालयातील अधिकारी व कर्मचारी वर्ग यांनी दिलेल्या सहकार्याबद्दल संचालक मंडळ त्यांचे आभारी आहे.त्याचप्रमाणे महामंडळाचे अधिकारी व कर्मचारी यांनी, त्यांनी दिलेल्या योगदानाबद्दल संचालक मंडळ आभारी आहे.

संचालक मंडळाकरीता व वतीने

(पांडुरंग फुंडकर)
अध्यक्ष

मुंबई
दिनांक :31 ऑगस्ट, 2016

परिशिष्ट-अ

जोडपत्र

(नमुना - अ)

(नियम 2)

खते विभागाच्या ऊर्जा बचतीच्या अनुषंगाने जाहीर करावयाचा तपशील

अ)	वीज व इंधनाचा वापर	चालू वर्ष 2014-15	मागील वर्ष 2013-14
1.	**वीज**		
	अ) वापरलेले/खरेदी केलेले युनिट्स (केडब्लयूएच) :	1360958	1409557
	एकूण रक्कम (रु.)	10583342.00	10727298.00
	दर/ प्रति युनिट (के.व्ही.)	7.78	7.61
	ब) स्वयंनिर्मित		
	डिझेल जनित्र	0.00	0.00
	वाफेचे जनित्र	0.00	0.00
2.	**कोळसा**		
	वापरलेला (मे.टन)	2627905	2925471
	एकूण रक्कम (रु.)	13109216.00	14206284.00
	दर/प्रति युनिट (किलो) (रुपये)	4.99	4.85
3.	**फर्नेस तेल**		
	परिमाण (किलो लिटर)	3.000	0
	एकूण रक्कम (रु.)	126568.00	0.00
	सरासरी दर (रुपये/प्रति लिटर)	42189.57	0.00
4.	**उत्पादनाचा प्रति युनिट वापर :**		
	प्रमाण, जर असल्यास		
	कोळसा (विशेष दर्जा)	17.08	17.08
	वीज	8.88	8.88
	फर्नेस तेल (प्र.मे.टन)	0.00	0.00
	इतर (विनिर्दिष्ट)	0.00	0.00
ब.	**उत्पादन**		
	एन.पी.के. (मे.टन) (स्वनिर्मित)	160667	176164
	एन.पी.के. (मे.टन) (बाह्य स्त्रोतातून)	28379	14648
	एकूण	**189046**	**190812**

परिशिष्ट-अ

जोडपत्र

(नमुना - अ)

(नियम 2)

पशुखाद्य विभागाच्या ऊर्जा बचतीच्या अनुषंगाने जाहीर करावयाचा तपशील

अ)	वीज व इंधनाचा वापर	चालू वर्ष 2014-15	मागील वर्ष 2013-14
1.	**वीज**		
	अ) वापरलेले / खरेदी केलेले युनिट्स (केडब्लयूएच) :	8502	52896
	एकूण रक्कम (रु.)	97198.00	586925.00
	दर/ प्रति युनिट (के.व्ही.)	11.43	11.09
2.	**लाकडी कोळसा/फर्नेस तेल (एल.डी.ओ.)**		
	अ) जळाऊ लाकूड (कि.ग्रॅ.)	26050	97075
	एकूण रक्कम (रु.)	79200.00	292202.00
	दर/ प्रति युनिट (किलो) (रुपये)	3.04	3.01
	ब) एल.डी.ओ. परिमाण (लिटर)	0	87
	एकूण रक्कम (रु.)	0	2701.00
	सरासरी दर (रु.) (एल.डी.ओ.)	0	1.48
	एकूण (अ+ब)	**79200.00**	**294903.00**
3.	**उत्पादनाचा प्रति युनिट वापर :**		
	तपशिलासह :		
	युनिट प्रमाण, जर असल्यास		
	वीज (केडब्ल्यूएच / प्र.मे.टन)	15.48	23.71
	जळाऊ लाकूड मे.टन	61.20	53.17
	फर्नेस तेल (एल.डी.ओ.) लिटर्स	-	0.05
	किंमत (विनिर्दिष्ट दर्जा)	-	0.00
	इतर (विनिर्दिष्ट)	-	0.00
ब)	**एकूण उत्पादन**		
	मॅश	122.970	730
	पॅलेट	425.910	1826
	व्यापारी / पेषण	13.905	180
	एकूण	**562.785**	**2736**

परिशिष्ट-अ

जोडपत्र

(नमुना - अ)

(नियम 2)

खाद्य पदार्थ प्रक्रिया विभागाच्या (नोगा) ऊर्जा बचतीच्या अनुषंगाने जाहीर करावयाचा तपशील

अ)	**वीज व इंधनाचा वापर**	**चालू वर्ष 2014-15**	**मागील वर्ष 2013-14**
1.	**वीज**		
	अ) वापरलेले/खरेदी केलेले युनिट्स (केडब्लयूएच) :	111413	116333
	एकूण रक्कम (रु.)	1111710.00	972760.00
	दर/ प्रति युनिट (के.व्ही.)	9.98	8.38
	ब) स्वयंनिर्मित		
	वाफ चक्की जनित्र	0	NIL
	वाफ चक्की / जनित्र	0	NIL
2.	**वाफेचा कोळसा "क" दर्जा :**		
	परिमाण मे.टन मध्ये	765.420	714.010
	एकूण रक्कम (रु.)	3344298.00	2278328.00
	सरासरी दर/प्रति मे.टन (रु.)	4369.23	3190.89
3.	**फर्नेस तेल**		
	परिमाण (किलो लिटर्स)	0	NIL
	एकूण सरासरी (रु.)	0	NIL
	सरासरी दर (रु.)	0	NIL
4.	**उत्पादनाचा प्रति युनिट वापर :**		
	प्रमाण, जर असल्यास		
	वीज (प्र.मे.टन)	59.70	77.03
	कोळसा	0.410	0.473
	लाईट डिझेल तेल	0.000	0.000
ब.	**नोगा कारखाना हिंगणा येथील उत्पादन**	**1866.23**	**1510.18**

परिशिष्ट-ब

वार्षिकविवरणाचा उतारा

फॉर्म नंबर एमजीटी - 9

दि. 31 मार्च 2015 रोजी संपलेल्या वर्षाकरिता

कंपनी अधिनियम 2013 मधील भाग 92 (3) अन्वये आणि कंपनी

(व्यवस्थापन आणि प्रशासन) नियम 2014 मधील नियम 12 (1) अन्वये

1. नोंदणीचा तपशील

1. कंपनीचा ओळख क्रमांक	U05000MH1965SGC013380
2. नोंदणीचा दिनांक	15/12/1965
3. कंपनीचे नाव	महाराष्ट्र कृषी उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
4. कंपनीचा वर्ग / उपवर्ग	भाग मर्यादित कंपनी / राज्यशासन कंपनी - खाजगी कंपनी
5. नोंदणीकृत कार्यालयाचा पत्ता आणि संपर्काचा तपशील	कृषी उद्योग भवन, आरे मिल्क कॉलनी, दिनकरराव देसाई मार्ग, गोरेगाव (पूर्व), मुंबई, महाराष्ट्र इ 400 065 दूरध्वनी क्र. 22-29272027 ई-मेल :www.maidcmumbai.com
6. कंपनी स्टॉकएक्सेंजच्या यादीत समाविष्ट आहे का	नाही
7. निबंधक आणि हस्तांतरण दलाल असल्यास त्यांचे नाव, पत्ता व संपर्काचा तपशील	लागू होत नाही

2. कंपनीचे प्रमुख उद्योग कार्य

कंपनीच्या कार्यातून अहवाल वर्षात मिळालेला महसुल रु.1420.93 कोटी होता.कंपनीचे उत्पन्न हे ‘‘इतर उत्पन्न’’ दर्शवते.

अ.क्र.	मुख्य उत्पादन / सेवेचे नाव आणि वर्णन	उत्पादन / सेवेचा NIC Code	कंपनीच्या एकूण उलाढालीच्या टक्केवारी
1.	खते	9961/99611720	52.81%
2.	कीटकनाशक	9986/99861193	6.00%
3.	कृषी अभियांत्रिकी	9983/99833290	40.24%
4.	पशुखाद्ये	9988/99881700	0.36%
5.	प्रक्रियाकृत अन्न	9988/99881690	0.58%

3. सूत्रधारी, उपकंपनी आणि सहकारी कंपनीचा तपशील :

अ.क्र.	कंपनीचा नाव व पत्ता	कंपनी ओळख क्रमांक / जीएलएन	सूत्रधारी उपकंपनी सहकारी कंपनी	धारण केलेले भाग	लागू असलेला भाग
1	महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईडस् लिमिटेड	U24210MH1984SGC032856	उपकंपनी	100%	87(II)

4. **भाग धारण ढाचा (एकूण समभागाच्या टक्केवारीनुसार भागभांडवलाचा तपशील)**

1. **वर्गनिहाय भागधारण**

	भागधारकांचा वर्ग	वर्षाच्या सुरुवातीस धारण केलेले भाग				वर्ष अखेरीस धारण केलेले भाग				टक्केवारी वर्षातील बदल
		डिमॅट	फिजीकल	एकूण	एकूण भागाची टक्केवारी	डिमॅट	फिजीकल	एकूण	एकूण भागाची टक्केवारी	
अे	**प्रवर्तक**									
1	**भारतीय**									
अे	वैयक्तिक/अविभक्त कुटूंब	0	0	0	0	निरंक	0	0	0	निरंक
बी	केंद्र शासन	निरंक	250000	250000	45.45	निरंक	250000	250000	45.45	निरंक
सी	राज्य शासन*	निरंक	300000	300000	54.55	निरंक	300000	300000	54.55	निरंक
डी	संयुक्त कंपन्या	0	0	0	0	0	0	0	0	0
इ	बँक/वित्तीय संस्था	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एफ	इतर असल्यास	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	एकूण (अ)(1)	निरंक	550000	550000	100%	निरंक	550000	550000	100%	निरंक
2	**विदेशी**									
जी	अनिवासी भारतीय वैयक्तिक	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एच	इतर वैयक्तिक	0	0	0	0	0	0	0	0	0
आय	संयुक्त कंपन्या	0	0	0	0	0	0	0	0	0
जे	बँक/वित्तीय संस्था	0	0	0	0	0	0	0	0	0
के	इतर असल्यास	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	एकूण (अ)(2)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
बी	**सार्वजनिक भागधारणा**	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	संस्था	0	0	0	0	0	0	0	0	0
अे	म्युच्यूअल फंड	0	0	0	0	0	0	0	0	0
बी	बँक/वित्तीय संस्था	0	0	0	0	0	0	0	0	0
सी	केंद्र सरकार	0	0	0	0	0	0	0	0	0
डी	राज्य सरकार	0	0	0	0	0	0	0	0	0
इ	व्हेन्चर भांडवल निधी	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एफ	विमा कंपन्या	0	0	0	0	0	0	0	0	0
जी	वित्तीय संस्था	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एच	विदेशी व्हेन्चर भांडवल निधी	0	0	0	0	0	0	0	0	0
आय	इतर	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	एकूण (ब)(1)									
2	**बिगर संस्था**	0	0	0	0	0	0	0	0	0
अे	संयुक्त कंपन्या	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	भारतीय	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	विदेशी	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ब	वैयक्तिक	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	वैयक्तिक भागधारक जो.रु.1 लाखापर्यंत नाममात्र भागभांडवल धारण करणारा	0	0	0	0	0	0	0	0	0

2	वैयक्तिक भागधारक जो.रु.1 लाखापेक्षा अधिक नाममात्र भागभांडवल धारण करणारा	0	0	0	0	0	0	0	0	0
सी	इतर दर्शवावे	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	एकूण (ब)(2)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	एकूण सार्वजनिक भागधारणा (ब)=(ब)(1)+(ब)(2)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
सी	काळजी वाहकाकडे असलेले भाग	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	एकूण (अे+बी+सी)	निरंक	550000	550000	100%	निरंक	550000	550000	100%	निरंक

* महाराष्ट्राचे राज्यपालांनी नामनिर्देशित 6 भागधारक अंतर्भूत आहेत.

2. प्रवर्तकांची भागधारणा

अ.क्र.	**भागधारकाचे नाव**	**वर्षाच्या सुरुवातीस भागधारणा**			**वर्ष अखेरीस भागधारणा**			
		भाग संख्या	**एकूण भागाच्या तारण / अडथळा असलेल्या भागाची टक्केवारी**	**कंपनीच्या एकूण भागांपैकी टक्केवारी**	**भाग संख्या**	**एकूण भागाच्या तारण / अडथळा असलेल्या भागाची टक्केवारी**	**कंपनीच्या एकूण भागांपैकी टक्केवारी**	**वर्षातील भागधारणेत झालेल्या बदलाची टक्केवारी**
1	महाराष्ट्राचे राज्यपाल	300000	54.55%	निरंक	300000	54.55%	निरंक	निरंक
2	राष्ट्रपती, भारत सरकार	250000	45.45%	निरंक	250000	45.45%	निरंक	निरंक
	एकूण	**550000**	**100%**	**निरंक**	**550000**	**100%**	**निरंक**	**निरंक**

प्रवर्तकांच्या भागधारणेत झालेला बदल (कोणताही बदल नसल्यास तसे दर्शवावे.)

अ.क्र.		**वर्षाच्या सुरुवातीस भागधारणा**		**वर्षातील संचित भागधारणा**	
		भाग संख्या	कंपनीच्या एकूण भागांपैकी टक्केवारी	भागसंख्या	कंपनीच्या एकूण भागांपैकी टक्केवारी
	दिनांक निहाय वर्षाच्या सुरुवातीस वर्षातील प्रवर्तकाच्या भागधारणेत झालेली वाढ / घट (वितरण/हस्तांतरण/बोनस/थेट समभाग इत्यादीच्या) त्याच्या कारणासहीत दर्शवावीत.	550000 वर्षात भागधारणेत कोणताही बदल झालेला नाही	100%	550000 वर्षात भागधारणेत कोणताही बदल झालेला नाही	100%
	वर्षाच्या अखेरीस	550000	100%	550000	100%

3. संचालक, प्रवर्तक आणि जीडीआरएस आणि एडीआरएस याचे धारक वगळता प्रमुख 10 भाग धारकांचा भागधारण ढाचा.

भरणा झालेले संपूर्ण भागभांडवल महाराष्ट्राचे राज्यपाल आणि त्यांच्या 6 प्रतिनिधींनी व मा.राष्ट्रपती, भारत सरकार यांनी धारण केले आहे.

अ.क्र.		वर्षाच्या सुरुवातीची भागधारणा		वर्षातील संचित भागधारणा	
		भाग संख्या	कंपनीच्या एकूण भागांची टक्केवारी	भाग संख्या	कंपनीच्या एकूण भागांची टक्केवारी
	वर्षाच्या सुरुवातीस	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
	दिनांक निहाय वर्षात प्रवर्तकांच्या भागधारणेत झालेल्या वाढ / घटीचा तपशील वाढ / घटीच्या / (वितरण/हस्तांतरण/बोनस समभाग कारणांसह दर्शवावा इत्यादी)	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
	वर्ष अखेरीस	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक

5. उपकृतता :

थकीत / उपार्जित व्याजासह परंतु जे अदायगीसाठी देय नाही अशी कंपनीची उपकृतता

(रुपये 000)

	ठेवींसह प्रतिभूत कर्जे रु.	अप्रतिभूत कर्जे रु.	ठेवी रु.	एकूण उपकृतता रु.
वित्तीय वर्षाच्या सुरुवातीस उपकृतता				
1. मुद्दल रक्कम	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
2. देय परंतु अदायगी न केलेले व्याज	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
3. उपार्जित परंतु देय नसलेले व्याज	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
एकूण (1+2+3)	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
वित्तीय वर्षातील उपकृततेतील बदल				
- वाढ	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
- घट	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
निव्वळ बदल	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
वित्तीय वर्षअखेरीस उपकृतता				
1. मुद्दल रक्कम	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
2. देय परंतु अदायगी न केलेले व्याज	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
3. उपार्जित परंतु देय नसलेले व्याज	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
एकूण (1+2+3)	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक

6. संचालक आणि प्रमुख व्यवस्थापकीय व्यक्तींचे वेतन :

अ. व्यवस्थापकीय संचालक, पूर्ण वेळ संचालक आणि किंवा व्यवस्थापकांचे वेतन

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	वेतनाचा तपशील	व्यवस्थापकीय संचालक / पूर्ण वेळ संचालक / व्यवस्थापक				एकूण रक्कम
	नाव व पदनाम	श्री. दिनेश वाघमारे		श्री. अरविंदकुमार		
1	**ढोबळ वेतन** अ. आयकर कायदा 1961 चा भाग 17(1) मधील तरतुदीनुसार वेतन ब. आयकर कायदा 1961 भाग 17(2) खाली अवांतर प्राप्तीचे मुल्य क. आयकर कायदा 1961 भाग 17(3) खाली वेतनातून नफा	11.32 1.67		1.61 0.68		12.93 02.35
2	भाग विकल्प	0	0	0	0	0
3	समभाग	0	0	0	0	0
4	कमिशन - नफ्याच्या टक्केवारीनुसार - इतर असल्यास दर्शवावे	0	0	0	0	0
5	इतर, कृपया दर्शवावे	0	0	0	0	0
6	एकूण (अ)	0	0	0	0	0
	कायद्यानुसार मर्यादा	व्यवस्थापकीय वेतन अदायगी न केल्यामुळे लागू नाही.				

ब. इतर संचालकांचे वेतन :

अ.क्र.	वेतनाचा तपशील	व्यवस्थापकीय संचालक / पूर्ण वेळ संचालक / व्यवस्थापक				एकूण रक्कम
	स्वतंत्र संचालक मंडळाच्या समिती सभांना हजर राहाण्याचे शुल्क कमिशन इतर - कृपया दर्शवावे	0	0	0	0	0
	एकूण (1)					
	इतर बिन कार्यकारी संचालक मंडळाच्या समिती सभांना हजर राहाण्याचे शुल्क कमिशन इतर - कृपया दर्शवावे	0	0	0	0	0
	एकूण (2)	0	0	0	0	0
	एकूण (ब) = (1+2)	0	0	0	0	0
	एकूण व्यवस्थापकीय वेतन	0	0	0	0	0
	कायद्यानुसार सर्वसाधारण मर्यादा	व्यवस्थापकीय वेतन अदायगी नसल्यामुळे लागू होत नाही.				

क. व्यवस्थापकीय संचालक/व्यवस्थापक/पूर्णवेळ संचालका व्यतिरिक्त प्रमुख व्यवस्थापकीय व्यक्तींचे वेतन

अ.क्र.	**वेतनाचा तपशील**	**प्रमुख व्यवस्थापकीय व्यक्ती**			
		प्रमुख कार्यकारी अधिकारी	**कंपनी सचिव**	**मुख्य वित्त अधिकारी**	**एकूण**
1	**ढोबळ वेतन** अ. आयकर कायदा 1961 चा भाग 17(1) मधील तरतुदीनुसार वेतन	0	0	0	0
	ब. आयकर कायदा 1961 भाग 17(2) खाली अवांतर प्राप्तीचे मुल्य	0	0	0	0
1	क. आयकर कायदा 1961 भाग 17(3) खाली वेतनातून नफा	0	0	0	0
2	भाग विकल्प	0	0	0	0
3	समभाग	0	0	0	0
4	कमिशन - नफ्याच्या टक्केवारीनुसार - इतर असल्यास दर्शवावे	0	0	0	0
5	इतर, कृपया दर्शवावे	0	0	0	0
6	एकूण	0	0	0	0

7. दंड/शास्ती/अपराधाना बंधन : निरंक

वर्ग	**कंपनी कायद्याचा भाग**	**थोडक्यात वर्णन**	**दंड / शास्ती / लादलेले शुल्क**	**प्राधिकार**	**जर अपील केले असेल तर तपशील द्यावा**
अ. कंपनी					
दंड	--------- निरंक ---------				
शास्ती					
कंपाऊडींग					
ब. संचालक					
दंड	--------- निरंक ---------				
शास्ती					
कंपाऊडींग					
क. इतर कसूरदार अधिकारी					
दंड	--------- निरंक ---------				
शास्ती					
कंपाऊडींग					

फॉर्म नंबर एओसी - 2

अधिनियमाचा भाग 134 चा उपभाग (3) चे कलम (एच) आणि कंपनी (लेखे) नियम 2014 चा नियम 8(2) अन्वये कंपनी अधिनियम 2013 चा भाग 188 चा उपभाग (1) मध्ये संदर्भ दिलेल्या व कंपनीने संबंधित संस्थांबरोबर केलेल्या कंत्राटाचा / व्यवस्थेचा तपशील त्याच्या काही दीर्घ व्यवहारासह प्रकटीकरण नमूना.

1.

अ.क्र.	**तपशील**	**माहिती**
	संबंधित संस्थांची नावे आणि संबंधाचे स्वरुप	निरंक
	कंत्राट / व्यवस्था / व्यवहाराचे स्वरुप	निरंक
	कंत्राट / व्यवस्था / व्यवहाराचा कालावधी	निरंक
	कंत्राट / व्यवस्था / व्यवहाराच्या ठळक अटी कोणतेही मुल्य असल्यास ते धरुन	निरंक
	प्रत्येक कंत्राट / व्यवस्था / व्यवहार करण्याबाबतचे स्पष्टीकरण	निरंक
	मंडळाकडून मान्यतेची तारीख	निरंक
	आगाऊ रक्कम अदा केलेली असल्यास	निरंक
	कलम 188 मधील पहिल्या तरतुदीनुसार आवश्यक असल्याप्रमाणे विशेष ठराव ज्या सर्वसाधारण सभेत मंजूर करण्यात आला त्या सभेची तारीख	निरंक

2. दीर्घ मुदतीच्या कंत्राट / व्यवस्था किंवा व्यवहाराचा तपशील :

अ.क्र.	**तपशील**	**माहिती**
	संबंधित संस्थांची नावे आणि संबंधाचे स्वरुप	निरंक
	कंत्राट / व्यवस्था / व्यवहाराचे स्वरुप	निरंक
	कंत्राट / व्यवस्था / व्यवहाराचा कालावधी	निरंक
	कंत्राट / व्यवस्था / व्यवहाराच्या ठळक अटी कोणतेही मुल्य असल्यास ते धरुन	निरंक
	मंडळाकडून मान्यतेची तारीख	निरंक
	आगाऊ रक्कम अदा केलेली असल्यास	निरंक

स्वतंत्र लेखापरीक्षकांचा अहवाल

प्रति
सदस्य
महाराष्ट्र कृषी उद्योग विकास महामंडळ मर्या.

महोदय,

आम्ही **"महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित"** यांचा सोबत जोडलेला **दिनांक 31 मार्च 2015** रोजीचा स्वतंत्र ताळेबंद आणि त्याच तारखेचे नफा-तोटा पत्रक, रोख प्रवाह विवरणपत्राचे, महत्वाची लेखा धोरणे व इतर सविस्तर माहितीचे लेखापरीक्षण केले आहे.

स्वतंत्र वित्तीय विवरण व्यवस्थापनाची जबाबदारी :

कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 134 (5) मध्ये वित्तीय वर्षामधील कंपनीचे कामकाज कंपनीची आर्थिक स्थिती व कंपनीचा नकदप्रवाह यांची खरी व योग्य स्थिती दर्शवणारी वित्तीय विवरणे तयार करणे ही कंपनीच्या संचालक मंडळाची जबाबदारी आहे. ही विवरणे भारतातील सर्वसामान्यपणे स्वीकृत असलेले लेखा मानके व कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 133 मध्ये निर्देशित केलेल्या तसेच कंपनी (लेखा) नियम 7 मध्ये सुद्धा निर्देशित केलेल्या लेखा मानकांनुसार असणे आवश्यक आहे. याबरोबरच संचालक मंडळाच्या जबाबदारीमध्ये कंपनीच्या मालमत्तेच्या सुरक्षिततेसाठी तसेच घोटाळे व गैरव्यवहार थांबवणे व शोधणे यासाठी कंपनी कायद्यानुसार आवश्यक असे लेखा अभिलेख ठेवणे आवश्यक अशा लेखा नीती निवडणे व अंमलात आणणे, योग्य निर्णय घेणे, योग्य अंदाज करणे, पुरेसे अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे स्थापन करणे, तयार करणे, अंमलात आणणे, याद्वारे लेखा अभिलेख अचूक व संपूर्ण रहातील याची खात्री करणे व यातून कंपनीची अशी वित्तीय विवरणे तयार करणे की जी योग्य व सत्य वित्तीय स्थिती दर्शवतील व चूक किंवा घोटाळा यामुळे घडलेल्या कोणत्याही चुकीच्या विधानातून मुक्त असतील या सर्व बाबींचा समावेश होतो.

लेखापरीक्षकांची जबाबदारी :

सदर वित्तीय विवरणांवर आमच्या लेखापरीक्षणावर आधारित असे आमचे मत व्यक्त करणे ही आमची जबाबदारी आहे.

आमचा लेखापरीक्षण अहवाल तयार करताना त्यामध्ये कोणच्या गोष्टींचा अंतर्भाव करायचा हे ठरवताना आम्ही कंपनी कायद्याच्या तरतुदी व लेखा तसेच लेखापरीक्षण मानके तसेच त्या अंतर्गत केलेले नियम यांचा विचार केला आहे.

आर्थिक विवरणपत्रात दर्शविलेल्या रक्कमा व केलेल्या विधानांना लेखापरीक्षण पुरावे आहेत का हे तपासण्याच्या पद्धती लेखापरीक्षेमध्ये समाविष्ट असतात. लेखापरीक्षक हा स्वतःचे न्याय व घोटाळे किंवा चुका यामुळे वित्तीय विवरणामध्ये महत्वाची चुकीची विधाने होण्याचा धोका किती आहे याची शक्यता लक्षात घेऊन लेखापरीक्षणाची पद्धत ठरवतो. परिस्थितीमध्ये आवश्यक अशा लेखापरीक्षा पद्धती ठरवताना लेखापरीक्षक कंपनीने वित्तीय विवरणे तयार करताना व त्याचे योग्य सादरीकरण करताना संदर्भित अशा ज्या अंतर्गत नियंत्रण पद्धतीचा वापर केला आहे त्याचा विचार करतो. कंपनी अवलंबित असलेली लेखा धोरणे त्या त्या परिस्थितीला अनुसरुन आहेत काय तसेच व्यवस्थापनाने केलेले लेखा अंदाज कितपत योग्य आहेत हे ठरवणे हा लेखापरीक्षेचा एक भाग आहे.तसेच वित्तीय विवरणाचे सर्वसाधारण सादरीकरण कितपत बरोबर आहे हा ही लेखापरीक्षणाचा भाग आहे.

आम्हाला मिळालेला लेखापरीक्षा पुरावा हा आमच्या सशर्त लेखापरीक्षण मतप्रदर्शनाला पुरेसा व योग्य असा आहे असा आमचा विश्वास आहे.

मत :

सशर्त मत देण्यासाठी आधारभूत बाबी :

1. कंपनीचे रसायनी व जालना येथील सिंगल सुपर फॉस्फेट संयंत्र, मोतीबाग येथील नोगा संयंत्र व यवतमाळ येथील वैरण वीट संयंत्र बराच काळ बंद आहेत. या संयंत्राच्या किमतीच्या हानीचे मूल्यमापन कंपनीने अद्याप केले नाही. त्यामुळे या संपत्तीच्या किमतीच्या हानीबाबत कंपनीने तरतूद केली नाही. (टिप्पणी क्र.37 पहा)

2. कंपनीने स्थगित कराबाबत देयता/ संपत्तीचे मूल्यमापन केले नाही, तसेच त्याचे लेखांकन केले नाही. त्यामुळे ह्या रकमेचे मूल्यमापन झाले नाही. (टिप्पणी क्र.27-xviii)

3. मोर्शी येथे फळ प्रक्रिया संयंत्रासाठी महाराष्ट्र सरकारने रु.107.71 लाख (निव्वळ रक्कम) (गतवर्षी 103.58 लाख) या रक्कमेचा वित्त पुरवठा केला आहे. ही रक्कम सदर संयंत्राची स्थायी संपत्ती घेण्यासाठी वापरली आहे. तथापी, कंपनीने ही रक्कम स्थायी संपत्ती ऐवजी गुंतवणूक म्हणून दाखवली आहे. त्यामुळे स्थायी संपत्ती त्या रकमेने कमी व गुंतवणूक जास्त दाखवली आहे. (टिप्पणी क्र.30अ) त्यामुळे सदर संपत्ती लेखांकित झाल्यापासून त्यावर घसारा आकारण्यात आला नाही. त्याचप्रमाणे संयंत्र सुरु झाल्यानंतर त्यावर झालेला राजस्व खर्च रु.21.73 लाख हा समायोजित करण्याऐवजी गुंतवणूकीमध्ये मिळवला गेला आहे.

4. काटोल प्रकल्पाच्या हस्तांतरणा संदर्भात कंपनीने मे.अलायन्स ॲग्रो इंडिया लि. च्या 14% संचयी विमोचनयोग्य अग्रहक्क भागांमध्ये रु.386.20 लाख (गतवर्षी रु.386.20 लाख) इतकी रक्कम गुंतवली आहे. त्यावर कंपनीला कोणताही लाभांश मिळाला नाही. कंपनीने मा. उच्च न्यायालयापुढे मे.अलायन्स ॲग्रो इंडिया लि. गुंडाळण्यात यावी अशी याचिका दाखल केली आहे. या कंपनीची मालमत्ता विकण्यासाठी मा. न्यायालयाने अधिकृत समापक नेमला आहे. आमच्या मते या गुंतवणूकीच्या मूल्यात हानी झाली आहे याचे स्पष्ट संकेत मिळत आहेत, त्यामुळे कंपनीने त्यासाठी तरतूद करायला हवी होती. परंतु कंपनीने ह्या हानीचे मूल्यमापन केले नाही. त्यासाठी तरतूद केली नाही. (टिप्पणी क्र.30अ)

5. जुन्या व्यापारी येणे रकमांचे त्यांच्या वयानुसार (थकबाकी किती काळ आहे त्यानुसार) वर्गीकरणावर आधारित त्यांच्यासाठी तरतुद करण्याची पद्धत कंपनी पाळत आहे. तथापि अभियांत्रिकी विभागाच्या येणे रकमांची तरतूद करताना राज्य शासनाकडून मिळालेल्या अनुदानाचा विचार केला नाही. कारण याबाबत आवश्यक माहिती संबंधित अधिकाऱ्याकडून प्राप्त झाली नाही. (टिप्पणी 31 व 14(3) पहा). त्यामुळे शासनाकडून मिळालेल्या अनुदानाबाबतच्या व्यापारी येणे रकमा व देणे रकमा जास्त दाखवल्या आहेत. त्यामुळे संशयास्पद व्यापारी येणे जास्त दाखवल्या आहेत. या रकमा किती जास्त दाखवल्या आहेत याचा अंदाज केला नाही.

6. सहाव्या वेतन आयोगाच्या शिफारसीनुसार कर्मचाऱ्यांना देय वेतनाच्या थकबाकीसाठी 31 मार्च 2015 रोजी लेख्यामध्ये केलेल्या तरतूदींची रक्कम ही रु.2797.98 लाख इतकी असून अल्प मुदतीच्या तरतूदीखाली दाखवली आहे. त्यामध्ये या वर्षीसाठीची रु.448.18 लाख ही रक्कम समाविष्ट आहे. ही तरतूद अगदी ढोबळ मानाने केली आहे व ही तरतूद ताळमेळ करुन त्यानंतरच्या समायोजन लेख्यांच्या अधिन आहे (टिप्पणी क्र.8).

7. अल्प तसेच दीर्घमुदतीच्या देय रकमेमध्ये 1100.00 लाख रक्कम समाविष्ट आहे. त्यामध्ये 3 वर्षापेक्षा जास्त काळ दावा न केलेले व्यापारी देणे, 5 वर्षापेक्षा जास्त वर्षे दावा न केलेल्या बयाणा रकमा, देय सुरक्षा ठेव रकमा, खर्चासाठीच्या जुन्या तरतुदी, व्यापारी येण्यावरील जुने अग्रिम, दावा न केलेले शासकीय अनुदानावरील व्याज व पक्षकारांना दावा न केल्यामुळे महामंडळ अद्याप ठरवू न शकलेल्या देय रकमा यांचा समावेश आहे. (पहा टिपणी 3, 6 व 7). आमच्या मते जेव्हा या रकमा ठरवल्या जातील तेव्हा या रकमेचा मोठाभाग पुनर्लेखित करावा लागणार आहे. आमच्या मते देय रकमा जास्त दाखवल्या आहेत व उत्पन्न कमी दाखवले आहे. देय रकमा नक्की किती जास्त दाखवल्या आहेत याचा अंदाज घेतला नाही.

8. यवतमाळ येथे वैरण वीट तयार करण्याच्या संयंत्रासाठी भारत सरकारकडून प्राप्त झालेली 35.75 लाख रक्कम भांडवली निधी म्हणून दाखवली आहे. आमच्या मते ही रक्कम चालू देयता म्हणून दाखवली पाहिजे, कारण ती आता सरकारला परत करणे आवश्यक आहे. त्यामुळे त्या प्रमाणात चालू देयता कमी व भांडवली निधी जास्त दाखवला गेला आहे.

सशर्त मत :

आमच्या माहितीनुसार व आम्हाला दिलेल्या स्पष्टीकरणानुसार आम्ही असे मत व्यक्त करतो की सशर्त मत व्यक्त करण्यासाठी आधारभूत बाबींच्या परिच्छेद 1 ते 8 मध्ये व्यक्त केलेल्या बाबींच्या शक्य असलेल्या परिणामांखेरीज सदर आर्थिक विवरणे कंपनी कायद्याच्या तरतूदींनुसार व पद्धतीनुसार माहिती देत आहेत. भारतामध्ये सर्वसामान्यपणे स्वीकृत झालेल्या लेखा तत्त्वानुसार सदर विवरणे आहेत व ती कंपनीच्या आर्थिक स्थितीचे, कामगिरीचे, सत्य आणि योग्य चित्र दर्शवित आहेत.ताळेबंद, नफा तोटापत्रक व रोख प्रवाह या बाबतचे 31 मार्च 2015 रोजीचे व त्या दिवशी संपलेल्या वर्षाचे सत्य आणि योग्य चित्र दर्शवत आहे.

खालील गोष्टींवर भर देण्यात येत आहे :

1. इतर दीर्घकालीन देयतांमध्ये अशा काही ग्राहक / पक्षकारांचे शिल्लका समाविष्ट आहेत की ज्यांचे निव्वळ बाकी रु.14.01 लाख (गतवर्षी रु.21.46 लाख) नावे दाखवतात आणि त्याच्या समोरील जमा रक्कमा शोधून काढायच्या आहेत. (टिप्पणी क्र.3 पहा)

2. विविध योजनांकरीता महाराष्ट्र व केंद्र सरकारकडून मिळालेला विना वापर पडून असलेला रु.2460.47 लाखांचा (मागील वर्षी रु.1327.35 लाख) अग्रिम यांची निश्चिती व्हायची असून त्याचा मेळ घालणे बाकी आहे. (टिप्पणी क्र.7 पहा)

3. सरकारच्या विविध योजनांसाठी मिळालेल्या रकमांपेक्षा जास्त झालेला खर्च रु.4.62 लाख हा त्या त्या सरकारी विविध खात्यांच्या मंजुरीच्या अधिन आहे. (टिप्पणी क्र.7 पहा)

4. फूड पार्क पासून मिळालेले भाडे रु. 26.23 लाख (गतवर्षी रु.20.24 लाख) हे मिळालेल्या अनुदानासमोर झालेल्या खर्चातून वजा केले आहे. (टिप्पणी क्र.7 पहा)

5. बँकेतील ठेवींवर मिळालेले व्याज हे विविध सरकारी योजनांन्वये प्रदान करावयाच्या रक्कम रु.281.97 लाखांवर (मागील वर्षी रु.660.78 लाख) द्यावयाचे निव्वळ व्याज म्हणून दर्शविले आहे. त्यामुळे यावर्षीचे आय व व्ययामध्ये त्याप्रमाणात घट दिसते. (टिप्पणी क्र.19 (अ) पहा)

6. विविध धनको, ऋणको, कर्ज व अग्रिम, सरकारकडून येणे/देणे रक्कमा ताळमेळ / निश्चितीकरण यांच्या अधीन आहे.

7. कंपनीच्या खतांच्या वितरकांकडे खतांचा किती साठा आहे या बाबतची खात्रीपत्रके त्यांच्याकडून घेतली नाहीत (टीप 13 पहा).

8. वित्तीय वर्ष 2013-14 साठी कर्मचाऱ्यांच्या सानुग्रह अनुदानासाठी रु.147.47 लाख व वित्तीय वर्ष 2014-15 मध्ये रु.134.48 लाखाची तरतुद केली आहे. ही तरतुद राज्य सरकारच्या मंजूरीच्या अधीन आहे (टीप 8 पहा).

9. कंपनीची मार्गस्थ येणारी रक्कम यामध्ये रु.3.20 लाख समाविष्ट आहेत (गतवर्षी रु.3.20 लाख) ही रक्कम गेली 5 वर्षे अशीच आहे व या रकमेचा कंपनी पाठपुरावा करीत आहे (टीप 15 (ब) (iii) पहा).

इतर कायदेशीर व नियामक आवश्यकतांवर अहवाल :-

1. कंपनी (लेखा परीक्षकांचा अहवाल) आदेश केल्यानुसार भारत सरकारने कंपनी कायदा 143 च्या उपकलम 11 नुसार पारित केलेल्या कंपनी लेखापरीक्षकांचा अहवाल आदेश 2015 नुसार आणि कंपनीच्या लेखा पुस्तकांच्या आमच्या मते आवश्यक अशा तपासणीनंतर, आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार व खुलाशानुसार आम्ही सदर आदेशांच्या परिच्छेद 3 व 4 मध्ये दिलेल्या बाबींबद्दल यासोबत परिशिष्ट-I मध्ये एक विवरण देत आहोत.

2. कंपनी कायद्याच्या कलम 143(5) नुसार आम्ही असा अहवाल देतो की, महालेखापरीक्षक भारत सरकार यांच्या कार्यालयाने दिलेल्या आदेश व उपआदेश यानुसार आम्ही या आदेश /उपआदेशात दिलेल्या मुद्दयांबाबत परिशिष्ट-2 मध्ये एक विवरण देत आहोत.

3. कंपनी कायद्याच्या कलम 143(3) नुसार आम्ही असा अहवाल देतो की,

अ. आमच्या माहिती व विश्वासानुसार लेखापरिक्षणासाठी आवश्यक असलेली सर्व प्रकारची माहिती व स्पष्टीकरणे मिळालेली आहेत.

ब. आमच्या मते महामंडळाने कायद्यानुसार लागणारी हिशेबाची सर्व पुस्तके ठेवलेली आहेत हे आम्ही केलेल्या सदर लेखा हिशेब पुस्तकांच्या व आम्ही भेट न दिलेल्या शाखांकडून आलेल्या अहवालांच्या परिक्षणावरुन दिसून आले.

क. अहवालकालीन वर्षाशी संबंधित असलेले ताळेबंद, नफा-तोटा पत्रके, रोख प्रवाह विवरण इत्यादी हिशेब लेखा पुस्तकांशी तसेच आम्ही भेट न दिलेल्या शाखांकडून आलेल्या अहवालांशी जुळत आहेत.

ड. आमच्या मते या अहवालाद्वारे हाताळलेला ताळेबंद, नफा-तोटा पत्रके आणि रोख प्रवाह विवरण हे कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 133 मधील मार्गदर्शक लेखांकन मानकांशी जुळणारे आहे. (सशर्त कामाच्या मतांमध्ये दिलेल्या बाबींचे संभाव्य परिणाम वगळून)

ई. आम्ही वर आमच्या सशर्त मत देण्यासाठी ज्या आधारभूत बाबी नमूद केल्या आहेत त्यांच्या कंपनीच्या कार्यावर विपरीत परिणाम होण्याची शक्यता आहे.

फ. कंपनी शासकीय कंपनी असल्यामुळे तिला कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 164 (2) च्या तरतुदी लागू होत नाहीत.

ग. कंपनी (लेखापरीक्षा व लेखा परीक्षक) नियम 2014 पैकी नियम 11 नुसार केलेल्या लेखापरीक्षण अहवालामधील इतर बाबतीबाबत आमच्या मते व उत्तम माहितीनुसार व आम्हाला मिळालेल्या माहितीनुसार व खुलाशानुसार आम्ही असा अहवाल सादर करतो.

i. कंपनीने आपल्या विरुद्ध असलेल्या व आपण दाखल केलेल्या व ज्यांच्या कंपनीच्या वित्तीय परिस्थितीवर परिणाम होतो अशा खटल्याची माहिती वित्तीय विवरणात प्रस्तुत केली आहे. वित्तीय विवरण टीप 28 पहा.

ii. कंपनीने असे कोणतेही दीर्घ मुदतीचे करार केलेले नाहीत की ज्यामध्ये मोठा तोटा होईल असे दिसते.

iii. गुंतवणूक प्रशिक्षण व संरक्षण निधीमध्ये कंपनीने कोणतीही रक्कम अंतरित करणे आवश्यक नाही.

मे.फोर्ड, ऱ्होर्डस्, पार्कस् अँड कंपनी, करीता
सनदी लेखापाल
(संस्था नोंदणी क्र.102860 डब्ल्यू)/डब्ल्यू100089

(श्रीकांत प्रभू)
भागीदार
स.क्र.35296

ठिकाण : मुंबई
दिनांक :31 ऑगस्ट 2016

स्वतंत्र लेखापरीक्षकांचा अहवालाचे - परिशिष्ट I

आमच्या सम दिनांक लेखापरीक्षण अहवालात इतर कायदेशीर व नियामक आवश्यकता या सदर खाली कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 143(11) अंतर्गत महालेखापरीक्षक भारत सरकार यांनी घालून दिलेल्या आदेशान्वये आम्ही आमच्या टिप्पणी खालील प्रमाणे सादर करतो.

1. अ. महामंडळाने स्थावर मालमत्तेशी संबंधित सर्व माहिती, गुणात्मक तपशील आणि स्थिती दर्शविणारे सर्व दस्तऐवज ठेवले आहेत.

   ब. महामंडळाने स्थावर मालमत्तेची योग्य कालांतराने प्रत्यक्ष पडताळणी केलेली आहे आणि अशा पडताळणीमध्ये कोणतीही विशेष विसंगती आढळून आलेली नाही. आमच्या मते व्यवसाय व आकार लक्षात घेताना पडताळणीचे कालांतर योग्य आहे.

2. अ. आमच्या मते आणि आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार, आर्थिक वर्षादरम्यान महामंडळाने मालसाठ्याची योग्य कालांतराने प्रत्यक्ष पडताळणी केलेली आहे. त्रयस्थ पक्षांकडे असलेल्या साठ्याबद्दल (खत विभागाचे साठे वगळून) त्यांचेकडून स्वतंत्र निश्चिती करुन घेतली

   ब. आमच्या मते, आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कंपनीचे आकारमान आणि व्यवहाराच्या स्वरुपानुसार नोगा विभाग वगळून साठ्याची प्रत्यक्ष मोजदाद करण्याकरीता व्यवस्थापनाकडून अवलंबिण्यात येणारी कार्यपद्धती योग्य आणि पुरेशी आहे. मात्र नोगा विभागाच्या सदर कार्यपद्धतीत सुधारणा होणे आवश्यक आहे.

   क. आमच्या मते, आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार प्रत्यक्ष साठा आणि पुस्तकीसाठा यांची वस्तुसूची ठेवलेली आहे.त्याची पडताळणी केली असता नोगा विभाग वगळून विशेष त्रुटी आढळून आलेल्या नाहीत.नोगा विभागातील त्रुटी लेखापुस्तकात योग्यरीत्या घेतल्या.

3. अ. कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 189 नुसार ठेवलेल्या नोंदवहीतील यादीनुसार मालाचा पुरवठा करण्याकरीता दुय्यम कंपनीकडून घेतलेल्या तात्पुरत्या अग्रिम व्यतिरिक्त कंपन्या, संस्था किंवा इतर व्यक्तींकडून कोणतेही कर्ज घेतलेले/किंवा त्यांना दिलेले नाही.

   ब. कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 189 नुसार ठेवलेल्या नोंदवहीनुसार महामंडळाने आपल्या सहाय्यक कंपनीकडून कर्जाच्या स्वरुपात असुरक्षित अग्रिम घेतला आहे.वर्ष अखेर याची बाकी रु.563.73 लाख होती.हा अग्रिम वगळता महामंडळाने कंपनी कायदा कलम 189 नुसार ठेवलेल्या नोंदवहीत नोंद करण्यायोग्य पक्षकारांकडून कोणतेही कर्ज घेतले नाही.

   क. आमच्या मते ज्या अटी व शर्थी वर नमूद केलेला अग्रिम घेतला आहे त्या अटी व शर्थी प्रथमदर्शनी महामंडळाच्या हिताला बाधक नाहीत.

4. आमच्या मते आणि आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कंपनीचे आकारमान आणि व्यवहाराच्या स्वरुपानुसार स्थावर मालमत्तेच्या खरेदीकरीता पुरेशी अंतर्गत नियंत्रण पद्धती अस्तित्वात आहे. तथापि, कंपनीमध्ये विविध पुरवठादारांच्या खात्यांमध्ये असलेल्या शिलकेचा ताळमेळ बसवण्याबाबत अस्तित्वात असलेली अंतर्गत नियंत्रण पद्धती महामंडळाचा आकार आणि त्यांच्या व्यवसायाचे स्वरुप विचारात घेता आमच्या मते अधिक सुदृढ करण्याची

आवश्यकता आहे. बऱ्याच कालावधीपासून विविध पुरवठादारांची थकबाकी ज्याची निश्चिती होणे / ताळमेळ बसविणे शिल्लक आहे, त्याव्यतिरिक्त अंतर्गत नियंत्रण पद्धतीमधील महत्वाच्या उणिवा दुरुस्त करण्यात कोणतेही सततचे अपयश आल्याचे आमच्या निदर्शनास आले नाही.

5. आम्हाला दिलेल्या माहिती आणि स्पष्टीकरणानुसार महामंडळाने, कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 73 ते 76 अन्वये तरतूदीनुसार जनतेकडून कोणत्याही ठेवी स्विकारल्या नाहीत.

6. कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 148 (1) अन्वये केंद्र सरकारने बनविलेल्या नियमांनुसार परिव्यय अभिलेखा बनविणे विहित केले आहे, त्यानुसार महामंडळाने बनविलेल्या लेखा पुस्तकांचा आम्ही व्यापक स्वरुपात आढावा घेतला आहे, आमचे असे मत आहे की, प्रथम दर्शनी ही विहित परिव्यय लेखा पुस्तके आणि अभिलेखा यांचे लिखाण झाले आहे. तथापि, आम्ही अशा लेखा पुस्तकांचे आणि अभिलेखांचे ते अचूक व पूर्ण आहेत का हे ठरविण्याकरीता सखोल परिक्षण केले नाही.

7. अ. आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार आणि स्पष्टीकरणानुसार भविष्य निर्वाह निधी, गुंतवणूकदार प्रशिक्षण निधी, अबकारी शुल्क, कामगार राज्य विमा योजना, आयकर, विक्रीकर, संपत्तीकर, उत्पादन शुल्क, उपकर, सेवाकर देय दिनांकापासून 6 महिन्यांपेक्षा अधिक कालावधीसाठी ते वित्तीय वर्षाच्या शेवटच्या दिवसापर्यंत कोणतीही वैधानिक देणी देय नाहीत.

ब. आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार आणि स्पष्टीकरणानुसार, खाली दिलेल्या व्यतिरिक्त विक्रीकर, आयकर, सीमाशुल्क, संपत्तीकर, उत्पादन शुल्क, उपकर आणि सेवाकर यांची कोणतीही विवादात्मक न भरलेली देणी शिल्लक नाहीत.

क्र.	**कायद्याचे नाव**	**कालावधी**	**रक्कम (रु.लाखात)**	**वाद कोणत्या अधिकाऱ्यापुढे प्रलंबित आहे.**
1.	सीमा शुल्क	आर्थिक वर्ष 1985-86, 1986-87 व 2001-02	4.20	सीमा व उत्पादन शुल्क आयुक्त अपिलिय न्यायाधिकरण
2.	अबकारी शुल्क	आर्थिक वर्ष 1991-92, 1999-00	13.59	मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ नागपूर
3.	आयकर	कर निर्धारण वर्ष 2006-07	10.91	कर निर्धारण अधिकारी
4.	आयकर	कर निर्धारण वर्ष 2007-08	8.81	कर निर्धारण अधिकारी
5.	आयकर	कर निर्धारण वर्ष 2010-11	51.31	कर निर्धारण अधिकारी
6.	आयकर	कर निर्धारण वर्ष 2011-12	87.40	कर निर्धारण अधिकारी
7.	आयकर	कर निर्धारण वर्ष 2012-13	270.35	आयुक्त आयकर (अपील)
8.	विक्रीकर	आर्थिक वर्ष 2002-03 ते 2004-05	13.86	सहआयुक्त विक्रीकर - अपील
9.	विक्रीकर	आर्थिक वर्ष 1990-91 ते 1995-96	94.79	महाराष्ट्र विक्रीकर न्यायाधिकरण

क. आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार आणि स्पष्टीकरणानुसार, कंपनी कायदा व त्याअंतर्गत केलेल्या नियमांनुसार कंपनीला गुंतवणूकदार प्रशिक्षण व संरक्षण निधीमध्ये कोणतीही रक्कम अंतरित करण्याची आवश्यकता नाही.

8. महामंडळास 31 मार्च 2015 अखेरीस कोणताही संचित तोटा झालेला नाही. महामंडळास अहवालकालीन वर्षात आणि मागील वित्तीय वर्षामध्ये लेखापरीक्षणात कोणताही रोख तोटा झालेला नाही.

9. आमच्या मते आणि आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार, महामंडळ बँकांची देणी परतफेड करण्यात थकबाकीदार नाही. त्यांनी वित्तीय संस्थांकडून कोणतेही कर्ज घेतले नाही किंवा कर्जरोखे धारकांना कोणतीही रक्कम देय नव्हती.

10. आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार, बँकां व वित्तीय संस्थांकडून इतर कोणी घेतलेल्या ऋणांची महामंडळ जामीन /हमी देत नाही व परिणामतः असा जामीन / ऋणांच्या शर्थी व अटी महामंडळाच्या हितास बाधक असण्याचा प्रश्न उद्‌भवत नाही.

11. अहवालकालिन वर्षात महामंडळाने बँकेकडून मुदतीचे कर्ज घेतले नाही. आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणांच्या आधारे आणि ताळेबंदाच्या परिपूर्ण परिक्षणानतर, आमच्या मते महामंडळाने अल्प मुदतीचे कर्ज घेतले नाही.

12. वित्तीय विवरणपत्राच्या सत्य आणि योग्य अहवालाकरीता केलेल्या लेखा प्रक्रियेवर आधारीत आणि व्यवस्थापनाने दिलेल्या माहिती आणि स्पष्टीकरणानुसार, सन 2005-06 मध्ये रु12.90 लाखांचा एक घोटाळा नोंदविण्यात आला होता. संबंधीत कर्मचा-यावर प्रशासकीय कारवाई करण्यात येत आहे. या व्यतिरिक्त कंपनीवर झालेला किंवा कंपनीने केलेला कोणताही घोटाळा आमच्या निदर्शनास आला नाही.

मे.फोर्ड, ऱ्होर्डस्, पार्कस् अँड कंपनी, करीता
सनदी लेखापाल
(संस्था नोंदणी क्र.102860 डब्ल्यू)/डब्ल्यू100089

(श्रीकांत प्रभू)
भागीदार
स.क्र.35296

ठिकाण : मुंबई
दिनांक : 31 ऑगस्ट 2016

लेखा परीक्षकांच्या अहवालाचे परिशिष्ट-II

प्रति,
सदस्य
महाराष्ट्र कृषी उद्योग विकास महामंडळ मर्या.

आमच्या सम दिनांक लेखापरीक्षण अहवालात इतर कायदेशीर व नियामक आवश्यकता या परिच्छेद खाली कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 143(5) अंतर्गत महालेखापरीक्षक भारत सरकार यांनी घालून दिलेल्या आदेशान्वये आम्ही आमची टिप्पणी खालील प्रमाणे सादर करतो.

1. **जर कंपनी निर्गुंतवणूक करण्यासाठी निवडली गेली, तर तिच्या मालमत्तेच्या किंमतीचा, (अदृश्य मालमत्ता व जमीन यासह) जबाबदाऱ्यांचा व देयतांचा (समर्पित व सामान्य निधी यासह) स्थिती अहवाल निर्गुंतवणूकीची पद्धत व सद्यस्थिती यांच्यासह तपासला जावा. आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार व खुलाशानुसार कंपनी निर्गुंतवणूकीसाठी निवडली गेली नाही.**

2. कोणतेही कर्ज / व्याज / येणे रक्कम सोडून दिल्या/ रद्द केल्या आहे काय, असल्यास त्याची रक्कम व कारणे व्यवस्थापनाची मान्यता घेऊन खालील रक्कमा निर्लेखित केल्या आहेत.

व्यवस्थापनाची मान्यता घेऊन खालील रकमा सोडून दिल्या/रद्द केल्या आहेत :

क्र.	**पक्षकाराचे नाव**	**रक्कम लाख रु.**	**कारणे**
1	एस.डी.ए.ओ. उमरेड	2.84	2012-13 या वित्तीय वर्षात महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईडस् लि यांनी कंपनीला दिलेले नमुने महाराष्ट्र राज्य कीटकनाशक प्रयोग शाळेने नापास केले त्यामुळे संबंधित एस.डी.ए.ओ. यांना ते नमुने परत करण्याला मनाई करण्यात आली. त्यामुळे कंपनीने ही येणे रक्कम निर्लेखित केली व व्यवस्थापनाची मान्यता घेऊन शासकीय अधिकाऱ्यांना जमापत्र दिले.
	एस.डी.ए.ओ. नागपूर	2.74	
	एस.डी.ए.ओ. काटोल	2.53	
	एस.डी.ए.ओ. रामटेक	0.53	
	ए.डी.ओ.झेड.पी. यवतमाळ	5.30	
2	मे. महायज्ञ ट्रेडींग कंपनी, कणकवली	6.02	कंपनीने या पक्षकाराविरुद्ध दाखल केलेला दावा मा. न्यायालया, रत्नागिरी यांनी दि.16.06.2012 रोजीच्या आदेशानुसार फेटाळला. कारण (1) कंपनी मालाचा प्रत्यक्ष पुरवठा झाल्याचे सिद्ध करु शकली नाही, तसेच या पक्षकाराकडून किती रक्कम येणे आहे हे सिद्ध करु शकली नाही (2) कंपनीने 3 वर्षानंतर रकमेचा दावा केला आहे, त्यामुळे तो कालबाह्य झाला आहे.
3	**विविध पक्षकार**	**0.01**	

3. **तिसरे पक्षकार यांचेकडे असलेल्या मालाची तसेच शासनाकडून किंवा अन्य अधिकाऱ्यांकडून भेट म्हणून प्राप्त झालेल्या मालमत्तेबाबतचे अभिलेख योग्य तऱ्हेने ठेवले आहेत काय ?**

   कंपनीने तिसऱ्या पक्षकाराकडे ठेवलेल्या मालाचे योग्य अभिलेख ठेवले आहेत.मात्र त्यांच्याकडे वर्ष अखेर असलेल्या मालाचे खात्रीपत्र कंपनीने प्राप्त केले नाही.आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार व खुलाशानुसार कंपनीला भेट म्हणून कोणतीही मालमत्ता शासनाकडून किंवा अन्य अधिकाऱ्यांकडून प्राप्त झालेली नाही.

4. कंपनीच्या प्रलंबित कायदेशीर/लवादाच्या (स्थानिक व परदेशी) खटल्यांचे कालखंडानुसार विवरण दिले जावे. त्यामध्ये खटला प्रलंबित रहाण्याची कारणे व सर्व खटल्यावर होणाऱ्या खर्चावर नियंत्रण ठेवण्याची यंत्रणा याबाबत खुलासा असावा.

   आम्हाला दिलेल्या माहिती व खुलाशानुसार कंपनीच्या प्रलंबित कायदेशीर / लवादाच्या (स्थानिक व परदेशी) खटल्यांचे कालखंडानुसार विवरण खटला प्रलंबित रहाण्याचे कारणांसह सादर करण्यात आले आहे. (सूची 2 चे विवरण अ)

सर्व खटल्यांवर होणाऱ्या खर्चावर नियंत्रण ठेवण्याची परिणाम कारक यंत्रणा कंपनी राबवित आहे. कंपनी कायदा 2013 कलम 143(5) च्या अंतर्गत दिलेले उप आदेश :

1. केंद्र /राज्य शासनाने किंवा त्यांच्या संस्थांनी कंपनीला मदत इतरत्र वापरल्याच्या घटनांवरचा अहवाल आमच्या लेखापरीक्षणाच्या दरम्यान आम्हाला केंद्र / राज्य शासनाने किंवा त्यांच्या संस्थांनी कंपनीला काही काम करण्यासाठी दिलेले अनुदान / मदत इतरत्र वळवण्याच्या कोणत्याही घटना आमच्या निदर्शनाला आल्या नाहीत.

2. कोणत्याही प्रकल्पासाठी / योजनांसाठी प्राप्त झालेल्या रकमांवर मिळालेल्या व्याजाचे चुकीचे लेखे केल्याच्या घटनांचा अहवाल आमच्या लेखापरीक्षणाच्या दरम्यान आम्हाला कोणत्याही प्रकल्पांसाठी / योजनांसाठी प्राप्त झालेल्या रकमांवर मिळालेल्या व्याजाचे लेखे चुकीच्या पद्धतीने केल्याच्या घटना आढळून आल्या नाहीत.
   जी अनुदाने वापरली जात नाहीत त्यांच्या रकमा कंपनी बँकेत मुदत ठेवीत ठेवते.अशा मुदत ठेवीच्या रकमांचा अंदाज त्याचे लेखे केले जातात.ज्या योजना चालू नाहीत वा ज्याबाबत व्याज देण्याचा पत्रव्यवहार शासनाबरोबर चालू आहे त्या बाबतचे व्याजाचे लेखे उलट फिरवले जातात व ती रक्कम शासनाला देय म्हणून दाखवली जाते.चालू वर्षात गुंतवणूकीवरील व्याजाची रक्कम (बँकेमधील मुदत ठेवी) या खात्यात रु.281.97 लाख खर्ची टाकली आहे.ही रक्कम शासनाकडून प्राप्त झालेल्या विविध योजनांवर खर्च न झालेल्या रकमेचे व्याज आहे.

3. उत्पादनांची किंमत ठरविण्यासाठी कंपनीने घालून दिलेल्या किंमत धोरणाचे परिक्षण करणे. उद्देश : कंपनीने ठरवलेल्या किंमतीमध्ये लागत खर्चाचे सर्व घटक समाविष्ट झाले आहेत का, आम्हाला कळवल्यानुसार विविध उत्पादनांची कंपनी किंमत ठरवण्याबाबत खालील धोरणे ठरवली आहेत.

   खत विभाग :खतांची विक्री मुख्यतः खरीप व रब्बी हंगामात होते. खतांच्या किंमती व्यवस्थापनाच्या मान्यतेनंतर ठरवल्या जातात. जर खतांच्या उत्पादनासाठी वापरलेल्या कच्चा मालाच्या किंमतीत शासनाने बदल केला तर त्यानुसार व्यवस्थापनाची मान्यता घेऊन बदल केला जातो. (युरीया डीएपी एमओपी इत्यादी)खतांची विक्रीची किंमत ठरवताना खर्चाच्या तपशील पत्रानुसार खर्चाचे सर्व घटक लक्षात घेऊन किंमत ठरवली जाते.व्यापारी उत्पादनाबाबत उत्पाद खर्च + नफा या तत्वावर किंमत ठरवली जाते.

   किटकनाशक विभाग :किटकनाशकांची विक्री मुख्यतः खरीप व रब्बी हंगामात होते. किटकनाशकांच्या किंमती व्यवस्थापनाच्या मान्यतेनंतर ठरवल्या जातात. जर किटकनाशकांच्या उत्पादनासाठी वापरलेल्या कच्चा मालाच्या किंमतीत शासनाने बदल केला तर त्यानुसार व्यवस्थापनाची मान्यता घेऊन बदल केला जातो. (तांत्रिक कीटकनाशक व घाऊक प्रमाणातील कीटकनाशक) किटकनाशकांची विक्रीची किंमत ठरवताना खर्चाच्या तपशील पत्रानुसार खर्चाचे सर्व घटक लक्षात घेऊन किंमत ठरवली जाते.व्यापाराबाबत उत्पाद खर्च + नफा या तत्वावर किंमत ठरवली जाते.

   अभियांत्रिकी विभाग :कृषी यांत्रिकी उत्पादनांचे दर राज्य सरकारची किंमत ठरवणारी समिती ठरवते. त्यानुसार खरेदीची किंमत ही त्या किंमतीतून कंपनीचा फायदा वजा करुन त्या उरलेल्या किंमतीला व्यवस्थापनाची मान्यता घेतली जाते व ती ठरवली जाते.

   पशुखाद्य विभाग :पशु खाद्य उत्पादाची विक्री किंमत पशुखाद्य विभाग ठरवते व त्याला व्यवस्थापनाची मान्यता घेते. विक्री किंमत ठरवताना विभागाने तयार केलेल्या खर्चाच्या तपशीलातील सर्व घटक ध्यानात घेतले जातात.व्यापारी उत्पादनाबाबत उत्पाद खर्च + नफा या तत्वावर किंमत ठरवली जाते.

नोगा विभाग : उत्पादाची विक्री किंमत नोगा विभाग ठरवते व त्याला व्यवस्थापनाची मान्यता घेते. विक्री किंमत ठरवताना विभागाने तयार केलेल्या खर्चाच्या तपशीलातील सर्व घटक ध्यानात घेतले जातात.व्यापारी उत्पादनाबाबत उत्पाद खर्च + नफा या तत्वावर किंमत ठरवली जाते.

4. संयंत्रे/यंत्रे /कारखाना यांचा उपयोग/वापर किती होतो व त्यापैकी काहीकालबाह्य झाली काय याचा अहवाल.
   कंपनी हंगामावर अवलंबून असलेल्या उत्पादनाच्या व्यवसायात गुंतली असल्याने उत्पादनाच्या मागणीनुसार सर्व संयंत्रे, यंत्रे, कारखाने एक पाळी, दोन पाळ्या किंवा तीनही पाळ्यांमध्ये चालवल्या जातात.कंपनीने रसायनी व जालना येथील सिंगल सुपर फॉस्फेट, मोतीबाग येथील नोगा कारखाना, यवतमाळ येथील वैरण वीट कारखाना यांच्या नुकसानीचा अंदाज घेतला नाही. हे कारखाने बराच काळ चालत नाहीत (टिप्पणी 37 पहा)

5. विविध योजना राबविण्यासाठी प्राप्त झालेली अनुदाने / मदत त्याच कारणासाठी वापरली जात आहेत व त्यांचा हिशेब लेखा मानकानुसार केला जात आहे याची खात्री करुन घेणे. खाली दिलेल्या अपवादांव्यतिरिक्त विविध योजना राबविण्यासाठी प्राप्त झालेली अनुदाने / मदत त्याच कारणासाठी वापरली जात आहेत व त्यांचा हिशेब लेखा मानकानुसार केला जात आहे.

अ. यवतमाळ येथे वैरण वीट तयार करण्याच्या संयंत्रासाठी भारत सरकारकडून प्राप्त झालेली 35.75 लाख रक्कम भांडवली निधी म्हणून दाखवली आहे. आमच्या मते ही रक्कम चालू देयता म्हणून दाखवली पाहिजे, कारण ती आता सरकारला परत करणे आवश्यक आहे. त्यामुळे त्या प्रमाणात चालू देयता कमी व भांडवली निधी जास्त दाखवला गेला आहे.

ब. इतर चालू देयतांमध्ये महाराष्ट्र सरकारकडून शेतकऱ्यांना कृषी अभियांत्रिकी उत्पादनांवर मिळालेल्या अनुदानाची रक्कम रु.3234.16 लाख चा समावेश आहे. या रकमेचे थकबाकीदारांकडून येणाऱ्या रकमेबरोबरचा ताळमेळ जमवणे व आवश्यक वित्तीय लेखे पारित करणे ह्या गोष्टी मान्यता देण्याऱ्या अधिकाऱ्यांकडून आवश्यक कागदपत्रे प्राप्त न झाल्यामुळे प्रलंबित आहेत. हे प्रलंबित असेपर्यंत ही रक्कम चालू देयतांमध्ये दाखवली आहे.जितकी रक्कम थकबाकीदारांच्या रकमेसमोर समायोजित करता येत आहे, ती जास्त दाखवली आहे. (टिप्पणी 31 पहा)

मे.फोर्ड, ऱ्होर्डस्, पार्कस् अँड कंपनी, करीता
सनदी लेखापाल
(संस्था नोंदणी क्र.102860 डब्ल्यू)/डब्ल्यू100089

(श्रीकांत प्रभू)
भागीदार
स.क्र.35296

ठिकाण : मुंबई
दिनांक : 31 ऑगस्ट 2016

परिशिष्ट-II चे विवरणपत्र

महामंडळाने दाखल केलेल्या प्रलंबित कायदेशीर / लवाद खटल्यांचा तपशील दि.31.03.2015 अखेर

अ.क्र.	संदर्भ / वर्ष	मूळ दाव्याची अंदाजे रक्कम (रु. लाखात)	न्यायालयीन अधिकारी	सध्याची स्थिती
1	2	3	4	5
अ)	**दिवाणी दावा**			
1	शेतकरी एसके परभणी, आरओ. नांदेड दावा नं. आरजेई 275/2011	07.49 + व्याज 3.20	नांदेड न्यायालय	पुढील सुनावणी दि.11.02.2016 रोजी होईल
2	गंजेवार केएसके नायगाव, आरओ. नांदेड दावा नं. आरजेई 86/2006	11.18 + व्याज 7.58	नांदेड न्यायालय	पुढील सुनावणी दि.28.01.2016 रोजी होईल
3	वसुंधरा एस आणि पी नांदेड, आरओ. नांदेड दावा नं. आरजेई 201/2006	15.54 + व्याज 8.35	नांदेड न्यायालय	पुढील सुनावणी दि.25.01.2016 रोजी होईल
4	बालाजी ॲग्रो एजन्सी, उमरी, आरओ. नांदेड दावा नं. आरजेई 236/2006	66.00 + व्याज 26.22	नांदेड न्यायालय	पुढील सुनावणी दि.27.01.2016 रोजी होईल
5	वसुंधरा एस आणि पी परभणी, आरओ. नांदेड दावा नं. आरजेई 48/2008	11.71 + व्याज 16.11	नांदेड न्यायालय	पुढील सुनावणी दि.20.01.2016 रोजी होईल
6	जे के सिडस् आणि पेस्ट परभणी, आरओ. नांदेड दावा नं. आरजेई 49/2008	12.03 + व्याज 9.67	नांदेड न्यायालय	पुढील सुनावणी दि.19.01.2016 रोजी होईल
7	रश्मी ट्रेडर्स परभणी, आरओ. नांदेड दावा नं.261/2012	01.66 + व्याज 2.49	नांदेड न्यायालय	पुढील सुनावणी दि.08.02.2016 रोजी होईल
8	व्येंकटेश के के परभणी, आरओ. नांदेड दावा नं.47/2011	29.40 + व्याज 59.96	परभणी न्यायालय	पुढील सुनावणी दि.16.02.2016 रोजी होईल
9	व्येंकटेश के के परभणी, आरओ. नांदेड दावा नं.314/2011	--	परभणी न्यायालय	व्येंकटेश यांचे विरुद्ध महामंडळाने अवमान याचिका दाखल केली आहे. पुढील सुनावणी दि.18.01.2016 रोजी होईल
10	रहाटकर ट्रे. कं. लोहा (रहाटकर यांनी म.कृ.उ.वि.म. यांचेविरुद्ध दावा दाखल केला आहे) आरओ. नांदेड दावा नं. आरजेई 63/2012	--	नांदेड न्यायालय	प्रतिवादीने पुनर्विचार याचिका दाखल केली आहे. पुढील सुनावई दि.25.01.2016 रोजी होईल.
11	शेतकरी एसके बासमत, आरओ. नांदेड दावा नं. 63/2013	--	नांदेड न्यायालय	प्रतिवादीने पुनर्विचार याचिका दाखल केली आहे. पुढील सुनावई दि.16.02.2016 रोजी होईल.
12	जयकिसान एएससी हट्टा, आरओ नांदेड दावा नं. 140/2012	--	नांदेड न्यायालय	उच्च न्यायालयात दाखल केलेले पहिले अपील उच्च न्यायालयातून नांदेड न्यायालयात अंतरित झाला आहे. पुढील सुनावणी

				दि.06.02.2016 रोजी होईल.
13	म.कृ.उ.वि.म. विरुद्ध बापूराव आरओ. नांदेड दावा नं. 139/2015	--	परभणी न्यायालय	उच्च न्यायालयात दाखल केलेले पहिले अपील उच्च न्यायालयातून परभणी न्यायालयात अंतरित झाले आहे. पुढील सुनावणी दि.25.01.2016 रोजी होईल.
14	मे. कैलाश ट्रेडर्स ता. अमळनेर, आरओ. जळगाव दावा नं.42/2006	3.14 + व्याज 1.98	जळगाव न्यायालय	निर्णय महामंडळाच्या बाजूने लागला आहे. वसूली प्रगतीपथावर आहे.
15	मे. शंकर आणि सन्स् ता. भडगाव, आरओ. जळगाव दावा नं.101/2006	3.56 + व्याज 2.66	जळगाव न्यायालय	निर्णय महामंडळाच्या बाजूने लागला आहे. वसूली प्रगतीपथावर आहे.
16	मे. राजू ट्रेडर्स, धुळे, आरओ. जळगाव दावा नं.35/2007	42.65 + व्याज 29.29	जळगाव न्यायालय	निर्णय महामंडळाच्या बाजूने लागला आहे. वसूली प्रगतीपथावर आहे.
17	मे. तृप्ती कृषी सेवा केंद्र ता. धरणगाव, आरओ. जळगाव दावा नं. 54/2007	0.90 + व्याज 0.85	जळगाव न्यायालय	निर्णय महामंडळाच्या बाजूने लागला आहे. वसूली प्रगतीपथावर आहे.
18	मे. महेश फर्टिलाईझर्स ता. अमरळनेर, आरओ. जळगाव दावा नं. 183/2008	4.50 + व्याज 109.64	जळगाव न्यायालय	निर्णय महामंडळाच्या बाजूने लागला आहे. वसूली प्रगतीपथावर आहे.
19	मे. गोविंद कृषी विकास केंद्र, उमरखेड, आरओ. अमरावती दावा नं. 132/2007	77.94 + व्याज 59.98	अमरावती जिल्हा न्यायालय	रु.30.00 लाख वसूल झाले आहेत. उर्वरित रक्कम दोन वर्षात रु.8.75 लाख समान हप्त्यात दिली जाईल
20	गिरबाने कृषी सेवा केंद्र, औरड, आरओ. उस्मानाबाद दावा नं. 109/2012	3.67 + व्याज 3.49	उस्मानाबाद न्यायालय	पुढील सुनावणी दि.11.09.2015 रोजी होईल.
21	सिद्धेश्वर कृषी केंद्र, करकंब, आरओ. उस्मानाबाद दावा नं. 117/2013	4.41 + व्याज 4.95	उस्मानाबाद न्यायालय	पुढील सुनावणी दि.03.11.2015 रोजी होईल.
22	न्यू किसान ट्रेडर्स, कोंडी, आरओ. उस्मानाबाद दावा नं.128/2015	1.08 + व्याज 2.02	उस्मानाबाद न्यायालय	महामंडळाने अपील केले आहे.
23	प्रगती केएसके, पातूर, आरओ. अकोला दावा नं. 87/2005	28.81 + व्याज 18.05	अकोला जिल्हा न्यायालय	खटला संबंधित न्यायालयात प्रलंबित आहे.
24	तासगावं ता. खरेदी संघ तासगांव, जिल्हा सांगली, आरओ. कोल्हापूर दावा नं. 147/90 आणि 76/12	0.91 + व्याज 0.65	सीएसजेडी	सदर संघ गुंडाळला गेला आहे. येणे रक्कम मुख्य कार्यालयाने निर्लेखित केली आहे. मात्र खटला प्रगतीपथावर आहे व आम्ही थकीत रक्कम कायदेशीर मार्गाने वसूल करण्याचा प्रयत्न करीत आहोत. याबाबतीत बँकेने उच्च न्यायालयात याचिका दाखल केली आहे. पुढील सुनावणी दि.27.11.2015 रोजी होईल.
25	कोल्हापूर जिल्हा बिजो सह. संघ, आरओ. कोल्हापूर दावा नं. 131/2008	10.35 + व्याज 7.83	सीएसजेडी	कायदेशीर प्रक्रिया प्रगतीपथावर आहे. पुढील सुनावणी दि.16.12.2015 रोजी होईल.
26	दत्तात्रय कृषी केंद्र	1.64 +	सीएसजेडी	कायदेशीर प्रक्रिया प्रगतीपथावर आहे.

	गंगापूर,आरओ. कोल्हापूर दावा नं. 243/2005 आणि 1041/2012	व्याज 0.88		पुढील सुनावणी दि.14.12.2015 रोजी होईल.
27	दत्तात्रय पेस्टीसाईडस् गुलबर्गा, आरओ. कोल्हापूर दावा नं. 242/2006	10.67 + व्याज 5.73	सीएसजेडी	कायदेशीर प्रक्रिया प्रगतीपथावर आहे. पुढील सुनावणी दि.30.12.2015 रोजी होईल.
28	मान तालुका सह. खरेदी विक्री संघ, आरओ. पुणे दावा नं. 112/2008	1.64 + व्याज 0.25	पुणे न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे. पण अद्याप अंमलात आणली नाही.
29	जावळी तालुका सहकारी खरेदी विक्री संघ, आरओ. पुणे दावा नं. 14/2010	1.51 + व्याज 0.83	पुणे न्यायालय	सदर बाब पुराव्यासाठी प्रलंबित आहे.
ब)	**फौजदारी खटले**			
1	कल्पना विरुद्ध राज्य आरओ. नांदेड दावा नं. एमसीए 414/2014	--	नांदेड न्यायालय	प्रथमदर्शनी अहवाल / तक्रार (अपराध 75/14) दाखल केली आहे. शिवाजीनगर पोलिस ठाणे, नांदेड यांनी अद्याप आरोपपत्र दाखल केले नाही. आरोपपत्र न्यायालयात दाखल झाले नाही. पोलिसांनी आरोपपत्र दाखल केल्यानंतर खटल्याची प्रक्रिया सुरु होईल.
2	प्रभाकर विरुद्ध राज्य आरओ. नांदेड दावा नं. एमसीए 425/2014	--	नांदेड न्यायालय	प्रथमदर्शनी अहवाल / तक्रार (अपराध 75/14) दाखल केली आहे. शिवाजीनगर पोलिस ठाणे, नांदेड यांनी अद्याप आरोपपत्र दाखल केले नाही. आरोपपत्र न्यायालयात दाखल झाले नाही. पोलिसांनी आरोपपत्र दाखल केल्यानंतर खटल्याची प्रक्रिया सुरु होईल.
3	शरद विरुद्ध राज्य आरओ. नांदेड दावा नं. एमसीए 451/2014	--	नांदेड न्यायालय	प्रथमदर्शनी अहवाल / तक्रार (अपराध 75/14) दाखल केली आहे. शिवाजीनगर पोलिस ठाणे, नांदेड यांनी अद्याप आरोपपत्र दाखल केले नाही. आरोपपत्र न्यायालयात दाखल झाले नाही. पोलिसांनी आरोपपत्र दाखल केल्यानंतर खटल्याची प्रक्रिया सुरु होईल.
4	फर्ट आयएनएस विरुद्ध म.कृ.उ.वि.म. आरओ. नांदेड दावा नं. 281/13	--	कळंनुरी न्यायालय	महामंडळाचे विभागीय व्यवस्थापक श्री. डोंगरे यांचे विरुद्ध नमुना तपासणी अपयशाबाबत खटला दाखल केला. पुढील सुनावणी दि.12.01.2016
5	राज्य विरुद्ध आर.एम. आणि इतर, आरओ. नांदेड दावा नं. आरसीसी 5/14	--	नांदेड न्यायालय	विभागीय व्यवस्थापक यांचेवर जैविक कीटनाशक चाचणी अपयश खटला भरला. पुढील सुनावणी दि.05.02.2016 रोजी होईल.
6	पी.ए. डोंगरे विरुद्ध म.कृ.उ.वि.म. आरओ. नांदेड दावा नं. 9099/14	--	उच्च न्यायालय औरंगाबाद	डोंगरे यांनी त्यांच्या खातेनिहाय सुनावणीला आव्हान देणारी याचिका दाखल केली. पुढील सुनावणी दि.25.01.2016 रोजी होईल.
7	बी.आर.एकलारे विरुद्ध	--	उच्च न्यायालय	प्रतिवादीने महामंडळाविरुद्ध त्यांचे

	म.कृ.उ.वि.म. आरओ. नांदेड दावा नं. 97/2006		औरंगाबाद	येणे वसूल करण्यासाठी दुसरे अपील दाखल केले आहे. खटला अद्याप सुनावणीसाठी आला नाही.
8	म.कृ.उ.वि.म. विरुद्ध व्यंकटेश आरओ. नांदेड दावा नं. 4914/2014	--	उच्च न्यायालय औरंगाबाद	खालच्या न्यायालयाच्या निर्णयाविरुद्ध महामंडळाने याचिका दाखल केली आहे. खटला अद्याप सुनावणीसाठी आला नाही.
9	इंगळे विरुद्ध म.कृ.उ.वि.म. आरओ. नांदेड दावा नं. 8834/2014	--	उच्च न्यायालय औरंगाबाद	डिक्री केलेल्या रकमेच्या वसुलीसाठी अटक करण्याच्या जिल्हा न्यायालयाच्या आदेशाविरुद्ध पक्षकाराने खटला दाखल केला आहे. तो सुनावणीसाठी आला नाही.
10	औद्यो. न्यायालय ढगे विरुद्ध म.कृ.उ.वि.म. आरओ. नांदेड दावा नं. 85/13	--	औद्योगिक न्यायालय जालना	माजी कर्मचारी ढगे यांनी पदोन्नती लाभासाठी तक्रार दाखल केली आहे. पुढील सुनावणी दि.20.01.2016 रोजी होईल.
11	एस.एल.कवटीकवार विरुद्ध म.कृ.उ.वि.म. आरओ. नांदेड दावा नं. यूएलपी 32/14	--	मजूर न्यायालय नांदेड	माजी कर्मचारी श्री. कवटीकवार यांनी त्यांच्या बडतर्फीच्या आदेशाविरुद्ध तक्रार केली आहे. पुढील सुनावणी दि.12.02.2016 रोजी होईल.
12	आनंद के अे नांदेड, आरओ. नांदेड दावा नं. 3708/03	12.50	नांदेड न्यायालय	नांदेड न्यायालयात पुराव्यासाठी प्रलंबित आहे.
13	हेमानी के एस के चिंचखेड, आरओ नांदेड दावा नं. 4623/04	3.58	नांदेड न्यायालय	हुकुमासाठी प्रलंबित (न्यायालयात हजर रहाण्याच्या)
14	रहाटकर ट्रे. कं. लोहा, आरओ. नांदेड दावा नं. 850/04	41.81	नांदेड न्यायालय	उलट तपासणीसाठी प्रलंबित
15	गंजेवार के एस के नायगाव, आरओ. नांदेड दावा नं.501/04	11.27	नांदेड न्यायालय	नांदेड न्यायालयात पुराव्यासाठी प्रलंबित आहे.
16	बालाजी ॲग्रो एजन्सी उमरी, आरओ नांदेड दावा नं. 2784/04, 20/2015	65.87	नांदेड न्यायालय	नांदेड न्यायालयात पुराव्यासाठी प्रलंबित आहे.
17	वसुंधरा एस आणि एफ परभणी, आरओ. नांदेड दावा नं. 1752/14	5.00	परभणी न्यायालय	परभणी न्यायालयात पुराव्यासाठी प्रलंबित आहे.
18	वसुंधरा एस आणि एफ परभणी, आरओ. नांदेड दावा नं. 3203/04	4.00	नांदेड न्यायालय	नांदेड न्यायालयात पुराव्यासाठी प्रलंबित आहे.
19	शेतकरी एस. के. बासमत, आरओ नांदेड दावा नं,2785/04	18.77	नांदेड न्यायालय	न्यायालाच्या आदेशासाठी प्रलंबित
20	साईकृपा के व्ही के नांदेड, आरओ नांदेड दावा नं.1830/06	13.66	नांदेड न्यायालय	न्यायालयाच्या प्रतिवादीच्या उलट तपासणीसाठी प्रलंबित
21	जे.के. सिडस् आणि पेस्ट परभणी,आरओ नांदेड दावा नं.1831/06	12.03	नांदेड न्यायालय	नांदेड न्यायालयात पुराव्यासाठी प्रलंबित.

22	व्यंकटेश ॲग्रो एजन्सी परभणी,आरओ नांदेड दावा नं.320/2014	22.00	परभणी न्यायालय	परभणी न्यायालयात पुराव्यासाठी प्रलंबित.
23	व्यंकटेश ॲग्रो एजन्सी परभणी,आरओ नांदेड दावा नं.321/2014	22.00	परभणी न्यायालय	परभणी न्यायालयात पुराव्यासाठी प्रलंबित.
24	व्यंकटेश ॲग्रो एजन्सी परभणी, आरओ नांदेड दावा नं.322/2014	24.00	परभणी न्यायालय	परभणी न्यायालयात पुराव्यासाठी प्रलंबित.
25	व्यंकटेश ॲग्रो एजन्सी परभणी, आरओ नांदेड दावा नं.27/2014	10.40	परभणी न्यायालय	परभणी न्यायालयात पुराव्यासाठी प्रलंबित.
26	व्यंकटेश ॲग्रो एजन्सी परभणी, आरओ नांदेड दावा नं.60/2014	1.00	परभणी न्यायालय	परभणी न्यायालयात पुराव्यासाठी प्रलंबित.
27	व्यंकटेश ॲग्रो एजन्सी परभणी, आरओ नांदेड दावा नं.61/2014	20.00	परभणी न्यायालय	परभणी न्यायालयात पुराव्यासाठी प्रलंबित.
28	बालाजी के एस के कवठा, आरओ नांदेड दावा नं.777/2014	0.50	नांदेड न्यायालय	पक्षकाराला हुकूम / बोलावणे द्यायचे आहेत.
29	राज्य विरुद्ध विभागीय व्यवस्थापक, आरओ नांदेड दावा नं. आरसीसी 5/2014	--	नांदेड न्यायालय	अझरडायरेक्टीन 10000 पीपीएम याची नमुना तपासणी अपयशाबाबत श्री. दुधाळकर विभागीय व्यवस्थापक नांदेड व प्रकाश ॲग्रो इंड. यांचे विरुद्ध खटला दाखल केला. खटला दि.01.01.2015 रोजी सुनावणीला आला.
30	मे. राजू ट्रेडर्स, धुळे आरओ. जळगाव दावा नं. 5497/2005, 5496/2005, 5498/2005, 288/2006, 289/2006, 290/2006, 1336/2006, 1318/2006, 2044/2006, 2943/2006, 2171/2006, 2278/2006, 1660/2006, 743/2006, 1328/2006, 2136/2006, 2276/2006, 530/2008	29.00	उच्च न्यायालय औरंगाबाद	मामला उच्च न्यायालयात प्रलंबित आहे.
31	उल्हास केएसके आरओ जळगाव दावा नं. 1143/2003	0.76	उच्च न्यायालय औरंगाबाद	मामला उच्च न्यायालयात प्रलंबित आहे.
32	मे. नारायण केएसके, नरेगांव आरओ औरंगाबाद दावा नं. 3185/2005	2.67	उच्च न्यायालय औरंगाबाद	महामंडळाने उच्च न्यायलयात अपील दाखल केले आहे.
33	मे. काकडे केएसके, धरुर आरओ औरंगाबाद दावा नं.611/1995, 683/2002	9.41	उच्च न्यायालय औरंगाबाद	महामंडळाने उच्च न्यायलयात अपील दाखल केले आहे.
34	श्री. एस आर भांबरे केएसके, आरओ नाशिक दावा नं. 7/2007	1.89	नाशिक न्यायालय	न्यायालयाचा निर्णय महामंडळाच्या विरुद्ध लागला आहे.

35	धनंजय ॲग्रो एजन्सी, मालेगाव, आरओ नाशिक दावा नं.77/2007	4.87	नाशिक न्यायालय	वसूली चालू आहे
36	अकोले टीएसकेव्हीएस, आरओ नाशिक दावा नं. 107/2011	12.72	नाशिक न्यायालय	वसूली चालू आहे
37	बहर केएसके, देऊळगाव, आरओ नाशिक दावा नं. 7607/2004, 8277	1.95	अहमदनगर न्यायालय	मामला संबंधित न्यायालयात प्रलंबित आहे
38	सत्यजित ॲग्रो सर्व्हिसेस कर्जत, आरओ नाशिक दावा नं. 9474/2004	1.95	अहमदनगर न्यायालय	मामला संबंधित न्यायालयात प्रलंबित आहे
39	मातोश्री केएसके, आरओ नाशिक दावा नं. 129/2008	1.50	नाशिक न्यायालय	वसुली झाली आहे
40	बरीराज ट्रेडर्स आरओ नाशिक, दावा नं. 2221/2005	3.61	नाशिक न्यायालय	वसुली झाली आहे
41	राजेंद्र केएसके आरओ नाशिक दावा नं. 5569/2005	1.81	नाशिक न्यायालय	मामला संबंधित न्यायालयात प्रलंबित आहे
42	गजानन केएसके, आरओ नाशिक दावा नं. 2677/2007	3.25	अहमदनगर न्यायालय	मामला संबंधित न्यायालयात प्रलंबित आहे
43	अश्विनी पीकेव्ही, आरओ नाशिक दावा नं.304203/2007	0.66	अहमदनगर न्यायालय	मामला संबंधित न्यायालयात प्रलंबित आहे
44	मे. गोविंद कृषी विकास केंद्र उमरखेड, आरओ अमरावती दावा नं.1013/2005, 1536/2005, 1686/2005	--	अमरावती जिल्हा न्यायालय	रु.30.00 लाख वसूल झाले आहेत. उर्वरित रक्कम दोन वर्षात रु.8.75 लाख समान हप्त्यात दिली जाईल.
45	गणेश ॲग्रो एजन्सी लातूर, आरओ उस्मानाबाद दावा नं. 964/2005	6.95	उस्मानाबाद न्यायालय	मामला न्यायालयात प्रलंबित आहे
46	प्रविण केएसके, आरओ उस्मानाबाद दावा नं. 1582/2005	1.50	उस्मानाबाद न्यायालय	मामला न्यायालयात प्रलंबित आहे
47	शेती उद्योग एजन्सी, आरओ उस्मानाबाद दावा नं. 424/2007	3.41	उस्मानाबाद न्यायालय	मामला न्यायालयात प्रलंबित आहे
48	उमेश केएसके, आरओ उस्मानाबाद दावा नं. 311/2011	4.02	उस्मानाबाद न्यायालय	मामला न्यायालयात प्रलंबित आहे
49	शुबदा ऑटो ॲग्रो सेल्स, आरओ उस्मानाबाद दावा नं. 1359/2011	0.95	उस्मानाबाद न्यायालय	मामला न्यायालयात प्रलंबित आहे
50	विजय वसंत जाधव, आरओ उस्मानाबाद दावा नं. 20/2008	10.55	उस्मानाबाद न्यायालय	मामला न्यायालयात प्रलंबित आहे

51	प्रगती केएसके पतूर, आरओ अकोला दावा नं.24172/3, 24173/3, 26185/3, 2642/4, 2643/4 - डीओए 19/07/2005	57.63 + व्याज 18.05	अकोला जिल्हा न्यायालय	मामला संबंधित न्यायालयात प्रलंबित आहे
52	सह्याद्री केके, आरओ अकोला दावा नं. 5101/2007	27.34 + व्याज 21.34	बुलढाणा न्यायालय	न्यायालयाचा आदेश महामंडळाच्या बाजूने दिला आहे. वसुली प्रगतीपथावर आहे.
53	साईकृपा ॲग्रो सर्व्हिसेस सेंटर, आरओ चंद्रपूर दावा नं. 23/2006	7.15	चंद्रपूर न्यायालय	मामला न्यायालयात प्रलंबित आहे
54	श्री. सी.एस. मुंगटे, आरओ चंद्रपूर दावा नं. 3418/2006	1.51	चंद्रपूर न्यायालय	दावा केलेल्या रकमेपैकी रु.1.42 लाख वसूल झाले आहेत. उरलेल्या रकमेसाठी मामला न्यायालयात प्रलंबित आहे.
55	राजश्री ट्रेडींग कंपनी शिराळा, आरओ कोल्हापूर दावा नं. 33/2015 आणि 299/2000	0.62	जे.एम.एफ.सी. शिराळा	मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या निवाड्यानुसार आम्ही शिराळा न्यायालयात नवीन फौजदारी खटला दाखल केला आहे.
56	स्वाती ट्रेडर्स कडोली, आरओ कोल्हापूर दावा नं. 33/2015 आणि 1733/2009	0.41	जे.एम.एफ.सी. पन्हाळा	मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या निवाड्यानुसार आम्ही पन्हाळा न्यायालयात नवीन फौजदारी खटला दाखल केला आहे.
57	दत्तात्रय ॲग्रो केंद्र गंगापूर, कर्नाटक राज्य आरओ कोल्हापूर दावा नं. 111/2015 आणि 5928/2005	दिवाणी खटल्याप्रमाणे	जे.एम.एफ.सी. अफजलपूर	मा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या निवाड्यानुसार आम्ही अफजलपूर न्यायालयात नवीन फौजदारी खटला दाखल केला आहे.
58	दत्तात्रय पेस्टिसाईडस् गुलबर्गा, आरओ कोल्हापूर दावा नं. 242/2006	दिवाणी खटल्याप्रमाणे	जे.एम.एफ.सी. कोल्हापूर	कायदेशीर प्रक्रिया प्रगतीपथावर आहे.
59	हवेली तालुका सहकारी खरेदी विक्री संघ, आरओ पुणे दावा नं. 11/2011	--	पुणे न्यायालय	मामला संबंधित न्यायालयात प्रलंबित आहे.
क)	**डिक्री खटले**			
1	जयकिसान एएससी हट्टा, आरओ नांदेड दावा नं. 2/01, 5/14, 197/15	3.78 + व्याज 3.12	परभणी न्यायालय	पुढील सुनावणी दि.06.02.2016 रोजी होईल.
2	जनता केएसके मांडवी, आरओ नांदेड दावा नं. 13/14	2.64 + व्याज 6.58	नांदेड न्यायालय	पुढील सुनावणी दि.16.01.2016 रोजी होईल.
3	इंगळे केएसके निवघा, आरओ. नांदेड दावा नं. 82/07	1.75 + व्याज 1.64	परभणी न्यायालय	पुढील सुनावणी दि.16.02.2016 रोजी होईल.
4	जयकिसान एएससी हट्टा, आरओ नांदेड दावा नं. 1/09	2.49 + व्याज 3.93	बसमत न्यायालय	पुढील सुनावणी दि.16.02.2016 रोजी होईल.
5	हेमानी केएसके चिंचखेड, आरओ नांदेड दावा नं. 36/2010	3.58 + व्याज 7.45	नांदेड न्यायालय	पुढील सुनावणी दि.15.02.2016 रोजी होईल.

6	रहाटकर ट्रेडींग कं.लोहा, आरओ नांदेड दावा नं. 61/2011	41.75 + व्याज 85.19	नांदेड न्यायालय	पुढील सुनावणी दि.12.02.2016 रोजी होईल.
7	शेतकरी एस के बसमत, आरओ नांदेड दावा नं. 7/12, 03/14	0 + व्याज 14.77	नांदेड न्यायालय	पुढील सुनावणी दि.16.02.2016 रोजी होईल.
8	आनंद के ए नांदेड, आरओ नांदेड दावा नं. 5/2013	12.01 + व्याज 24.12	नांदेड न्यायालय	पुढील सुनावणी दि.22.03.2016 रोजी होईल.
9	मे. गजानन केएसके, आरओ औरंगाबाद दावा नं. 102/99-2007	1.53 + व्याज 1.62	औरंगाबाद न्यायालय	वसुली प्रगतीपथावर आहे.
10	मे. बालाजी आरओ औरंगाबाद दावा नं. 266/95-2007	3.63 + व्याज 5.15	औरंगाबाद न्यायालय	वसुली प्रगतीपथावर आहे.
11	मे. काकडे, आरओ औरंगाबाद दावा नं. 123/96-2001	9.69 + व्याज 2.29	औरंगाबाद न्यायालय	वसुली प्रगतीपथावर आहे.
12	मे. आशिर्वाद, आरओ औरंगाबाद दावा नं. 01200/2006	9.81 + व्याज 4.65	औरंगाबाद न्यायालय	वसुली प्रगतीपथावर आहे.
13	मे. डोगरगाव, आरओ औरंगाबाद दावा नं. 45/06-2010	1.30 + व्याज 0.77	औरंगाबाद न्यायालय	पक्षकारांनी अपील दाखल केले आहे.
14	मे. धुळे जेकेओ सह, आरओ जळगाव दावा नं. 440/81	1.17 + व्याज 0.35	जळगाव न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
15	मे. पी.एम. महाजन, आरओ जळगाव दावा नं. 194/99	3.02 + व्याज 2.01	जळगाव न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
16	मालपूर व्हीकेएस, आरओ जळगाव दावा नं. 91/99	1.60 + व्याज 1.44	जळगाव न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
17	राजश्री फार्म आणि फिडस् धुळे, आरओ जळगाव दावा नं. 217/99	5.20 + व्याज 2.76	जळगाव न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
18	गजानन मागासवर्गीय, आरओ जळगाव दावा नं. 211/99	3.04 + व्याज 1.79	जळगाव न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
19	प्रवरा दूध उत्पादक, आरओ नाशिक दावा नं.67/06	10.25 + व्याज 4.86	नाशिक न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
20	सत्यजित ॲग्रो सर्व्हिसेस कर्जत, आरओ नाशिक दावा नं. 199/08	1.95 + व्याज 1.97	नाशिक न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
21	अकोले, आरओ नाशिक दावा नं. 133/2010	15.95 + व्याज 14.02	नाशिक न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
22	मुख्य कार्यकारी अधिकारी जी.पी. नाशिक, आरओ नाशिक दावा नं. 500/08	9.36 + व्याज 4.02	नाशिक न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
23	झुंजार केएसके, आरओ चंद्रपूर दावा नं.107/98/2001	15.02 + व्याज 1.47	चंद्रपूर न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.

24	चांदा,आरओ चंद्रपूर, दावा नं.235/04	2.61 + व्याज 0.45	चंद्रपूर न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
25	मांडेली विकास लि.,आरओ चंद्रपूर दावा नं.49/2005	5.13 + व्याज 2.98	चंद्रपूर न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
26	साईकृपा ॲग्रो सर्व्हिसेस सेंटर, आरओ चंद्रपूर दावा नं.23/2006	7.15 + व्याज 3.70	चंद्रपूर न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
27	जयकिसान सोसा. राजूरा,आरओ चंद्रपूर दावा नं.20/2006	6.30 + व्याज 3.54	चंद्रपूर न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
28	अंबिका कृषी केंद्र,आरओ चंद्रपूर दावा नं.49/2008	7.66 + व्याज 6.66	चंद्रपूर न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
29	राम ॲग्रो सर्व्हिसेस सेंटर, आरओ नागपूर दावा नं.210/2009	1.29 + व्याज 0.08	नागपूर न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
30	श्री कृषी केंद्र,आरओ नागपूर दावा नं.1359/96	2.30 + व्याज 5.76	नागपूर न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
31	मे. प्रगत ॲग्रो सर्व्हिसेस सेंटर,आरओ नागपूर दावा नं.213/2004	1.87 + व्याज 1.31	नागपूर न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
32	मे. राम गणेश गडकरी,आरओ नागपूर दावा नं.205/2003	0.55 + व्याज 0.06	नागपूर न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
33	मे. दुर्गामाता ॲग्रो सर्व्हिसेस सेंटर, आरओ नागपूर दावा नं. 605/2004	0.55 + व्याज 0.47	नागपूर न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
34	मे. लखंदूर एसएसकेव्ही, आरओ नागपूर दावा नं. 300/96	0.77 + व्याज 0.63	नागपूर न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
35	मे. चेतन केएसके, आरओ नागपूर दावा नं. 174/2004	0.67 + व्याज 0.90	नागपूर न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
36	आझाद केएसके, आरओ उस्मानाबाद दावा नं. 128/2013	3.70 + व्याज 0.78	उस्मानाबाद न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
37	तालुका सह खरेदी विक्री संघ, आरओ उस्मानाबाद दावा नं. 46/2005	0.68 + व्याज 0.53	उस्मानाबाद न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
38	रमेश डिलर्स, आरओ उस्मानाबाद दावा नं. 70/98	0.89	उस्मानाबाद न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
39	राहुल कृषी सेवा केंद्र, आरओ उस्मानाबाद दावा नं. 200142/2010	0.99 + व्याज 2.30	उस्मानाबाद न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
40	स्वामी मशीनरी स्टोअर्स, आरओ उस्मानाबाद दावा नं. 200172/2010	5.75 + व्याज 4.57	उस्मानाबाद न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
41	पंढरपूर स्टोअर्स, आरओ उस्मानाबाद दावा नं. 200181/2010	2.08 + व्याज 1.55	उस्मानाबाद न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.

42	विजयकुमार स्वामी आणि ब्रदर्स स्टोअर्स, आरओ उस्मानाबाद दावा नं. 200185/2010	0 + व्याज 2.03	उस्मानाबाद न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
43	संगमेश्वर ट्रेडर्स स्टोअर्स, आरओ उस्मानाबाद दावा नं. 200173/2010	1.57 + व्याज 1.11	उस्मानाबाद न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
44	तेरणा केएसके, आरओ उस्मानाबाद दावा नं. 34/2011	2.46 + व्याज 4.66	उस्मानाबाद न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
45	दि सोलापूर टीएसकेव्ही,आरओ उस्मानाबाद दावा नं. 21/2010	1.44 + व्याज 0.92	उस्मानाबाद न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
46	वसुंधरा ॲग्रो ट्रेडर्स लातुर,आरओ उस्मानाबाद दावा नं. 27/2010	4.56 + व्याज 1.39	उस्मानाबाद न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
47	जयकिसान केएसके,आरओ उस्मानाबाद दावा नं. 302/2011 आणि 20/2012	1.30 + व्याज 1.63	उस्मानाबाद न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
48	पाटील केएसके,आरओ उस्मानाबाद दावा नं. 181/2011	8.43 + व्याज 5.43	उस्मानाबाद न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
49	एम पी ट्रेडींग,आरओ अकोला दावा नं. 133/2004	3.23 + व्याज 1.72	अकोला न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
50	सह्याद्री,आरओ अकोला दावा नं. 34/2007	27.34 + व्याज 21.34	अकोला न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
51	दीप फर्टिलाईझर्स रायपूर,आरओ अकोला दावा नं. 146/2007	6.65 + व्याज 3.38	अकोला न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
52	विशाल,आरओ अकोला दावा नं. 51/2003	21.55 + व्याज 9.66	अकोला न्यायालय	डिक्री प्राप्त केली आहे, पण अंमलबजवणी अद्याप व्हायची आहे.
53	मे. शिरोळ तालुका सह संघ, दावा नं.82/2004 आणि 282/2012	1.16 + व्याज 0.63	सी.एस.जे.डी.	उपरोक्त संघ गुंडाळला गेला आहे. परंतु कायदेशीर खटला चालू आहे. त्यामुळे आम्ही थकबाकीची रक्कम काही कायदेशीर प्रक्रियेद्वारे वसूल करण्याचा प्रयत्न करीत आहे.
54	मे. आटपाडी संघ सांगली, दावा नं. 20/2004 आणि 166/2012	1.06 + व्याज 0.54	सी.एस.जे.डी. सांगली	उपरोक्त संघ गुंडाळला गेला आहे. परंतु कायदेशीर खटला चालू आहे. त्यामुळे आम्ही थकबाकीची रक्कम काही कायदेशीर प्रक्रियेद्वारे वसूल करण्याचा प्रयत्न करीत आहे.

कंपनी विरुद्ध दाखल केलेल्या खटल्यांची दि.31.03.2015 ची स्थिती :

अ.क्र.	संदर्भ / वर्ष	मूळ दाव्याची अंदाजे रक्कम (रु. लाखात)	न्यायालयीन अधिकारी	सध्याची स्थिती
1	2	3	4	5
1	मे. बी आर देशमुख प्रो.- जयकिसान केएसके जिल्हा प्रभादेवी दावा नं. 102/2003	20.00	जिल्हा न्यायालय	न्यायालयाचा निर्णय प्रलंबित आहे
2	बी आर एकलवे पुर्णा वर्ष 1996	1.60	जिल्हा न्यायालय	न्यायालयाचा निर्णय प्रलंबित आहे
3	बीईएसटी विरुद्ध म.कृ.उ.वि.म. दावा नं.3330/02	6.37	जिल्हा न्यायालय	न्यायालयाचा निर्णय प्रलंबित आहे
4	दि नांदेड माथाडी, हमाल आणि इतर विरुद्ध म.कृ.उ.वि.म. दावा नं. आरसीएस नं. 192/12	1.50	जिल्हा न्यायालय	न्यायालयाचा निर्णय प्रलंबित आहे
5	ग्राहक मंच नांदेड विरुद्ध म.कृ.उ.वि.म.	0.50	जिल्हा न्यायालय	न्यायालयाचा निर्णय प्रलंबित आहे
6	गोल्डन ट्रान्सपोर्ट जळगाव, विरुद्ध म.कृ.उ.वि.म. दावा नं. आरसीएस नं.डब्ल्यूपी3312/2015	21.24	उच्च न्यायालय औरंगाबाद	पक्षकारांनी औरंगाबाद उच्च न्यायालयात अपील दाखल केले आहे.

कंपनी कायदा 2013 मधील कलम 143(6)(ब) नुसार भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांचे महाराष्ट्र कृषी उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित यांच्या दि.31 मार्च, 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या लेख्यावरील भाष्य

कंपनी कायदा 2013 मधील कलम 143(6)(ब) मध्ये वित्तीय अहवालाबाबत निर्देशित केलेल्या चौकटीनुसार दि.31मार्च, 2015 रोजी संपणाऱ्या वर्षाचे महाराष्ट्र कृषी उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई ची वित्तीय पत्रके तयार करण्याची जबाबदारी कंपनी व्यवस्थापनाची आहे. कंपनी कायद्यातील कलम 139 (5) नुसार भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी नियुक्त केलेल्या वैधानिक लेखापरिक्षक भारतीय सनदी लेखापालांच्या व्यावसायिक संस्थेने निर्देशित केलेल्या लेखापरिक्षण प्रमाणकानुसार तसेच कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 143 नुसार स्वतंत्र लेखापरिक्षा आधारे कलम 143 (10) नुसार किंवा कायद्याप्रमाणे या वित्तीय पत्रकांवर त्यांचे मत देण्यास जबाबदार आहेत. हे त्यांच्या दि.31.08.2016 च्या लेखापरिक्षण अहवालात दर्शविण्यात आले आहे.

मी, भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांच्यावतीने असे भाष्य करतो की, कंपनी अधिनियम 2013 च्या कलम 143(6)(अ) नुसार महाराष्ट्र कृषी उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई यांच्या दि.31मार्च, 2015 रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या वित्तीय लेख्यांचे मी पुरवणी लेखापरिक्षण केले आहे. हे परिक्षण करताना स्वतंत्रपणे केले आहे व त्यासाठी वैधानिक लेखापरिक्षांच्या कार्य/कागदपत्रांचा आधार घेतला नाही. हे पुरवणी लेखापरिक्षण वैधानिक लेखापरिक्षकांबरोबर चौकशी करणे, महामंडळाच्या कर्मचाऱ्यांची चौकशी करणे व निवडक लेखा अभिलेखांचे परिक्षण करणे यापुरते मर्यादित आहे. माझ्या या परिक्षणानंतर मला वैधानिक लेखापरिक्षकांच्या अहवालावर काही टिप्पणी करण्याची किंवा जोड अहवाल देणे आवश्यक होईल अशी कोणतीही बाब आढळली नाही.

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षकांकरिता व वतीने

(डी.के. शेखर)
महालेखाकार
(लेखापरिक्षा) III

स्थळ : मुंबई
दिनाकं :08 नोव्हेंबर 2016

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित

31 मार्च 2015 रोजी असलेला स्वतंत्र ताळेबंद

(रुपये लाखात)

तपशील	टिप्पणी क्र.	31.03.2015रोजी रुपये	31.03.2014रोजी रुपये
I. समभाग आणि दायित्वे			
1. भागधारकांचा निधी :			
अ) भाग भांडवल	1	550.00	550.00
ब) राखीव आणि अधिशेष	2	16561.56	13482.70
		17111.56	**14032.70**
2. स्थिर दायित्वे :			
अ) इतर दीर्घ मुदतीची दायित्वे	3	2716.41	2055.81
ब) दीर्घ मुदतीच्या तरतूदी	4	1377.28	966.50
		4093.69	**3022.31**
3. चालू दायित्वे :			
अ) लघु मुदतीची कर्जे	5	-	1140.12
ब) व्यापारी देणी (धनको)	6	38353.71	39542.16
क) इतर चालू दायित्वे	7	17338.92	24475.33
ड) लघु मुदतीच्या तरतूदी	8	6108.63	8185.64
		61801.26	**73343.25**
एकूण		**83006.51**	**90398.26**
II. मालमत्ता			
1. स्थिर मालमत्ता :			
अ) स्थावर मालमत्ता			
i) दृष्य मालमत्ता	9	2218.27	2020.49
ii) अदृष्य मालमत्ता	9	0.93	0.00
iii) चालू असलेली अपूर्ण भांडवली कामे	9	0.62	109.16
		2219.82	**2129.65**
ब) स्थिर गुंतवणूक	10	615.41	611.32
क) दीर्घ मुदतीची कर्जे व अग्रिम	11	6138.62	5371.36
ड) इतर स्थिर मालमत्ता	12	-	-
		6754.03	**5982.68**

(रुपये लाखात)

तपशील	टिप्पणी क्र.	31.03.2015रोजी रुपये	31.03.2014रोजी रुपये
2. चालू मालमत्ता			
अ) वस्तुसूची	13	26397.19	26611.26
ब) व्यापारी येणी (ऋणको)	14	18331.66	18326.27
क) रोख व बँकेतील शिल्लक	15	27618.91	35199.96
ड) लघु मुदतीची कर्जे व अग्रिमा	16	187.93	220.35
इ) इतर चालू मालमत्ता	17	1496.97	1928.09
महत्त्वपूर्ण लेखापालन धोरणांवर विवरणे	27		
स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रावरील इतर टिप्पण्या	28-42		
		74032.66	**82285.93**
एकूण		**83006.51**	**90398.26**

पांडुरंग फुंडकर
अध्यक्ष

डॉ. अशोक करंजकर
व्यवस्थापकीय संचालक

दिनेश कुमार जैन
संचालक

वसंत सकपाळ
उपमहाव्यवस्थापक (वि.व ले.)

सोबत जोडलेल्या आमच्या आजच्या तारखेच्या अहवालानुसार
मे.फोर्ड, ऱ्होर्डस्, पार्कस् अँड कंपनी, करीता
सनदी लेखापाल
(संस्था नोंदणी क्र.102860 डब्ल्यू/डब्ल्यू100089)

(श्रीकांत प्रभू)
भागीदार
स.क्र.35296

ठिकाण : मुंबई
दिनांक :31 ऑगस्ट 2016

मुंबई.
दिनांक : 31 ऑगस्ट 2016

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाचे स्वतंत्र नफा-तोटा पत्रक

(रुपये लाखात)

	तपशील	टिप्पणी क्र.	31.03.2015 रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरीता रुपये	31.03.2014 रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरीता रुपये
I	कार्यातून मिळणारा महसूल (विक्री)	18	142092.76	131589.84
II	अन्य उत्पन्न	19	3061.75	2898.63
III	**एकूण महसूल (I+II)**		**145154.51**	**134488.46**
IV	**व्यय**			
	अ) वापरलेल्या मालाचे मूल्य	20	23225.41	23563.65
	ब) व्यापारी साठ्याची खरेदी	21	107079.52	78284.05
	क) तयार माल, अपूर्ण कामे आणि व्यापारातील मालाच्या वस्तुसूचीतील बदल	22	200.82	17269.39
	ड) कर्मचारी हित व्यय	23	4289.97	4884.71
	इ) वित्तीय शुल्क	24	116.19	109.51
	फ) घसारा आणि कर्जफेडीची तरतूद	9	214.41	133.30
	ग) इतर व्यय	25	4054.99	4476.29
	एकूण व्यय		**139181.31**	**128720.90**
V	**कर पूर्व नफा / (तोटा) (III-IV)**		**5973.20**	**5767.56**
VI	**गतवर्षकालिन व्यय -नावे (-)/जमा (=) नक्त**	26	304.62	903.91
VII	**करपूर्व नफा (V-VI)**		**5668.58**	**4863.66**
VIII	**करांवरील व्यय**			
	अ) विद्यमान कर		2200.00	3031.00
	ब) मागील वर्षीचे कराधान समायोजन		207.90	283.77
	नावे (-) / जमा (+)		2407.90	3314.77
	करोत्तर नफा /(तोटा)		**3260.68**	**1548.89**
	प्रति समभाग उत्पन्न			
IX	प्रति भाग मूळ आणि सौम्यीकृत उत्पन्न	40	**592.85**	**281.62**
X	महत्त्वपूर्ण लेखापालन धोरणांवर विवरणपत्रे	27		
	स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्रातील इतर टिप्पण्या	28-42		

पांडुरंग फुंडकर
अध्यक्ष

डॉ. अशोक करंजकर
व्यवस्थापकीय संचालक

दिनेश कुमार जैन
संचालक

वसंत सकपाळ
उपमहाव्यवस्थापक (वि.व ले.)

सोबत जोडलेल्या आमच्या आजच्या तारखेच्या अहवालानुसार
मे.फोर्ड, ऱ्होर्डस्, पार्कस् अँड कंपनी, करीता
सनदी लेखापाल
(संस्था नोंदणी क्र.102860 डब्ल्यू/डब्ल्यू100089)

(श्रीकांत प्रभू)
भागीदार
स.क्र.35296

ठिकाण : मुंबई
दिनांक :31 ऑगस्ट 2016

मुंबई.
दिनांक : 31 ऑगस्ट 2016

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित

31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र. 1 "भाग भांडवल" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015रोजी रु.	31.03.2014रोजी रु.
अधिकृत :		
8,00,000 समभाग प्रत्येकी रुपये 100/- प्रमाणे	800.00	800.00
निर्गमित :		
5,50,000 समभाग प्रत्येकी रुपये 100/- प्रमाणे	550.00	550.00
विक्री झालेले आणि भरणा केलेले भाग भांडवल :		
3,00,000 समभाग प्रत्येकी रुपये 100/- प्रमाणे		
महाराष्ट्र शासनाचे पूर्णत: भरणा केलेले	300.00	300.00
2,50,000 समभाग प्रत्येकी रुपये 100/- प्रमाणे		
भारत सरकारचे पूर्णत: भरणा केलेले	250.00	250.00
एकूण	**550.00**	**550.00**

5% समभागांपेक्षा जास्त धारण केलेल्या भागधारकांचा तपशील

भागधारकांची नावे	31.03.2015 रोजी		31.03.2014 रोजी	
	धारण केलेली भाग संख्या	% धारण	धारण केलेली भाग संख्या	% धारण
महाराष्ट्र शासन	300000.00	54.55	300000.00	54.55
भारत सरकार (केंद्र शासन)	250000.00	45.45	250000.00	45.45
एकूण	**550000.00**	**100.00**	**550000.00**	**100.00**

टिप्पणी क्र. 2 "राखीव व अधिशेष" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
अ) राखीव भांडवल		
मागील ताळेबंदानुसार शिल्लक		
राखीव भांडवल	20.00	20.00
महाराष्ट्र शासनाकडून मिळालेले शासकीय अनुदान	33.70	33.70
भारत सरकारकडून मिळालेले शासकीय अनुदान		
वर्ष प्रारंभीची शिल्लक	64.11	765.30
अधिक : वर्षादरम्यान प्राप्त	-	25.00
वजा : वर्षादरम्यान समायोजित (टिप्पणी क्र.9 पहावी)	(25.00)	(724.35)
वजा : वर्षादरम्यान मालमत्तेवरील घसारा म्हणून कमी केलेले	(2.74)	(1.83)
(अ)	**90.07**	**117.82**
ब) राखीव गुंतवणूक अर्थसहाय्य		
मागील ताळेबंदानुसार शिल्लक (टिप्पणी क्र.10 पहावी)	20.00	20.00
(ब)	**20.00**	**20.00**
क) सीएसआर निधी (कंपनी सामाजिक बांधीलकी निधी)		
मागील ताळेबंदानुसार शिल्लक	-	-
अधिक : नफा तोटा खाते विवरणपत्रातून वर्ग	78.25	-
(क)	78.25	-
ड) सर्वसाधारण राखीव		
मागील ताळेबंदानुसार शिल्लक	13344.88	11829.09
वजा : मागील वर्षादरम्यान घसारा समायोजित (टिप्पणी क्र.9 पहावी)	(120.94)	-
अधिक : नफा तोटा खाते विवरणपत्रातून अधिशेषाकडे वर्ग	3149.30	1515.79
(ड)	**16373.24**	**13344.87**

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित

31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

(रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
इ) नफा तोटा खाते विवरणपत्रामधील अधिशेष	-	-
अधिक : चालू वर्षाचा नफा	3260.68	1548.89
वजा : विनियोजन		
प्रस्तावित लाभांश (प्रति भाग रु.5/- (गतवर्ष रु.5)	(27.50)	(27.50)
लाभांशावर कर	(5.63)	(5.60)
सीएसआर निधीकडे वर्ग	(78.25)	-
सर्वसाधारण राखीवकडे वर्ग	(3149.30)	(1515.79)
एकूण विनियोजन	**(3260.68)**	**(1548.89)**
वर्ष अखेर शिल्लक	-	-
एकूण (अ+ब+क)	**16561.56**	**13482.70**

टिप्पणी क्र.3"अन्य दीर्घ मुदतीची दायित्वे" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
ग्राहक, पुरवठादार, कंत्राटदार आणि इतर पक्षांकडून अग्रिम/ठेवी*	2716.41	2055.81
एकूण	**2716.41**	**2055.81**

*मंजूरी /मेळ बसविण्याच्या अधीन आणि संपूर्ण तपशीलाच्या अभावी ते दीर्घ मुदत दायित्व म्हणून विचारात घेतले गेले.

*यामध्ये 5 वर्षापासून जुनी देणी रु.251.23 लाख (गतवर्षी रकमेची पडताळणी नाही) समाविष्ट आहे, ज्यासाठी पक्षांकडून कोणताही दावा लेखा पुस्तकात अंतर्भूत केलेला नाही आणि योग्य तपासणीच्या नंतर ते योग्य पद्धतीने पुनर्लेखित करुन समायोजित केले जाईल.

*निव्वळ रु.14.01 लाख (गतवर्षी रु.21.46 लाख)नावे बाकी दाखवली आहे. (मागील वर्षीची रक्कम पडताळली नाही) त्यासमोर जमा रक्कम पडताळणे आहे.

टिप्पणी क्र.4"दीर्घ मुदत तरतूदी " (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
कर्मचारी हिताकरीता तरतूद		
रजा वेतन वटवणे	1185.55	966.50
उपदान	191.73	0.00
एकूण	**1377.28**	**966.50**

टिप्पणी क्र.5 "लघु मुदतीची कर्जे" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
बँकांकडून खेळते भांडवल सुविधा		
असुरक्षित :		
विजया बँक	-	1140.12
(महाराष्ट्र शासनाच्या हमीच्या बदल्यात सुरक्षित)		
एकूण	**-**	**1140.12**

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र. 6 "व्यापारी देणी" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
व्यापारी देणी :		
अ) सुक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग **	2948.03	3539.62
ब) लघु उद्योगां व्यतिरिक्त इतर *	35405.68	36002.54
एकूण	**38353.71**	**39542.16**

*विविध पक्षांचे रु.246.74लाखांचे (मागील वर्षी रु.866.22 लाख) जमा शिल्लक असलेली व्यापारी देणी 3 वर्षांपासून मेळ घालणे / मंजूरी मिळणेशी अधीन राहून प्रलंबित आहेत.

टिप्पणी क्र.7"अन्य चालू दायित्वे" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
अन्य :		
अ) विविध योजनांकरीता सरकारकडून मिळालेले अग्रिम *	2460.47	1327.35
ब) महाराष्ट्र सरकारकडून मिळालेल्या अनुदानातील न वापरलेला भाग **	3234.16	12457.42
क) ग्राहक / ऋणकोंकडून घेतलेले अग्रिम ***	8097.85	7354.10
ड) महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लि. कडून अग्रिम (संपूर्णतः मालकीची दुय्यम कंपनी)	563.73	571.94
इ) विविध योजनांसाठी शासनाला देय व्याज ****	2179.72	1904.12
फ) वैधानिक दायित्वे *****	32.60	43.52
ग) कर्मचाऱ्यांसंबंधीत दायित्वे	7.44	3.12
ह) इतर देय व्याज ******	50.64	24.27
ल) ठेवी	21.00	22.00
म) इतर दायित्वे (क्षेत्रीय व विभागीय कार्यालयाशी संबंधीत)********	691.31	767.49
एकूण	**17338.92**	**24475.33**

*महाराष्ट्र सरकार आणि केंद्र सरकारने विविध योजनांच्या अंतर्गत कृषिसाठी निधी वाटप करण्याकरीता महामंडळाची नोडल एजन्सी म्हणून नेमणूक केली आहे आणि त्यातील वापर न केलेली रक्कम शासनाकडून विविध योजनांकरीता मिळालेली अग्रिम म्हणून दाखविली आहे. त्यासाठी एकूण रु.34539.85 लाख प्राप्त झाले. (मागील वर्षी रु.31312.08 लाख) ज्यापैकी रु.32079.38लाख खर्च झाले. (मागील वर्षी रु.29984.73 लाख) हे शासनाच्या पुष्टीकरणाच्या, ताळमेळच्या व लेखापरीक्षेच्या अधीन आहे.

*काही योजनांवर शासनाकडून मिळालेल्या रकमांपेक्षा जास्त रक्कम रु.4.62 लाख खर्च झाली आहे.(मागील वर्षी रु.4.62 लाख) ती रक्कम इतर योजनांसाठी शासनाकडून मिळालेल्या अनुदानातून वजा केली आहे.हे शासनाच्या विविध विभागांच्या अनुमतीच्या अधीन आहे.

*फूड पार्कपासून मिळालेले भाडे रु.26.23 लाख (मागील वर्षी रु. 20.24 लाख) मिळालेल्या अनुदानासमोर झालेल्या खर्चामधून वजा केले आहेत.

**निश्चिती करण्याच्या व ताळमेळाच्या अधीन (टिप्पणी क्र. 31 पहा)

***यामध्ये ऋणकोंची जमा शिल्लक रु.3934.52 लाख (मागील वर्षी रु.2941.78 लाख) समाविष्ट केली जी निश्चिती / ताळमेळाच्या अधीन आहे.तसेच यामध्ये गेल्या 3 वर्षांपासून शासनाला देय रु.4.09 लाख (मागील वर्षी रु.4.09 लाख) समाविष्ट आहे.रु.368.68 लाख (मागील वर्षीची रक्कम ठरवली गेली नाही) ही रक्कम तीन वर्षापेक्षा जास्त काळ देय आहे.याबाबत पक्षकारांकडून दावा दाखल केला गेला नाही असे अभिलेखांवरुन दिसते.ही रक्कम योग्य पडताळणीनुसार पुनर्लेखित केली जाईल.

****यामध्ये शासनाकडून विविध योजनांसाठी मिळालेल्या रकमांवरील दरसाल 9% दराने रु.2179.72 लाख व्याजाचा (मागील वर्षी रु.1904.12 लाख) समावेश आहे.हे निश्चितीच्या अधीन आहे.रु.306.92 लाख (गतवर्षीची रक्कम ठरवली गेली नाही) ही रक्कम तीन वर्षापेक्षा जास्त काळ देय आहे.ही रक्कम योग्य पडताळणीनंतर पुनर्लेखित केली जाईल.

*****यामध्येउत्पादित मालावरील रु.18.56 लाख (मागील वर्षी रु. 28.78 लाख) उत्पादन शुल्काचा तसेच 3वर्षापेक्षा जास्त जुने रु.0.28 लाखाचा समावेश आहे.

******यात सूक्ष्म, लघु व मध्यम उद्योगांना सूक्ष्म, लघु व मध्यम उद्योग कायदा 2006 याखाली त्याच्या देय रकमेवरील रु.50.64 लाख (मागील वर्षी रु.24.27 लाख) व्याजाचा समावेश आहे.

******** यामध्ये रु.16.57 लाख (मागील वर्षीची रक्कम ठरवली नाही.)याबाबत पक्षकारांकडून दावा दाखल केला गेला नाही असे अभिलेखांवरुन दिसते.ही रक्कम योग्य पडताळणीनुसार पुनर्लेखित केली जाईल.

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र.8"लघु मुदतीच्या तरतूदी" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
अ) कर्मचारी हिताकरीता तरतूद		
i. बोनस	4.35	4.77
ii. उत्तेजनार्थ / सानुग्रह अनुदान**	281.95	147.47
iii. 6वे वेतन पुनर्रचना / सुधारणा	2797.98	4139.74
iv. रजेचे रोखीकरण	239.95	322.16
v. उपदान	933.67	1594.34
अ	**4257.90**	**6208.48**
ब) अन्य तरतूद		
i. प्रस्तावित लाभांश	55.00	82.50
ii. लाभांशावर कर	11.35	14.86
iii. व्हॅटची तरतूद	94.79	94.79
iv. कराधान	1686.78	1782.18
v. संपत्ती कर	2.81	2.83
ब	**1850.73**	**1977.16**
एकूण (अ+ब)	**6108.63**	**8185.64**

* यामध्ये तात्पुरत्या तत्वावर (Adhoc Basis) निवृत्त कर्मचाऱ्यांना देय रकमेसाठी दि. 01 जानेवारी 2006 ते दि.31 मार्च 2014 पर्यंतची तरतुद रु.317.04 लाख (गतवर्षी रु.317.04 लाख) समाविष्ट आहे.

** कर्मचाऱ्यांना सानुग्रह अनुदान देण्याकरिता आर्थिक वर्ष 2013-14 साठी रु.147.47 लाख व आर्थिक वर्ष 2014-15 साठी रु.134.48 लाख इतकी तरतूद केली आहे.ही तरतूद राज्य शासनाच्या मंजुरीच्या अधीन आहे.

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित

31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र.9"स्थावर मालमत्ता"

(रुपये लाखात)

		एकूण अवरुद्ध					घसारा						निव्वळ अवरुद्ध	
अ. क्र.	स्थावर मालमत्ता	1 एप्रिल 2014 रोजी असलेले मूल्य	वर्षातील समायोजन	वर्षातील वाढ	वर्षातील विक्री / समा-योजन	31 मार्च 2015 रोजी असलेले मूल्य	31 मार्च 2014 पर्यंतची तरतूद	वर्षातील समायोजन	वर्षातील तरतूद	सर्वसाधारण राखीव निधीकडे वर्ग	वर्षातील कपात / समा-योजन	31 मार्च 2015 पर्यंत एकूण घसारा	31 मार्च 2015 रोजी	31 मार्च 2014 रोजी
अ	**दृष्य मालमत्ता**													
1	जमीन : पूर्ण मालकीची	56.31	-	367.60	-	423.91	-	-	-	-	-	-	423.91	56.31
	जमीन भाडेपट्टीची # +	42.57	-	-	-	42.57	11.29	-	0.45	-	-	11.74	30.83	31.28
2	** पूर्ण मालकीच्या आणि भाडेपट्टीच्या जमिनीवरील इमारती	1572.19	-12.18	54.67	13.97	1600.71	487.68	-1.13	53.58	86.23	6.06	620.29	980.42	1084.51
3	संयंत्र आणि यंत्रसामग्री	1175.61	-1.69	86.62	3.77	1256.77	792.05	-1.69	72.12	13.16	3.76	871.88	384.89	383.56
4	विद्युत उपकरणे	120.26	-0.05	0.92	0.37	120.76	72.70	-0.05	7.00	5.72	0.37	85.00	35.76	47.56
5	फर्निचर आणि फिटिंग्ज्	109.95	0.65	10.70	2.19	119.11	81.53	0.32	5.63	0.58	2.19	85.87	33.24	28.42
6	वाहने	421.08	-0.38	32.49	7.56	445.63	171.65	-0.38	37.87	0.82	7.56	202.40	243.23	249.42
7	संगणक	203.48	31.25	-	0.12	172.11	129.36	-14.61	21.12	5.40	0.11	141.15	30.96	74.12
8	कार्यालयीन उपकरणे	108.73	21.47	3.29	1.95	131.55	73.04	6.41	16.70	9.03	1.79	103.39	28.16	35.70
9	भांडवली अनुदान साह्यातून उभारलेली मालमत्ता $	38.62	-	-	-	38.62	9.01	-	2.74	-	-	11.75	26.87	29.61
10	विकण्यासाठी धारण केलेली मालमत्ता	-	8.11	-	-	8.11	-	8.11	-	-	-	8.11	0	-
एकूण रुपये (अ)		**3848.80**	**-15.30**	**556.29**	**29.93**	**4359.85**	**1828.31**	**-3.02**	**217.21**	**120.94**	**21.84**	**2141.59**	**2218.27**	**2020.49**
ब. अदृष्य मालमत्ता														
संगणकसॉफ्टवेअर		-	**4.65**	-	-	**4.65**	-	**3.02**	**0.70**	-	-	**3.72**	**0.93**	-
एकूण रुपये (ब)		-	**4.65**	-	-	**4.65**	-	**3.02**	**0.70**	-	-	**3.72**	**0.93**	-
एकूण रुपये (अ + ब)		**3848.80**	**-10.65**	**556.29**	**29.93**	**4364.50**	**1828.31**	-	**217.91**	**120.94**	**21.84**	**2145.31**	**2219.20**	**2020.49**
मागील वर्ष रुपये		**3447.93**		**1173.33**	**772.46**	**3848.80**	**1721.85**		**148.02**		**41.56**	**1828.31**	**2020.49**	**1726.08**
क. अपूर्ण भांडवली कामे		**109.16**	-	**1.21**	**109.75**	**0.62**	-	-	-	-	-	-	**0.62**	**109.16**
एकूण रुपये (क)		**109.16**	-	**1.21**	**109.75**	**0.62**	-	-	-	-	-	-	**0.62**	**109.16**
एकूण रुपये (अ + ब + क)		**3957.96**	**-10.65**	**557.50**	**139.68**	**4365.12**	**1828.31**	-	**217.91**	**120.94**	**21.84**	**2145.31**	**2219.82**	**2129.65**

1. # निर्लेखित केलेला भाडेपट्टा आकार दर्शविते.2. $ राखीव भांडवलाशी समायोजित.
3. ** सहकारी गृहनिर्माण संस्था / घरमालक संघटनेकडील मालकी तत्वावरील सदनिका (रु.16.41 लाख) समाविष्ट. विक्रीमध्ये नांदेडमध्ये विकल्या गेलेल्या गोदामाची रक्कम रु.निरंकसमाविष्ठ आहे. (मागील वर्षी रु. 7.10 लाख) ही नगरपालिकेने गोदामासह घेतलेली जमीन आहे.
4. + भाडेपट्टीवरील जमिनी व्यतिरिक्त महाराष्ट्र शासनाकडून 8831.70 चौ.मी. जागा आम्ही भाडेपट्टयाने घेतली आहे. भाडेपट्टीचा कालावधी 2007 मध्ये संपला आहे. ही जमीन विकत घेण्याचा महाराष्ट्र शासनाचा प्रस्ताव आहे व तो महामंडळाने मान्य केला आहे. ही रक्कम भांडवली प्रतिबद्धता म्हणून दाखवली आहे. (टिप्पणी 28अ पहा)
5. यंत्रसामग्री व संयंत्रातील मालमत्ता रु.278.96 लाख, उपयोग होत नसल्यामुळे त्यावरील वार्षिक घसारा एकाच पाळीच्या आधारे आकारण्यात आला आहे.
6. ज्या मालमत्तांच्या घसारा वजा किंमती रु.1/- आहे ज्याचे एकूण अवरुद्ध रु.882.52 लाख (मागील वर्षी रु.163.23 लाख) आहे व ज्या वापरात नाहीत त्याचे निर्लेखिकरण व्हायचे आहे.
7. घसाऱ्यामध्ये रु.0.30 लाखांचा मागील कालावधी वरील घसारा समाविष्ट आहे. (मागील वर्षीचे रु.10.56 लाख)
8. पूर्ण मालकीच्या जमिनीमध्ये जळगाव येथील 2125 चौ.मी. वाणिज्यिक जमीन स्थानिक नगरपालिकेच्या अधिग्रहण प्रक्रियेतील जमीन समाविष्ट आहे. त्याचा मोबदला प्रत्यक्षात मिळाल्यावर लेख्यामध्ये त्याचा परिणाम दर्शविला जाईल.
9. इमारती व पूर्ण मालकीच्या जमीनीच्या समायोजनेत दर्शवलेल्या रकमेत नाबार्डकडून मिळालेल्या रु.10.65 लाख अनुदानाची रक्कम (मागील वर्षी रु.शून्य) समाविष्ट आहे.
10. हिंगणा येथील अन्न प्रक्रिया संयंत्रासाठी केंद्र सरकारने रु.25.00 लाख अनुदान दिले होते. ते गतवर्षी अपूर्ण भांडवली मालमत्ता या शीर्षकाखाली दर्शविले होते. यावर्षी सदर संयंत्र वापरात आणले असून या रकमेचे समायोजन केले आहे व ही रक्कम या मालमत्तेच्या किंमतीतून वजा केली आहे.

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित

31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र. 10"दीर्घ मुदतीची गुंतवणूक" (रुपये लाखात)

तपशील		31.03.2015रोजी रु.	31.03.2014रोजी रु.
1. सरकारी रोख्यांमध्ये			
6 वर्षीय राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे (ए.पी.ओ.प्राधिका-याच्या ताब्यात असलेली)		0.30	0.30
वाणिज्य कर अधिकारी मंडळ भोपाळ यांच्याकडे मुदत ठेव		0.05	0.05
		0.35	0.35
2. सम भागांमध्ये			
अ) व्यापार, अवतरणांत पूर्णतः भरणा केलेले :			
दुय्यम कंपनी (संपूर्णपणे मालकीची) :			
महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लि. चे रु.100/- प्रत्येकी किंमतीचे 1,00,000 समभाग		100.00	100.00
ब) इतर व्यापारी गुंतवणूक :			
महाराष्ट्र ऑरगॅनिक मॅन्यूअर्स कं.लि. चे रु.100/- किंमतीचे 25,000 समभाग	25.00		
साऊथर्न पेस्टीसाईड्स कॉर्पोरेशन लि.चे रु.1000/- किंमतीचे1,816 समभाग	18.16		
बॉम्बे ऑरगॅनिक मॅन्यूअर्स कं.लि. चे रु.10/- किंमतीचे 3,62,750 समभाग	36.27		
	79.43		
वजाः दीर्घकालीन गुंतवणूकीच्या किंमतीवर हानीकरीता तरतूद *	59.43	20.00	20.00
(महामंडळाकडे 1985-86 पासून रु.20.00 लाखांची गुंतवणूक ही राखीव अनुदान आहे जी गुंतवणूकीच्या बाबतीत झालेल्या कुठल्याही हानीची भरपाई करु शकते)			
मे.आलाप पशु खाद्य मॅन्यु.कं.प्रा.लि. चे रु.1/- प्रत्येकी किंमतीचे 3,886 समभाग		-	0.04
कृषक भारती को.ऑप.लि. चा 1,00,000/- किंमतीचा एक समभाग		1.00	1.00
दि को-ऑपरेटिव्ह स्टोअर्स लि. नवी दिल्लीचे रु.10/- किंमतीचे 1,000 समभाग		0.10	0.10
एमएफपीपी काटोळ (नागपूर),महाराष्ट्र शासनासोबत सह-गुंतवणूकदार (मे.अॅलायन्स अॅग्रो इंडियाचे 14% संचयी विमोचनयोग्य अग्रहक्क भाग) (टिप्पणी क्र.30(अ) पहावे)		386.20	386.20
एमएफपीपी मोर्शी (अमरावती), महाराष्ट्र शासनासोबत सह-गुंतवणूकदार (टिप्पणी क्र.30 (अ) पहावे)		107.71	103.58
3. व्यापारी गुंतवणूकीशिवाय : पूर्णतः भरणा केलेले			
महाराष्ट्र राज्य सह.बँक लि. चा रु.1,000/- किंमतीचा 1 भाग		0.01	0.01
सहकारी औद्योगिक वसाहत लि. पाचोरा, जि.जळगाव चा रु.1,000/- किंमतीचा 1 भाग		0.01	0.01
सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्यादितचे रु.50/- प्रत्येकी किंमतीचे 61 समभाग		0.03	0.03
		0.05	0.05
एकूण (1+2+3)		**615.41**	**611.32**

*व्यवस्थापनाच्या मते, व्यवसायाच्या सामान्य क्रमामध्ये पूर्ततेकरीता गुंतवणूकीस कोणतीही किंमत नसते म्हणून तरतूद करुन ठेवली आहे.

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र. 11"दीर्घ मुदतीची कर्जे व अग्रिमा" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015रोजी रु.	31.03.2014रोजी रु.
असुरक्षित व अन्यथा सांगितले नसल्यास चांगली समजली गेलेली		
अ) अँग्रो अँडव्हान्टेजला अग्रिम* (संशयास्पद मानलेले)	230.68	230.68
ब) रोख किंवा वस्तुंच्या स्वरुपात वसुलीयोग्य अग्रिम (रु.598.34 लाख संशयास्पद मानलेले समाविष्ट) (मागील वर्षी रु.678.40 लाख)	6627.26	5868.92
क) कर्मचाऱ्यांना अग्रिम	1.99	1.50
ड) ठेवी (संशयास्पद मानलेले रु.23.40लाख समाविष्ट)(मागील वर्षी रु.0.12 लाख)	123.85	118.68
इ) अग्रीम कर (तरतूदीच्या निव्वळ)	7.26	60.78
	6991.04	6280.56
वजा - संशयास्पद अग्रिमासाठी तरतूद	852.42	909.20
एकूण	**6138.62**	**5371.36**

*महामंडळाने सन 1998 साली शेतकऱ्यांसाठी आयोजित केलेल्या अॅग्रो अॅडव्हांटेज या शेतकरी मेळाव्यासाठी दिलेला अग्रीम अद्याप राज्य शासनाकडून मिळाला नाही.17 वर्षे उलटून गेल्यामुळे 100% तरतूद केली आहे.

टिप्पणी क्र. 12"अन्य स्थिर मालमत्ता" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
असुरक्षित		
प्राप्य दावे (संशयास्पद मानलेले)	312.86	311.71
वजा- संशयास्पद अग्रिमासाठी तरतूद	312.86	311.71
एकूण	-	-

टिप्पणी क्र.13"वस्तुसूची" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015रोजी रु.	31.03.2014रोजी रु.
खरेदी योग्य भांडार माल	194.27	188.66
वेष्टन सामग्री	225.30	245.45
कच्चा माल	6318.39	6291.19
तयार माल *	5525.90	6419.48
बाहेरुन खरेदी केलेली उत्पादने *	14060.78	13390.43
अन्य साठा	88.22	76.05
	26412.86	26611.26
वजा : माल कालबाह्य झाल्यामुळे केलेली तरतुद	15.67	-
एकूण	**26397.19**	**26611.26**

* वितरकाकडे असलेल्या मालाच्या साठ्याबाबत (खते) त्याच्याकडून निश्चिती प्राप्त होण्याच्या अधिन.

टिप्पणी क्र.14 "व्यापारी येणी" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015रोजी रु.	31.03.2014रोजी रु.
असुरक्षित		
सहा महिन्यांपेक्षा जास्त थकबाकीदार ऋणको		
वसुली योग्य समजले जाणारे	2346.65	1355.86
संशयास्पद समजले जाणारे	1391.00	1262.81
	3737.65	**2618.67**
अन्य ऋणको - वसुली योग्य समजले जाणारे	15985.01	16970.41
	19722.66	**19589.08**
वजा : संशयास्पद ऋणकोकरीता तरतूद	1391.00	1262.81
एकूण	**18331.66**	**18326.27**

1. संगणक प्रणालीच्या सदोष यंत्रणेमुळे ऋणकोंचे निश्चित वयोमान काढता आलेले नाही. उपलब्ध माहितीच्या आधारे ऋणकोंचे वर्गीकरण / वयोमान निश्चिती करण्यात आलेली आहे.
2. महामंडळाने बँकांकडून हमी मिळविलेले रु.62.38 लाख (मागील वर्षी रु.71.29 लाख) ऋणकोसमाविष्ट आहेत.
3. व्यापारी येण्यांमध्ये अभियांत्रिकी विभागाचे ऋणको समाविष्ट आहेत. त्याच्यासाठी तरतूद केली आहे. परंतु तरतूद करताना महामंडळाला राज्य शासनाकडून मिळालेले अनुदान विचारात घेतले नाही.

टिप्पणी क्र.15 "रोख व बँकेतील शिल्लक" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015रोजी रु.	31.03.2014रोजी रु.
रोख व रोख सममूल्य		
अ) हातातील रोख	-	-
1. अल्पमुदत ठेवी		
परिपक्वता कालावधी 3 महिन्यांपर्यंत	7299.00	990.00
(अ)	**7299.00**	**990.00**
ब) इतर बँकांतील शिल्लक :		
i) अल्प मुदतीच्या ठेवी		
परिपक्वता कालावधी 3 महिन्यांपेक्षा जास्त मात्र 1 वर्षापेक्षा कमी *	15180.85	25413.46
ii) चालू खात्यामधील शिल्लक	1768.56	2865.58
iii) वसुली खात्यामधील शिल्लक	4587.26	8866.94
हाती असलेले रु.2777.74 लाख (मागील वर्षी रु.6045.89 लाख) धनादेश समाविष्ट	3.20	3.88
iv) पाठविलेली पण मार्गस्थ असलेली रक्कम		
(रु.3.20 लाखांची जुनी रक्कम समाविष्ट (मागील वर्षीचे रु.3.20 लाख अजून वसूल होणे आहे)	21539.87	37149.87
	1220.01	2939.97
वजा : चालू खात्यातील जमा शिल्लक	**20319.86**	**34209.90**
(ब)		
क) अवर्गीकृत बँकांतील शिल्लक		
i) चालू खात्यामधील शिल्लक	0.04	0.05
सिंधुदूर्ग जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि.		
महत्तम शिल्लक रु.0.04 लाख (मागील वर्षी रु.0.04 लाख)		
ii) वसूली खात्यामधील रक्कम	0.01	0.01
यवतमाळ जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि.		
महत्तम नावे शिल्लक रु.0.01 लाख (मागील वर्षी रु.0.01 लाख)	**0.05**	**0.06**
(क)		
एकूण (अ+ब+क)	**27618.91**	**35199.96**

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र.16 "अल्प मुदत कर्जे व अग्रीमा" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015रोजी रु.	31.03.2014रोजी रु.
अ. असुरक्षित, वसूली योग्य समजले गेलेले		
कर्मचारी आणि इतरांना दिलेली कर्जे आणि अग्रीम	156.69	93.83
अ)	19.47	14.89
ब. पूर्वप्रदान (प्रदत्त) व्ययब)		
क. शासकीय प्राधिकरणांकडील शिल्लका	-	9.17
i. उत्पादन शुल्क	0.74	0.16
ii. पी.एल.ए. खाते	0.57	0.57
iii. मॉडव्हॅट क्रेडीट	10.46	101.73
iv. प्राप्य व्हॅट (मुल्य वर्धीत कर)	11.77	111.63
(क)		
एकूण (अ + ब + क)	**187.93**	**220.35**

टिप्पणी क्र.17"अन्य चालू मालमत्ता" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015रोजी रु.	31.03.2014रोजी रु.
असुरक्षित, वसुलीयोग्य समजले गेलेले		
अ) प्राप्य व्याज*	1384.26	1834.75
ब) प्राप्य दावे	24.45	25.56
क) अन्य प्राप्य	88.26	67.78
एकूण	**1496.97**	**1928.09**

*मुदत ठेवींवर मिळालेले रु.1281.53 लाखांचे व्याज समाविष्ट (मागील वर्षी रु.1801.18लाख) ज्याची बँकर्स्कडून मंजूरी मिळणे बाकी आहे.

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र.18"कार्यातून महसूल" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015रोजी रु.	31.03.2014रोजी रु.
विक्री		
अ) निर्मित उत्पादने *		
पशु खाद्य	125.82	338.04
खते	29527.42	30883.66
कृषि अभियांत्रिकी	593.18	1066.49
नोगा	843.87	801.97
	31090.29	33090.15
वजा : उत्पादन शुल्क - नोगा	16.93	16.59
उत्पादन शुल्क - खते	302.19	850.07
अ)	**30771.17**	**32223.49**
ब) बाहेरुन खरेदी केलेली उत्पादने **		
पशुखाद्य	397.84	3.02
खते	45589.71	56334.61
कृषि अभियांत्रिकी	56580.95	33621.84
किटकनाशके	8522.72	9177.04
अन्य विक्री	230.37	229.83
ब)	**111321.59**	**99366.34**
एकूण (अ+ब)	**142092.76**	**131589.84**

1. व्यापारी सूट रु.599.52 लाख नक्त (मागील वर्षी रु.563.38 लाख)
2. निव्वळ विक्री मुल्यवर्धीत कर वजा करुन दाखवली आहे.

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

विक्री - परिमाणानुरुप विभाजन (रुपये लाखात)

बाबी	2014-15	2013-14
	मूल्य (रु.)	मूल्य (रु.)
1. निर्मित होणारी उत्पादने		
अ) पशु खाद्य	125.82	338.04
ब) खते	29527.42	30883.66
क) कृषि अभियांत्रिकी	593.18	1066.49
ड) नोगा	843.87	801.97
	31090.29	33090.16
वजा : उत्पादन शुल्क	319.12	866.66
एकूण (1)	**30771.17**	**32223.50**
2. बाहेरुन खरेदी केलेली उत्पादने विक्री		
खते	37507.13	48688.82
जिप्सम	70.27	946.33
मायक्रोन्युट्रीअन्ट	6892.80	5973.63
जैविक खते	781.31	599.26
आय डब्ल्यू एम पी किटस्	338.20	126.58
किटकनाशके *	8522.72	9177.04
पशुखाद्य	397.84	3.02
कृषि अभियांत्रिकी	56580.95	33621.84
अन्य	230.37	229.83
एकूण (2)	**111321.59**	**99366.34**
एकूण (1+2)	**142092.76**	**131589.84**

*किटकनाशके विविध आकाराची असून वेगवेगळ्या परिमाणाची आहेत.त्यामुळे तुलनेसाठी त्याचे एका एककात रुपांतर केले आहे.

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र..19 "अन्य आय" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015रोजी रु.	31.03.2014रोजी रु.
अ) व्याज उत्पन्न		
ग्राहकांकडून	2.00	2.94
कर्मचाऱ्यांना दिलेल्या अग्रीमावर	0.44	0.38
गुंतवणुकींवर (बँकांकडील ठेवी) *	2292.41	1572.51
भरणा केलेले व्याज नक्त रु.281.97 लाख (मागील वर्षी रु.660.78 लाख)		
इतर ठेवींवर	3.58	2.00
इतर (यात मागील वर्षाशी संबंधीत रु.177.30लाख समाविष्ट आहेत)	129.58	250.89
एकूण (अ)	**2428.01**	**1828.72**
ब) प्राप्त भाडे		
कार्यालयीन इमारतीतून	9.00	9.15
निवासी इमारतीतून	15.93	4.51
गोदाम इमारतीतून	20.13	9.05
अन्य	33.19	5.05
एकूण (ब)	**78.25**	**27.76**
क) अन्य आय		
महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लि. द्वारे प्रतिपूर्तीसाठी दिलेला प्रापण खर्च	18.51	15.78
प्राप्त दलाली / सूट	454.49	916.54
प्राप्त लाभांश	0.00	0.20
अन्य प्राप्ती **	21.06	71.31
विविध शिल्लकांचे पुनर्लेखन	5.80	38.32
तरतूद केलेल्या संशयित अग्रीमाचे पुनर्लेखन	55.63	-
एकूण (क)	**555.49**	**1042.15**
एकूण (अ + ब + क)	**3061.75**	**2898.63**

* बँकेच्या खातरजमेच्या अधीन

** माल प्रदान पूर्व तपासणी शुल्क रु.2.61 लाख (मागील वर्षी रु.52.64 लाख) हे पूर्णतः महामंडळाने केलेल्या खर्चाची भरपाई म्हणून आहेत, म्हणून ते महामंडळाद्वारे ग्राहकांना कोणतीही सेवा दिलेली नसल्याने महामंडळाद्वारे दिलेली सेवा म्हणून दर्शविण्यात आलेले नाही. तथापि, ते अन्य आय अंतर्गत अन्य प्राप्ती म्हणून दर्शविले आहे.

टिप्पणी क्र.20 "वापरलेल्या मालाचे मूल्य" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
वर्ष प्रारंभीचा साठा	6291.19	9035.80
अधिक - खरेदी *	23252.61	20819.03
	29543.80	29854.83
वजा : वर्ष अखेरचा साठा	6318.39	6291.18
एकूण	**23225.41**	**23563.65**

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

वापरलेला कच्चा माल - परिमाणानुरुप विभाजन (रुपये लाखात)

बाबी	2014-15	2013-14
	मूल्य (रु.)	मूल्य (रु.)
तेल बियांची पेंड	-	49.88
कोंडा	-	68.49
धान्य	-	19.54
म्यूरेट ऑफ पोटॅश	4411.18	4577.11
डाय अमोनियम फॉस्फेट	13789.60	13235.76
युरिया	2588.47	2594.27
सिंगल सुपर फॉस्फेट (नॉन कृषि उद्योग)	1251.72	1352.76
डोलोमाईट	326.76	304.32
एमएपी	0.00	270.69
जिप्सम	6.02	0.61
कृषि अभियांत्रिकी	217.36	513.56
साखर	129.31	120.87
फळे व भाजीपाला	120.17	131.10
अन्य	384.82	324.69
एकूण	**23225.41**	**23563.65**

चालू वर्ष तसेच मागील वर्षी वापरलेला सर्व कच्चा माल देशांतर्गत आहे.

टिप्पणी क्र.21 "बाहेरुन घेतलेल्या वस्तूंची खरेदी" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
खते	37459.67	30910.59
किटकनाशके	4504.89	4468.18
पशुखाद्ये	296.50	2.67
कृषि अभियांत्रिकी	53691.11	31999.65
नोगा	0.46	7.05
जैविक खते	756.50	540.90
जिप्सम	62.26	906.32
पोषक	6704.28	5621.71
जैविक किटकनाशके	3275.62	3708.12
आय डब्ल्यू एम पी ॲग्रो किटस्	328.23	118.86
एकूण	**107079.52**	**78284.05**

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

बाहेरुन घेतलेली उत्पादने - परिमाणानुरुप विभाजन (रुपये लाखात)

बाबी	2014-15	2013-14
	मूल्य (रु.)	मूल्य (रु.)
खते	37459.67	30910.59
जिप्सम	62.26	906.32
पोषक	6704.28	5621.71
जैविक खते	756.50	540.90
आय डब्ल्यू एम पी कृषि किटस्	328.23	118.86
किटकनाशके (प्रक्रिया शुल्क समाविष्ट)	7780.51	8176.30
पशूखाद्य	296.50	2.67
कृषि अभियांत्रिकी उत्पादने	53691.11	31999.65
प्रक्रिया केलेली फळे आणि भाज्या उत्पादने*	0.46	7.05
एकूण	**107079.52**	**78284.05**

टिप्पणी क्र.22 "तयार माल, अपूर्ण कामे व खरेदी केलेल्या उत्पादनांच्या वस्तुसूचीमधील बदल" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
वर्ष अखेरीस वस्तुसूची		
तयार माल	5525.90	6419.47
खरेदी केलेली उत्पादने	14149.01	13466.48
(विक्रीस काढलेल्या रु.88.22 लाखांच्या जुन्या तागाच्या गोण्या समाविष्ट)	19674.91	19885.95
(मागील वर्षी रु.76.05 लाख)		
वर्षारंभाची वस्तुसूची		
तयार माल	6419.47	6806.71
खरेदी केलेली उत्पादने	13466.48	30319.85
	19885.95	37126.56
उत्पादित मालावरील अबकारी करात वाढ/(घट)	(10.22)	28.78
वस्तुसूचीमधील निव्वळ (वाढ) / घट	**200.82**	**17269.39**

<u>महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित</u>
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

वर्षारंभीचा साठा - परिमाणानुरुप विभाजन (रुपये लाखात)

बाबी	2014-15	2013-14
	मूल्य (रु.)	मूल्य (रु.)
तयार वस्तू		
1. निर्मित उत्पादने		
पशुखाद्य	4.83	6.17
दाणेदार खते	6157.02	6600.92
कृषि अभियांत्रिकी उत्पादने *	131.06	75.19
प्रक्रिया केलेली फळे व भाज्या उत्पादने	126.56	124.43
(1)	**6419.47**	**6806.71**
2. खरेदी		
खते	13013.15	29873.15
जिप्सम	-	-
पोषक	-	20.38
किटकनाशके	71.14	111.89
कृषि अभियांत्रिकी उत्पादने *	306.14	199.75
इतर	76.05	114.68
(2)	**13466.48**	**30319.85**
एकूण (1 + 2)	**19885.95**	**37126.56**

तूट /अतिरिक्त /नमुने यांचे समायोजन केल्यानंतर सुरुवातीचा साठा निव्वळ आहे. स्वतःद्वारे वापर आणि निर्लेखितसाठा काढून टाकण्यात आला आहे.

वर्ष अखेरचा साठा - परिमाणानुरुप विभाजन (रुपये लाखात)

बाबी	2014-15	2013-14
	मूल्य (रु.)	मूल्य (रु.)
1. निर्मित उत्पादने		
पशुखाद्य	-	4.83
दाणेदार खते	5357.30	6157.02
कृषि अभियांत्रिकी उत्पादने	93.18	131.06
प्रक्रिया केलेली फळे व भाज्या उत्पादने	75.42	126.56
(1)	**5525.90**	**6419.47**
2. खरेदी		
खते	13683.72	13013.15
पोषक	1.21	0.00
किटकनाशके *	112.80	71.14
कृषि अभियांत्रिकी उत्पादने **	263.06	306.14
इतर	88.22	76.05
(2)	14149.01	13466.48
एकूण (1 + 2)	**19674.91**	**19885.95**

तूट /अतिरिक्त /नमुने यांचे समायोजन केल्यानंतर अखेरचा साठा निव्वळ आहे. स्वतःद्वारे वापर आणि निर्लेखित साठा काढून टाकण्यात आला आहे.

***** किटकनाशके विविध आकाराची असून वेगवेगळ्या परिमाणाची आहेत.त्यामुळे तुलनेसाठी त्याचे एका एककात रुपांतर केले आहे.

****** बाबी विविध प्रकारच्या आहेत त्यामुळे परिमाणांचा तपशील व्यवहार्य नाही.

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र.23 "कर्मचारी लाभ व्यय" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
व्यवस्थापकीय संचालकांचे मानधन		
वेतन	12.93	14.79
रजा वेतन अंशदान	0.63	0.81
निवृत्ती वेतन अंशदान	1.04	1.25
	14.60	16.85
कर्मचाऱ्यांचे मानधन		
वेतन, मजुरी, बोनस*	3581.69	3213.47
भविष्य निर्वाह निधी, उपदान आणि अन्य निधी**	626.45	1550.16
कर्मचारी कल्याण व्यय	66.13	99.76
कर्मचारी प्रशिक्षण व्यय	1.10	4.47
	4275.37	4867.86
एकूण	**4289.97**	**4884.71**

*6व्या वेतन पुनर्रचनेकरीता रु.41.23 लाखांची तात्कालिक तरतूद समाविष्ट आहे. (मागील वर्षी रु.150.66लाख).

*सानुग्रह अनुदान/बोनस याकरीता रु.139.04 लाखांची तरतूद समाविष्ट आहे. (मागील वर्षी रु.152.45लाख)

**निवृत्त कर्मचाऱ्यांसाठी उपदान निधीकरीता रु.निरंक लाखांचीतरतूद समाविष्ट आहे. (मागील वर्षी रु.71.04 लाख)

टिप्पणी क्र.24 "वित्तीय शुल्क" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
व्याज व्यय :		
बँकेकडून - बँक अधिकर्ष	2.82	0.30
बँकेकडून - कर्जावर	-	0.33
ठेवींवर	23.54	15.78
अन्य कर्जावर	89.83	93.10
(दुय्यम कंपनी एमआयएलला प्रदान केलेले रु.62.61 लाखांचे व्याज समाविष्ट (मागील वर्षी रु.58.72 लाख)		
एकूण	**116.19**	**109.51**

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र.25 "अन्य व्यय" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
निर्मिती व्यय		
भांडार आणि सुटे भागांचा वापर*	244.75	254.32
आवेष्टन साहित्याचा वापर*	859.06	795.80
वीज आणि इंधनाचा वापर	126.54	135.06
पाणी आकार	17.52	16.67
प्रक्रिया आकार व इतर निर्मिती खर्च	902.58	723.04
दुरुस्ती आणि देखभाल		
संयंत्र व यंत्रसामग्री	12.39	29.54
इमारती	109.99	244.35
इतर मालमत्ता	18.21	17.20
विक्री व्यय :		
सुट	99.96	39.57
प्रदान केलेली दलाली	52.49	147.78
जाहिरात आणि प्रसिद्धी	99.46	119.23
बहिर्गत वाहतूक भाडे आणि अन्य व्यय	473.14	439.76
आस्थापना व्यय :		
भाडे	99.83	93.71
दर आणि कर	64.93	74.14
भाडेपट्टा शुल्क	0.45	0.45
स्थावर मालमत्तेच्या विक्रीवर तोटा	4.69	4.10
मुद्रण आणि लेखनसामग्री	39.97	31.84
टपाल आणि दूरध्वनी	34.80	32.88
विमा आकार	71.64	53.34
वाहन व्यय	104.07	101.11
बँक आकार	2.31	2.53
विधी व व्यावसायिक शुल्क	35.84	45.77
कृषि संशोधन व विकास व्यय	5.05	2.14
प्रवास आणि आवागमन :		
व्यवस्थापकीय संचालक	4.90	7.65
संचालक	1.12	0.19
अन्य	54.47	64.24
लेखापरिक्षकांना मानधन :		
लेखापरिक्षण शुल्क**	3.21	2.47
हात खर्चाची भरपाई	1.30	1.39
अन्य कार्यालयीन व्यय :		
अन्य व्यय :	346.49	210.59
जुन्या निरुपयोगी मालासाठी तरतूद	15.67	0.00
किरकोळ शेष रक्कमांचे निर्लेखिकरण	19.97	6.60
संशयास्पद ऋणको व अग्रीमा	128.19	778.83
एकूण	**4054.99**	**4476.29**

*चालू वर्षी तसेच मागील वर्षी वापरलेली सर्व सामग्री स्वदेशी आहे.

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र. 26 "गतवर्षकालीन व्यय / व्यवहार" (रुपये लाखात)

तपशील	**31.03.2015 रोजी रु.**	**31.03.2014 रोजी रु.**
1) व्यय		
वेतन आणि भत्ते	406.95	1.49
विक्री कर	-	136.18
उपदान	-	728.34
घसारा	0.30	12.44
दुरुस्ती व देखभाल	2.15	26.27
	409.40	**904.72**
2) आय		
विक्री कर	77.87	-
इतर	26.91	0.81
एकूण (1 + 2)	**304.62**	**903.91**

टिप्पणी क्र.27

31 मार्च 2015 रोजी संपलेल्या वर्षाकरीता स्वतंत्र वित्तीय विवरणपत्राचा भाग असलेली महत्त्वपूर्ण लेखा धोरणे

I) सामान्य

अ) महामंडळाद्वारे सातत्याने स्वीकारल्यानुसार सर्वसामान्यपणे अनुसरल्या जाणाऱ्या लेखा तत्त्वाप्रमाणे आणि कंपनी कायदा, 2013 च्या तरतूदींन्वये ऐतिहासिक मुल्य करारांतर्गत हे वित्तीय विवरणपत्र बनविण्यात आलेले आहे.

ब. महामंडळ सर्वसाधारणतः व्यापारी पद्धतीने लेखा बनविते आणि काही ठराविक व्यवहार ज्यामध्ये विशेष संदिग्धता असते त्याव्यतिरिक्त बहुतांश आय आणि व्ययाच्या बाबी प्राप्य पद्धतींवर ठरविल्या जातात.

II) वस्तुसूची :

वस्तुसूचीचे खालील तत्त्वांवर मूल्यांकन केले आहे.

तपशील	मूल्यांकन आधार
कच्चा माल व आवेष्टन साहित्य	सरासरी किंमत अथवा बाजारातील किंमत यापैकी जी कमी असेल ती
तयार माल (उत्पादित)	तौलिक सरासरी किंमतीस किंवा बाजारातील किंमत यापैकी जी कमी असेल ती.
व्यापारी माल	प्रथम येईल प्रथम जाईल तत्त्वावर किंमत किंवा बाजारातील किंमत, यापैकी जी कमी असेल.
अर्ध उत्पादित माल	सरासरी किंमतीनुसार
भांडार माल व सुटे भाग	सरासरी किंमतीनुसार
वापरलेल्या तागाच्या गोण्या आणि इतर साठा	अंदाजित किंमत किंवा जर निविदा असल्यास आणि जेव्हा मागविण्यात येतील त्यानुसार
पुनर्सुत्रीकरण किंवा पुनःर्प्रक्रियेकरीता तयार मालाचा साठा	दर्जा/घटक द्रव्यानुसार अंदाजित कपातीच्या मुल्याद्वारे घटविलेल्या अदमासे सरासरी किंमतीनुसार

III) स्थिर मालमत्ता :

स्थिर मालमत्ता ऐतिहासिक किंमतीस नोंदविल्या आहेत, ज्यामध्ये संपादन, उभारणी, नोंदणीकरण व इतर खर्च समाविष्ट आहे.

IV) घसारा :

दृश्य संपत्ती :-

या संपत्तीचे आर्थिक आयुष्य किती आहे याचा विचार करुन त्या काळापर्यंत संपत्तीची किंमत मूळ किंमतीच्या 5% पर्यंत होईपर्यंत त्या समप्रमाणात त्यावर सरळरेषा पध्दतीने घसारा आकारला जातो. सदर आर्थिक आयुष्य कंपनी कायदा 2013 च्या सूची 2 नुसार ठरवले जाते. ज्या संपत्तीची प्रतिसंपत्ती किंमत रु.5000/- पर्यंत असते त्या संपत्तीवर संपूर्ण घसारा खरेदीच्या वर्षातच आकारला जातो.

अदृश्य संपत्ती :-

संगणक प्रणालीची किंमत पाच वर्षामध्ये समान हप्त्यात वितरित केली जाते.

V) महसुली लेखांकन :

महसुल लेखांकन अशा पद्धतीने केले जाते की, कंपनीला आर्थिक फायदे होत राहतील आणि महसुल खात्रीशीररित्या मोजला जाईल. ज्यावेळी मालाची मालकी व त्यासंबंधीचे धोके व फायदे खरेदीदाराकडे हस्तांतरीत होते त्यावेळी विक्रीपासून झालेला महसूल ओळखला जातो.

VI) विक्री :

विक्री ही व्हॅट न धरता निव्वळ केलेली आहे.विक्रीमध्ये व्यापारी सूट, राशी सवलत आणि उत्पादन शुल्क यांचे निव्वळ लेखांकन केलेले आहे. अंतर्गत स्थानांतरण हे विक्रीमध्ये समाविष्ट नाही.

VII) खरेदी :

व्यापारी उद्देशाने केलेली मिश्र आणि सरळ खतांची खरेदी ही उचल प्रमाणपत्रांच्या आधारे केलेली आहे.

VIII) उत्पादन आणि सीमा शुल्क :

उत्पादन शुल्काचे सेनव्हॅट क्रेडीट हे संबंधित कच्च्या मालाची खरेदी किंमत कमी करुन लेखांकन केले आहे.उत्पादित परंतु निपटारा न झालेल्या मालावर जेथे लागू असेल तेथे उत्पादन शुल्क दायित्व दाखविण्यात आलेले आहे.

IX) आय आणि व्यय लेखांकन :

अ. शासकीय अर्थसहाय्य, विमा हप्ता आणि भाडेपट्टावरील जागेपोटी भाडेपट्टा शुल्क याव्यतिरिक्त, सर्व विशेष उत्पन्न आणि खर्च इ.वाढीव तत्त्वावर लेखांकित केले आहेत.

ब. व्यापारिक मालाकरीता दावा केलेला विमा खरेदी खात्यावर जमा केला आहे.कच्चा माल, उत्पादित माल आणि इतर बाबींच्या बाबतीतील विमा दावे ज्या वर्षी त्या घटना घडल्या आणि दावा दाखल झाला त्या वर्षाच्या इतर उत्पन्नांतर्गत दर्शविण्यात आले आहेत.दाव्यावरील अंतिम तोडग्यामध्ये जर काही फरक असल्यास तो ज्या वर्षी अंतिम निर्णय इ ाला त्या लेखा वर्षामध्ये दर्शविण्यात आला आहे.

X) गुंतवणूक :

दीर्घ मुदतीच्या गुंतवणूकी, या कोणतीही कायम घट वजा करुन प्रत्यक्ष मूल्यावर नमूद करण्यात आलेल्या आहेत.

XI) सेवानिवृत्ती लाभ :

सेवानिवृत्ती लाभांचा परामर्श खालीलप्रमाणे घेण्यात आला आहे :

अ. भविष्य निर्वाह, नियत सेवावधी आणि उपदान निधीमधील अंशदान अधिकृत निधीकडे वर्ग करण्याचे मान्य केले असून नफा-तोटा खात्यावर घेण्यात आलेले आहे.

ब. उपदान ट्रस्ट निधीमधील अंशदान हे विमाकाराने ठरविल्यानुसार भारतीय आयुर्विमा महामंडळाकडील (एलआयसी) संघटीत उपदान कम मुदत विमा पॉलिसी अंतर्गत हप्त्याद्वारे भरणा केले आहे आणि ते रोख तत्त्वावर लेखांकित करण्यात आले आहे.

क. कर्मचाऱ्यांना देय असलेल्या अर्जित जमा रजा लाभाचे विमागणिती मूल्यांकन पद्धतीने लेखांकन करण्यात आले आहे.

XII) संशोधन व विकास व्यय :

महसुली व्यय नफा-तोटा खात्यामध्ये दाखविण्यात आला आहे आणि भांडवली व्यय ज्या वर्षी झाला त्या वर्षीच्या स्थिर मालमत्तेच्या किंमतीमध्ये जमा करण्यात आला आहे.

XIII) शासकीय अनुदान :

विशिष्ट मालमत्तेकरीता मिळालेले भांडवल अनुदान स्थिर मालमत्तेच्या एकूण किंमतीतून वजा करण्यात आले आहे आणि प्रकल्प भांडवल अर्थसहाय्याकरीताचे भांडवल अनुदान हे भांडवलराखीवमध्ये जमा करण्यात आले आहे, इतर महसूल अनुदाने नफा-तोटा खात्यामध्ये जमा करण्यात आली किंवा संबंधित खर्चामधून वजा करण्यात आली आहेत.

XIV) बुडीत आणि संशंयीत ऋणकोंकरीता तरतूद :

महामंडळाने बुडीत आणि संशंयीत ऋणकोंकरीता खालीलप्रमाणे तरतूद केलेली आहे.

तीन वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता थकबाकीदार ऋणकोंकरीता 100%

दोन वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता थकबाकीदार ऋणकोंकरीता 25%

एक वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता थकबाकीदार ऋणकोंकरीता 10%

वरील व्यतिरिक्त, प्रत्येक बाब वैयक्तिकरित्या तपासण्यात आली आणि जर ती वसुलीकरीता संदिग्ध आढळल्यास कालावधी विचारात न घेता त्याकरीता 100% तरतूद करण्यात आली आहे.

XV) मागील कालावधीच्या बाबी :

मागील वर्षाच्या अखेर दरम्यान किंवा नंतर उद्‌भवलेल्या घटनांद्वारे निर्माण झालेल्या आय व व्ययाच्या बाबी, ज्या चालू वर्षाशी संबंधित आहेत त्या व्यतिरिक्त उत्पन्नाच्या व व्ययाच्या बाबी ज्या मागील वर्षाशी संबंधित आहेत त्यांचे समायोजन नफा-तोटा खात्यामध्ये "मागील वर्षीचे समायोजन" या शीर्षकाखाली करण्यात आले आहे.

XVI) चालू मालमत्ता :

संदिग्ध ऋणको आणि तरतूद केलेली अग्रीम याव्यतिरिक्त ताळेबंदामध्ये दर्शविलेली चालू मालमत्ता कर्जे आणि अग्रीम यांची वसुली होणे शक्य आहे.

XVII) आकस्मिक देणी :

लेखा मानक - 29 नुसार आकस्मिक देणी लेखा टिप्पणीमध्ये उधृत केल्या आहेत.

XVIII) उत्पन्नावर कर :

लेखा कालावधीकरीता करनिर्धारित उत्पन्नाच्या बाबतीत देय कर रक्कम म्हणून चालू कर ठरविला आहे. करनिर्धारित उत्पन्न आणि लेखांकित उत्पन्न जे मूळात एका कालावधीतील आहे आणि जे एका किंवा अधिक उत्तरवर्ती कालावधीमध्ये परिवर्तित होऊ शकेल यातील फरक म्हणून, वेळेतील फरकामुळे, स्थगित कर मालमत्तेच्या बाबतीत दूरदर्शीपणे विचार केल्याने स्थगित कर ठरविण्यात आलेला नाही. या कारणामुळे स्थगित कर दायित्वे आणि मालमत्ता यांची गणना नक्त स्वरुपात होते, तत्पूर्वी प्रत्येक बाबींच्या वजावटीचा व फरकाचा विचार केला जातो.

31 मार्च 2015 रोजी संपलेल्या वर्षाकरीता स्वतंत्र वित्तीय विवरणाचा भाग असलेल्या अन्य टिप्पण्या :

28. तरतूद न केलेली आकस्मिक दायित्वे :

अ. भांडवल खात्यावर आणायची राहिलेली आणि तरतूद न केलेली रक्कम रु.1860.43 लाख (मागील वर्षी रु.1868.15लाख)

ब. देणे म्हणून न मानले गेलेले महामंडळाविरुद्धचे दावे रु.51.21लाख (मागील वर्षी रु.33.17लाख)

क. महामंडळाने वर्ष 1991-92 आणि 1999-2000 च्या संबंधी घेतलेल्या रु.13.59 लाख (मागील वर्षी रु.13.59 लाख) किंमतीच्या सेनव्हॅट क्रेडीटच्या प्रत्यावर्तनाकरीता उच्च न्यायालय, नागपूर/सीमाशुल्क, उत्पादन शुल्क, सेवा कर अपील न्यायाधिकरण यांच्याकडे अपील केले आहे.

ड. महामंडळाकडे आयुक्त (अपील) सीमाशुल्क, उत्पादन शुल्क, सेवा कर अपील न्यायाधिकरण यांचेकडे वित्तीय वर्ष 1985-86 ते 1986-87 आणि 2001-02 करीता साखर पाक बनविण्यासाठीच्या रु.4.20 लाखांवर(मागील वर्षी रु.4.20 लाख) मागणी केलेल्या उत्पादन शुल्काच्या विरोधात अपील केले आहे.

इ. वित्तीय वर्ष 2002-03 ते 2003-04 यासाठी रु.13.86 लाखांची विक्री कराच्या मागणीसाठी महामंडळाने आव्हान दिले आहे.

फ. वादग्रस्त आयकर मागणी रु.50.11 लाख (मागील वर्षी रु.29.93 लाख).

ग. आयकर विभागाने महामंडळाविरुद्ध कर निर्धारण वर्ष 2008-09 ते 2009-10 यासाठी आयकर कायद्याच्या कलम 271 खाली दंडात्मक कारवाई सुरु केली आहे.सदर कारवाई रद्द करावी अशी महामंडळाने आयकर विभागाला विनंती केली आहे.अशा कारवाईमुळे कोणते दायित्व निर्माण होईल हे या स्थितीत निश्चित सांगता येत नाही.

29. मे.आलाप कॅटल फीड मॅन्यू.कं.प्रा.लि. (आलाप) यांचे समभाग घेण्यासाठी आणि त्यांचा व्यवसाय खरेदी करण्यासाठी गेल्या काही वर्षात रु.29.28 लाख इतका अग्रिम दिला होता. उपरोक्त व्यवसायासाठी महामंडळाने रु.30.35 लाख भांडवली खर्च (गतवर्षी रु.30.35 लाख) व रु.24.44 लाखाचा महसूली खर्च केला.

या वर्षी महामंडळाने मे.आलाप यांचेबरोबर न्यायालयाबाहेर तडजोड केली त्यानुसार मे.आलापने रु.53.72 लाखाची भरपाई महामंडळाला केली आहे.ही रक्कम दिलेला अग्रिम व महसूली खर्च या पोटी आहे तसेच मामला पूर्ण करण्याच्या तारखेपर्यंतचे 18% व्याज यापोटी आहे.

या समझोत्यानुसार पूर्वीच्या वर्षात महसूली खर्चाला खर्ची टाकलेली रक्कम रु.24.44 लाख ही गतकाळाचे राजस्व म्हणून घेतली आहे तर महामंडळाचे मे. आलापमधील रु.0.04 लाख ची गुंतवणूक रद्द केली आहे.

सदर तडजोडी खाली मे.आलाप यांनी महामंडळाला एकूण भरपाई (रु.53.72 लाख अधिक व्याज यापोटी) पोटी यवतमाळ येथील रु.243.92 लाखाचा एक भूखंड दिला आहे.सदर रक्कम रु.243.92 लाख महामंडळाच्या हिशेबात मालमत्ता म्हणून दाखवली आहे.

महामंडळाने ज्या अचल संपत्तीसाठी खर्च केला व जी हिशेब पुस्तकात संपत्ती म्हणून घेतली आहे अशा संपत्तीची जसे गोदाम, कार्यालय, कारखान्याच्या इमारती, रस्ते इ.(जे मे.आलापने तडजोडी अंतर्गत घ्यायचे आहेत) त्याची घसारा वजा रु.7.91 लाख किंमत महामंडळाने निर्लेखित केली आहे.

महामंडळाने या ठिकाणी ज्या चल संपत्तीसाठी वित्तपुरवठा केला आहे अशा चल संपत्तीपैकी बहुतेक संपत्ती अंतरित केली आहे किंवा विकली आहे.काही संपत्ती जसे कारखाना, यंत्रे, ज्यांची घसारा वजा किंमत रु.2.61 लाख आहे.ती अद्याप तेथेच आहे त्याबाबत महामंडळाने काही निर्णय घेतला नाही.त्यामुळे त्याबाबत हिशेब पुस्तकात कोणताही मूल्यऱ्हास दाखवलेला नाही.

30.अ. महाराष्ट्र शासनाने महामंडळाला काटोळ व मोर्शी येथे दोन फळप्रक्रिया प्रकल्प उभे करण्यासाठी नोडल एजन्सी म्हणून नियुक्त केले आहे.महामंडळाने आदेशानुसार सदर प्रकल्पाचे काम पूर्ण केले आहे. यापैकी काटोल प्रकल्प मे.अलायन्स ॲग्रो इंडिया लि., मुंबई यांना महाराष्ट्र शासनाच्या आदेशानुसार हस्तांतरीत करण्यात आला आहे. महाराष्ट्र शासनाच्या भागापोटी मे.अलायन्स यांनी महामंडळाला रु.386.20 लाख किंमतीचे 14% संचयी विमोचनयोग्य अग्रहक्क भाग दिले आहेत.पहिल्यापासूनच या भागांवर लाभांश दिला गेला नाही व त्याचे लेखांकन केले नाही.ज्यावेळी तो मिळेल त्यावेळी त्याचे लेखांकन केले जाईल. दि. 06.08.2010 रोजी महामंडळाने मा.उच्च न्यायालयापुढे सदर मे.अलायन्स ॲग्रो गुंडाळण्याबाबत एक याचिका दाखल केली आहे.सदर मालमत्ता विकण्यासाठी मा.उच्च न्यायालयाने 02.08.2012 रोजी अधिकृत समापक नेमला आहे. सदर कंपनी गुंडाळल्यानंतर सदर संपत्ती महामंडळाला उपलब्ध होईल किंवा कसे याबाबत अद्याप स्पष्टता नसल्यामुळे लेख्यामध्ये गुंतवणूकीतील मूल्य हानीबाबत कोणतीही तरतूद केली नाही. यापूर्वीच्या वर्षामध्ये महामंडळाने मोर्शी प्रकल्पावर रु.107.71 लाख (समायोजनोत्तर निव्वळ) गुंतवणूक म्हणून दाखवली आहे.सदर प्रकल्प महामंडळाच्या ताब्यात आहे व तो महामंडळ चालवत आहे.

ब. महामंडळाने बुटीबोरी (नागपूरजवळ) येथे नोडल एजन्सी म्हणून एक फूडपार्कही उभारले असून त्यातून फळे प्रक्रिया प्रकल्पांना त्याद्वारे सर्वसाधारण सुविधा पुरविण्यात येतात. प्राप्त झालेल्या ठेवी रु.365.74 लाखांच्या बदल्यात रु.310.41 लाख (मागील वर्षी रु.307.05 लाख) भाड्याचे आलेले रु.26.23 लाख (मागील वर्षी रु.20.24 लाख) समायोजित करुन एकूण खर्च (महसूल खर्चासह) झाला आहे.

वरील दोन बाबतीत (मोर्शी व बुट्टीबोरी प्रकल्प) जरी जमिनी महामंडळाच्या नावे असल्या तरी, बांधकाम, यंत्रसामग्री इत्यादींची नोंदणी मंजुरीच्या अभावामुळे महामंडळाच्या लेखा पुस्तकात घेतलेली नाही.

क. मा.पंतप्रधानांच्या विशेष आर्थिक योजनेअंतर्गत विदर्भातील यवतमाळ जिल्ह्यात महामंडळाचा पशुखाद्याचा कारखाना आहे.त्यामध्ये डागडुजी करुन आणि यंत्रसामग्री बसवून वैरण वीट बनविण्याचा कारखाना चालू करण्यात येत आहे.याकरीता रु.85/- लाख खर्च अपेक्षित असून महाराष्ट्र शासन व केंद्र शासन यांच्याकडून रु.74.37 लाख प्राप्त झाले आहेत.यंत्रसामग्री उभी करण्यात आली आहे.प्रायोगिक तत्त्वावर उत्पादन घेण्यात आले आहे, व्यावसायिक उत्पादन कमी मागणीमुळे सुरु करण्यात आलेले नाही.झालेला एकूण भांडवली खर्च रु.38.62 लाख, ज्याचे भांडवलीकरण झाले आहे पण ती मालमत्ता वापरात नाही आणि अर्थसहाय्याची उर्वरित रक्कम रु.35.75 लाख

(मागील वर्षी रु.35.75 लाख) अजून देय आहे परंतु भांडवल अनुदानाची पूर्ण रक्कम भांडवल राखीव अंतर्गत दर्शविण्यात आलेली आहे.

ड. 1998 साली झालेल्या ॲग्रो ॲडव्हान्टेज या कार्यक्रमासाठी महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळ (एम.एस.आर.टी.सी.) यांचेकडून महामंडळाला रु.206.18 लाखाचा दावा प्राप्त झाला आहे. सदर दावा महामंडळाने फेटाळला आहे व त्यानुसार महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळ (एम.एस.आर.टी.सी.) यांना कळविले आहे.

31. इतर चालू देयतामध्ये महाराष्ट्र शासनाकडून शेतकऱ्यांना कृषी अभियांत्रिकी उत्पादने विकण्यासाठी अनुदान म्हणून प्राप्त झालेली रक्कम रु.3234.16 लाख (मागील वर्षी रु.12457.42 लाख) समाविष्ट आहे. याचा ताळमेळ जमवणे व ऋणकोंकडून प्राप्य रकमेबरोबर समायोजन करणे हे काम प्रगतीपथावर आहे.मान्यता देणाऱ्या अधिकाऱ्याकडून याच्या मान्यतेची कागदपत्रे प्राप्त न झाल्याने हे काम अद्याप झाले नाही.

32. माजी कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत स्पष्टीकरण

सुधारित लेखा मानक 15 नुसार माजी कर्मचाऱ्यांना महामंडळाने पुढील लाभ दिले आहे

(रुपये लाखात)

		31.03.2015 रोजी संपलेल्या वर्षात	**31.03.2014 रोजी संपलेल्या वर्षात**
I	**निश्चित योगदान योजना**		
a.	भविष्य निर्वाह निधी		
b.	वयोमानानुसार निवृत्त निधी		
c.	राज्याच्या योजना		
	राज्य विमा योजनेसाठी मालकांचे योगदान		
	राज्य निवृत्ती वेतन 1995 साठी मालकाचे योगदान		
	यावर्षी महामंडळाने नफा-तोटा पत्रकात खालील रकमांचा हिशेब केला आहे.		
	भविष्य निर्वाह निधीसाठी मालकाचे योगदान	389.69	237.68
	वयोमानानुसार निवृत्त निधीसाठी मालकाचे योगदान	-	-
	राज्य विमा योजनेसाठी मालकांचे योगदान	2.40	4.57
	राज्य निवृत्ती वेतन 1995 साठी मालकाचे योगदान	74.68	47.17
II	**निश्चित फायदा देणाऱ्या योजना**		
i.	उपदान (ग्रेच्युइटी) योजना		
	भारतीय विमा महामंडळाच्या गट उपदान व मुदत आश्वासित पॉलिसीनुसार विमा हप्त्यांच्या रुपात उपदान योजनेसाठी योगदान. लेखामानक 15 (सुधारित) वरील योजनांचे ॲक्च्युरियल मूल्यांकन खालील गृहतिकांच्या आधारे केले आहे.		
	सवलतीचा दर	7.79%	8%
	भरपाईतील वाढीचा दर	8.00%	8%
	योजनेतील मालमत्तेवरील परताव्याचा दर (फंडेड योजनांसाठी)	9.00%	7%
	भरपाईच्या दराचा अंदाज करताना चलवाढीचा दर, कर्मचाऱ्यांचे वरिष्ठत्व, पदोन्नती इत्यादी गोष्टींचा विचार केला जातो.		
अ	**दायित्वाच्या चालू मूल्यातील बदल**		
	वर्षाच्या सुरुवातीचे चालू मूल्य	3053.45	2142.75
	व्याज शुल्क	244.28	171.42
	चालू सेवा शुल्क	132.12	122.47
	दिलेला लाभ	(549.96)	393.52

	दायित्वातील अँक्च्युरिअल लाभ / हानी	(143.13)	1010.33
	वर्षाच्या अखेर दायित्वे मूल्य	2736.76	3053.45
ब	**योजनांच्या संपत्तीच्या योग्य मूल्यात बदल**		
	वर्षाच्या सुरुवातीतील प्लॅन संपत्तीचे वर्तमान मूल्य	1776.15	1146.42
	योजनेच्या संपत्तीवरील अपेक्षित परतावा	162.98	118.18
	अँक्च्युरिअल लाभ / हानी	(19.94)	-
	योगदान	619.33	905.07
	दिलेला लाभ	(549.96)	393.52
	वर्ष अखेरीस योजनेच्या संपत्तीचे योग्य मूल्य	1988.56	1776.15
क	**ताळेबंद पत्रकात दाखविलेली राशी**		
	वर्ष अखेरीस दायित्वाचे वर्तमान मूल्य	2736.76	3053.45
	वर्ष अखेरीस प्लॅन संपत्तीचे योग्य मूल्य	1988.56	1776.15
	ताळेबंद पत्रकात दाखविलेली संपत्ती / दायित्व	(748.20)	(1277.30)
ड	**नफा तोटा पत्रकात दाखविलेला खर्च**		
	चालू सेवा शुल्क	132.12	122.47
	पूर्व सेवा शुल्क	-	-
	व्याज शुल्क	244.28	171.42
	योजनेच्या संपत्तीवर अपेक्षित परतावा	(162.98)	118.18
	कालखंडातील झालेला निव्वळ अँक्च्युरिअल लाभ / हानी	(123.19)	1010.33
	नफा तोटा पत्रकानुसार एकूण खर्च	90.24	1186.04

ii. रजेचे रोखीकरण :

महामंडळ सध्या सेवेत असलेल्या कर्मचाऱ्यांच्या रजेचे रोखीकरण ॲक्च्युरिअल मूल्यांकनाच्या आधारे करते.या वर्षी महामंडळाने या देयतेसाठी रु.400.67 लाखाची (मागील वर्षी रु.390.70 लाख) तरतूद केली आहे.

33. कंपनी कायदा 2013 मधील तरतूदीनुसार आवश्यक असल्याप्रमाणे महामंडळाने मंडळ सचिवांची नेमणूक केलेली नाही.लेखापरिक्षणांतर्गत वर्षात संचालक मंडळाच्याचार बैठका घेण्याऐवजी तीन बैठका घेतल्या गेल्या.

34. विभागीय अहवाल :

आयसीएआयद्वारे पारित लेखा मानक 17 अन्वये खते, किटकनाशके, कृषि-अभियांत्रिकी, पशुखाद्य आणि अन्न प्रक्रिया विभाग (नोगा) यांसारखे प्राथमिक अहवालयोग्य विभाग आहेत.विभागीय माहिती परिशिष्ट -I मध्ये दिलेली आहे.

35. अ) संबंधित कंपन्यांची नावे आणि त्यांचा संबंध

अ) संपूर्णतः मालकीची दुय्यम कंपनी :-दि महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लिमिटेड

ब) प्रमुख व्यवस्थापकीय अधिकारी :

1) श्री.अरविंद कुमार भा.प्र.से.,माजी व्यवस्थापकीय संचालक

ब) (i) संबंधित कंपन्याचे व्यवहार :

तपशील	चालू वर्ष (रुपये लाखात)	मागील वर्ष (रुपये लाखात)
मालाची खरेदी	2238.59	2492.56
प्रदान केलेले व्याज	62.61	58.72
एमआयएल यांनी भरपाई केलेला प्रापण खर्च	18.51	15.78
पुर्नप्रक्रिया शुल्क	23.27	9.46
थकीत शिल्लक :		
देय कर्जे/अग्रीम	563.73	571.94
विविध धनको	400.26	462.34

(ii) व्यवस्थापकीय संचालकांचे मानधन

तपशील	चालू वर्ष (रुपये लाखात)	मागील वर्ष (रुपये लाखात)
वेतन	12.93	14.78
रजा वेतन	0.63	0.81
निवृत्ती वेतन वर्गणी	1.04	1.25

36. विविध ऋणको/धनको तसेच कर्जे व अग्रीमा यांचे जमा/नावे शिल्लक रकमा या जुळवणी/निश्चितीच्याअधीन आहेत.

37. लेखा मानक 28 नुसार मालमत्तेच्या हानीकरीता खत कारखाना रसायनी व जालना येथील एस.एस.पी.आणि नोगा कारखाना मोतीबाग, नागपूर येथील संयंत्रांचे मूल्यांकन अजून व्हायचे आहे.

38. कंपनी कायदा 2013 कलम 148(1) अंतर्गत परिव्ययलेखापरीक्षण 2013-14 व त्यापुढील वर्षासाठी अजून झाले नाही.

39. लेखा मानक 19 नुसार कार्यालयातील भाडेपट्टीची माहिती

(महामंडळाकडे उपलब्ध असलेल्या माहितीनुसार)

(रुपये लाखात)

	चालू वर्ष	मागील वर्ष
संमती व परवानगी तत्त्वावर / परिकर्मी भाडेतत्त्वावर निवासी / कार्यालय परिसर आणि गोदामे, फर्निचर सामान आणि त्यामधील बांधकामासह, लागू असेल त्याप्रमाणे आणि यंत्रसामग्री घेण्याकरीता 1 एप्रिल 2001 नंतर केलेल्या कराराच्या बाबतीत माहिती, खाली दिल्याप्रमाणे		
1. भाडेपट्टी शुल्क वर्षाकरीता नफा आणि तोटा खात्यामध्ये प्रगटीकरण	99.83	93.71
2. i) काही करारान्वये, व्याजमुक्त परतावायोग्य ठेवी दिलेल्या आहेत.	-	-
ii) करारामध्ये भाडे वाढविण्याची तरतूद नाही.	-	-
iii) 15 दिवस ते 3 महिने इतक्या सूचना कालावधीद्वारे दोन्ही पैकी कोणतीही कंपनी करार रद्द करण्याची तरतूद काही करारांमध्ये आहे.	-	-
iv) काही करारामध्ये नुतनीकरणाची सोय उपलब्ध	-	-
3. रद्द न करता येणाऱ्या करारांतर्गत किमान भाडेपट्टा अधिदान, खालीलप्रमाणे :		
i) एक वर्षानंतर नाही	-	-
ii) एक वर्षानंतर आणि पाच वर्षापर्यंत	(खातरजमा नाही)	(खातरजमा नाही)
4) भाडेपट्टा अधिदान प्राप्त - नफा आणि तोटा खात्यात दर्शविलेले	78.25	27.76
कंपनीद्वारे मालकीची संयंत्रे आणि यंत्रसामग्री आणि 1 एप्रिल 2001 नंतर भाडेपट्टयावर दिल्याच्या बाबतीत माहिती : (टिप्पणी क्र.9)	निरंक	निरंक
वर्ष अखेरीस एकूण वहन रक्कम	निरंक	निरंक
वर्ष अखेरीस संचित घसारा	निरंक	निरंक
परिकर्मी भाडेतत्त्वावर दिलेल्या संयंत्र आणि यंत्रसामग्रीचा प्रमाणानुसार घसारा	निरंक	निरंक

40. प्रति भाग मिळकत

कंपनीकडे कोणतेही थकीत असंहतीय सक्षम समभाग नाहीत. परिणामतः मूळ द्राव्यकृत उत्पन्न प्रतिभाग तेच आहेत.

तपशील	चालू वर्ष	मागील वर्ष
अ) करोत्तर नफा (रुपये लाखात)	3260.68	1548.89
ब) भाग संख्या	550000	550000
क) मूळ आणि द्राव्यकृत प्रति भाग मिळकत (रु.)	592.85	281.62

41. कंपनी कायदा, 2013 च्या सूची 2 अमलात आल्यापासून कंपनीने आपल्या स्थिर मालमत्तेच्या उपयुक्त आयुर्मानात सुधारणा केली आहे. या सूचीनुसार कंपनी आता त्यांच्या सध्या अस्तित्वात असलेल्या दृश्य मालमत्तेची निव्वळ उर्वरित किंमत मूळ किंमतीच्या 5% असेल हे लक्षात घेऊन त्या मालमत्तेच्या उर्वरित आयुर्मानावर सरळरेषा पद्धतीने घसारा आकारीत आहे.

ज्या मालमत्तेचे सुधारित उपयुक्त आयुर्मान हे आर्थिक वर्ष सुरु होण्याआधीच संपले होते, त्या मालमत्तेवरील घसारा सूची 2 मधील तरतूदीनुसार राखून ठेवलेल्या मिळकतीसमोर समायोजित केला आहे. त्यानुसार वर्षाच्या सुरुवातीच्या अतिरिक्त रकमेच्या समोर रु.120.94 लाख ही रक्कम समायोजित केली गेली आहे.

मालमत्तेच्या उपयुक्त आयुर्मानात केलेल्या बदलामुळे चालू वर्षातील घसारा (यामध्ये वर्षाच्या सुरुवातीच्या अतिरिक्त रकमेच्या समोर समायोजित केलेली रक्कम समाविष्ट आहे) रु.78.29 लाख ने जास्त आहे.

42. आवश्यकतेनुसार मागील वर्षाचे आकडे पुनर्गठीत/पुनर्वर्गीकृत करण्यात आलेले आहेत, की जेणेकरून चालू वर्षाच्या आकड्यांशी तुलना करता येईल.

पांडुरंग फुंडकर
अध्यक्ष

डॉ. अशोक करंजकर
व्यवस्थापकीय संचालक

दिनेश कुमार जैन
संचालक

वसंत सकपाळ
उप महाव्यवस्थापक (वि.व ले.)

सोबत जोडलेल्या आमच्या आजच्या तारखेच्या अहवालानुसार
मे.फोर्ड, ऱ्होर्डस्, पार्कस् अँड कंपनी, करीता

सनदी लेखापाल
(संस्था नोंदणी क्र.102860 डब्ल्यू)/डब्ल्यू100089

(श्रीकांत प्रभू)
भागीदार
स.क्र.35296

ठिकाण : मुंबई
दिनांक :31 ऑगस्ट 2016

मुंबई.
दिनांक : 31 ऑगस्ट 2016

परिशिष्ट I
प्राथमिक व्यवसाय विभागाची माहिती 2014-15

(आकडे रुपये लाखात)

	खते		किटकनाशके		कृषि अभियांत्रिकी		पशु खाद्य		नोगा		वाटप न केलेले		एकूण	
	चालू वर्ष	मागील वर्ष	चालू वर्ष	मागील वर्ष	चालू वर्ष	मागील वर्ष	चालू वर्ष	मागील वर्ष	चालू वर्ष	मागील वर्ष	चालू वर्ष	मागील वर्ष	चालू वर्ष	मागील वर्ष
महसूल														
बाह्य विक्री	75041.70	86588.01	8522.72	9177.03	57173.72	34688.19	523.66	341.06	830.96	795.55	0.00	0.00	142092.76	131589.84
अन्य उत्पन्न	413.34	924.47	64.12	20.29	36.93	57.58	15.82	10.41	0.30	0.54	2531.24	1885.34	3061.75	2898.63
एकूण महसूल	75455.04	87512.48	8586.84	9197.32	57210.65	34745.77	539.48	351.47	831.26	796.09	2531.24	1885.34	145154.51	134488.47
कार्यपरिणाम														
विभागीय निकाल	4523.80	7051.43	787.99	920.46	2666.94	1827.10	(130.79)	(156.96)	(383.45)	(283.43)	0.00	0.00	7464.49	9358.60
वजा : वाटप न केलेले व्यावसायिक व्यय											1491.29	3591.03	1491.29	3591.03
कार्यरत नफा	4523.80	7051.43	787.99	920.46	2666.94	1827.10	(130.79)	(156.96)	(383.45)	(283.43)	(1491.29)	(3591.03)	5973.20	5767.57
मागील वर्ष कालावधी (उत्पन्न)/व्यय		0.00		0.00		0.00		0.00		0.00	512.52	(1187.68)	512.52	(1187.68)
संकीर्ण व्यय												0.00	0.00	0.00
करपूर्व नफा/(तोटा)	4523.80	7051.43	787.99	920.46	2666.94	1827.10	(130.79)	(156.96)	(383.45)	(283.43)	(2003.81)	(4778.71)	5460.68	4579.89
आयकर तरतूद		0.00		0.00		0.00		0.00		0.00	2200.00	3031.00	2200.00	3031.00
मागील वर्षाची पुढे आणलेली शिल्लक		0.00		0.00		0.00		0.00		0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
आयकर (मागील वर्षीचा) करीता केलेली जास्त /(कमी) तरतूद		0.00		0.00		0.00		0.00		0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
निव्वळ नफा /(तोटा)	**4523.80**	**7051.43**	**787.99**	**920.46**	**2666.94**	**1827.10**	**(130.79)**	**(156.96)**	**(383.45)**	**(283.43)**	**(4203.81)**	**(7809.71)**	**3260.68**	**1548.89**
अन्य माहिती														
विभागीय मालमत्ता	27700.83	41847.66	2584.58	1999.81	11740.29	13157.12	383.78	889.27	951.66	819.85	39645.37	31684.55	83006.51	90398.26
विभागीय दायित्वे	26650.97	36620.22	2935.95	3214.99	18408.64	28628.81	195.41	67.25	150.88	231.12	17553.10	7603.17	65894.95	76365.56
भांडवली व्यय	185.54	135.14	0.00	0.00	6.71	20.45	6.71	13.43	53.21	16.88	279.67	263.09	531.84	448.99
घसारा	82.40	51.39	0.00	0.00	12.05	4.38	5.70	8.25	27.66	14.65	86.60	54.63	214.41	133.30

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित

(रुपये लाखात)

31 मार्च 2015 रोजी संपलेल्या वर्षाकरीता रोख प्रवाह विवरणपत्र	2014-15 (रु.)		2013-14 (रु.)	
अ. परिकर्मी उपक्रमांमधून रोख प्रवाह :				
कर आणि विशेष बाबींपूर्व निव्वळ नफा /(तोटा)		5668.58		4863.66
समायोजन :				
घसारा/कर्जफेड तरतूद खर्च	214.41		133.30	
भाडेपट्टा आकार	0.45		0.45	
मागील वर्षीचा घसारा	0.30		12.43	
व्याज व्यय	116.19		109.51	
स्थिर मालमत्तेच्या विक्रीवरील (नफा)/तोटा	4.69		4.10	
संपत्ती कराची तरतूद	2.87		2.83	
संशयास्पद ऋणको आणि अग्रीमाकरीता तरतूद	72.56		778.83	
जुन्या निरुपयोगी मालासाठी तरतूद	15.67		0.00	
प्राप्त लाभांश	0.00		(0.20)	
		427.14		1041.25
खेळते भांडवल बदलण्यापूर्वीचा परिकर्मी नफा		6095.72		5904.90
व्यापार आणि इतर प्राप्यमध्ये (वाढ)/घट	296.36		(8520.07)	
वस्तुसूचीमध्ये (वाढ)/घट	198.40		19918.10	
ऋण आणि अग्रीमांमध्ये (वाढ)/घट	(731.57)		2978.85	
व्यापारी देणी आणि इतर दायित्वांमध्ये (वाढ)/घट	(9216.08)		(7344.75)	
		(9452.89)		7032.13
उलाढालीतून निर्मित रोख		(3357.17)		12937.03
भरणा केलेला आयकर (नक्त परतावा)		(2452.66)		(1423.55)
परिकर्मी उपक्रमांमधून निव्वळ रोख - अ		**(5809.83)**		**11513.48**
ब. गुंतवणूकींमधून रोख प्रवाह :				
स्थावर मालमत्तांची खरेदी		(478.89)		(414.78)
स्थायी संपत्ती वरील विक्रीतून मिळकत		3.40		2.45
भांडवल व्ययासाठी प्राप्त सरकारी अनुदान		10.65		0.00
गुंतवणूकीची खरेदी		(4.09)		0.00
प्राप्त लाभांश		0.00		0.20
गुंतवणूक उपक्रमांमध्ये वापरलेली निव्वळ रोख - ब		**(468.93)**		**(412.13)**
क. वित्तव्यवस्था उपक्रमांमधून रोख प्रवाह :				
भारत सरकारकडून मिळालेले सरकारी अनुदान		0.00		25.00
लाभांश भरणा		(64.14)		0.00
भरणा केलेले व्याज		(89.82)		(206.60)
सुरक्षित कर्जांची परतफेड		(1148.33)		(6462.40)
वित्तव्यवस्था उपक्रमांमध्ये वापरलेली निव्वळ रोख - क		(1302.29)		(6644.00)
रोखीत निव्वळ वाढ/(घट) (अ+ब+क)		(7581.05)		4457.35
वर्षारंभीस रोख आणि रोख तत्सम		**35199.96**		**30742.60**
वर्ष अखेरीस आणि रोख तत्सम		**27618.91**		**35199.96**

अ) लेखा मानक 3 रोख प्रवाह विवरणपत्रक नुसार अप्रत्यक्ष कार्यपद्धतीवर आधारीत हे रोख प्रवाह विवरणपत्र तयार करण्यात आलेले आहे.
ब) जेथे आवश्यक आहे तेथे मागील वर्षाचे आकडे पुनर्गठीत / पुनर्वर्गीकृत केलेले आहेत.

पांडुरंग फुंडकर
अध्यक्ष

डॉ.अशोक करंजकर
व्यवस्थापकीय संचालक

दिनेश कुमार जैन
संचालक

वसंत सकपाळ
उपमहाव्यवस्थापक (वि.व ले.)

सोबत जोडलेल्या आमच्या आजच्या तारखेच्या अहवालानुसार
मे.फोर्ड, ऱ्होर्डस्, पार्कस् अँड कंपनी करीता
सनदी लेखापाल
(संस्था नोंदणी क्र.102860 डब्ल्यू)/डब्ल्यू100089

(श्रीकांत प्रभू)
भागीदार
स.क्र.35296

मुंबई.
दिनांक :31 ऑगस्ट, 2016

मुंबई.
दिनांक : 31 ऑगस्ट, 2016

एकत्रिकृत वित्तीय
विवरण पत्रे

स्वतंत्र लेखापरीक्षकांचा अहवाल

प्रति
सदस्य
महाराष्ट्र कृषी उद्योग विकास महामंडळ मर्या.

महोदय,

आम्ही **''महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित''** यांचा सोबत जोडलेला **दिनांक 31 मार्च 2015** रोजीचा एकत्रिकृत ताळेबंद आणि त्याच तारखेचे नफा-तोटा पत्रक, रोख प्रवाह विवरणपत्राचे, महत्वाची लेखा धोरणे व इतर सविस्तर माहितीचे लेखापरीक्षण केले आहे.

एकत्रिकृत वित्तीय विवरण व्यवस्थापनाची जबाबदारी :

कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 134 (5) मध्ये वित्तीय वर्षामधील कंपनीचे कामकाज कंपनीची आर्थिक स्थिती व कंपनीचा नकदप्रवाह यांची खरी व योग्य स्थिती दर्शवणारी वित्तीय विवरणे तयार करणे ही धारक कंपनीच्या संचालक मंडळाची जबाबदारी आहे. ही विवरणे भारतातील सर्वसामान्यपणे स्वीकृत असलेले लेखा मानके व कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 133 मध्ये निर्देशित केलेल्या तसेच कंपनी (लेखा) नियम 7 मध्ये सुद्धा निर्देशित केलेल्या लेखा मानकांनुसार असणे आवश्यक आहे. याबरोबरच संचालक मंडळाच्या जबाबदारीमध्ये कंपनीच्या मालमत्तेच्या सुरक्षिततेसाठी तसेच घोटाळे व गैरव्यवहार थांबवणे व शोधणे यासाठी कंपनी कायद्यानुसार आवश्यक असे लेखा अभिलेख ठेवणे आवश्यक अशी लेखा नीती निवडणे व अंमलात आणणे, योग्य निर्णय घेणे, योग्य अंदाज करणे, पुरेसे अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे स्थापन करणे, तयार करणे, अंमलात आणणे, याद्वारे लेखा अभिलेख अचूक व संपूर्ण रहातील याची खात्री करणे व यातून कंपनीची अशी वित्तीय विवरणे तयार करणे की जी योग्य व सत्य वित्तीय स्थिती दर्शवतील व चूक किंवा घोटाळा यामुळे घडलेल्या कोणत्याही चुकीच्या विधानातून मुक्त असतील या सर्व बाबींचा समावेश होतो.

लेखापरीक्षकांची जबाबदारी :

सदर वित्तीय विवरणांवर आमच्या लेखापरीक्षणावर आधारित असे आमचे मत व्यक्त करणे ही आमची जबाबदारी आहे.

आमचा लेखापरीक्षण अहवाल तयार करताना त्यामध्ये कोणत्या गोष्टींचा अंतर्भाव करायचा हे ठरवताना आम्ही कंपनी कायद्याच्या तरतुदी व लेखा तसेच लेखापरीक्षण मानके तसेच त्या अंतर्गत केलेले नियम यांचा विचार केला आहे.

आर्थिक विवरणपत्रात दर्शविलेल्या रक्कमा व केलेल्या विधानांना लेखापरीक्षण पुरावे आहेत का हे तपासण्याच्या पद्धती लेखापरीक्षेमध्ये समाविष्ट असतात. लेखापरीक्षक हा स्वत:चे न्याय व घोटाळे किंवा चुका यामुळे वित्तीय विवरणामध्ये महत्वाची चुकीची विधाने होण्याचा धोका किती आहे याची शक्यता लक्षात घेऊन लेखापरीक्षणाची पद्धत ठरवतो. परिस्थितीमध्ये आवश्यक अशा लेखापरीक्षा पद्धती ठरवताना लेखापरीक्षक कंपनीने एकत्रिकृत वित्तीय विवरणे तयार करताना व त्याचे योग्य सादरीकरण करताना संदर्भित अशा ज्या अंतर्गत नियंत्रण पद्धतीचा वापर केला आहे त्याचा विचार करतो. कंपनी अवलंबित असलेली लेखा धोरणे त्या त्या परिस्थितीला अनुसरुन आहेत काय तसेच व्यवस्थापनाने केलेले लेखा अंदाज कितपत योग्य आहेत हे ठरवणे हा लेखापरीक्षेचा एक भाग आहे.तसेच एकत्रिकृत वित्तीय विवरणाचे सर्वसाधारण सादरीकरण कितपत बरोबर आहे हा ही लेखापरीक्षणाचा भाग आहे.

आम्हाला मिळालेला लेखापरीक्षा पुरावा हा आमच्या सशर्त लेखापरीक्षण मतप्रदर्शनाला पुरेसा व योग्य असा आहे असा आमचा विश्वास आहे.

मत :

सशर्त मत देण्यासाठी आधारभूत बाबी :

1. कंपनीचे रसायनी व जालना येथील सिंगल सुपर फॉस्फेट संयंत्र, मोतीबाग येथील नोगा संयंत्र व यवतमाळ येथील वैरण वीट संयंत्र बराच काळ बंद आहेत. या संयंत्राच्या किमतीच्या हानीचे मूल्यमापन कंपनीने अद्याप केले नाही. त्यामुळे या संपत्तीच्या किमतीच्या हानीबाबत कंपनीने तरतूद केली नाही. (टिप्पणी क्र.40 पहा)

2. धारक व सहाय्यक कंपनीने स्थगित कराबाबत देयता/ संपत्तीचे मूल्यमापन केले नाही, तसेच त्याचे लेखांकन केले नाही. त्यामुळे ह्या रकमेचे मूल्यमापन झाले नाही. (टिप्पणी क्र.27-xviii)

3. मोर्शी येथे फळ प्रक्रिया संयंत्रासाठी महाराष्ट्र सरकारने रु.107.71 लाख (निव्वळ रक्कम) (गतवर्षी 103.58 लाख) या रक्कमेचा वित्त पुरवठा केला आहे. ही रक्कम सदर संयंत्राची स्थायी संपत्ती घेण्यासाठी वापरली आहे. तथापी, कंपनीने ही रक्कम स्थायी संपत्ती ऐवजी गुंतवणूक म्हणून दाखवली आहे. त्यामुळे स्थायी संपत्ती त्या रकमेने कमी व गुंतवणूक जास्त दाखवली आहे. (टिप्पणी क्र.31(अ) त्यामुळे सदर संपत्ती लेखांकित झाल्यापासून त्यावर घसारा आकारण्यात आला नाही. त्याचप्रमाणे संयंत्र सुरु झाल्यानंतर त्यावर झालेला राजस्व खर्च रु.21.73 लाख (मागील वर्षी रु.17.60 लाख) हा समायोजित करण्याऐवजी गुंतवणूकीमध्ये मिळवला गेला आहे.

4. काटोल प्रकल्पाच्या हस्तांतरणा संदर्भात कंपनीने मे.अलायन्स ॲग्रो इंडिया लि. च्या 14% संचयी विमोचनयोग्य अग्रहक्क भागांमध्ये रु.386.20 लाख (गतवर्षी रु.386.20 लाख) इतकी रक्कम गुंतवली आहे. त्यावर कंपनीला कोणताही लाभांश मिळाला नाही. कंपनीने मा. उच्च न्यायालयापुढे मे.अलायन्स ॲग्रो इंडिया लि. गुंडाळण्यात यावी अशी याचिका दाखल केली आहे. या कंपनीची मालमत्ता विकण्यासाठी मा. न्यायालयाने अधिकृत समापक नेमला आहे. आमच्या मते या गुंतवणूकीच्या मूल्यात हानी झाली आहे याचे स्पष्ट संकेत मिळत आहेत, त्यामुळे कंपनीने त्यासाठी तरतूद करायला हवी होती. परंतु कंपनीने ह्या हानीचे मूल्यमापन केले नाही. त्यासाठी तरतूद केली नाही. (टिप्पणी क्र.30अ)

5. जुन्या व्यापारी येणे रकमांचे त्यांच्या वयानुसार (थकबाकी किती काळ आहे त्यानुसार) वर्गीकरणावर आधारित त्यांच्यासाठी तरतुद करण्याची पद्धत कंपनी पाळत आहे. तथापि अभियांत्रिकी विभागाच्या येणे रकमांची तरतूद करताना राज्य शासनाकडून मिळालेल्या अनुदानाचा विचार केला नाही. कारण याबाबत आवश्यक माहिती संबंधित अधिकाऱ्याकडून प्राप्त झाली नाही. (टिप्पणी 32 व 15(3) पहा). त्यामुळे शासनाकडून मिळालेल्या अनुदानाबाबतच्या व्यापारी येणे रकमा व देणे रकमा जास्त दाखवल्या आहेत. त्यामुळे संशयास्पद व्यापारी येणे जास्त दाखवल्या आहेत. या रकमा किती जास्त दाखवल्या आहेत याचा अंदाज केला नाही.

6. सहाव्या वेतन आयोगाच्या शिफारसीनुसार कर्मचाऱ्यांना देय वेतनाच्या थकबाकीसाठी 31 मार्च 2015 रोजी लेख्यामध्ये केलेल्या तरतूदीची रक्कम ही रु.3088.66 लाख इतकी असून अल्प मुदतीच्या तरतूदीखाली दाखवली आहे. त्यामध्ये या वर्षीसाठीची रु.492.08 लाख ही रक्कम समाविष्ट आहे. ही तरतूद अगदी ढोबळ मानाने केली आहे व ही तरतूद ताळमेळ करुन त्यानंतरच्या समायोजन लेख्यांच्या अधिन आहे.

7. अल्प तसेच दीर्घमुदतीच्या देय रकमेमध्ये 1100.00 लाख रक्कम समाविष्ट आहे. त्यामध्ये 3 वर्षापेक्षा जास्त काळ दावा न केलेली व्यापारी देणे, 5 वर्षांपेक्षा जास्त वर्षे दावा न केलेल्या बयाण रकमा, देय सुरक्षा अनामत रकमा, खर्चासाठीच्या जुन्या तरतुदी, व्यापारी येण्यावरील जुने अग्रिम, दावा न केलेल्या शासकीय अनुदानावरील व्याज व पक्षकारांना दावा न केल्यामुळे महामंडळ अद्याप ठरवू न शकलेल्या देय रकमा यांचा समावेश आहे. (पहा टिपणी 3, 6 व 7). आमच्या मते जेव्हा या रकमा ठरवल्या जातील तेव्हा या रकमेचा मोठाभाग पुनर्लेखित करावा लागणार आहे. आमच्या मते देय रकमा जास्त दाखवल्या आहेत व उत्पन्न कमी दाखवले आहे. देय रकमा नक्की किती जास्त दाखवल्या आहेत याचा अंदाज घेतला नाही.

8. यवतमाळ येथे वैरण वीट तयार करण्याच्या संयंत्रासाठी भारत सरकारकडून प्राप्त झालेली 35.75 लाख रक्कम भांडवली निधी म्हणून दाखवली आहे. आमच्या मते ही रक्कम चालू देयता म्हणून दाखवली पाहिजे, कारण ती आता सरकारला परत करणे आवश्यक आहे. त्यामुळे त्या प्रमाणात चालू देयता कमी व भांडवली निधी जास्त दाखवला गेला आहे.

9. या गटातील उपकंपनी आपल्या कर्मचाऱ्यांच्या उपदानाचा हिशेब भारतीय आयुर्विमा महामंडळाच्या योजनेला किती योगदान द्यायचे त्या रकमेच्या हिशेबावर ठरवते. सदर उपकंपनी भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेने कर्मचाऱ्याच्या लाभाबाबत जारी केलेल्या लेखामानक 15 यांचा अवलंब करीत नाही. (टिप्पणी क्र.28 (xi) ब पहा)

10. आस्थागित कर / आस्थागित देयता यांचा अंदाज धारक कंपनीने घेतला नाही व त्याचा लेखा केला नाही (टिप्पणी क्र.28 (xviii) पहा) त्यामुळे ही राशी नक्की करता येत नाही.

11. वित्तीय विवरणे करताना उपकंपनीच्या आस्थागित कर / आस्थागित देयता हे कंपनीच्या ताळेबंदामध्ये महत्वाच्या गटात योग्यरीत्या दर्शविली नाहीत. (टिप्पणी क्र.11 पहा)

सशर्त मत :

आमच्या माहितीनुसार व आम्हाला दिलेल्या स्पष्टीकरणानुसार आम्ही असे मत व्यक्त करतो की सशर्त मत व्यक्त करण्यासाठी आधारभूत बाबींच्या परिच्छेद 1 ते 11 मध्ये व्यक्त केलेल्या बाबींच्या शक्य असलेल्या परिणामांखेरीज सदर आर्थिक विवरणे कंपनी कायद्याच्या तरतूदींनुसार व पद्धतीनुसार माहिती देत आहेत. भारतामध्ये सर्वसामान्यपणे स्वीकृत झालेल्या लेखा तत्त्वानुसार एकत्रिकृत विवरणे आहेत व ती कंपनीच्या आर्थिक स्थितीचे, कामगिरीचे व सत्य आणि योग्य चित्र दर्शवित आहेत.एकत्रिकृत ताळेबंद, नफा तोटापत्रक व रोख प्रवाह या बाबतचे 31 मार्च 2015 रोजीचे व त्या दिवशी संपलेल्या वर्षाचे सत्य आणि योग्य चित्र दर्शवत आहे.

खालील गोष्टींवर भर देण्यात येत आहे :

1. इतर दीर्घकालीन देयतांमध्ये अशा काही ग्राहक / पक्षकारांचे शिल्लका समाविष्ट आहेत की ज्यांचे निव्वळ बाकी रु.14.01 लाख (गतवर्षी रु.21.46 लाख) नावे दाखवतात आणि त्याच्या समोरील जमा रक्कमा शोधून काढायच्या आहेत. (टिप्पणी क्र.3 पहा)

2. विविध योजनांकरीता महाराष्ट्र व केंद्र सरकारकडून मिळालेला व न वापरता पडून असलेला रु.2460.47 लाख (मागील वर्षी रु.1327.35 लाखं) चा अग्रिम यांची निश्चिती व्हायची असून त्याचा मेळ घालणे बाकी आहे. (टिप्पणी क्र.7 पहा)

3. सरकारच्या विविध योजनांसाठी मिळालेल्या रकमांपेक्षा जास्त झालेला खर्च रु.4.62 लाख हा त्या त्या सरकारी विविध खात्यांच्या मंजुरीच्या अधिन आहे. (टिप्पणी क्र.7 पहा)

4. फूड पार्क पासून मिळालेले भाडे रु. 26.23 लाख (गतवर्षी रु.20.24 लाख) हे मिळालेल्या अनुदानासमोर झालेल्या खर्चातून वजा केले आहे. (टिप्पणी क्र.7 पहा)

5. बँकेतील ठेवींवर मिळालेले व्याज हे विविध सरकारी योजनांन्वये प्रदान करावयाच्या रक्कम रु.281.97 लाखांवर (मागील वर्षी रु.660.78 लाख) द्यावयाचे निव्वळ व्याज म्हणून दर्शविले आहे. त्यामुळे यावर्षीचे आय व व्ययामध्ये त्याप्रमाणात घट दिसते. (टिप्पणी क्र.20 (अ) पहा)

6. विविध धनको, ऋणको, कर्ज व अग्रिम, सरकारकडून येणे/देणे रक्कमा ताळमेळ / निश्चितीकरण यांच्या अधीन आहे. (टिप्पणी क्र.39)

7. कंपनीच्या खतांच्या वितरकांकडे खताचा किती साठा आहे या बाबतची खात्रीपत्रके त्यांच्याकडून घेतली नाहीत (टीप 14 पहा).

8. वित्तीय वर्ष 2013-14 साठी कर्मचाऱ्यांच्या सानुग्रह अनुदानासाठी रु.170.08 लाख व वित्तीय वर्ष 2014-15 मध्ये रु.145.98 लाख ची तरतुद केली आहे. ही तरतुद राज्य सरकारच्या मंजूरीच्या अधीन आहे (टीप 8 पहा).

9. कंपनीच्या मार्गस्थ येणारी रक्कम यामध्ये रु.3.20 लाख समाविष्ट आहेत (गतवर्षी रु.3.20 लाख) ही रक्कम गेली 5 वर्षे अशीच आहे व या रकमेचा कंपनी पाठपुरावा करीत आहे (टीप 16 (ब) (iii) पहा).

इतर बाबी

आम्ही उपकंपनीच्या लेख्यांचे लेखापरीक्षण केले नाही. या उपकंपनींची दि.31.03.2015 रोजी एकूण मालमत्ता रु.1791.44 लाख होती.एकूण मिळकत रु.2122.66 लाख होती व एकूण निव्वळ रोखप्रवाह रु.7.83 लाख होता.याचा विचार एकत्रिकृत वित्तीय विवरण पत्रात केला आहे.

ही वित्तीय विवरण पत्रे अन्य लेखापरीक्षकांनी लेखापरिक्षित केली आहेत.व्यवस्थापनाने आम्हाला त्याच्या प्रती दिल्या आहेत. आम्ही एकत्रिकृत वित्तीय विवरण पत्राबाबत जे मत व्यक्त केले आहे, त्यातील उपकंपनींच्या रकमा व स्पष्टीकरणे तसेच कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 143 च्या उपकलम (3) व (11) च्या अनुसार आम्ही दिलेल्या अहवालातील उपकंपनी बाबतचा भाग हा पूर्णपणे या अहवालावर अवलंबून आहे.

इतर कायदेशीर व नियामक आवश्यकतांवर अहवाल :-

1. कंपनी (लेखा परीक्षकांचा अहवाल) आदेश केल्यानुसार भारत सरकारने कंपनी कायदा 143 च्या उपकलम 11 नुसार पारित केलेल्या कंपनी लेखापरीक्षकांचा अहवाल आदेश 2015 नुसार आणि कंपनीच्या लेखा पुस्तकांच्या

आमच्या मते आवश्यक अशा तपासणीनंतर, आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार व खुलाशानुसार आम्ही सदर आदेशांच्या परिच्छेद 3 व 4 मध्ये दिलेल्या बाबींबद्दल यासोबत संलग्नकामध्ये (परिशिष्ट-I)एक विवरण देत आहोत.

2. कंपनी कायद्याच्या कलम 143(3) नुसार आम्ही असा अहवाल देतो की,

अ. आमच्या माहिती व विश्वासानुसार लेखापरिक्षणासाठी आवश्यक असलेली सर्व प्रकारची माहिती व स्पष्टीकरणे मिळालेली आहेत.

ब. आमच्या मते समूहाने कायद्यानुसार लागणारी हिशेबाची सर्व पुस्तके ठेवलेली आहेत हे आम्ही केलेल्या सदर लेखा हिशेब पुस्तकांच्या व आम्ही भेट न दिलेल्या शाखांकडून आलेल्या अहवालांच्या परिक्षणावरुन दिसून आले.

क. अहवालकालीन वर्षाशी संबंधित असलेले एकत्रिकृत ताळेबंद, नफा-तोटा पत्रके, रोख प्रवाह विवरण इत्यादी हिशेब लेखा पुस्तकांशी तसेच आम्ही भेट न दिलेल्या शाखांकडून आलेल्या अहवालांशी जुळत आहेत.

ड. आमच्या मते या अहवालाद्वारे हाताळलेला एकत्रिकृत ताळेबंद, नफा-तोटा पत्रके आणि रोख प्रवाह विवरण हे कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 133 मधील मार्गदर्शक लेखांकन मानकांशी जुळणारे आहे. (सशर्त कामाच्या मतांमध्ये दिलेल्या बाबींचे संभाव्य परिणाम वगळून)

इ. आम्ही वर आमच्या सशर्त मत देण्यासाठी ज्या आधारभूत बाबी नमूद केल्या आहेत त्यांच्या समूहाच्या कार्यावर विपरीत परिणाम होण्याची शक्यता आहे.

फ. समूह शासकीय कंपनी असल्यामुळे त्यांना कंपनी कायदा 2013 च्या कलम164 (2) च्या तरतुदी लागू होत नाहीत.

ग. कंपनी (लेखापरीक्षा व लेखा परीक्षक) नियम 2014 पैकी नियम 11 नुसार केलेल्या लेखा परीक्षण अहवालामधील इतर बाबतीबाबत आमच्या मते, उत्तम माहितीनुसार व खुलाशानुसार आम्ही असा अहवाल सादर करतो की,

i. समूहाने आपल्या विरुद्ध असलेल्या व आपण दाखल केलेल्या व ज्यांच्या कंपनीच्या वित्तीय परिस्थितीवर परिणाम होतो अशा खटल्याची माहिती एकत्रिकृत वित्तीय विवरणात प्रस्तुत केली आहे. वित्तीय विवरण टीप 29 पहा.

ii. समूहाने असे कोणतेही दीर्घ मुदतीचे करार केलेले नाहीत की ज्यामध्ये मोठा तोटा होईल असे दिसते.

iii. गुंतवणूक प्रशिक्षण व संरक्षण निधीमध्ये समूहाने कोणतीही रक्कम अंतरित करणे आवश्यक नाही.

मे.फोर्ड, ऱ्होर्डस्, पार्कस् अँड कंपनी, करीता
सनदी लेखापाल
(संस्था नोंदणी क्र.102860 डब्ल्यू)/डब्ल्यू 100089

(श्रीकांत प्रभू)
भागीदार
स.क्र.35296

ठिकाण : मुंबई
दिनांक : 31 ऑगस्ट 2016

स्वतंत्र लेखापरीक्षकांचा अहवाल - परिशिष्ट I

प्रति,
सदस्य,
महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित,

आमच्या सम दिनांक लेखापरीक्षण अहवालात इतर कायदेशीर व नियामक आवश्यकता या सदर खाली कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 143(11) अंतर्गत महालेखापरीक्षक भारत सरकार यांनी घालून दिलेल्या आदेशान्वये आम्ही आमच्या टिप्पण्या खालील प्रमाणे सादर करतो.

धारक व सहाय्यक कंपनीच्या स्थावर मालमत्तेबाबत :-

1. अ. कंपन्यांनी स्थावर मालमत्तेशी संबंधित सर्व माहिती, गुणात्मक तपशील आणि स्थिती दर्शविणारे सर्व दस्तऐवज ठेवले आहेत.

   ब. महामंडळाने स्थावर मालमत्तेची योग्य कालांतराने प्रत्यक्ष पडताळणी केलेली आहे आणि अशा पडताळणीमध्ये कोणतीही विशेष विसंगती आढळून आलेली नाही. आमच्या मते व्यवसाय व आकार ध्यानात घेताना पडताळणीचे कालांतर योग्य आहे.

धारक व सहाय्यक कंपनीच्या वस्तूसूचीबाबत :-

2. अ. आमच्या मते आणि आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार, आर्थिक वर्षादरम्यान महामंडळाने मालसाठ्याची योग्य कालांतराने प्रत्यक्ष पडताळणी केलेली आहे.त्रयस्थ पक्षांकडे असलेल्या साठ्याबद्दल (खत विभागाचे साठे वगळून) त्यांचेकडून स्वतंत्र निश्चिती करुन घेतली.

   ब. आमच्या मते, आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कंपनीचे आकारमान आणि व्यवहाराच्या स्वरुपानुसार नोगा विभाग वगळून साठ्याची प्रत्यक्ष मोजदाद करण्याकरीता व्यवस्थापनाकडून अवलंबिण्यात येणारी कार्यपद्धती योग्य आणि पुरेशी आहे. मात्र नोगा विभाग सदर कार्यपद्धतीत सुधारणा होणे आवश्यक आहे.

   क. आमच्या मते, आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार प्रत्यक्ष साठा आणि पुस्तकीसाठा यांची वस्तुसूची ठेवलेली आहे.त्याची पडताळणी केली असता नोगा विभाग वगळून विशेष त्रुटी आढळून आलेल्या नाहीत.नोगा विभागातील त्रुटी लेखापुस्तकात योग्यरीत्या घेतल्या.

3. कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 189 नुसार ठेवलेल्या नोंदवहीतील सूचीनुसार मालाचा पुरवठा करण्याकरीता दुय्यम कंपनीकडून घेतलेल्या तात्पुरत्या अग्रिम व्यतिरिक्त कंपन्या, संस्था किंवा इतर व्यक्तींकडून कोणतेही कर्ज घेतलेले/किंवा त्यांना दिलेले नाही.

4. आमच्या मते आणि आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कंपनीचे आकारमान आणि व्यवहाराच्या स्वरुपानुसार स्थावर मालमत्तेच्या खरेदीकरीता पुरेशी अंतर्गत नियंत्रण पद्धती अस्तित्वात आहे. तथापि, कंपनीमध्ये विविध पुरवठादारांच्या खात्यांमध्ये असलेल्या शिलकेचा ताळमेळ बसवण्याबाबत अस्तित्वात असलेली

अंतर्गत नियंत्रण पद्धती महामंडळाचा आकार आणि त्यांच्या व्यवसायाचे स्वरुप विचारात घेता आमच्या मते अधिक सुदृढ करण्याची आवश्यकता आहे. बऱ्याच कालावधीपासून विविध पुरवठादारांची थकबाकी ज्याची निश्चिती होणे / ताळमेळ बसविणे शिल्लक आहे, त्याव्यतिरिक्त अंतर्गत नियंत्रण पद्धतीमधील महत्वाच्या उणिवा दुरुस्त करण्यात कोणतेही सततचे अपयश आल्याचे आमच्या निदर्शनास आले नाही.

5. आम्हाला दिलेल्या माहिती आणि स्पष्टीकरणानुसार, समूहाने कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 73 ते 76 अन्वये संबंधित तरतूदीनुसार जनतेकडून कोणत्याही ठेवी स्विकारल्या नाहीत.

6. कंपनी कायदा, 2013 च्या कलम 148 (1) अन्वये केंद्र सरकारने बनविलेल्या नियमांनुसार परिव्यय अभिलेखा बनविणे विहित केले आहे, त्यानुसार महामंडळाने बनविलेल्या लेखा पुस्तकांचा आम्ही व्यापक स्वरुपात आढावा घेतला आहे, आमचे असे मत आहे की, प्रथम दर्शनी ही विहित परिव्यय लेखा पुस्तके आणि अभिलेखा यांचे लिखाण झाले आहे. तथापि, आम्ही अशा लेखा पुस्तकांचे आणि अभिलेखांचे ते अचूक व पूर्ण आहेत का हे ठरविण्याकरीता सखोल परिक्षण केले नाही.

7. अ. आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार आणि स्पष्टीकरणानुसार भविष्य निर्वाह निधी, गुंतवणूकदार प्रशिक्षण निधी, अबकारी शुल्क, कामगार राज्य विमा योजना, आयकर, विक्रीकर, संपत्तीकर, उत्पादन शुल्क, उपकर, सेवाकर देय दिनांकापासून 6 महिन्यांपेक्षा अधिक कालावधीसाठी ते वित्तीय वर्षाच्या शेवटच्या दिवसापर्यंत कोणतीही वैधानिक देणी देय नाहीत.मात्र सहाय्यक कंपनीचे सेवाकरा खालील सुरक्षा आकारावरील रिव्हर्स चार्ज रु.22272 लाख सन 2014-15 चे देय आहे.

ब. आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार आणि स्पष्टीकरणानुसार, खाली दिलेल्या व्यतिरिक्त विक्रीकर, आयकर, सीमाशुल्क, संपत्तीकर, उत्पादन शुल्क आणि उपकर यांची कोणतीही विवादात्मक न भरलेली देणी दि.31 मार्च 2015 अखेर शिल्लक नाहीत.

क्र.	कायद्याचे नाव	कालावधी	रक्कम (रु.लाखात)	वाद कोणत्या अधिकाऱ्यापुढे प्रलंबित आहे.
1.	सीमा शुल्क	आर्थिक वर्ष 1985-86, 1986-87 व 2001-02	4.20	सीमा व उत्पादन शुल्क आयुक्त अपिलिय न्यायाधिकरण
2.	अबकारी शुल्क	आर्थिक वर्ष 1991-92, 1999-00	13.59	मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ नागपूर
3.	आयकर	कर निर्धारण वर्ष 2006-07	10.91	कर निर्धारण अधिकारी
4.	आयकर	कर निर्धारण वर्ष 2007-08	8.81	कर निर्धारण अधिकारी
5.	आयकर	कर निर्धारण वर्ष 2010-11	51.31	कर निर्धारण अधिकारी
6.	आयकर	कर निर्धारण वर्ष 2011-12	87.40	कर निर्धारण अधिकारी
7.	आयकर	कर निर्धारण वर्ष 2012-13	270.35	आयुक्त आयकर (अपील)
8.	विक्रीकर	आर्थिक वर्ष 2002-03 ते 2004-05	13.86	सहआयुक्त विक्रीकर - अपील
9.	विक्रीकर	आर्थिक वर्ष 1990-91 ते 1995-96	94.79	महाराष्ट्र विक्रीकर न्यायाधिकरण
10	अबकारी शुल्क	आर्थिक वर्ष 1994-95 व 1995-96	205.14	मा. उच्च न्यायालय नागपूर खंडपीठ

क. गुंतवणूकदार प्रशिक्षण व सुरक्षा निधीमध्ये कंपनी कायद्यानुसार व नियमानुसार कोणतीही रक्कम अंतरित करण्याची गटाला आवश्यकता नाही.

8. समूहास 31 मार्च 2015 अखेरीस कोणताही संचित तोटा झालेला नाही. समूहास अहवालकालीन वर्षात आणि मागील वित्तीय वर्षामध्ये लेखापरीक्षणात कोणताही रोख तोटा झालेला नाही.

9. आमच्या मते आणि आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार, धारक व सहाय्यक कंपनी बँकांची देणी परतफेड करण्यात थकबाकीदार नाही. त्यांनी वित्तीय संस्थांकडून कोणतेही कर्ज घेतले नाही किंवा कर्जरोखे धारकांना कोणतीही रक्कम देय नव्हती.

10. आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार, बँकां व वित्तीय संस्थांकडून इतर कोणी घेतलेल्या ऋणांची धारक व सहाय्यक कंपनी जामीन /हमी देत नाही व परिणामतः असा जामीन / ऋणांच्या अटी व शर्थी समूहाच्या हितास बाधक असण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

11. अहवालकालिन वर्षात समूहाने बँकेकडून मुदतीचे कर्ज घेतले नाही. आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणांच्या आधारे आणि ताळेबंदाच्या परिपूर्ण परिक्षणानतर, आमच्या मते समूहाने अल्प मुदतीचे कर्ज घेतले नाही.

12. वित्तीय विवरणपत्राच्या सत्य आणि योग्य अहवालाकरीता केलेल्या लेखा प्रक्रियेवर आधारीत आणि व्यवस्थापनाने दिलेल्या माहिती आणि स्पष्टीकरणानुसार, सन 2005-06 मध्ये रु12.90 लाखांचा एक घोटाळा नोंदविण्यात आला होता. संबंधीत कर्मचा-यावर प्रशासकीय कारवाई करण्यात येत आहे. या व्यतिरिक्त समूहावर झालेला किंवा समूहाने केलेला कोणताही घोटाळा आमच्या निदर्शनास आला नाही.

मे.फोर्ड, ऱ्होर्डस्, पार्कस् अँड कंपनी, करीता
सनदी लेखापाल
(संस्था नोंदणी क्र.102860 डब्ल्यू)/डब्ल्यू 100089

(श्रीकांत प्रभू)
भागीदार
स.क्र.35296

ठिकाण : मुंबई
दिनांक : 31 ऑगस्ट 2016

कंपनी कायदा 2013 मधील कलम 143(6)(ब) सहपठित 129(4) नुसार भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांचे महाराष्ट्र कृषी उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई यांच्या दि.31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या एकत्रिकृत लेख्यांवरील भाष्य.

कंपनी कायदा 2013 मधील कलम 143(6)(ब) मध्ये वित्तीय अहवालाबाबत निर्देशित केलेल्या चौकटीनुसार दि.31 मार्च, 2015 रोजी संपणाऱ्या वर्षाचे महाराष्ट्र कृषी उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई ची वित्तीय पत्रके तयार करण्याची जबाबदारी कंपनी व्यवस्थापनाची आहे. कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 139 (5) सहपठित 129(4) नुसार भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी नियुक्त केलेल्या वैधानिक लेखापरिक्षक भारतीय सनदी लेखापालांच्या व्यावसायिक संस्थेने निर्देशित केलेल्या लेखापरिक्षण प्रमाणकानुसार कंपनी कायदा 2013 कलम 143 सहपठित 129(4) स्वतंत्र लेखापरिक्षा आधारे कलम 143 (10) नुसार किंवा कायद्याप्रमाणे या वित्तीय पत्रकावर त्यांचे मत देण्यास जबाबदार आहेत. हे त्यांच्या दि.31 ऑगस्ट, 2016 च्या लेखापरिक्षण अहवालात दर्शविण्यात आले आहे.

मी, भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांच्यावतीने असे भाष्य करतो की, कंपनी अधिनियम 2013 च्या कलम 143(6)(अ) सहपठित 129(4) नुसार महाराष्ट्र कृषी उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई यांच्या दि.31 मार्च, 2015 रोजीचे संपलेल्या एकत्रिकृत वित्तीय लेख्यांचे मी पुरवणी लेखापरिक्षण केले आहे. मात्र आम्ही त्या दिवशी संपलेल्या दिवसाचे महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईडस् लि. अकोला यांच्या वित्तीय लेख्यांचे पुरवणी लेखापरिक्षण केले आहे, हे परिक्षण करताना स्वतंत्रपणे केले आहे व त्यासाठी वैधानिक लेखापरिक्षांच्या कार्यकागदपत्रांचा आधार घेतला नाही. हे पुरवणी लेखापरिक्षण वैधानिक लेखापरिक्षकांबरोबर चौकशी करणे, महामंडळाच्या कर्मचाऱ्यांची चौकशी करणे व निवडक लेखा अभिलेखांचे परिक्षण करणे यापुरते मर्यादित आहे. माझ्या या परिक्षणानंतर मला वैधानिक लेखापरिक्षकांच्या अहवालावर काही टिप्पणी करण्याची किंवा जोड अहवाल देणे आवश्यक होईल अशी कोणतीही बाब आढळली नाही.

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षकांकरीता व वतीने

(डी.के. शेखर)
महालेखाकार
(लेखापरिक्षा) III

स्थळ : मुंबई
दिनाकं : 07 नोव्हेंबर 2016

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित

31 मार्च 2015 रोजी असलेला एकत्रिकृत ताळेबंद

(रुपये लाखात)

तपशील	टिप्पणी क्र.	31.03.2015 रोजी रुपये	31.03.2014 रोजी रुपये
I. समभाग आणि दायित्वे			
1. भागधारकांचा निधी :			
अ) भाग भांडवल	1	550.00	550.00
ब) राखीव आणि अधिशेष	2	17559.77	14474.87
		18109.77	**15024.87**
2. स्थिर दायित्वे :			
ब) इतर दीर्घ मुदतीची दायित्वे	3	2773.59	2119.42
क) दीर्घ मुदतीच्या तरतूदी	4	1451.64	1028.62
		4225.23	**3148.04**
3. चालू दायित्वे :			
अ) लघु मुदतीची कर्जे	5	-	1140.12
ब) व्यापारी देणी (धनको)	6	38037.49	39160.50
क) इतर चालू दायित्वे	7	16846.21	23930.26
ड) लघु मुदतीच्या तरतूदी	8	6508.08	8502.06
		61391.78	**72732.94**
एकूण		**83726.77**	**90905.85**
II. मालमत्ता			
1. स्थिर मालमत्ता :			
अ) स्थावर मालमत्ता			
i) दृष्य मालमत्ता	9	2356.00	2215.18
ii) अदृष्य मालमत्ता	9	0.93	0.00
iii) चालू असलेली अपूर्ण भांडवली कामे	9	0.62	109.16
		2357.55	**2324.34**
ब) स्थिर गुंतवणूक	10	515.43	511.34
क) अस्थागित कर संपत्ती	11	41.54	29.18
ड) दीर्घ मुदतीची कर्जे व अग्रिम	12	6160.28	5392.53
इ) इतर स्थिर मालमत्ता	13	0.00	0.00
		6717.25	**5933.05**

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित

31 मार्च 2015 रोजी असलेला एकत्रिकृत ताळेबंद

(रुपये लाखात)

तपशील	टिप्पणी क्र.	31.03.2015 रोजी रुपये	31.03.2014 रोजी रुपये
2. चालू मालमत्ता			
अ) वस्तुसूची	14	26940.23	26879.32
ब) व्यापारी येणी (ऋणको)	15	18332.55	18326.28
क) रोख व बँकेतील शिल्लक	16	27633.37	35206.57
ड) लघु मुदतीची कर्जे व अग्रिमा	17	248.60	307.70
इ) इतर चालू मालमत्ता	18	1497.22	1928.59
महत्त्वपूर्ण लेखापालन धोरणांवर विवरणे	28		
एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रावरील इतर टिप्पण्या	29-46		
		74651.97	**82648.46**
एकूण		**83726.77**	**90905.85**

पांडुरंग फुंडकर
अध्यक्ष

डॉ. अशोक करंजकर
व्यवस्थापकीय संचालक

दिनेश कुमार जैन
संचालक

वसंत सकपाळ
उपमहाव्यवस्थापक (वि.व ले.)

सोबत जोडलेल्या आमच्या आजच्या तारखेच्या अहवालानुसार
मे.फोर्ड, ऱ्होर्डस्, पार्कस् अँड कंपनी, करीता
सनदी लेखापाल
(संस्था नोंदणी क्र.102860 डब्ल्यू/डब्ल्यू100089)

(श्रीकांत प्रभू)
भागीदार
स.क्र.35296

ठिकाण : मुंबई
दिनांक :31 ऑगस्ट 2016

मुंबई.
दिनांक : 31 ऑगस्ट 2016

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाचे एकत्रिकृत नफा-तोटा पत्रक

(रुपये लाखात)

	तपशील	टिप्पणी क्र.	31.03.2015 रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरीता रुपये	31.03.2014 रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरीता रुपये
I	**कार्यातून मिळणारा महसूल (विक्री)**	19	141877.48	131304.43
II	**अन्य उत्पन्न**	20	3052.43	2883.67
III	**एकूण महसूल (I+II)**		**144929.91**	**134188.10**
IV	**व्यय**			
	अ) वापरलेल्या मालाचे मूल्य	21	24622.00	25142.36
	ब) व्यापारी साठ्याची खरेदी	22	104840.93	75791.49
	क) तयार माल, अपूर्ण कामे आणि व्यापारातील मालाच्या वस्तुसूचीतील बदल	23	219.95	17262.78
	ड) कर्मचारी हित व्यय	24	4590.04	5167.43
	इ) वित्तीय शुल्क	25	53.61	50.81
	फ) घसारा आणि कर्जफेडीची तरतुद	9	235.29	153.50
	ग) इतर व्यय	26	4308.58	4795.21
	एकूण व्यय		**138870.40**	**128363.57**
V	**कर पूर्व नफा / (तोटा) (III-IV)**		**6059.51**	**5824.53**
VI	**गतवर्षकालिन व्यय -नावे (-)/जमा (=) नक्त**	27	327.18	923.96
VII	**करपूर्व नफा (V-VI)**		**5732.33**	**4900.57**
VIII	**कर व्यय**			
	अ) विद्यमान कर		2233.92	3043.56
	ब) अस्थगित कर		(12.36)	(5.06)
	क) मागील वर्षीचे कराधान समायोजन		207.90	283.77
	नावे (-) / जमा (+)		2429.46	3322.27
IX	**करोत्तर नफा /(तोटा)**		**3302.87**	**1578.30**
X	**प्रति समभाग उत्पन्न**			
	प्रति भाग मूळ आणि सौम्यीकृत उत्पन्न	43	**600.52**	**286.96**
	महत्त्वपूर्ण लेखापालन धोरणांवर विवरणपत्रे	28		
	एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्रातील इतर टिप्पण्या	29-46		

पांडुरंग फुंडकर
अध्यक्ष

डॉ. अशोक करंजकर
व्यवस्थापकीय संचालक

दिनेश कुमार जैन
संचालक

वसंत सकपाळ
उपमहाव्यवस्थापक (वि.व ले.)

सोबत जोडलेल्या आमच्या आजच्या तारखेच्या अहवालानुसार
मे.फोर्ड, ऱ्होर्डस्, पार्कस् अँड कंपनी, करीता
सनदी लेखापाल
(संस्था नोंदणी क्र.102860 डब्ल्यू/डब्ल्यू100089)

(श्रीकांत प्रभू)
भागीदार
स.क्र.35296

ठिकाण : मुंबई
दिनांक :31 ऑगस्ट 2016

मुंबई.
दिनांक : 31 ऑगस्ट 2016

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र. 1 "भाग भांडवल" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
अधिकृत :		
8,00,000 समभाग प्रत्येकी रुपये 100/- प्रमाणे	800.00	800.00
निर्गमित :		
5,50,000 समभाग प्रत्येकी रुपये 100/- प्रमाणे	550.00	550.00
विक्री झालेले आणि भरणा केलेले भाग भांडवल :		
3,00,000 समभाग प्रत्येकी रुपये 100/- प्रमाणे		
महाराष्ट्र शासनाचे पूर्णत: भरणा केलेले	300.00	300.00
2,50,000 समभाग प्रत्येकी रुपये 100/- प्रमाणे		
भारत सरकारचे पूर्णत: भरणा केलेले	250.00	250.00
एकूण	**550.00**	**550.00**

5% समभागांपेक्षा जास्त धारण केलेल्या भागधारकांचा तपशील

भागधारकांची नावे	31.03.2015 रोजी		31.03.2014 रोजी	
	धारण केलेली भाग संख्या	% धारण	धारण केलेली भाग संख्या	% धारण
महाराष्ट्र शासन	300000.00	54.55	300000.00	54.55
भारत सरकार	250000.00	45.45	250000.00	45.45
एकूण	**550000.00**	**100.00**	**550000.00**	**100.00**

टिप्पणी क्र. 2 "राखीव व अधिशेष" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
अ) राखीव भांडवल		
मागील ताळेबंदानुसार शिल्लक		
राखीव भांडवल	20.00	20.00
महाराष्ट्र शासनाकडून मिळालेले शासकीय अनुदान	33.70	33.70
भारत सरकारकडून मिळालेले शासकीय अनुदान		
वर्ष प्रारंभीची शिल्लक	64.11	765.30
अधिक : वर्षादरम्यान प्राप्त	-	25.00
वजा : वर्षादरम्यान समायोजित (टिप्पणी क्र.9 पहावी)	(25.00)	(724.35)
वजा : वर्षादरम्यान मालमत्तेवरील घसारा म्हणून कमी केलेले	(2.74)	(1.83)
(अ)	**90.07**	**117.82**
ब) राखीव गुंतवणूक अर्थसहाय्य		
मागील ताळेबंदानुसार शिल्लक (टिप्पणी क्र.11 पहावी)	20.00	20.00
(ब)	**20.00**	**20.00**
क) सीएसआर निधी (सामाजिक दायित्व)		
मागील ताळेबंदानुसार शिल्लक	-	-
अधिक : नफा तोटा खाते विवरणपत्रातून वर्ग	78.25	-
(क)	**78.25**	**-**
ड) सर्वसाधारण राखीव		
मागील ताळेबंदानुसार शिल्लक	13344.88	11829.09
वजा : मागील वर्षादरम्यान घसारा समायोजन(टिप्पणी क्र.9 पहावी)	(120.94)	-
अधिक : नफा तोटा खाते विवरणपत्रातून वर्ग	3149.30	1515.79
(ड)	**16373.24**	**13344.88**

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित

31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

(रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
इ) नफा तोटा खाते विवरणपत्रामधील अधिशेष		
मागील ताळेबंदानुसार शिल्लक	992.17	962.76
वजा : मागील वर्षादरम्यान घसारा समायोजन (टिप्पणी क्र.9)	(36.15)	-
अधिक : ;चालू वर्षाचा नफा	3302.87	1578.30
वजा : विनियोजन		
प्रस्तावित लाभांश (प्रति भाग रु.5/- (गतवर्ष रु.5/-)	(27.50)	(27.50)
लाभांशावर कर	(5.63)	(5.60)
सीएसआर निधीकडे वर्ग	(78.25)	-
सर्वसाधारण राखीवकडे वर्ग	(3149.30)	(1515.79)
एकूण विनियोजन	**(3260.68)**	**(1548.89)**
अखेर शिल्लक	**998.21**	**992.17**
एकूण (अ+ब+क)	**17559.77**	**14474.87**

टिप्पणी क्र.3 "अन्य दीर्घ मुदतीची दायित्वे" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
अ) ग्राहक, पुरवठादार, कंत्राटदार आणि इतर पक्षांकडून अग्रिम/ठेवी*	2716.41	2055.81
ब)अस्थगित देयता (विक्रीकर)	57.18	63.61
एकूण	**2773.59**	**2119.42**

*मंजूरी /मेळ बसविण्याच्या अधीन आणि संपूर्ण तपशीलाच्या अभावी ते दीर्घ मुदत दायित्व म्हणून विचारात घेतले गेले.

*यामध्ये 5 वर्षापासून जुनी देणी रु.251.23 लाख (गतवर्षी रकमेची पडताळणी नाही) समाविष्ट आहे, ज्यासाठी पक्षांकडून कोणताही दावा लेखा पुस्तकात अंतर्भूत केलेला नाही आणि योग्य तपासणीच्या नंतर ते योग्य पद्धतीने समायोजित केले जाईल.

*निव्वळ रु.14.01 लाख (गतवर्षी रु.21.46 लाख) नावे बाकी दाखवली आहे. (मागील वर्षीची रक्कम पडताळली नाही) त्यासमोर जमा रक्कम पडताळणे आहे.

टिप्पणी क्र. 4 "दीर्घ मुदत तरतूदी " (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
कर्मचारी हिताकरीता तरतूद		
अ) रजा वेतन वटवणे	1259.91	1028.62
ब) उपदान	191.73	0.00
एकूण	**1451.64**	**1028.62**

टिप्पणी क्र.5 "लघु मुदतीची कर्जे" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
बँकांकडून खेळते भांडवल सुविधा		
असुरक्षित :		
विजया बँक (महाराष्ट्र शासनाच्या हमीच्या बदल्यात सुरक्षित)	-	1140.12
एकूण	**-**	**1140.12**

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र. 6 "व्यापारी देणी" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
व्यापारी देणी :		
अ) सुक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग **	2948.03	3539.62
ब) लघु उद्योगां व्यतिरिक्त इतर *	35089.46	35620.88
एकूण	**38037.49**	**39160.50**

*विविध पक्षांचे रु.246.74लाखांचे (मागील वर्षी रु.866.22 लाख) जमा शिल्लका असलेली व्यापारी देणी 3 वर्षांपासून मेळ घालणे / मंजूरी मिळणेशी अधीन राहून प्रलंबित आहेत.

टिप्पणी क्र.7"अन्य चालू दायित्वे" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
अन्य :		
अ) विविध योजनांकरीता शासनाकडून मिळालेले अग्रिम *	2460.47	1327.35
ब) महाराष्ट्र शासनाकडून मिळालेल्या अनुदानातील न वापरलेला भाग **	3234.16	12457.42
क) ग्राहक / ऋणकोंकडून घेतलेले अग्रिम ***	8144.10	7374.48
ड) विविध योजनांसाठी शासनाला देय व्याज ****	2179.72	1904.12
इ) वैधानिक दायित्वे *****	39.14	46.10
फ) कर्मचाऱ्यांसंबंधीत दायित्वे	7.44	3.12
ग) इतर देय व्याज ******	50.64	24.27
ह) ठेवी	21.00	22.00
य) इतर दायित्वे (विभाग व विभागीय कार्यालयाशी संबंधीत) ********	709.54	771.40
एकूण	**16846.21**	**23930.26**

*महाराष्ट्र शासन आणि केंद्र शासनाने विविध योजनांच्या अंतर्गत कृषिसाठी निधी वाटप करण्याकरीता महामंडळाची नोडल एजन्सी म्हणून नेमणूक केली आहे आणि त्यातील वापर न केलेली रक्कम शासनाकडून विविध योजनांकरीता मिळालेली अग्रिम म्हणून दाखविली आहे. त्यासाठी एकूण रु.34539.85 लाख प्राप्त झाले. (मागील वर्षी रु.31312.08 लाख) ज्यापैकी रु.32079.38 लाख खर्च झाले. (मागील वर्षी रु.29984.73 लाख) हे शासनाच्या पुष्टीकरणाच्या, ताळमेळच्या व लेखापरीक्षेच्या अधीन आहे.

*काही योजनांवर शासनाकडून मिळालेल्या रकमांपेक्षा जास्त रक्कम रु.4.62 लाख खर्च झाली आहे. (मागील वर्षी रु.4.62 लाख) ती रक्कम इतर योजनांसाठी शासनाकडून मिळालेल्या अनुदानातून वजा केली आहे.हे शासनाच्या विविध विभागांच्या अनुमतीच्या अधीन आहे.

*फूड पार्कपासून मिळालेले भाडे रु.26.23 लाख (मागील वर्षी रु. 20.24 लाख) मिळालेल्या अनुदानासमोर झालेल्या खर्चामधून वजा केले आहेत.

**निश्चिती करण्याच्या व ताळमेळाच्या अधीन (टिप्पणी क्र. 32 पहा)

***यामध्येऋणकोंची जमा शिल्लक रु.3934.52 लाख (मागील वर्षी रु.2941.78 लाख) समाविष्ट केली जी निश्चिती / ताळमेळाच्या अधीन आहे.तसेच यामध्ये गेल्या 3 वर्षांपासून शासनाला देय रु.4.09 लाख (मागील वर्षी रु.4.09 लाख) समाविष्ट आहे.रु.368.68 लाख (मागील वर्षीची रक्कम ठरवली गेली नाही) ही रक्कम तीन वर्षापेक्षा जास्त काळ देय आहे.याबाबत पक्षकारांकडून दावा दाखल केला गेला नाही असे अभिलेखांवरुन दिसते.ही रक्कम योग्य पडताळणीनुसार पुनर्लेखित केली जाईल.

****यामध्येशासनाकडून विविध योजनांसाठी मिळालेल्या रकमांवरील दरसाल 9% दराने रु.2179.72 लाख व्याजाचा (मागील वर्षी रु.1904.12 लाख) समावेश आहे.हे निश्चितीच्या अधीन आहे.रु.306.92 लाख (मागील वर्षीची रक्कम ठरवली गेली नाही) ही रक्कम 3 वर्षापेक्षा जास्त काळ देय आहे.ज्याबाबत कोणताही दावा दप्तरी नाही.ही रक्कम योग्य पडताळणीनंतर पुनर्लेखित केली जाईल.

*****यामध्येउत्पादित मालावरील रु.25.09 लाख (मागील वर्षी रु. 31.36 लाख) उत्पादन शुल्काचा समावेश आहे.जुनी रक्कम रु.0.28 लाख तीन वर्षावरील प्रलंबित अंतर्भूत आहे.

****** यात सूक्ष्म, लघु व मध्यम उद्योगांना सूक्ष्म, लघु व मध्यम उद्योग कायदा 2006 याखाली त्याच्या देय रकमेवरील रु.50.64 लाख (मागील वर्षी रु. 24.27 लाख) व्याजाचा समावेश आहे.

******** यामध्ये रु.16.57 लाख (मागील वर्षीची रक्कम ठरवली नाही.)याबाबत पक्षकारांकडून दावा दाखल केला गेला नाही असे अभिलेखांवरुन दिसते.ही रक्कम योग्य पडताळणीनुसार पुनर्लेखित केली जाईल.

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित

31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र.8"लघु मुदतीच्या तरतूदी" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
अ) कर्मचारी हिताकरीता तरतूद		
i. बोनस	4.35	4.77
ii. उत्तेजनार्थ / सानुग्रह अनुदान**	316.06	170.08
iii. 6वे वेतन पुनर्रचना / सुधारणा	3088.66	4386.51
iv. रजेचे रोखीकरण	239.95	322.16
v. उपदान	976.24	1614.34
अ	**4625.26**	**6497.86**
ब) अन्य तरतूदी		
i. प्रस्तावित लाभांश	55.00	82.50
ii. लाभांशावर कर	11.35	14.86
iii. व्हॅटची तरतूद	94.79	95.01
iv. कराधान	1718.87	1809.00
v. संपत्ती कर	2.81	2.83
ब	**1882.82**	**2004.20**
एकूण (अ+ब)	**6508.08**	**8502.06**

* यामध्ये तात्पुरत्या तत्वावर (Adhoc Basis) वर सेवेत घेतलेल्या निवृत्त कर्मचाऱ्यांना (धारक कंपनी) देय रकमेसाठी दि. 01 जानेवारी 2006 ते दि.31 मार्च 2014 पर्यंतची तरतुद रु.317.04 लाख (गतवर्षी रु.317.04 लाख) समाविष्ट आहे.

** कर्मचाऱ्यांना सानुग्रह अनुदान देण्याकरिता आर्थिक वर्ष अखेर 31.03.2014 साठी रु.170.08 लाख व आर्थिक वर्ष 2014-15 साठी रु.145.98 लाख इतकी तरतूद केली आहे. ही तरतूद राज्य शासनाच्या मंजुरीच्या अधीन आहे.

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित

31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र.9"स्थावर मालमत्ता"

(अंक रुपये लाखात)

		एकूण अवरुद्ध					घसारा						निव्वळ अवरुद्ध	
अ क्र	स्थावर मालमत्ता	1 एप्रिल 2014 रोजी असलेले मूल्य	वर्षातील समायोजन	वर्षातील वाढ	वर्षातील विक्री / समा-योजन	31 मार्च 2015 रोजी असलेले मूल्य	31 मार्च 2014 पर्यंतची तरतूद	वर्षातील समायोजन	वर्षातील तरतूद	सर्वसाधारण राखीव निधी कडे वर्ग	वर्षातील कपात / समा-योजन	31 मार्च 2015 पर्यंत एकूण घसारा	31 मार्च 2015 रोजी	31 मार्च 2014 रोजी
अ	**दृष्य मालमत्ता**													
1	जमीन : पूर्ण मालकीची	56.31	-	367.60	-	423.91	-	-	-	-	-	-	423.91	56.31
	जमीन भाडेपट्टीची # +	65.07	-	-	-	65.07	14.84	-	0.68	-	-	15.52	49.54	50.22
2	** पूर्ण मालकीच्या आणि भाडेपट्टीच्या जमिनीवरील इमारती	1782.45	-12.18	54.67	13.97	1810.98	601.13	-1.13	58.73	103.75	6.06	756.41	1054.57	1181.32
3	संयंत्र आणि यंत्रसामग्री	1507.05	-1.69	86.62	3.77	1588.21	1063.02	-1.69	85.91	22.63	3.76	1166.11	422.10	444.03
4	विद्युत उपकरणे	178.19	-0.05	0.92	0.37	176.60	117.88	-0.05	7.79	13.45	0.37	138.71	37.99	58.31
5	फर्निचर आणि फिटिंग्ज्	118.05	0.65	10.70	2.19	127.21	89.34	0.32	5.67	0.69	2.19	93.83	33.38	28.70
6	वाहने	442.62	-0.38	32.49	7.56	467.18	188.44	-0.38	38.62	0.82	7.56	219.95	247.23	254.18
7	संगणक	203.48	-31.25	-	0.12	172.11	129.36	-14.61	21.12	5.40	0.11	141.15	30.96	74.12
8	कार्यालयीन उपकरणे	135.06	21.47	3.36	1.95	157.94	96.70	6.41	16.84	10.34	1.79	128.50	29.44	38.36
9	भांडवली अनुदान साह्यातून उभारलेली मालमत्ता $	38.62	-	-	-	38.62	9.01	-	2.74	-	-	11.75	26.86	29.61
10	विकण्यासाठी धारण केलेली मालमत्ता	-	8.11	-	-	8.11	-	8.11	-	-	-	8.11	0	0
एकूण रुपये (अ)		**4524.90**	**-15.30**	**556.36**	**29.93**	**5036.03**	**2309.73**	**-3.02**	**238.10**	**157.08**	**21.85**	**2680.05**	**2356.00**	**2215.17**
ब. अदृष्य मालमत्ता														
संगणक सॉफ्टवेअर		-	**4.65**	-	-	**4.65**	-	**3.02**	**0.70**	-	-	**3.72**	**0.93**	-
एकूण रुपये (ब)		-	**4.65**	-	-	**4.65**	-	**3.02**	**0.70**	-	-	**3.72**	**0.93**	-
एकूण रुपये (अ + ब)		**4524.90**	**-10.65**	**556.36**	**29.93**	**5040.68**	**2309.73**	-	**238.80**	**157.08**	**21.85**	**2683.77**	**2356.93**	**2215.17**
मागील वर्ष रुपये		**3447.93**		**1173.33**	**772.46**	**3848.80**	**1721.85**		**148.02**		**41.56**	**1828.31**	**2020.49**	**1726.08**
अपूर्ण भांडवली कामे		**109.16**	-	**1.21**	**109.75**	**0.62**	-	-	-	-	-	-	**0.62**	**109.16**
एकूण रुपये (क)		**109.16**	-	**1.21**	**109.75**	**0.62**	-	-	-	-	-	-	**0.62**	**109.16**
एकूण रुपये (अ +ब+क)		**4634.06**	**-10.65**	**557.57**	**139.68**	**5041.30**	**2309.73**	-	**238.80**	**157.08**	**21.85**	**2683.77**	**2357.55**	**2324.33**

1. # निर्लेखित केलेला भाडेपट्टा आकार दर्शविते. 2. $ राखीव भांडवलाशी समायोजित.
3. ** सहकारी गृहनिर्माण संस्था / घरमालक संघटनेकडील मालकी तत्वावरील सदनिका (रु.16.41 लाख) समाविष्ट. विक्रीमध्ये वि.का.नांदेडमध्ये विकल्या गेलेल्या गोदामाची रक्कम रु.निरंक समाविष्ठ आहे. (मागील वर्षी रु. 7.10 लाख) ही नगरपालिकेने गोदामासह घेतलेली जमीन आहे.
4. + भाडेपट्टीवरील जमिनी व्यतिरिक्त महाराष्ट्र शासनाकडून 8831.70 चौ.मी. जागा आम्ही भाडेपट्टयाने घेतली आहे. भाडेपट्टीचा कालावधी 2007 मध्ये संपला आहे. ही जमीन विकत घेण्याचा महाराष्ट्र शासनाचा प्रस्ताव आहे व तो समूहाने मान्य केला आहे. ही रक्कम भांडवली प्रतिबद्धता म्हणून दाखवली आहे. (टिप्पणी 29अ पहा)
5. यंत्रसामग्री व संयंत्रातील मालमत्ता रु.278.96 लाख, उपयोग होत नसल्यामुळे त्यावरील वार्षिक घसारा एकाच पाळीच्या आधारे आकारण्यात आला आहे.
6. ज्या मालमत्तांच्या घसारा वजा किंमती रु.1/- आहे ज्याचे एकूण अवरुद्ध रु.882.57 लाख (मागील वर्षी रु.163.23 लाख) आहे व ज्या वापरात नाहीत त्याचे निर्लेखिकरण व्हायचे आहे.
7. घसाऱ्यामध्ये रु.0.30 लाखांचा मागील कालावधी वरील घसारा समाविष्ट आहे. (मागील वर्षीचे रु.10.56 लाख)
8. पूर्ण मालकीच्या जमिनीमध्ये जळगाव येथील 2125 चौ.मी. वाणिज्यिक जमीन स्थानिक नगरपालिकेच्या अधिग्रहण प्रक्रियेतील जमीन समाविष्ट आहे. त्याचा मोबदला प्रत्यक्षात मिळाल्यावर लेख्यामध्ये त्याचा परिणाम दर्शविला जाईल.
9. इमारती व पूर्ण मालकीच्या जमीनीच्या समायोजनेत दर्शवलेल्या रकमेत नाबार्डकडून मिळालेल्या रु.10.56 लाख अनुदानाची रक्कम (मागील वर्षी रु.शून्य) समाविष्ट आहे.
10. हिंगणा येथील अन्न प्रक्रिया संयंत्रासाठी केंद्र सरकारने रु.25.00 लाख अनुदान दिले होते. ते गतवर्षी कार्याधिन भांडवली मालमत्ता या शीर्षकाखाली दर्शविले होते. यावर्षी सदर संयंत्र वापरात आणले असून या रकमेचे समायोजन केले आहे व ही रक्कम या मालमत्तेच्या किंमतीतून वजा केली आहे.

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित

31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र. 10 "दीर्घ मुदतीची गुंतवणूक" (रुपये लाखात)

तपशील		31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
1. सरकारी रोख्यांमध्ये			
6 वर्षीय राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे			
1. ए.पी.ओ.प्राधिका-याच्या ताब्यात असलेली		0.30	0.30
2. विक्री कर श्रीगंगानगर		0.02	0.02
3. वाणिज्य कर अधिकारी मंडळ भोपाळ, यांच्याकडे मुदत ठेव		0.05	0.05
		0.37	0.37
2. सम भागांमध्ये			
इतर व्यापारी गुंतवणूक :			
महाराष्ट्र ऑरगॅनिक मॅन्यूअर्स कं.लि. चे रु.100/- किंमतीचे 25,000 समभाग	25.00		
साऊथर्न पेस्टीसाईड्स कॉर्पोरेशन लि.चे रु.1000/- किंमतीचे1,816 समभाग	18.16		
बॉम्बे ऑरगॅनिक मॅन्यूअर्स कं.लि. चे रु.10/- किंमतीचे 3,62,750 समभाग	36.27		
	79.43		
वजा: दीर्घकालीन गुंतवणूकीच्या किंमतीवर हानीकरीता तरतूद *	59.43	20.00	20.00
(समूहाकडे 1985-86 पासून रु.20.00 लाखांची गुंतवणूक ही राखीव अनुदान आहे जी गुंतवणूकीच्या बाबतीत झालेल्या कुठल्याही हानीची भरपाई करु शकते)			
मे.आलाप पशु खाद्य मॅन्यु.कं.प्रा.लि. चे रु.1/- प्रत्येकी किंमतीचे 3,886 समभाग		-	0.04
कृषक भारती को.ऑप.लि. चा 1,00,000/- किंमतीचा एक समभाग		1.00	1.00
दि को-ऑपरेटिव्ह स्टोअर्स लि. नवी दिल्लीचे रु.10/- किंमतीचे 1,000 समभाग		0.10	0.10
एमएफपीपी काटोल (नागपूर),महाराष्ट्र शासनासोबत सह-गुंतवणूकदार (मे.ॲलायन्स ॲग्रो इंडियाचे 14% संचयी विमोचनयोग्य अग्रहक्क भाग) (टिप्पणी क्र.31(अ))		386.20	386.20
एमएफपीपी मोर्शी (अमरावती), महाराष्ट्र शासनासोबत सह-गुंतवणूकदार (टिप्पणी क्र.31 (अ) पहावे)		107.71	103.58
		515.01	510.92
3. व्यापारी गुंतवणूकीशिवाय : पूर्णत: भरणा केलेले			
महाराष्ट्र राज्य सह.बँक लि. चा रु.1,000/- किंमतीचा 1 भाग		0.01	0.01
सहकारी औद्योगिक वसाहत लि. पाचोरा, जि.जळगाव चा रु.1,000/- किंमतीचा 1 भाग		0.01	0.01
सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्यादितचे रु.50/- प्रत्येकी किंमतीचे 61 समभाग		0.03	0.03
		0.05	0.05
एकूण (1+2+3)		**515.43**	**511.34**

*व्यवस्थापनाच्या मते, व्यवसायाच्या सामान्य क्रमामध्ये पूर्ततेकरीता गुंतवणूकीस कोणतीही किंमत नसते म्हणून तरतूद करुन ठेवली आहे.

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र.11 अस्थगित कर संपत्ती / देयता (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
प्रारंभिक शिल्लक	29.18	24.12
जमा : अस्थगित कर संपत्ती - घसाऱ्यावर	8.58	3.95
जमा : अस्थगित कर संपत्ती - आयकरद्वारा अमान्य	3.78	1.11
वर्ष अखेर शिल्लक - अस्थगित कर संपत्ती	**41.54**	**29.18**

टिप्पणी क्र. 12"दीर्घ मुदतीची कर्जे व अग्रिमा" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
असुरक्षित व अन्यथा सांगितले नसल्यास चांगली समजली गेलेली		
अ) अँग्रो अँडव्हान्टेजला अग्रिम* (संशयास्पद मानलेले)	230.68	230.68
ब) रोख किंवा वस्तुंच्या स्वरुपात वसुलीयोग्य अग्रिम (रु.598.34 लाख संशयास्पद मानलेले समाविष्ट) (मागील वर्षी रु.678.40 लाख)	6631.37	5873.03
क) कर्मचाऱ्यांना अग्रिम	1.99	1.50
ड) ठेवी (संशयास्पद मानलेले रु.23.40लाख समाविष्ट)(मागील वर्षी रु.0.12 लाख)	141.40	135.74
इ) अग्रीम कर (तरतूदीच्या निव्वळ)	7.26	60.78
	7012.70	6301.73
वजा - संशयास्पद अग्रिमासाठी तरतूद	852.42	909.20
एकूण	**6160.28**	**5392.53**

***समूहा**ने सन 1998 साली शेतकऱ्यांसाठी आयोजित केलेल्या अॅग्रो अॅडव्हांटेज या शेतकरी मेळाव्यासाठी दिलेला अग्रीम अद्याप राज्य शासनाकडून मिळाला नाही.17 वर्षे उलटून गेल्यामुळे 100% तरतूद केली आहे.

टिप्पणी क्र. 13"अन्य स्थिर मालमत्ता" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
असुरक्षित		
प्राप्य दावे (संशयास्पद मानलेले)	312.86	311.71
वजा- संशयास्पद अग्रिमासाठी तरतूद	312.86	311.71
एकूण	**-**	**-**

टिप्पणी क्र.14"वस्तुसूची" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
वापरा योग्य भांडार वस्तू	216.52	207.99
वेष्टन सामग्री	334.01	328.04
कच्चा माल	6676.66	6388.36
अर्धा तयार माल	17.15	69.23
तयार माल *	5674.11	6486.23
खरेदी केलेली उत्पादने *	13949.23	13323.42
अन्य साठा	88.22	76.05
	26955.90	26879.32
वजा : माल कालबाह्य झाल्यामुळे केलेली तरतुद	15.67	-
एकूण	**26940.23**	**26879.32**

* वितरकांकडे असलेल्या मालाच्या साठ्याबाबत त्याच्याकडून निश्चिती प्राप्त होण्याच्या अधिन.

टिप्पणी क्र.15 "व्यापारी येणी" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
असुरक्षित		
सहा महिन्यांपेक्षा जास्त थकबाकीदार ऋणको		
वसुली योग्य समजले जाणारे	2346.65	1355.86
संशयास्पद समजले जाणारे	1533.78	1405.59
अन्य ऋणको - वसुली योग्य समजले जाणारे	15985.90	16970.42
	19866.33	**19731.87**
वजा : संशयास्पद ऋणकोकरीता तरतूद	1533.78	1405.59
एकूण	18332.55	18326.28

1. संगणक प्रणालीच्या सदोष यंत्रणेमुळे ऋणकोंचे निश्चित वयोमान काढता आलेले नाही. उपलब्ध माहितीच्या आधारे ऋणकोंचे वर्गीकरण / वयोमान निश्चिती करण्यात आलेली आहे.
2. समूहाने बँकांकडून हमी मिळविलेले रु.62.38 लाख (मागील वर्षी रु.71.29 लाख) ऋणको समाविष्ट आहेत.
3. व्यापारी येण्यांमध्ये अभियांत्रिकी विभागाचे ऋणको समाविष्ट आहेत. त्याच्यासाठी तरतूद केली आहे. परंतु तरतूद करताना समूहाला राज्य शासनाकडून मिळालेले अनुदान विचारात घेतले नाही.

टिप्पणी क्र.16 "रोख व बँकेतील शिल्लक" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
अ) रोख व रोख सममूल्य		
i) **हातातील रोख**	0.20	0.45
ii) **अल्पमुदत ठेवी**		
परिपक्वता कालावधी 3 महिन्यांपर्यंत	7299.00	990.50
(अ)	**7299.20**	**990.95**
ब) इतर बँकांतील शिल्लक :		
i) **अल्प मुदतीच्या ठेवी**		
परिपक्वता कालावधी 3 महिन्यांपेक्षा जास्त मात्र 1 वर्षापेक्षा कमी *	15180.85	25413.46
ii) **चालू खात्यामधील शिल्लक**	1782.82	2871.25
iii) **वसुली खात्यामधील शिल्लक**	4587.26	8866.94
हाती असलेले रु.2777.74 लाख (मागील वर्षी रु.6045.89 लाख) धनादेश समाविष्ट		
iv) **पाठविलेली पण मार्गस्थ असलेली रक्कम** (रु.3.20 लाखांची जुनी रक्कम समाविष्ट (मागील वर्षीचे रु.3.20 लाख अजून अप्राप्य)	3.20	3.89
	21554.13	37155.54
वजा : चालू खात्यातील जमा शिल्लक	1220.01	2939.97
(ब)	**20334.12**	**34215.57**
क) अवर्गीकृत बँकांतील शिल्लक		
i) **चालू खात्यामधील शिल्लक**		
सिंधुदूर्ग जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि. महत्तम शिल्लक रु.0.04 लाख (मागील वर्षी रु.0.04 लाख)	0.04	0.04
ii) **वसूली खात्यामधील रक्कम**		
यवतमाळ जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि. महत्तम नावे शिल्लक रु.0.01 लाख (मागील वर्षी रु.0.01 लाख)	0.01	0.01
(क)	**0.05**	**0.05**
एकूण (अ+ब+क)	**27633.37**	**35206.57**

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र.17"अल्प मुदत कर्जे व अग्रीमा" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
अ. असुरक्षित, वसूली योग्य समजले गेलेले		
कर्मचारी आणि इतरांना दिलेली कर्जे व अग्रीम	174.02	102.72
ब. पूर्वप्रदान (प्रदत्त) व्यय	19.47	14.89
क. शासकीय प्राधिकरणांकडील शिल्लका		
i. उत्पादन शुल्क	-	9.17
ii. पी.एल.ए. खाते	0.74	0.16
iii. मॉडव्हॅट क्रेडीट	14.00	33.05
iv. प्राप्य व्हॅट (मुल्य वर्धीत कर)	10.46	101.73
v. विक्री कर	1.00	1.00
vi. आयकर आणि उगमस्थानी कर कपात	28.67	44.98
	54.87	190.09
ड) संशयास्पद :		
संशयास्पद ठरवलेले	9.16	8.83
वजा : संशयास्पद ऋण आणि अग्रिमची तरतूद	8.92	8.83
एकूण	**248.60**	**307.70**

टिप्पणी क्र.18"अन्य चालू मालमत्ता" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
असुरक्षित, वसुलीयोग्य समजले गेलेले		
अ) प्राप्य व्याज	1384.51	1835.25
ब) प्राप्य दावे	24.45	25.56
क) अन्य प्राप्य	88.26	67.78
एकूण	**1497.22**	**1928.59**

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र.19"कार्यातून महसूल" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
विक्री		
अ) निर्मित उत्पादने		
पशु खाद्य	125.82	338.04
खते	29527.42	30883.66
किटकनाशके	2549.48	2957.78
कृषि अभियांत्रिकी	593.18	1066.49
नोगा	843.87	801.97
	33639.77	36047.94
वजा : उत्पादन शुल्क- नोगा	16.93	16.59
उत्पादन शुल्क - खते / किटकनाशके	567.58	1167.80
अ)	**33055.26**	**34863.55**
ब) बाहेरुन खरेदी केलेली उत्पादने		
पशुखाद्य	397.84	3.02
खते	45589.71	56334.61
कृषि अभियांत्रिकी	56580.95	33621.84
किटकनाशके	6021.57	6241.25
अन्य विक्री	232.15	240.16
ब)	**108822.22**	**96440.88**
एकूण (अ+ब)	**141877.48**	**131304.43**

1. व्यापारी सूट रु.599.52 लाख नक्त (मागील वर्षी रु.563.38 लाख)
2. निव्वळ विक्री मुल्यवर्धीत कर वजा करुन दाखवली आहे.

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित

31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र..20"अन्य आय" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
अ) व्याज उत्पन्न		
ग्राहकांकडून	2.00	2.94
कर्मचाऱ्यांना दिलेल्या अग्रीमावर	0.44	0.38
गुंतवणुकींवर (बँकांकडील ठेवी) *	2292.41	1572.51
भरणा केलेले व्याज नक्त रु.281.97 लाख (मागील वर्षी रु.660.78 लाख)		
इतर ठेवींवर	5.36	2.27
इतर (चालू वर्ष रु. निरंक यात मागील वर्षाशी संबंधीत रु.177.30लाख समाविष्ट आहेत)	129.57	250.89
एकूण (अ)	**2429.78**	**1828.99**
ब) प्राप्त भाडे		
कार्यालयीन इमारतीतून	9.00	9.15
निवासी इमारतीतून	15.93	4.51
गोदाम इमारतीतून	20.13	9.05
अन्य	33.24	5.18
एकूण (ब)	**78.30**	**27.89**
क) अन्य आय		
प्राप्त दलाली / सूट	461.57	916.64
प्राप्त लाभांश	0.00	0.20
अन्य प्राप्ती **	21.35	71.63
विविध शिल्लकांचे पुनर्लेखन	5.80	38.32
मागील वर्षाशी संबंधित संशयीत अग्रीमाचे पुनर्लेखन	55.63	-
एकूण (क)	**544.35**	**1026.79**
एकूण (अ + ब + क)	**3052.43**	**2883.67**

* बँकेच्या खातरजमेच्या अधीन

** माल प्रदान पूर्व तपासणी शुल्क रु.2.61 लाख (मागील वर्षी रु.52.64 लाख) हे पूर्णतः समूहाने केलेल्या खर्चाची भरपाई म्हणून आहेत, म्हणून ते समूहाद्वारे ग्राहकांना कोणतीही सेवा दिलेली नसल्याने समूहाद्वारे दिलेली सेवा म्हणून दर्शविण्यात आलेले नाही. तथापि, ते अन्य आय अंतर्गत अन्य प्राप्ती म्हणून दर्शविले आहे.

टिप्पणी क्र.21"वापरलेल्या मालाचे मूल्य" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
वर्ष प्रारंभीचा साठा	6388.36	9305.90
अधिक - खरेदी *	24910.29	22224.82
	31298.65	31530.72
वजा : वर्ष अखेरचा साठा	6676.65	6388.36
एकूण	**24622.00**	**25142.36**

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र.22"बाहेरुन घेतलेल्या वस्तूंची खरेदी" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
खते	37459.67	30910.59
किटकनाशके	2266.30	1975.62
पशुखाद्ये	296.50	2.67
कृषि अभियांत्रिकी	53691.11	31999.65
नोगा	0.46	7.05
जैविक खते	756.50	540.90
जिप्सम	62.26	906.32
पोषक	6704.28	5621.71
जैविक किटकनाशके	3275.62	3708.12
आय डब्ल्यू एम पी ॲग्रो किटस्	328.23	118.86
एकूण	**104840.93**	**75791.49**

टिप्पणी क्र.23"तयार माल, अपूर्ण कामे व खरेदी केलेल्या उत्पादनांच्या वस्तुसूचीमधील बदल" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
वर्ष अखेरीस वस्तुसूची		
तयार माल	5674.11	6486.23
अर्धा तयार माल	17.15	69.23
खरेदी केलेली उत्पादने	14037.45	13399.47
(विक्रीस काढलेल्या रु.88.22 लाखांच्या जुन्या तागाच्या गोण्या समाविष्ट)	19728.71	19954.93
(मागील वर्षी रु. 76.05 लाख)		
वर्षारंभाची वस्तुसूची		
तयार माल	6486.23	6936.17
अर्धा तयार माल	69.23	41.70
खरेदी केलेली उत्पादने	13399.47	30215.38
	19954.93	37193.25
उत्पादित मालावरील अबकारी शुल्कात वाढ/घट	(6.27)	24.46
वस्तुसूचीमधील निव्वळ (वाढ) / घट	**219.95**	**17262.78**

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र.24"कर्मचारी लाभ व्यय" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
व्यवस्थापकीय संचालकांचे मानधन		
वेतन	12.93	14.79
रजा वेतन अंशदान	0.63	0.81
निवृत्ती वेतन अंशदान	1.04	1.25
	14.60	16.85
कर्मचाऱ्यांचे मानधन		
वेतन, मजुरी, बोनस*	3839.68	3444.83
भविष्य निर्वाह निधी आणि अन्य निधीचे अंशदान	483.82	301.44
उपदान	178.75	1293.14
कर्मचारी कल्याण व्यय	72.01	106.70
कर्मचारी प्रशिक्षण व्यय	1.18	4.47
	4575.44	5150.58
एकूण	**4590.04**	**5167.43**

***6 वे** वेतन पुनर्रचनेकरीता रु.85.13 लाखांची तात्कालिक तरतूद समाविष्ट आहे. (मागील वर्षी रु.204.16 लाख)

*सानुग्रह अनुदान/बोनस याकरीता रु.150.54 लाखांची तरतूद समाविष्ट आहे. (मागील वर्षी रु.163.26 लाख)

टिप्पणी क्र.25"वित्तीय शुल्क" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
व्याज व्यय :		
बँकेकडून - बँक अधिकर्ष	2.82	0.30
बँकेकडून - कर्जावर	-	0.33
ठेवींवर	23.54	15.78
अन्य कर्जांवर	27.25	34.40
एकूण	**53.61**	**50.81**

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित

31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र.26"अन्य व्यय" (रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015 रोजी रु.	31.03.2014 रोजी रु.
निर्मिती व्यय		
भांडार आणि सुटे भागांचा वापर *	260.17	274.92
आवेष्टन साहित्याचा वापर *	1021.86	1008.59
वीज आणि इंधनाचा वापर	134.94	143.52
पाणी आकार	22.40	21.51
प्रक्रिया आकार व इतर निर्मिती खर्च	900.64	757.11
दुरुस्ती आणि देखभाल		
संयंत्र व यंत्रसामग्री	12.65	30.41
इमारती	120.36	244.52
इतर मालमत्ता	18.84	18.10
विक्री व्यय :		
सुट	99.96	39.57
प्रदान केलेली दलाली	52.49	147.78
जाहिरात आणि प्रसिद्धी	100.20	119.67
बहिर्गत वाहतूक भाडे आणि अन्य व्यय	496.16	466.44
आस्थापना व्यय :		
भाडे	99.83	93.71
दर आणि कर	67.11	75.15
भाडेपट्टा शुल्क	0.45	0.45
स्थावर मालमत्तेच्या विक्रीवर तोटा	4.69	4.41
मुद्रण आणि लेखनसामग्री	40.82	32.47
टपाल आणि दूरध्वनी	35.54	33.59
विमा आकार	74.92	56.88
वाहन व्यय	107.99	104.92
बँक आकार	2.31	2.53
विधी व व्यावसायिक शुल्क	37.25	46.99
कृषि संशोधन व विकास व्यय	5.05	2.14
प्रवास आणि आवागमन :		
व्यवस्थापकीय संचालक	4.90	7.65
संचालक	1.12	0.19
अन्य	56.94	65.67
लेखापरिक्षकांना मानधन :		
लेखापरिक्षण शुल्क	3.81	2.72
हात खर्चाची भरपाई	1.30	1.39
अन्य कार्यालयीन व्यय :		
अन्य व्यय :	359.95	206.78
जुन्या निरुपयोगी मालासाठी तरतूद	15.67	0.00
किरकोळ शेष रक्कमांचे निर्लेखिकरण	19.97	6.60
संशयास्पद ऋणको व अग्रीमा	128.28	778.83
एकूण	**4308.58**	**4795.21**

* चालू वर्षी तसेच मागील वर्षी वापरलेली सर्व सामग्री स्वदेशी आहे.

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित
31 मार्च 2015 अखेर संपणाऱ्या वर्षाच्या एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राच्या टिप्पण्या

टिप्पणी क्र. 27"गतवर्षकालीन व्यय / बाबी"

(रुपये लाखात)

तपशील	31.03.2015रोजी रु.	31.03.2014रोजी रु.
व्यय		
वेतन आणि भत्ता	406.95	1.49
विक्री कर		136.18
उपदान	-	728.34
कर्मचारी उपदान विमा	22.57	20.00
घसारा	0.30	12.44
खरेदी	-	0.16
दुरुस्ती व देखभाल	2.15	26.27
	431.97	**924.88**
आय		
विक्री कर	77.87	-
इतर	26.92	0.92
एकूण (1 + 2)	**327.18**	**923.96**

टिप्पणी क्र.28

31 मार्च 2015 रोजी संपलेल्या वर्षाकरीता एकत्रिकृत वित्तीय विवरणपत्राचा भाग असलेली महत्त्वपूर्ण लेखा धोरणे

I) सामान्य

अ) एकत्रिकृत वित्तीय विवरण तयार करताना खालील अधीन कंपन्यांच्या (ज्या कंपन्या मालक / स्वामित्व कंपनी महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित बरोबर समूह तयार करतात) वित्तीय विवरणांचा विचार केला आहे.

नाव	नोंदणीचा देश	31 मार्च 2015 रोजी स्वामित्व स्वारस्य	31 मार्च 2014 रोजी स्वामित्व स्वारस्य
महाराष्ट्र इन्सेक्टीसाईडस् लि.	भारत	100%	100%

या व्यतिरिक्त खालील कंपन्या गटात सामील आहेत

नाव	नोंदणीचा देश	31 मार्च 2015 रोजी स्वामित्व स्वारस्य	31 मार्च 2014 रोजी स्वामित्व स्वारस्य	स्वामित्व कंपनीशी नाते / उपकंपनी / अधीन कंपनी
महाराष्ट्र ऑर्गनिक मॅन्युअर्स कं.प्रा.लि.	भारत	56	56	उपकंपनी / अधीन कंपनी
बॉम्बे ऑर्गनिक मॅन्युअर्स कं.प्रा.लि.	भारत	48	48	सहयोगी कंपनी

या दोन कंपन्या एकत्रीकरणात सामील केल्या नाहीत कारण त्यांची वित्तीय विवरणे गेली कित्येक वर्षे उपलब्ध नाहीत.

ब. ही एकत्रिकृत वित्तीय विवरणे गटाने सातत्याने एकत्रित आलेले आहेत. या एकत्रिकृत वित्तीय विवरणामधील उपकंपनीच्या राशींचा व विवरणाचा भाग हा उपकंपनीच्या लेखापरिक्षित वित्तीय विवरणावर अवलंबून आहे. उप कंपनीची ही वित्तीय विवरणे आवश्यक लेखा मानक अेएस 21 (एकत्रिकृत वित्तीय विवरण) यानुसार बनवली आहे.

क. समूह सर्वसाधारणत: वितरक पद्धतीने लेखा बनविते आणि काही ठराविक व्यवहार ज्यामध्ये विशेष संदिग्धता असते, त्या व्यतिरिक्त बहुतांश आय आणि व्ययाच्या बाबी प्राप्य पद्धतीवर ठरविल्या जातात.

II) वस्तुसूची :

वस्तुसूचीचे खालील तत्त्वांवर मूल्यांकन केले आहे.

तपशील	मूल्यांकन आधार
कच्चा माल व आवेष्टन साहित्य	सरासरी किंमत अथवा बाजारातील किंमत यापैकी जी कमी असेल ती
तयार माल (उत्पादित)	तौलिक सरासरी किंमतीस किंवा बाजारातील किंमत यापैकी जी कमी असेल ती.
व्यापारी माल	प्रथम येईल प्रथम जाईल तत्त्वावर किंमत किंवा बाजारातील किंमत, यापैकी जी कमी असेल.
अर्ध उत्पादित माल	सरासरी किंमतीनुसार
भांडार माल व सुटे भाग	सरासरी किंमतीनुसार
वापरलेल्या तागाच्या गोण्या आणि इतर साठा	अंदाजित किंमत किंवा जर निविदा असल्यास आणि जेव्हा मागविण्यात येतील त्यानुसार
पुनर्सुत्रीकरण किंवा पुन:र्प्रक्रियेकरीता तयार मालाचा साठा	दर्जा/घटक द्रव्यानुसार अंदाजित कपातीच्या मुल्याद्वारे घटविलेल्या अदमासे सरासरी किंमतीनुसार

III) स्थिर मालमत्ता :

स्थिर मालमत्ता ऐतिहासिक किंमतीस नोंदविल्या आहेत, ज्यामध्ये संपादन, उभारणी आणि नोंदणीकरण व इतर खर्च समाविष्ट आहे.

IV) घसारा :

दृश्य संपत्ती :-

भाडेपट्टा वरील जमीन सोडून इतर संपत्तीचे आर्थिक आयुष्य किती आहे याचा विचार करुन त्या काळापर्यंत संपत्तीची किंमत मूळ किंमतीच्या 5% पर्यंत होईपर्यंत त्या प्रमाणात त्यावर सरळरेषा पद्धतीने घसारा आकारला जातो. सदर आर्थिक आयुष्य कंपनी कायदा 2013 च्या सूची 2 नुसार ठरवले जाते.ज्या संपत्तीची प्रतिसंपत्ती किंमत रु.5000/- पर्यंत असते त्या संपत्तीवर संपूर्ण घसारा खरेदीच्या वर्षातच आकारला जातो.

अदृश्य संपत्ती :-

संगणक सॉफ्टवेअर प्रणालीची किंमत पाच वर्षामध्ये समान हप्त्यात वितरित केली जाते.

V) महसुली लेखांकन :

महसुल लेखांकन अशा पद्धतीने केले जाते की, कंपनीला आर्थिक फायदे होत राहतील आणि महसुल खात्रीशीररित्या मोजला जाईल. ज्यावेळी मालाची मालकी व त्यासंबंधीचे धोके व फायदे खरेदीदाराकडे हस्तांतरीत होते त्यावेळी विक्रीपासून झालेला महसूल ओळखला जातो.

VI) विक्री :

विक्री ही व्हॅट न धरता निव्वळ केलेली आहे.विक्रीमध्ये व्यापारी सूट, राशी सवलत आणि उत्पादन शुल्क यांचे वजा करुन निव्वळ लेखांकन केलेले आहे. अंतर्गत स्थानांतरण हे विक्रीमध्ये समाविष्ट नाही.

VII) खरेदी :

व्यापारी उद्देशाने केलेली मिश्र आणि सरळ खतांची खरेदी ही उचल प्रमाणपत्रांच्या आधारे केलेली आहे.

VIII) उत्पादन आणि सीमा शुल्क :

उत्पादन शुल्काचे सेनव्हॅट क्रेडीट हे संबंधित कच्च्या मालाची खरेदी किंमत कमी करुन लेखांकन केले आहे.उत्पादित परंतु निपटारा न झालेल्या मालावर जेथे लागू असेल तेथे उत्पादन शुल्क दायित्व दाखविण्यात आलेले आहे.

IX) आय आणि व्यय लेखांकन :

अ. शासकीय अर्थसहाय्य, विमा हप्ता आणि भाडेपट्टावरील जागेपोटी भाडेपट्टा शुल्क याव्यतिरिक्त, सर्व विशेष उत्पन्न आणि खर्च इ.वाढीव तत्त्वावर लेखांकित केले आहेत.

ब. व्यापारिक मालाकरीता दावा केलेला विमा खरेदी खात्यावर जमा केला आहे.कच्चा माल, उत्पादित माल आणि इतर बाबींच्या बाबतीतील विमा दावे ज्या वर्षी त्या घटना घडल्या आणि दावा दाखल झाला त्या वर्षाच्या इतर उत्पन्नांतर्गत दर्शविण्यात आले आहेत.दाव्यावरील अंतिम तोडग्यामध्ये जर काही फरक असल्यास तो ज्या वर्षी अंतिम निर्णय इ ाला त्या लेखा वर्षामध्ये दर्शविण्यात आला आहे.

X) गुंतवणूक :

दीर्घ मुदतीच्या गुंतवणूकी, या कोणतीही कायम घट वजा करुन प्रत्यक्ष मूल्यावर नमूद करण्यात आलेल्या आहेत.

XI) सेवानिवृत्ती लाभ :

सेवानिवृत्ती लाभांचा परामर्श खालीलप्रमाणे घेण्यात आला आहे :

अ. भविष्य निर्वाह, नियत सेवावधी आणि उपदान निधीमधील अंशदान अधिकृत निधीकडे वर्ग करण्याचे मान्य केले असून नफा-तोटा खात्यावर घेण्यात आलेले आहे.

ब. समूहाने उपदान ट्रस्ट निधीमधील अंशदान हे विमाकाराने ठरविल्यानुसार भारतीय आयुर्विमा महामंडळाकडील (एलआयसी) संघटीत उपदान तथा मुदत विमा पॉलिसी अंतर्गत हप्त्याद्वारे भरणा केले आहे आणि ते रोख तत्त्वावर लेखांकित करण्यात आले आहे.

क. कर्मचाऱ्यांना देय असलेल्या अर्जित जमा रजा लाभाचे विमागणिती मूल्यांकन पद्धतीने लेखांकन करण्यात आले आहे.

XII) संशोधन व विकास व्यय :

महसुली व्यय नफा-तोटा खात्यामध्ये दाखविण्यात आला आहे आणि भांडवली व्यय ज्या वर्षी झाला त्या वर्षीच्या स्थिर मालमत्तेच्या किंमतीमध्ये जमा करण्यात आला आहे.

XIII) शासकीय अनुदान :

विशिष्ट मालमत्तेकरीता मिळालेले भांडवल अनुदान स्थिर मालमत्तेच्या एकूण किंमतीतून वजा करण्यात आले आहे आणि प्रकल्प भांडवल अर्थसहाय्याकरीताचे भांडवल अनुदान हे भांडवल राखीवमध्ये जमा करण्यात आले आहे, इतर महसूल अनुदाने नफा-तोटा खात्यामध्ये जमा करण्यात आली किंवा संबंधित खर्चामधून वजा करण्यात आली आहेत.

XIV) बुडीत आणि संशंयीत ऋणकोंकरीता तरतूद :

महामंडळाने बुडीत आणि संशंयीत ऋणकोंकरीता खालीलप्रमाणे तरतूद केलेली आहे.

तीन वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता थकबाकीदार ऋणकोंकरीता 100%

दोन वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता थकबाकीदार ऋणकोंकरीता 25%

एक वर्षापेक्षा जास्त कालावधीकरीता थकबाकीदार ऋणकोंकरीता 10%

वरील व्यतिरिक्त, प्रत्येक बाब वैयक्तिकरित्या तपासण्यात आली आणि जर ती वसुलीकरीता संदिग्ध आढळल्यास कालावधी विचारात न घेता त्याकरीता 100% तरतूद करण्यात आली आहे.

XV) मागील कालावधीच्या बाबी :

मागील वर्षाअखेर दरम्यान किंवा नंतर उद्‌भवलेल्या घटनांद्वारे निर्माण झालेल्या आय व व्ययाच्या बाबी, ज्या चालू वर्षाशी संबंधित आहेत त्या व्यतिरिक्त उत्पन्नाच्या व व्ययाच्या बाबी ज्या मागील वर्षाशी संबंधित आहेत त्यांचे समायोजन नफा-तोटा खात्यामध्ये "मागील वर्षीचे समायोजन" या शीर्षकाखाली करण्यात आले आहे.

XVI) चालू मालमत्ता :

संदिग्ध ऋणको आणि तरतूद केलेल्या अग्रीमा व्यतिरिक्त ताळेबंदामध्ये दर्शविलेली चालू मालमत्ता कर्जे आणि अग्रीम यांची वसुली होणे शक्य आहे.

XVII) आकस्मिक देणी :

लेखा मानक - 29 नुसार आकस्मिक देणी लेखा टिप्पणीमध्ये उधृत केल्या आहेत.

XVIII) उत्पन्नावर कर :

लेखा कालावधीकरीता करनिर्धारित उत्पन्नाच्या बाबतीत देय कर रक्कम म्हणून चालू कर ठरविला आहे.धारक कंपनी करनिर्धारित उत्पन्न आणि लेखांकित उत्पन्न जे मूळात एका कालावधीतील आहे आणि जे एका किंवा अधिक उत्तरवर्ती कालावधीमध्ये परिवर्तित होऊ शकेल यातील फरक म्हणून, वेळेतील फरकामुळे, स्थगित कर मालमत्तेच्या बाबतीत दूरदर्शीपणे विचार केल्याने स्थगित कर ठरविण्यात आलेला नाही. या कारणामुळे स्थगित कर दायित्वे आणि मालमत्ता यांची गणना नक्त स्वरुपात होते, तत्पूर्वी प्रत्येक बाबींच्या वजावटीचा व फरकाचा विचार केला जातो.

सहाय्यक कंपनी करनिर्धारित उत्पन्न आणि लेखांकित उत्पन्न जे मूळात एका कालावधीतील आहे आणि जे एका किंवा अधिक उत्तरवर्ती कालावधीमध्ये परिवर्तित होऊ शकेल यातील फरक म्हणून, वेळेतील फरकामुळे, स्थगित कर मालमत्तेच्या बाबतीत दूरदर्शीपणे विचार केल्याने स्थगित कर ठरविण्यात आलेला आहे. या कारणामुळे स्थगित कर दायित्वे आणि मालमत्ता यांची गणना नक्त स्वरुपात होते, तत्पूर्वी प्रत्येक बाबींच्या वजावटीचा व फरकाचा विचार केला जातो.

31 मार्च 2015 रोजी संपलेल्या वर्षाकरीता एकत्रिकृत वित्तीय विवरणाचा भाग असलेल्या अन्य टिप्पण्या :

29. तरतूद न केलेली आकस्मिक दायित्वे :

अ. भांडवल खात्यावर आणायची राहिलेली आणि तरतूद न केलेली रक्कम रु.1860.43 लाख (मागील वर्षी रु.1868.15 लाख)

ब. देणे म्हणून न मानले गेलेले महामंडळाविरुद्धचे दावे रु.51.21 लाख (मागील वर्षी रु. 33.17 लाख)

क. महामंडळाने वर्ष 1991-92 आणि 1999-2000 च्या संबंधी घेतलेल्या रु.13.59 लाख (मागील वर्षी रु.13.59 लाख) किंमतीच्या सेनव्हॅट क्रेडीटच्या प्रत्यावर्तनाकरीता उच्च न्यायालय, नागपूर/सीमाशुल्क, उत्पादन शुल्क, सेवा कर अपील न्यायाधिकरण यांच्याकडे अपील केले आहे.

ड. महामंडळाकडे आयुक्त (अपील) सीमाशुल्क, उत्पादन शुल्क, सेवा कर अपील न्यायाधिकरण यांचेकडे वित्तीय वर्षे 1985-86 ते 1986-87 आणि 2001-02 करीता साखर पाक बनविण्यासाठीच्या रु.4.20 लाखांवर (मागील वर्षी रु.4.20 लाख) मागणी केलेल्या उत्पादन शुल्काच्या विरोधात अपील केले आहे.

इ. वित्तीय वर्ष 2002-03 व 2003-04 यासाठी रु.13.86 लाखांची (मागील वर्षी रु.13.86 लाख)विक्री कराच्या मागणीसाठी महामंडळाने आव्हान दिले आहे.

फ. वादग्रस्त आयकर मागणी रु.50.11 लाख (मागील वर्षी रु.29.93 लाख).

ग. आयकर विभागाने महामंडळाविरुद्ध कर निर्धारण वर्ष 2008-09 व 2009-10 यासाठी आयकर कायद्याच्या कलम 271 खाली दंडात्मक कारवाई सुरु केली आहे.सदर कारवाई रद्द करावी अशी महामंडळाने आयकर विभागाला विनंती केली आहे.अशा कारवाईमुळे कोणते दायित्व निर्माण होईल हे या स्थितीत निश्चित सांगता येत नाही.

ह. उप आयुक्त अबकारी कर अमरावती विभाग यांनी दि.14.11.1994 रोजी पारित केलेल्या आदेश क्रमांक 54/94 नुसार उपकंपनीला दि.15.11.1994 पासून अबकारी कर भरण्याची आवश्यकता नाही.कारण किटकनाशके पातळ / सौम्य करणे ही उत्पादन प्रक्रिया होत नाही. तरी सुद्धा केंद्रीय अबकारी कर आयुक्त यांनी क्रमांक व्ही(38)/5-363/95 एडीजे/20122, दि.15.09.1995 ला ही कारणे दाखवा नोटीस जारी केली. ही नोटीस दि.15.11.1994 ते 12.09.1995 या काळात केलेल्या विक्रीसाठी वित्तीय वर्ष 1994-95 साठी रु.6.41 लाख, 1995-96 साठी रु.198.72 लाख ची मागणी केली.उपकंपनीने केंद्रीय अबकारी खात्याच्या या कृतीला रिट याचिका क्र.1088/96 द्वारे आव्हान दिलेले आहे.ही रिट याचिका मा.मुंबई उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठात दाखल केली आहे.

य. विक्रीकर उप आयुक्त (प्रशासन) नागपूर यांचेकडून अधीन कंपनीला वित्तीय वर्ष 1994-95 साठी रु.7.78 लाख ची मागणी प्राप्त झाली आहे.उपकंपनीने या मागणीविरुद्ध महाराष्ट्र विक्रीकर ट्रिब्युनल कडे अपील दाखल केले आहे व निषेध नोंदवून रु.1.00 लाख इतके प्रदान केले आहेत.अपीलाचा निकाल उपकंपनीच्या बाजूने लागला आहे.

ज. मे. देशमुख प्रिंटर्स, अकोला यांना पत्रके छापण्याचे काम न मिळाल्यामुळे नुकसान भरपाईसाठी रु.2.54 लाख चा दावा मा. उच्च न्यायालय नागपूर खंडपीठामध्ये दाखल केला आहे.त्याबद्दल न्यायालयात रु.1.54 लाख भरले आहेत.

30. मे.आलाप कॅटल फीड मॅन्यू.कं.प्रा.लि. (आलाप) यांचे समभाग घेण्यासाठी आणि त्यांचा व्यवसाय खरेदी करण्यासाठी गेल्या काही वर्षात रु.29.28 लाख इतका अग्रिम दिला होता. उपरोक्त व्यवसायासाठी समूहाने रु.30.35 लाख भांडवली खर्च (गतवर्षी रु.30.35 लाख) व रु.24.44 लाखाचा महसूली खर्च केला.

या वर्षी समूहाने मे.आलाप यांचेबरोबर न्यायालयाबाहेर तडजोड केली त्यानुसार मे.आलापने रु.53.72 लाखाची भरपाई महामंडळाला केली आहे. ही रक्कम दिलेला अग्रिम व महसूली खर्च यापोटी आहे तसेच मामला पूर्ण करण्याच्या तारखेपर्यंतचे 18% व्याज यापोटी आहे.

या समझोत्यानुसार पूर्वीच्या वर्षात महसूली खर्चाला खर्ची टाकलेली रक्कम रु.24.44 लाख ही पूर्वकाळाचे राजस्व म्हणून घेतली आहे तर महामंडळाचे मे. आलापमधील रु.0.04 लाख ची गुंतवणूक रद्द केली आहे.

सदर तडजोडी खाली मे.आलाप यांनी समूहाला एकूण भरपाई (रु.53.72 लाख अधिक व्याज यापोटी) पोटी यवतमाळ येथील रु.243.92 लाखाचा एक भूखंड दिला आहे.सदर रक्कम रु.243.92 लाख समूहाच्या हिशेब पुस्तकात संपत्ती म्हणून दाखवली आहे.

समूहाने ज्या अचल संपत्तीसाठी खर्च केला व जी हिशेब पुस्तकात संपत्ती म्हणून घेतली आहे अशा संपत्तीची जसे गोदाम, कार्यालय व कारखान्याच्या इमारती, रस्ते इ.(जे मे.आलापने तडजोडी अंतर्गत घ्यायचे आहेत) त्याची घसारा वजा रु.7.91 लाख किंमत महामंडळाने निर्लेखित केली आहे.

समूहाने या ठिकाणी ज्या चल संपत्तीसाठी वित्तपुरवठा केला आहे अशा चल संपत्तीपैकी बहुतेक संपत्ती अंतरित केली आहे किंवा विकली आहे.काही संपत्ती जसे कारखाना, यंत्रे, ज्यांची घसारा वजा किंमत रु.2.61 लाख आहे.ती अद्याप तेथेच आहे त्याबाबत महामंडळाने काही निर्णय घेतला नाही.त्यामुळे त्याबाबत हिशेब पुस्तकात कोणताही मूल्यऱ्हास दाखवलेला नाही.

31.अ. महाराष्ट्र शासनाने धारक कंपनीला काटोळ व मोर्शी येथे दोन फळप्रक्रिया प्रकल्प उभे करण्यासाठी नोडल एजन्सी म्हणून नियुक्त केले आहे.धारक कंपनीने आदेशानुसार सदर प्रकल्पाचे काम पूर्ण केले आहे. यापैकी काटोल प्रकल्प मे.अलायन्स ॲग्रो इंडिया लि., मुंबई यांना महाराष्ट्र शासनाच्या आदेशानुसार हस्तांतरीत करण्यात आला आहे. महाराष्ट्र शासनाच्या भागापोटी मे.अलायन्स यांनी धारक कंपनीला रु.386.20 लाख किंमतीचे 14% संचयी विमोचनयोग्य अग्रहक्क भाग दिले आहेत.पहिल्यापासूनच या भागांवर लाभांश दिला गेला नाही व त्याचा लेखाही केला नाही.ज्यावेळी तो मिळेल त्यावेळी त्याचा लेखा केला जाईल. दि. 06.08.2010 रोजी धारक कंपनीने ने मा.उच्च न्यायालयापुढे सदर मे.अलायन्स ॲग्रो गुंडाळण्याबाबत एक याचिका दाखल केली आहे.सदर मालमत्ता विकण्यासाठी मा.उच्च न्यायालयाने 02.08.2012 रोजी अधिकृत समापक नेमला आहे. सदर कंपनी गुंडाळल्यानंतर सदर संपत्ती महामंडळाला उपलब्ध होईल किंवा कसे याबाबत अद्याप स्पष्टता नसल्यामुळे लेख्यामध्ये गुंतवणूकीतील

मूल्य हानीबाबत कोणतीही तरतूद केली नाही. यापूर्वीच्या वर्षांमध्ये समूहाने मोर्शी प्रकल्पावर रु.107.71 लाख (समायोजनोत्तर निव्वळ) गुंतवणूक म्हणून दाखवली आहे.सदर प्रकल्प ताब्यात आहे व तो समूह चालवत आहे.

ब. धारक कंपनीने बुटीबोरी (नागपूरजवळ) येथे नोडल एजन्सी म्हणून एक फूडपार्कही उभारले असून त्यातून फळे प्रक्रिया प्रकल्पांना त्याद्वारे सर्वसाधारण सुविधा पुरविण्यात येतात. प्राप्त झालेल्या ठेवी रु.365.74 लाखांच्या बदल्यात रु.310.41 लाख (मागील वर्षी रु.307.05 लाख) भाड्याचे आलेले रु.26.23 लाख (मागील वर्षी रु.20.24 लाख) समायोजित करुन एकूण खर्च (महसूल खर्चासह) झाला आहे.

वरील दोन बाबतीत (मोर्शी व बुट्टीबोरी प्रकल्प) जरी जमिनी महामंडळाच्या नावे असल्या तरी, बांधकाम, यंत्रसामग्री इत्यादींच्या नोंदी मंजुरीच्या अभावामुळे समूहाच्या लेखा पुस्तकात घेतलेली नाही.

क. मा.पंतप्रधानांच्या विशेष आर्थिक योजनेअंतर्गत विदर्भातील यवतमाळ जिल्ह्यात महामंडळाचा पशुखाद्याचा कारखाना आहे.त्यामध्ये डागडुजी करुन आणि यंत्रसामग्री बसवून वैरण वीट बनविण्याचा कारखाना चालू करण्यात येत आहे.याकरीता रु.85/- लाख खर्च अपेक्षित असून महाराष्ट्र शासन व केंद्र शासन यांच्याकडून रु.74.37 लाख प्राप्त झाले आहेत.यंत्रसामग्री उभी करण्यात आली आहे.प्रायोगिक तत्त्वावर उत्पादन घेण्यात आले आहे, व्यावसायिक उत्पादन कमी मागणीमुळे सुरु करण्यात आलेले नाही. झालेला एकूण भांडवली खर्च रु.38.62 लाख(मागील वर्षी रु.38.62 लाख), ज्याचे भांडवलीकरण झाले आहे पण ती मालमत्ता वापरात नाही आणि अर्थसहाय्याची उर्वरित रक्कम रु.35.75 लाख (मागील वर्षी रु.35.75 लाख) अजून देय आहे परंतु भांडवल अनुदानाची पूर्ण रक्कम भांडवल राखीव अंतर्गत दर्शविण्यात आलेली आहे.

ड. 1998 साली झालेल्या ॲग्रो ॲडव्हान्टेज या कार्यक्रमासाठी महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळ (एम.एस.आर.टी.सी.) यांचेकडून समूहाला रु.206.18 लाखाचा (मागील वर्षी रु.206.18 लाख) दावा प्राप्त झाला आहे. सदर दावा समूहाने फेटाळला आहे व त्यानुसार महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळ (एम.एस.आर.टी.सी.) यांना कळविले आहे.

32. इतर चालू देयतामध्ये महाराष्ट्र शासनाकडून शेतकऱ्यांना कृषी अभियांत्रिकी उत्पादने विकण्यासाठी अनुदान म्हणून प्राप्त झालेली रक्कम रु.3234.16 लाख (मागील वर्षी रु.12457.42 लाख) सामील आहे. याचा ताळमेळ जमवणे व ऋणकोंकडून प्राप्य रकमेबरोबर समायोजन करणे हे काम प्रगतीपथावर आहे.मान्यता देणाऱ्या अधिकाऱ्याकडून याच्या मान्यतेची कागदपत्रे प्राप्त न झाल्याने हे काम अद्याप झाले नाही.

33. अधीन कंपनीला तिच्या पुरवठादारांकडून त्यांच्या मायक्रो स्मॉल अँड मिडियम एंटरप्रायझेस ॲक्ट 2006 या कायद्याखालील स्थितीची माहिती प्राप्त झाली नाही.त्यामुळे या कायद्यांतर्गत आवश्यक असलेल्या अशा पुरवठादारांना देय रक्कम व त्यावरील व्याजाचा उल्लेख एकत्रिकृत वित्तीय विवरणात करणे अधीन कंपनीला शक्य नाही.

34. मे. अरलॅब लिमिटेड, मुंबई यांनी पुरविलेला एक कच्चा माल तांत्रिक दर्जा क्वीनॉलिफॉस हे खराब झालेले आढळले, त्यामुळे ते वापरुन तयार केलेले उत्पादन वित्तीय वर्ष 1993-94 व 1994-95 मध्ये बाजारातून काढून घेतले गेले. अशा खराब मालाची किंमत रु.26.03 लाख आहे.सदर अरलॅब लिमिटेड विरुद्ध समूहाने मुंबई उच्च न्यायालयात रु.38.15 लाख च्या वसूलीसाठी दिवाणी दावा दाखल केला आहे.याबाबत नक्की देयता अजून ठरवायची आहे.

35. समूह एंडोसल्फान या रसायनाचे पूर्वी उत्पादन करीत असे.मा.सर्वोच्च न्यायालयाने त्यांचा आदेश दि.13.05.2012 द्वारे या रसायनाच्या उत्पादनावर बंदी घातली आहे.सदर बाब अद्याप मा.न्यायालयात प्रलंबित आहे.उप कंपनीकडे फॉर्म्युलेटेड एंडोसल्फान चा 49124 लिटरचा साठा आहे.दि.31 मार्च 2012 रोजी त्याची किंमत रु.76.98 लाख ठरवली होती.50 किलो तांत्रिक उत्पादनाची किंमत रु.0.11 लाख व खास पॅकिंग मालाची किंमत रु.68.32 लाख होती.वापरानंतर ही किंमत रु.56.47 लाख राहिली.सदर मामला सर्वोच्च न्यायालयात अद्याप प्रलंबित आहे.माल पूर्वीच कालबाह्य झालेला आहे व पॅकिंग माल आता पुन्हा वापरता येणार नाही म्हणून याचे निव्वळ मूल्य रु.शून्य धरले आहे.(मागील वर्षी रु. शून्य)

36. **माजी कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत स्पष्टीकरण**

i. सुधारित लेखा मानक 15 नुसार माजी कर्मचाऱ्यांना समूहाने पुढील लाभ दिले आहे

(रुपये लाखात)

		31.03.2015 रोजी संपलेल्या वर्षात	**31.03.2014 रोजी संपलेल्या वर्षात**
I	**निश्चित योगदान योजना**		
a.	भविष्य निर्वाह निधी		
b.	वयोमानानुसार निवृत्त निधी		
c.	राज्याच्या योजना		
	राज्य विमा योजनेसाठी मालकांचे योगदान		
	राज्य निवृत्ती वेतन 1995 साठी मालकाचे योगदान		
	यावर्षी महामंडळाने नफा-तोटा पत्रकात खालील रकमांचा हिशेब केला आहे.		
	भविष्य निर्वाह निधीसाठी मालकाचे योगदान	389.69	237.68
	वयोमानानुसार निवृत्त निधीसाठी मालकाचे योगदान	-	-
	राज्य विमा योजनेसाठी मालकांचे योगदान	2.40	4.57
	राज्य निवृत्ती वेतन 1995 साठी मालकाचे योगदान	74.68	47.17
II	**निश्चित फायदा देणाऱ्या योजना**		
i.	उपदान (ग्रेच्युइटी) योजना		
	भारतीय विमा महामंडळाच्या गट उपदान व मुदत आश्वासित पॉलिसीनुसार विमा हप्त्यांच्या रुपात उपदान योजनेसाठी योगदान. लेखामानक 15 (सुधारित) वरील योजनांचे ॲक्च्युरियल मूल्यांकन खालील गृहतिकांच्या आधारे केले आहे.		
	सवलतीचा दर	7.79%	8%
	भरपाईतील वाढीचा दर	8.00%	8%
	योजनेतील मालमत्तेवरील परताव्याचा दर (फंडेड योजनांसाठी)	9.00%	7%
	भरपाईच्या दराचा अंदाज करताना चलवाढीचा दर, कर्मचाऱ्यांचे वरिष्ठत्व, पदोन्नती इत्यादी गोष्टींचा विचार केला जातो.		
अ	**दायित्वाच्या चालू मूल्यातील बदल**		
	वर्षाच्या सुरुवातीचे चालू मूल्य	3053.45	2142.75
	व्याज शुल्क	244.28	171.42
	चालू सेवा शुल्क	132.12	122.47
	दिलेला लाभ	(549.96)	393.52
	दायित्वातील ॲक्च्युरिअल लाभ / हानी	(143.13)	1010.33
	वर्षाच्या अखेर दायित्वे मूल्य	2736.76	3053.45
ब	**योजनांच्या संपत्तीच्या योग्य मूल्यात बदल**		
	वर्षाच्या सुरुवातीतील प्लॅन संपत्तीचे वर्तमान मूल्य	1776.15	1146.42
	योजनेच्या संपत्तीवरील अपेक्षित परतावा	162.98	118.18

	ॲक्च्युरिअल लाभ / हानी	(19.94)	-
	योगदान	619.33	905.07
	दिलेला लाभ	(549.96)	393.52
	वर्ष अखेरीस योजनेच्या संपत्तीचे योग्य मूल्य	1988.56	1776.15
क	**ताळेबंद पत्रकात दाखविलेली राशी**		
	वर्ष अखेरीस दायित्वाचे वर्तमान मूल्य	2736.76	3053.45
	वर्ष अखेरीस प्लॅन संपत्तीचे योग्य मूल्य	1988.56	1776.15
	ताळेबंद पत्रकात दाखविलेली संपत्ती / दायित्व	(748.20)	(1277.30)
ड	**नफा तोटा पत्रकात दाखविलेला खर्च**		
	चालू सेवा शुल्क	132.12	122.47
	पूर्व सेवा शुल्क	-	-
	व्याज शुल्क	244.28	171.42
	योजनेच्या संपत्तीवर अपेक्षित परतावा	(162.98)	118.18
	कालखंडातील झालेला निव्वळ ॲक्च्युरिअल लाभ / हानी	(123.19)	1010.33
	नफा तोटा पत्रकानुसार एकूण खर्च	90.24	1186.04

उपरोक्त माहिती धारक कंपनीच्या संबंधी आहे.

ii. रजेचे रोखीकरण :

समूह सध्या सेवेत असलेल्या कर्मचाऱ्यांच्या रजेचे रोखीकरण ॲक्च्युरिअल मूल्यांकनाच्या आधारे करते.

37. कंपनी कायदा 2013 मधील तरतूदीनुसार आवश्यक असल्याप्रमाणे धारक कंपनीने मंडळ सचिवांची नेमणूक केलेली नाही. लेखापरिक्षणांतर्गत वर्षात संचालक मंडळाच्या चार बैठका घेण्याऐवजी तीन बैठका घेतल्या गेल्या.

38. संबंधित कंपन्यांची नावे आणि त्यांचा संबंध

अ) प्रमुख व्यवस्थापकीय अधिकारी :

i. श्री.अरविंद कुमार भा.प्र.से.,माजी व्यवस्थापकीय संचालक

व्यवस्थापकीय संचालकांचे मानधन

तपशील	चालू वर्ष (रुपये लाखात)	मागील वर्ष (रुपये लाखात)
वेतन	12.93	14.78
रजा वेतन	0.63	0.81
निवृत्ती वेतन वर्गणी	1.04	1.25

ii. श्री. एम.एच.उगे, मुख्य कार्यकारी, सहाय्यक कंपनी

उप कंपनी चे मुख्य कार्यकारी / संचालक यांचे मानधन

तपशील	चालू वर्ष (रुपये लाखात)	मागील वर्ष (रुपये लाखात)
वेतन	10.25	9.24
पीएफ/एफपीएफ	1.10	0.96
अन्य लाभ	0.03	0.06
संगणक अग्रीम प्रलंबित	0.03	0.06

39. विविध ऋणको/धनको तसेच कर्जे व अग्रीमा यांचे जमा/नावे शिल्लक रकमा या जुळवणी/निश्चितीच्याअधीन आहेत.

40. लेखा मानक 28 नुसार मालमत्तेच्या हानीकरीता खत कारखाना रसायनी व जालना येथील एस.एस.पी.आणि नोगा कारखाना मोतीबाग, नागपूर येथील संयंत्रांचे मूल्यांकन अजून व्हायचे आहे.

41. धारक कंपनीचे कंपनी कायदा 2013 कलम 148(1) अन्वये परिव्यय लेखापरीक्षण 2013-14 व त्यापुढील वर्षासाठी अजून झाले नाही.

42. लेखा मानक 19 नुसार कार्यालयातील भाडेपट्टीची माहिती

(समूहाकडे उपलब्ध असलेल्या माहितीनुसार)

(रुपये लाखात)

	चालू वर्ष	**मागील वर्ष**
संमती व परवानगी तत्त्वावर / परिकर्मी भाडेतत्त्वावर निवासी / कार्यालय परिसर आणि गोदामे, फर्निचर सामान आणि त्यामधील बांधकामासह, लागू असेल त्याप्रमाणे आणि यंत्रसामग्री घेण्याकरीता 1 एप्रिल 2001 नंतर केलेल्या कराराच्या बाबतीत माहिती, खाली दिल्याप्रमाणे		
1. भाडेपट्टी शुल्क वर्षाकरीता नफा आणि तोटा खात्यामध्ये प्रगटीकरण	99.83	93.71
2. i) काही करारान्वये, व्याजमुक्त परतावायोग्य ठेवी दिलेल्या आहेत.	-	-
ii) करारामध्ये भाडे वाढविण्याची तरतूद नाही.	-	-
iii) 15 दिवस ते 3 महिने इतक्या सूचना कालावधीद्वारे दोन्ही पैकी कोणतीही कंपनी करार रद्द करण्याची तरतूद काही करारांमध्ये आहे.	-	-
iv) काही करारामध्ये नुतनीकरणाची सोय उपलब्ध	-	-
3. रद्द न करता येणाऱ्या करारांतर्गत किमान भाडेपट्टा अधिदान, खालीलप्रमाणे :		
i) एक वर्षानंतर नाही	-	-
ii) एक वर्षानंतर आणि पाच वर्षापर्यंत	(खातरजमा नाही)	(खातरजमा नाही)
4) भाडेपट्टा अधिदान प्राप्त - नफा आणि तोटा खात्यात दर्शविलेले	78.30	27.89
कंपनीद्वारे मालकीची संयंत्रे आणि यंत्रसामग्री आणि 1 एप्रिल 2001 नंतर भाडेपट्ट्यावर दिल्याच्या बाबतीत माहिती :	निरंक	निरंक
वर्ष अखेरीस एकूण वहन रक्कम	निरंक	निरंक
वर्ष अखेरीस संचित घसारा	निरंक	निरंक
परिकर्मी भाडेतत्त्वावर दिलेल्या संयंत्र आणि यंत्रसामग्रीचा प्रमाणानुसार घसारा	निरंक	निरंक

43. प्रति भाग मिळकत

समूहाकडे कोणतेही थकीत असंहतीय सक्षम समभाग नाहीत. परिणामतः मूळ द्राव्यकृत उत्पन्न प्रतिभाग तेच आहेत.

तपशील	**चालू वर्ष**	**मागील वर्ष**
अ) करोत्तर नफा (रुपये लाखात)	3302.87	1578.30
ब) भाग संख्या	550000	550000
क) मूळ आणि द्राव्यकृत प्रति भाग मिळकत (रु.)	600.52	286.96

44. कंपनी कायदा, 2013 च्या सूची 2 अमलात आल्यापासून कंपनीने आपल्या स्थिर मालमत्तेच्या उपयुक्त आयुर्मानात सुधारणा केली आहे. या सूचीनुसार समूह आता त्यांच्या सध्या अस्तित्वात असलेल्या दृश्य मालमत्तेची निव्वळ उर्वरित किंमत मूळ किंमतीच्या 5% असेल हे लक्षात घेऊन त्या मालमत्तेच्या उर्वरित आयुर्मानावर सरळरेषा पद्धतीने घसारा आकारीत आहे.

ज्या मालमत्तेचे सुधारित उपयुक्त आयुर्मान हे आर्थिक वर्षा सुरु होण्याआधीच संपले होते, त्या मालमत्तेवरील घसारा सूची 2 मधील तरतूदीनुसार राखून ठेवलेल्या मिळकतीसमोर (राखीव निधी) समायोजित केला आहे. त्यानुसार वर्षाच्या सुरुवातीच्या अतिरिक्त रकमेच्या समोर रु.120.94 लाख ही रक्कम समायोजित केली गेली आहे.

मालमत्तेच्या उपयुक्त आयुर्मानात केलेल्या बदलामुळे चालू वर्षातील घसारा (यामध्ये वर्षाच्या सुरुवातीच्या अतिरिक्त रकमेच्या समोर समायोजित केलेली रक्कम समाविष्ट आहे) रु.36.15 लाख ने जास्त आहे.

45. कंपनी अधिनियम 2013 च्या सूची 3 च्या परिच्छेद 2 मध्ये एकत्रिकृत वित्तीय विवरण तयार करण्याबाबत दिलेल्या सूचनांनुसार आवश्यक असलेली माहिती

		नक्त मालमत्ता		**नफा/तोट्यातील हिस्सा**	
	कंपनीचे नाव	**एकत्रिकृत कंपनीची नक्त संपत्ती**	**रक्कम (रु. लाखात)**	**एकत्रिकृत कंपनीच्या नफ्याचा हिस्सा**	**रक्कम (रु. लाखात)**
धारक	महाराष्ट्र कृषी उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित	94.76	17161.28	100.71	3326.35
सहाय्यक	भारतीय				
1	महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईडस् लि.	5.24	948.49	(0.71)	(23.48)
	एकूण	100.00	18109.77	100.00	3302.87

46. आवश्यकतेनुसार मागील वर्षाचे आकडे पुनर्गठीत/पुनर्वर्गीकृत करण्यात आलेले आहेत, की जेणेकरून चालू वर्षाच्या आकड्यांशी तुलना करता येईल.

पांडुरंग फुंडकर
अध्यक्ष

डॉ. अशोक करंजकर
व्यवस्थापकीय संचालक

दिनेश कुमार जैन
संचालक

वसंत सकपाळ
उपमहाव्यवस्थापक (वि.व ले.)

सोबत जोडलेल्या आमच्या आजच्या तारखेच्या अहवालानुसार
मे.फोर्ड, ऱ्होर्डस्, पार्कस् अँड कंपनी, करीता

सनदी लेखापाल
(संस्था नोंदणी क्र.102860 डब्ल्यू)/डब्ल्यू 100089

(श्रीकांत प्रभू)
भागीदार
स.क्र.35296

ठिकाण : मुंबई
दिनांक :31 ऑगस्ट 2016

मुंबई.
दिनांक : 31 ऑगस्ट 2016

परिशिष्ट I
प्राथमिक व्यवसाय विभागाची माहिती 2014-15

(अंक रुपये लाखात)

	खते		किटकनाशके		कृषि अभियांत्रिकी		पशु खाद्य		नोगा		वाटप न केलेले		एकूण	
	चालू वर्ष	मागील वर्ष	चालू वर्ष	मागील वर्ष	चालू वर्ष	मागील वर्ष	चालू वर्ष	मागील वर्ष	चालू वर्ष	मागील वर्ष	चालू वर्ष	मागील वर्ष	चालू वर्ष	मागील वर्ष
<u>महसूल</u>														
बाह्य विक्री	75041.70	86588.68	8297.22	8920.40	57173.72	34688.19	523.66	341.06	838.81	790.10		0.00	141877.48	131304.43
अन्य उत्पन्न	413.34	924.47	71.19	20.29	36.93	57.58	15.82	10.41	0.30	0.54	2514.85	1870.38	3052.43	2883.67
एकूण महसूल	75457.41	87489.15	8368.41	8940.69	57210.65	34745.77	539.48	351.47	839.11	790.64	2514.85	1870.38	144929.91	134188.10
<u>कार्यपरिणाम</u>														
विभागीय निकाल	4523.80	7051.43	831.89	1283.95	2666.94	1827.10	(130.79)	(156.96)	(383.45)	(283.43)	0.00	0.00	7508.39	9722.09
वजा : वाटप न केलेले व्यावसायिक व्यय											1448.88	3897.56	1448.88	3897.56
कार्यरत नफा	4523.80	7051.43	831.89	1283.95	2666.94	1827.10	(130.79)	(156.96)	(383.45)	(283.43)	(1448.88)	(3897.56)	6059.51	5824.53
मागील वर्ष कालावधी (उत्पन्न)/व्यय		0.00				0.00		0.00		0.00	535.08	(1207.73)	535.08	(1207.73)
संकीर्ण व्यय												0.00	0.00	0.00
करपूर्व नफा/(तोटा)	4523.80	7051.43	831.89	1283.95	2666.94	1827.10	(130.79)	(156.96)	(383.45)	(283.43)	(1983.96)	(5105.29)	5524.43	4616.80
आयकर तरतूद		0.00	0.00	0.00		0.00		0.00		0.00	2221.56	3038.50	2221.56	3038.50
मागील वर्षाची पुढे आणलेली शिल्लक		0.00	0.00	0.00		0.00		0.00		0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
आयकर (मागील वर्षीचा) करीता केलेली अतिरिक्त /(कमी) तरतूद		0.00	0.00	0.00		0.00		0.00		0.00		0.00	0.00	0.00
निव्वळ नफा /(तोटा)	**4523.80**	**7051.43**	**831.89**	**1283.95**	**2666.94**	**1827.10**	**(130.79)**	**(156.96)**	**(383.45)**	**(283.43)**	**(4205.52)**	**(8143.79)**	**3302.87**	**1578.30**
अन्य माहिती														
विभागीय मालमत्ता	27700.83	41847.66	3304.84	6823.65	11740.29	13157.12	383.78	889.27	951.66	819.85	39645.37	27368.30	83726.77	90905.85
विभागीय दायित्वे	26650.97	36620.22	3076.37	2402.81	18408.64	28628.81	195.41	67.25	150.88	231.12	17134.74	7930.77	65617.01	75880.98
भांडवली व्यय	185.54	135.14	0.07	4.44	6.71	20.45	6.71	13.43	53.21	16.88	279.67	263.09	531.91	453.43
घसारा	82.40	51.39	20.88	20.20	12.05	4.38	5.70	8.25	27.66	14.65	86.60	54.63	235.29	153.50

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित

(रुपये लाखात)

31 मार्च 2015 रोजी संपलेल्या वर्षाकरीता एकत्रिकृत रोख प्रवाह विवरणपत्र	2014-15 (रु.)		2013-14 (रु.)	
अ. परिकर्मी उपक्रमांमधून रोख प्रवाह :				
कर आणि विशेष बाबींपूर्व निव्वळ नफा /(तोटा)		5732.33		4900.57
समायोजन :				
घसारा/कर्जफेड तरतूद खर्च	235.29		153.50	
भाडेपट्टा आकार	0.45		0.45	
मागील वर्षीचा घसारा	0.30		12.43	
व्याज व्यय	53.61		50.81	
स्थिर मालमत्तेच्या विक्रीवरील (नफा)/तोटा	4.69		4.41	
संपत्ती कर तरतूद	2.87		2.83	
संशयास्पद ऋणको आणि अग्रीमाकरीता तरतूद	72.65		778.83	
निरुपयोगी मालासाठी तरतूद	15.67		-	
प्राप्त लाभांश	(0.00)		(0.20)	
		385.53		1003.05
खेळते भांडवल बदलण्यापूर्वीचा परिकर्मी नफा		6117.86		5903.62
व्यापार आणि इतर प्राप्यमध्ये (वाढ)/घट	295.73		(8520.02)	
वस्तुसूचीमध्ये (वाढ)/घट	(76.57)		20114.76	
ऋण आणि अग्रीमांमध्ये (वाढ)/घट	(721.78)		2992.98	
व्यापारी देणी आणि इतर दायित्वांमध्ये (वाढ)/घट	(9016.50)		(7593.39)	
		(9519.12)		6994.33
उलाढालीतून निर्मित रोख		(3401.26)		12897.95
भरणा केलेला आयकर (नक्त परतावा)		(2465.00)		(1435.18)
परिकर्मी उपक्रमांमधून निव्वळ रोख - अ		**(5866.26)**		**11462.77**
ब. गुंतवणूकींमधून रोख प्रवाह :				
स्थावर मालमत्तांची खरेदी		(478.97)		(419.22)
स्थायी संपत्ती च्या विक्रीमुळे बदल		3.40		2.76
प्राप्त सरकारी अनुदानातून भांडवली खर्च		10.65		-
गुंतवणूकीची खरेदी		(4.09)		-
प्राप्त लाभांश		0.00		0.20
गुंतवणूक उपक्रमांमध्ये वापरलेली निव्वळ रोख - ब		**(469.01)**		**(416.26)**
क. वित्तव्यवस्था उपक्रमांमधून रोख प्रवाह :				
भारत सरकारकडून मिळालेले सरकारी अनुदान		-		25.00
लाभांश भरणा		(64.14)		-
भरणा केलेले व्याज		(27.24)		(147.90)
सुरक्षित कर्जाची परतफेड		(1140.12)		(6459.88)
अस्थगित विक्रीकर देयतेची परतफेड		(6.43)		(8.03)
वित्तव्यवस्था उपक्रमांमध्ये वापरलेली निव्वळ रोख - क		(1237.93)		(6590.81)
रोखीत निव्वळ वाढ/(घट) (अ+ब+क)		(7573.20)		4455.70
वर्षारंभीस रोख आणि रोख तत्सम		**35206.57**		**30750.87**
वर्ष अखेरीस आणि रोख तत्सम		**27633.37**		**35206.57**

i. लेखा मानक 3 रोख प्रवाह विवरणपत्रक नुसार अप्रत्यक्ष कार्यपद्धतीवर आधारीत हे रोख प्रवाह विवरणपत्र तयार करण्यात आलेले आहे.

ii. मागील वर्षाचे आकडे पुनर्गठीत / पुनर्वर्गीकृत जेथे शक्य आहे तेथे केले आहेत.

पांडुरंग फुंडकर
अध्यक्ष

डॉ.अशोक करंजकर
व्यवस्थापकीय संचालक

दिनेश कुमार जैन
संचालक

वसंत सकपाळ
उपमहाव्यवस्थापक (वि.व ले.)

सोबत जोडलेल्या आमच्या आजच्या तारखेच्या अहवालानुसार
मे.फोर्ड, ऱ्होर्डस्, पार्कस् अँड कंपनी करीता
सनदी लेखापाल
(संस्था नोंदणी क्र.102860 डब्ल्यू)/डब्ल्यू 100089

(श्रीकांत प्रभू)
भागीदार
स.क्र.35296

मुंबई.
दिनांक :31 ऑगस्ट, 2016

मुंबई.
दिनांक : 31 ऑगस्ट, 2016

महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लिमिटेड

(महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित यांची उपकंपनी)

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

(सी-4 म.औ.वि.म. औद्योगिक वसाहत शिवनी, अकोला-444104)

CIN : U24210MH1984SGC032856

31 वा

वार्षिक अहवाल

2014-2015

संचालकांचा अहवाल

प्रति,
भागधारक,
महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लिमिटेड,

महोदय,

31 मार्च 2015 रोजी संपणाऱ्या वर्षाचा 31 वा वार्षिक अहवाल लेखापरीक्षित विवरणांसह संचालक मंडळाच्या वतीने सादर करण्यात मला आनंद होत आहे.

1. संयुक्त कार्य परिणाम :

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित यांनी जंतुनाशके कारखान्यासाठी मालमत्ता व दायित्वाचे आपल्या कंपनीस हस्तांतरीत केल्यावर दि.01.04.1989 पासून आपल्या कंपनीने कामकाजास पूर्णतः प्रारंभ केलेला आहे. आपल्या कंपनीने 25 व्या वर्षात पदार्पण केलेले आहे. कंपनीने तिच्या वाणिज्यिक व्यवहाराच्या पंचवीसाव्या वर्षात निम्ननिर्दिष्ट कार्यपरिणाम साध्य केलेले आहेत.

(रुपये लाखात)

तपशील	2014-2015	2013-2014
विक्री उलाढाल	2049.16	2223.51
संशयास्पद येणीकरीता समायोजन, अग्रीम व स्थगित करापूर्वीचा नफा	55.01	24.28
संशयास्पद ऋणको व अग्रीमांकरीता तरतूद	0.00	0.00
स्थगित करापूर्वीचा नफा (+) / तोटा (-)	55.01	24.28
करासाठी तरतूद	33.92	(-) 12.56
करोत्तर नफा (+) / तोटा (-)	21.09	11.72
अधिक : स्थगित कर	12.36	5.06
करोत्तर नफा/(तोटा)/कर व स्थगित कर	33.45	16.78

2. लाभांश :

आपल्या कंपनीने लाभांशाचे वाटप करण्यासाठी आवश्यक असा नफा चालू वर्षात अर्जित केला नाही म्हणून आपल्या कंपनीला 2014-15 या वर्षात पूर्ण भरणा झालेल्या भागभांडवलावर काहीही लाभांश न देण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला आहे.

3. कार्याचे पुनर्विलोकन :

मागील वर्षातील उत्पादनाच्या तुलनेत या वर्षात खालील प्रमाणे उत्पादन करण्यात आले.

तपशील	2014-2015	2013-2014
डब्ल्यू.डी.पी. (मे.टन)	197.686	139.204
इसी/डब्ल्यूएससी (कि.लि.)	517.420	868.536
इसी घाऊक (कि.लि.)	12.740	0.850
दाणेदार (मे.टन)	0.00	0.00
बायोपेस्ट (ट्रायकोडर्मा) (मे.टन)	0.00	0.000
एकूण	**727.846**	**1008.593**

4. भावी योजना :

आपली कंपनी नवीन मॉलिक्यूल्स उत्पादन करण्याची योजना आखत आहे, जसे अल्ट्राझाईन 50% डब्ल्यूपी, पेंडीमिथॅलिन 30% इसी, इमेझथायपर 10% एसएल, इमॅमेकटीन बेंझोएट 5% एसजी की ज्यायोगे बाजारातील या मॉलिक्यूल्सच्या मागणीचा पुरवठा करता येईल. या उत्पादनाच्या नोंदणीकरणासाठी आपल्या कंपनीने केंद्रीय इन्सेक्टीसाईड्स बोर्ड व नोंदणीकरण समिती, फरीदाबाद यांचेकडे अर्ज दाखल केला आहे.

5. संचालक :

अहवालकालीन वर्षात खालील संचालकांची नियुक्ती व निवृत्ती कंपनीचे लेखे स्विकृत होण्याच्या तारखेपर्यंत करण्यात आली.

अ.क्र.	संचालकांची नावे	पासून	पर्यंत
1	श्री. दिनेश वाघमारे, भा.प्र.से. व्यवस्थापकीय संचालक, म.कृ.उ.वि.म.मर्यादित	20.09.2012	03.01.2015
2	श्री. अरविंद कुमार, भा.प्र.से. व्यवस्थापकीय संचालक, म.कृ.उ.वि.म.मर्यादित	09.02.2015	आजमितिस
3	श्री. के.वाय. वंजारे, उप सचिव, महाराष्ट्र शासन, कृषि विभाग	03.09.2013	आजमितिस
4	श्री. डी.एम. झेंडे, मुख्य गुणवत्ता नियंत्रण अधिकारी, कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	01.04.2013	आजमितिस
5	श्री. रा.शि. बावीसकर, उपमहाव्यवस्थापक, (वित्त व लेखा) म.कृ.उ.वि.म.मर्यादित	01.07.2013	आजमितिस
6	श्री. डी.बी. मुंदडा, उपमहाव्यवस्थापक (जंतुनाशके) म.कृ.उ.वि.म.मर्यादित	30.01.2014	30.11.2014
7	श्री. ए.बी. उपलेंचवार, उपमहाव्यवस्थापक (जंतुनाशके) म.कृ.उ.वि.म.मर्यादित	07.01.2015	आजमितिस
8	श्री. एम.एच. उगे मुख्य कार्यकारी	01.04.2013	14.10.2015
9	श्री. एस.बी. मुंदडा मुख्य कार्यकारी	15.10.2015	आजमितिस

6. औद्योगिक संबंध :

वर्षभराच्या कालावधीत कामगार आणि कर्मचाऱ्यांबरोबर आपल्या कंपनीचे औद्योगिक संबंध समाधानकारक राहिले.

7. कर्मचाऱ्यांचा तपशील :

कंपनी कायदा, 1956 च्या कलम 217 (2-अ) अंतर्गत द्यावयाच्या कर्मचाऱ्यांचा तपशील या अहवालाच्या परिशिष्ट "अ" मध्ये दिला आहे.

8. ऊर्जा संधारण, तंत्रज्ञान विलयन आणि परकीय चलन प्राप्ती आणि खर्च :

कलम 217 (1) (इ) अंतर्गत नियमान्वये तरतूद केल्यानुसार आवश्यक असणारी माहिती या अहवालाच्या परिशिष्ट "ब" मध्ये दिलेली आहे.

9. संचालकांचे उत्तरदायित्व विवरण :

वार्षिक लेखे तयार करते वेळी कंपनीने पुढीलप्रमाणे पूर्तता केलेली आहे.

1. कंपनी कायदा 1956 कलम 211 (3-क) नुसार लागू असलेल्या लेखे मानकानुसार कंपनीचे लेखे तयार करण्यात आले आहेत.

2. कंपनीला लागू असलेल्या लेखे मानकांचा सातत्याने उपयोग केला आहे. कंपनीने कंपनीचे व्यवसायाचे हित लक्षात घेऊन उचित, विवेकपूर्ण व रास्त अंदाज केले आहेत व त्यानुसार निर्णय घेतले आहेत. फलस्वरुप सदरहू लेखे कंपनीची 31 मार्च 2015 रोजी असलेली सत्य व खरी परिस्थिती दर्शवितात.

3. कंपनी कायदा 1956 नुसार आवश्यक असलेली लेखा पुस्तके कंपनीने ठेवली आहेत. याबद्दल संचालकांनी पुरेशी व योग्यती काळजी घेतलेली असून कंपनीच्या संपत्तीला जोपासण्यासाठी तसेच अनियमितता वा लबाडी होवू नये यासाठी सर्वोतोपरी पुरेशी काळजी घेण्यात आली आहे.

4. संचालकांनी कंपनीचे लेखे प्रचलित पद्धतीनुसार तयार केलेले आहेत.

10. लेखापरीक्षक :

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी 2014-15 या वर्षाकरीता सांविधिक लेखापरिक्षक म्हणून मे.प्रशांत लोहिया अँड असोसिएट्स, अकोला सनदी लेखापाल यांची नियुक्ती केली आहे. मे.प्रशांत लोहिया अँड असोसिएट्स, अकोला यांनी वेळोवेळी दिलेल्या मार्गदर्शन व सहकार्याबद्दल संचालक मंडळ त्यांचे आभारी आहे.

11. ऋण निर्देश :

आपले संचालक मंडळ कृषि विभाग मंत्रालयातील अधिकारी तसेच कृषि आयुक्त महाराष्ट्र शासन (पुणे) यांच्या मार्गदर्शनाबद्दल आभारी आहे. महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळातील अधिकारी व कर्मचारी यांनी आपल्या कंपनीचे कामकाज चालविण्याकरीता दिलेल्या सहकार्याबद्दल संचालक मंडळ त्यांचेही आभारी आहे. सिंडीकेट बँक, अकोला यांनी संपूर्णतः दिलेल्या सहकार्याबद्दल संचालक मंडळ त्यांचेही आभारी आहे. कंपनीने सर्व स्तरावरील अधिकारी व कर्मचारी यांनी सातत्याने दिलेल्या सहकार्याबद्दल आमचे संचालक मंडळ त्यांचे देखील आभारी आहे.

संचालक मंडळाच्या वतीने व करीता

(अरविंद कुमार)
अध्यक्ष

स्थळ : मुंबई
दिनांक : 28 मार्च 2016

महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लिमिटेड,

परिशिष्ट "अ"

कंपनी कायदा 1956 च्या कलम 217 (2 अ), आणि कंपनी (कर्मचाऱ्यांचा तपशील) नियम 1975 अन्वये आवश्यक असल्यानुसार दिनांक 01.04.2014 ते 31.03.2015 पर्यंतच्या कालावधीत प्रतिवर्ष रु. 24,00,000/- किंवा प्रतिमाह रु. 2,00,000/- किंवा अधिक (आर्थिक वर्षाच्या काही काळाकरीता सेवेत असल्यास) एकत्रित वेतन घेणाऱ्या कर्मचाऱ्यांच्या तपशीलाचे विवरणपत्र.

भाग - 1 संपूर्ण वर्षभर सेवेत असलेले ... शून्य

भाग - 2 वर्षाच्या काही काळाकरीता सेवेत असलेले ... शून्य

परिशिष्ट "ब"

1956 च्या कंपनी कायद्याच्या कलम 217 (i) (इ) अन्वये संचालक मंडळाच्या अहवालाचा भाग असणाऱ्या 31 मार्च 2015 रोजी संपणाऱ्या वर्षाचा उर्जा संधारण, तंत्रज्ञान, विलयन आणि परकीय चलन प्राप्त आणि खर्च यांचा तपशील :

अ) उर्जा संधारण :-

कंपनी उर्जा साधन संपत्तीच्या संधारणाकरीता नियमानुसार दक्षता घेत आहे. ही सर्व परिमाणे तिच्या यंत्रसामग्रीच्या परिक्षणाचा भाग म्हणून योजिली जातात. यास्तव उर्जा वापरातील बचत यावर या परिमाणांचा वास्तविक परिणाम आणि मालाच्या उत्पादनाच्या गुंतवणूकीवरील अनुषांगिक परिणाम यांचे मूल्यमापन करणे अशक्य आहे. जंतुनाशके उद्योग या यादीत अंतर्भूत नसल्यामुळे एकूण उर्जा वापर आणि उत्पादनाच्या प्रत्येक घटकासाठी उर्जा वापर यांची माहिती नमुना "अ" मध्ये दिलेली नाही.

ब) तंत्रज्ञान विलयन, स्वीकृती आणि नवप्रवर्तन :-

कंपनी संशोधन व विकासाचे कोणतेही कार्य करीत नाही. तसेच कंपनीने कोणत्याही उत्पादनावरील नवीन तंत्रज्ञान आयात केलेले नाही.

क) परकीय चलन प्राप्ती आणि खर्च :-

अहवालकालीन वर्षात कंपनीने कोणताही माल निर्यात केलेला नाही आणि काहीही परकीय चलन प्राप्त केलेले नाही. कंपनीने कुठलाही माल आयात केलेला नाही आणि परकीय चलनामध्ये अधिदान केलेले नाही.

मे.प्रशांत लोहिया अँड असोसिएट्स,
सनदी लेखापाल

लोहिया हाऊस, रतनलाल प्लॉट, अकोला 444 005 दूरध्वनी क्र. 0724-2411139 / 2436246

सांविधिक लेखापरिक्षकांचा अहवाल

प्रति,
सदस्य,
महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लिमिटेड.

महोदय,

1. आम्ही **"महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लिमिटेड, अकोला"** यांचा सोबत जोडलेला **दिनांक 31 मार्च 2015** रोजीचा ताळेबंद आणि त्याच तारखेचे नफा-तोटा पत्रक, रोख ओघ विवरणपत्राचे, महत्वाची लेखा धोरणे व इतर सविस्तर माहितीचे लेखा परीक्षण केले आहे.

वित्तीय विवरणाबाबत व्यवस्थापनाची जबाबदारी :

कंपनी कायदा 2013 कलम 133 मध्ये तरतूद केलेल्या तसेच कंपनी लेखा नियम 2014 मधील नियम क्र.7 व याबाबतच्या सर्वसामान्य परिपत्रकात घालून दिलेल्या व भारतात सर्वसामान्यपणे मान्य केलेल्या लेखा मानंकाप्रमाणे कंपनीच्या आर्थिक स्थितीची व आर्थिक कामगिरीची सत्य व उचित परिस्थिती दर्शवणारी वित्तीय विवरणे तयार करणे ही व्यवस्थापनाची जबाबदारी आहे. त्यामध्ये अशी विवरणे तयार करणे व सादर करणे यासाठी अंतर्गत नियंत्रण व्यवस्था तयार करणे, तिची अंमलबजावणी करणे व ती चालू आहे याची खात्री करणे या जबाबदाऱ्यांचा तसेच सदर विवरणे चुका किंवा घोटाळे यामुळे घडणाऱ्या चुकीच्या विधानांपासून मुक्त आहे याची खात्री करणे यांचा समावेश होतो.

लेखा परीक्षकांची जबाबदारी :

2. सदर आर्थिक विवरणांवर आमच्या लेखा परीक्षणावर आधारित असे आमचे मत व्यक्त करणे ही आमची जबाबदारी आहे. भारतीय सनदी लेखापाल संस्था यांनी घालून दिलेल्या लेखा मानंकाप्रमाणे तसेच कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 143 (10) मध्ये घालून दिलेल्या लेखापरीक्षण मानंकाप्रमाणे आम्ही लेखा परीक्षण करतो. सदर आर्थिक विवरणे महत्वाच्या चुकांपासून मुक्त आहेत किंवा कसे याची उचित खात्री करुन घेण्यासाठी आम्ही लेखा परीक्षण करावे, तसेच नैतिक आवश्यकतांचे पालन करावे अशी सदर मानंकाची अपेक्षा असते.

आर्थिक विवरण पत्रात दर्शविलेल्या रक्कमा व केलेल्या विधानांना लेखा परीक्षण पुरावे आहेत का हे तपासण्याच्या पद्धती लेखापरीक्षेमध्ये अंतर्भूत असतात. लेखापरीक्षक हा स्वतःचे सारासार विवेक वापरतो व घोटाळे किंवा चुका यामुळे वित्तीय विवरणामध्ये महत्वाची चुकीची विधाने होण्याचा धोका किती आहे याची शक्यता लक्षात घेऊन लेखापरीक्षणाची पद्धत ठरवतो. परिस्थितीमध्ये आवश्यक अशा लेखापरीक्षा पद्धती ठरवताना लेखापरीक्षक, कंपनीने वित्तीय विवरणे तयार करताना व त्याचे उचित सादरीकरण करताना संदर्भित अशा ज्या अंतर्गत नियंत्रण पद्धतीचा वापर केला आहे त्याचा विचार करतो. कंपनी अवलंबित असलेली लेखा धोरणे त्या त्या परिस्थितीला अनुसरुन आहेत काय तसेच व्यवस्थापनाने केलेले लेखा अंदाज कितपत योग्य आहेत हे ठरवणे हा लेखापरीक्षेचा एक भाग आहे. तसेच वित्तीय विवरणाचे सर्वसाधारण सादरीकरण कितपत बरोबर आहे हे पाहणे हा ही लेखापरीक्षणाचा भाग आहे.

3. उपरोक्त विधानांच्या आधारे आम्हाला मिळालेला लेखापरीक्षा पुरावा हा आमच्या लेखापरीक्षण मतप्रदर्शनाला पुरेसा व उचित असा आहे असा आमचा विश्वास आहे.

4. आमच्या मते आणि आमच्या माहितीनुसार व आम्हास दिलेल्या स्पष्टीकरणानुसार सदरचे ताळेबंद, नफा-तोटा पत्रक व त्या सोबतच्या टीका-टिप्पणी या कंपनी कायदा 2013 निर्देशित केल्यानुसार आवश्यक असून त्या सत्य व वाजवी स्थिती दर्शवितात.

i. ताळेबंद पत्रक, कंपनीची 31 मार्च 2015 रोजी संपणाऱ्या व्यवहाराची सत्य स्थिती दर्शवितो आणि

ii. नफा-तोटा पत्रक, कंपनीच्या 31 मार्च 2015 रोजी संपणाऱ्या वर्षासाठी नफ्याची सत्य माहिती देतो.

iii. नगद प्रवाह, कंपनीच्या 31 मार्च 2015 रोजी संपणाऱ्या वर्षासाठीच्या नगद प्रवाहाची सत्य माहिती देते.

5. आम्ही असा अहवाल देतो की,

1. आमच्या माहिती व विश्वासानुसार लेखापरीक्षणासाठी आवश्यक असलेली सर्व प्रकारची माहिती व स्पष्टीकरणे आम्हास प्राप्त झालेली आहेत.
2. आमच्या मते कंपनीने कायद्यानुसार लागणारी हिशेबाची सर्व पुस्तके ठेवलेली आहेत हे आम्ही केलेल्या सदर पुस्तकांच्या परीक्षणावरुन दिसून आलेले आहे.
3. या अहवालात संदर्भित केलेला ताळेबंद व नफा-तोटा पत्रके हिशेब पुस्तकांशी जुळत आहेत.
4. आमच्या मते, ताळेबंद व नफा-तोटा पत्रक हे कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 133 मध्ये तसेच कंपनी (लेखा) नियम (7) 2014 मध्ये संदर्भित केलेल्या लेखा मानकांशी जुळणारे आहेत.
5. आम्हाला देण्यात आलेल्या माहिती व खुलाशावरून तसेच कंपनीने दिलेल्या लेखी निवेदनावरून आम्ही नमूद करु इच्छितो की, कुठलाही संचालक नियुक्त झालेल्या तारखेपासून ते 31.03.2015 पर्यंत कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 164 (2) अनुसार अपात्र झालेला नाही.
6. कंपनीकडे पुरेशी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण यंत्रणा आहे व ती व्यवस्थित काम करते.
7. कंपनीने प्रलंबित कायदेशीर खटले व त्याच्या आर्थिक परिस्थितीवरील परिणाम वित्तीय विवरणात व सूचीमध्ये दर्शविला आहे.
8. दीर्घकालीन करारामध्ये कंपनीला तोटा होईल असे दिसत नाही. त्यामुळे त्यासाठी तरतूद करण्याची कंपनीला आवश्यकता नाही.
9. कंपनीला गुंतवणूकदारांचे शिक्षण व संरक्षण निधी खात्याला निधी अंतरित करण्याची आवश्यकता नाही.
10. कंपनी (लेखा परीक्षकांचा अहवाल) आदेश 2015 (दुरुस्ती) आदेश केल्यानुसार जो भारत सरकारने कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 143 च्या उपकलम (11) व परिच्छेद 3 व 4 नुसार पारित केला आहे आणि कंपनीच्या लेखा पुस्तकांच्या आमच्या मते आवश्यक अशा तपासणीनंतर आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार व खुलाशानुसार आम्ही सदर आदेशांच्या परिशिष्ट "अ" मध्ये दिलेल्या कंपनीला लागू होत असलेल्या बाबींबद्दल यासोबत जोडलेल्या संलग्नकामध्ये एक विवरण देत आहोत.

प्रशांत लोहिया अँड असोसिएट्स
सनदी लेखापाल

स्थळ : अकोला
दिनांक : 31 मार्च 2016

पी.के.लोहिया...भागीदार...स.क्र.048469
संस्था नों.क्र.-114659 डब्ल्यू

"परिशिष्ट-अ"

सांविधिक लेखापरीक्षकांच्या अहवालाचे सहपत्र आमच्या लेखापरिक्षण अहवालाच्या परिच्छेद 5(10) अन्वये आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार, आम्ही लेखापरीक्षणात तपासलेल्या पुस्तकांप्रमाणे, आमच्या उत्तम ज्ञानानुसार व विश्वासानुसार असे सांगतो की,

i. अ. कंपनीने संपूर्ण विवरण दर्शविणारा स्थिर मालमत्तेची स्थिती व संस्थात्मक तपशील यासह योग्यतो अभिलेख ठेवलेला आहे.

ब. आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार मालमत्तेची प्रत्यक्ष पडताळणी व्यवस्थापनाने ह्या वर्षात केलेली आहे. आमच्या मते, कंपनीचे आकारमान आणि मालमत्तेच्या स्वरुपानुसार पडताळणीचा कार्यक्रम यथायोग्य आहे. पडताळणीमध्ये त्रुटी आढळून आल्या नाहीत. अहवालकालीन वर्षात कंपनीने कोणत्याही संपत्तीची विल्हेवाट लावली नाही.

ii. अ. कंपनीने साठ्यांची प्रत्यक्ष मोजदाद केली असून त्यासाठी (कंपनी योग्य कालांतराने भांडाराची प्रत्यक्ष पडताळणी करीत आहे)

ब. अवलंबविण्यात येणारी कार्यपद्धती योग्य आणि पुरेशी आहे. त्यामध्ये कोणत्याही मोठ्या त्रुटी आढळून आल्या नाहीत. व्यवहाराचे स्वरुप लक्षात घेता साठ्याची मोजदाद करण्यासाठी वापरलेली पद्धती बरोबर आहे. साठ्याच्या अभिलेखांच्या परिक्षणाच्या आधारे आमच्या मते साठ्यांचे लेखांकनासाठी आवश्यक सर्व दस्तऐवज आहेत व मोजदाद करते वेळी काही त्रुटी आढळून आल्या नाहीत.

iii. कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 189 नुसार कंपनीने ठेवलेल्या पुस्तकात समाविष्ट असलेल्या कंपन्या, भागीदारी संस्था व अन्य पक्षकारांना कंपनीने असुरक्षित कर्जे दिली आहेत :

अ) या कंपनीचे हप्ते व व्याज हे नियमितपणे प्राप्त होत आहेत. दि.31.03.2015 रोजी या कर्जाची येणे रक्कम रु.5,63,72,590/- इतकी होती. त्याचा तपशील ताळबंदाच्या सूची क्र.11 व 26(14) मध्ये दिला आहे.

ब) यापेक्षा अधिक थकित रक्कम नाही.

iv. आमच्या मते आणि आम्हाला दिलेल्या माहितीनुसार व स्पष्टीकरणानुसार कंपनीचे आकारमान व व्यवहाराच्या स्वरुपानुसार वस्तुसूची, यंत्रसामग्री, उपकरणे व अन्य मालमत्ता यासह भांडार व कच्चा मालाच्या खरेदीसाठी आणि तयार मालाच्या विक्रीसाठी पुरेशी अंतर्गत नियंत्रण पद्धती अस्तित्वात आहे. त्यामधील त्रुटी कमी न करण्यामध्ये कोणतीही कमतरता नाही.

v. कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 73 ते 76 यामधील तरतुदींच्या अर्थाच्या अंतर्गत जनतेकडून कोणत्याही ठेवी स्वीकारलेल्या नाहीत.

vi. कंपनीवर परिव्यय अभिलेखे ठेवणे बंधनकारक नाही.

vii. अ. आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार वर्ष 2014-15 साठीच्या सुरक्षित शुल्कावरील रिव्हर्स चार्जच्या सेवाकर रु.22,272/- व्यतिरिक्त भविष्य निर्वाह निधी, गुंतवणूक शिक्षण व सुरक्षितता निधी, राज्य कर्मचारी विमा, प्राप्तीकर, संपत्ती कर, विक्रीकर, सीमा शुल्क आणि उत्पादन शुल्कपोटी 31 मार्च 2015 रोजी हे कर देय असलेल्या तारखेपासून सहा महिन्यांपेक्षा जास्त कालावधीकरीता कोणतीही अविवादग्रस्त रक्कम थकीत नाही. सेवाकराच्या अंतर्गत सुरक्षा आकारावरील रिव्हर्स चार्जपोटी 2014-15 या वित्तीय वर्षात (लोटे कारखाना) रु.22,272/- प्रदान केले आहेत.

ब. विविध कायद्यांखाली काही देणींबाबत कंपनीने विवाद केला आहे व त्याबाबतचा तपशील लेखाच्या टीप क्र. 26 (2) नुसार आहे व तो योग्य स्थिती दाखवत आहे.

क. कंपनी कायदा 1956 च्या तरतूदी व त्याखालच्या नियमांनुसार कंपनीस गुंतवणूकदारांचे शिक्षण व त्यांचे संरक्षण निधी खात्यात निधी अंतरित करण्याची गरज नाही.

viii. कंपनी 5 वर्षांपेक्षा जास्त कालावधीपासून नोंदणीकृत आहे. कंपनीला अहवालकालीन वर्षात 31 मार्च 2015 या दिवशी कोणताही संचीत तोटा नाही. तसेच या वर्षी व मागील वर्षी रोकड तोटा झाला नाही.

ix. आमच्या मते आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार, कंपनीने वित्तीय संस्था किंवा बँकांबरोबर देय रक्कम देण्यात दिरंगाई केलेली नाही.

x. इतरांनी घेतलेल्या कर्जासाठी कंपनीने कुठल्याही प्रकारची हमी घेतलेली नाही / दिली नाही.

xi. कंपनीने मुदत कर्ज घेतले नाही.

xii. आमच्या मते आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार, कंपनीमध्ये काहीही अपहार नाही. किंवा कोणत्याही प्रकारचा गैरव्यवहार झालेला नाही.

प्रशांत लोहिया अँड असोसिएट्स
सनदी लेखापाल

स्थळ : अकोला
दिनांक : 31 मार्च 2016

पी.के.लोहिया...भागीदार...स.क्र.048469
संस्था नों.क्र.-114659 डब्ल्यू

कंपनी कायदा 1956 च्या परिशिष्ट 6 भाग 4 च्या अंतर्गत आवश्यक असणारी

अतिरिक्त माहिती सन - 2014-15

कंपनीचा ताळेबंद सारांश व सर्वसामान्य व्यवहाराची रुपरेषा

1. **नोंदणीचा तपशील :**
   नोंदणीचा क्र. --------------32856/84
   राज्य संकेत --------------------------11 ताळेबंदाचा दिनांक -----------------31 मार्च 2015

2. **वर्षभरात उभारलेले भांडवल : (रु.लाखात)**
   सार्वजनिक प्रचालन ---------------काही नाही अधिभार भाग प्रचालन--------------------काही नाही
   अधिलाभांश ----------------------काही नाही खाजगी पुर:स्थान------------------------काही नाही

3. **निधीच्या सुसज्जतेची आणि विस्तृतीकरणाची स्थिती : (रु.लाखात)**
   एकूण दायित्वे---------------------1791.44 **एकूण मालमत्ता**-----------------------------1791.44
   निधीचा उगम (स्त्रोत) :
   भरणा झालेले भांडवल--------------100.00 राखीव व अधिशेष-------------------------1005.42
   सुरक्षित कर्जे--------------------------0.00 असुरक्षित कर्जे -------------------------------57.17
   स्थगित कर देयता---------------------0.00 स्थगित कर मालमत्ता (नक्त)--------------------41.54
   निधींचा उपयोग :
   निव्वळ स्थावर मालमत्ता-------------123.36 गुंतवणूक--------------------------------------0.02
   निव्वळ चालू मालमत्ता---------------486.65 संकिर्ण व्यय-----------------------------------0.00
   संचित तोटा---------------------------0.00

4. **कंपनीची कामगिरी (रु.लाखात) :**
   एकूण उलाढाल (अन्य उत्पन्नासह)--2122.66 एकूण खर्च-------------------------------2067.65
   करपूर्व नफा/तोटा आणि स्थगित कर-- 55.01 करोत्तर नफा/तोटा आणि स्थगित कर---------33.45
   प्रति भाग अर्जित (रु.)----------------33.45 लाभांश दर प्रतिशत---------------------------0.00

5. **कंपनीच्या तीन प्रमुख उत्पादनांची / सेवांची नांवे :**
   बाब संकेत क्र.
   (आय टी.सी.संकेत) उत्पादनाचे वर्णन : प्रक्रियाकृत किटकनाशके
   बाब संकेत क्र.
   (आय टी.सी.संकेत) उत्पादनाचे वर्णन : दाणेदार किटकनाशके

महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लिमिटेड करीता

(एस.बी. मुंदडा)
मुख्य कार्यकारी / संचालक

स्थळ : अकोला
दिनांक : 28 मार्च 2016

प्रशांत लोहिया अँड असोसिएट्स, करीता
सनदी लेखापाल

पी.के.लोहिया...भागीदार...स.क्र.048469
संस्था नों.क्र.-114659 डब्ल्यू

स्थळ : अकोला
दिनांक : 31 मार्च 2016

2013 च्या कंपनी कायद्यातील कलम 143 (6) (ब) च्या अंतर्गत महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लिमिटेड, अकोला यांच्या दिनांक 31 मार्च 2015 अखेर संपलेल्या हिशेब खात्यावर भारत सरकारचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांची टिप्पणी

महाराष्ट्र इन्सेक्टीसाईड्स लिमिटेड, अकोला यांची **दि.31 मार्च 2015** रोजी संपलेल्या वर्षाच्या आर्थिक विवरण पत्रके तयार करताना कंपनी अधिनियम 2013 अंतर्गत नमूद केल्याप्रमाणे साचेबंधात आर्थिक स्थिती उधृत करण्याची जबाबदारी कंपनी व्यवस्थापनाची आहे. सांविधिक लेखापरिक्षकांची नेमणूक कंपनी अधिनियम 2013 च्या कलम 139 (5)) द्वारे भारत सरकारचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांचेकडून होत असते. कंपनीच्या अधिनियम 2013 च्या कलम 143 नुसार भारताच्या सनदी लेखापाल संस्थेने नेमलेल्या स्वतंत्र लेखापरिक्षण प्रमाणपध्दत व सदर स्वतंत्र लेखापरिक्षण प्रमाणपद्धत व लेखामानंक हे कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 143 (10) मध्ये घालून दिलेल्या मानंकानुसार असली पाहिजेत. लेखामानकांनुसार आहेत हे आपल्या स्वतंत्र लेखापरीक्षणाद्वारे पडताळून पाहण्यासाठी सदर सांविधिक लेखापरीक्षक जबाबदार असतात. या सर्व बाबी सांविधिक लेखापरिक्षकांनी त्यांच्या **दि.31 मार्च, 2016** रोजीच्या अहवालात उधृत केल्या आहेत.

मी, भारत सरकारचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांच्या वतीने असे नमूद करू इच्छितो की, **महाराष्ट्र इन्सेक्टीसाईड्स लिमिटेड, अकोला** यांच्या **दि.31 मार्च 2015** रोजी संपलेल्या वर्षाच्या आर्थिक विवरण पत्रकांचे मी पुरवणी लेखापरिक्षण न करण्याचा निर्णय घेतला आहे व कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 143 (6) (ब) अंतर्गत मी कोणतीही टिप्पणी करु इच्छित नाही.

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षकां करीता व वतीने

(संगीता चौरे)

प्रधान महालेखाकार
(वाणिज्यिक लेखापरिक्षा-III)

स्थळ : मुंबई
दिनाकं : 08.011.2016

महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लिमिटेड, अकोला
31 मार्च 2015 रोजी असलेला ताळेबंद

तपशील	टिप्पणी क्र.	31 मार्च 2015 रोजी रु.	31 मार्च 2014 रोजी रु.
I) समभाग व देयता			
1. भागधारकांचा निधी :			
अ) भागभांडवल	1	10000000.00	10000000.00
ब) राखीव व अधिशेष	2	100541717.90	100811299.76
क) भाग अधिपत्राद्वारे मिळालेल्या रक्कमा			
2. भाग अर्जाद्वारे प्रलंबित वाटप रक्कम			
3. स्थिर देयता			
अ) दीर्घ मुदत कर्जे/देणी		0.00	0.00
ब) स्थगित कर दायित्वे (नक्त)	3	0.00	0.00
क) इतर दीर्घ मुदतीची देणी	4	5717415.00	6361406.00
ड) दीर्घ मुदतीच्या तरतूदी	5	7436145.00	6212275.00
4. चालू देयता			
अ) लघु मुदतीची देणी		0.00	0.00
ब) व्यापारी देणी (धनको)	6	8404336.68	8067969.16
क) अन्य चालू देणी	7	6447462.42	2429060.42
ड) लघु मुदतीच्या तरतूदी	8	40596616.00	31901604.00
एकूण		**179143693.00**	**165783614.34**
II) मालमत्ता			
1 स्थिर मालमत्ता			
(अ) स्थिर मालमत्ता	9		
i. सदृष्य मालमत्ता		12336322.99	19468800.72
ii. असदृष्य मालमत्ता		0.00	0.00
iii. अपूर्ण भांडवली कामे		0.00	0.00
iv. विकसनशील असदृष्य मालमत्ता		0.00	0.00
(ब) स्थिर गुंतवणूक	10	2000.00	2000.00
(क) स्थगित कर मालमत्ता (नक्त)	3	4154156.00	2917986.00
(ड) दीर्घ मुदतीची कर्जे व अग्रीमा	11	58538480.69	59141686.69
(इ) अन्य स्थिर मालमत्ता		0.00	0.00
2 चालू मालमत्ता			
(अ) चालू गुंतवणूक		0.00	0.00
(ब) वस्तुसूची	12	56460593.79	28570427.59
(क) व्यापारी येणी (ऋणको)	13	40115355.44	46234276.25
(ड) रोख व सममूल्य शिल्लक	14	1446367.09	663328.31
(इ) लघु मुदतीची कर्जे व अग्रीमा	15	6090417.00	8785108.78
(फ) अन्य चालू मालमत्ता		0.00	0.00
एकूण		**179143693.00**	**165783614.34**
हिशेबाचा भाग असणाऱ्या टिप्पण्या	26	-	-

(अरविंद कुमार भा.प्र.से.)
अध्यक्ष

(एस.बी.मुंदडा)	**(ए.बी. उपलेंचवार)**	**(रा.शि.बावीसकर)**
मुख्य कार्यकारी	**कार्यकारी संचालक**	**संचालक**

स्थळ : मुंबई
दिनांक : 28 मार्च 2016

आमच्या त्याच दिनांकाच्या अहवालानुसार
प्रशांत लोहिया अँड असोसिएट्स, करीता
सनदी लेखापाल

स्थळ : अकोला
दिनांक : 31 मार्च 2016

पी.के.लोहिया...भागीदार...स.क्र.048469
संस्था नों.क्र.-114659 डब्ल्यू

महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लिमिटेड, अकोला
31 मार्च 2015 रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरीता नफा-तोटा पत्रक

तपशील	टिप्पणी क्र.	31 मार्च 2015 रोजी रु.	31 मार्च 2014 रोजी रु.
I) कार्यप्रणालीतून महसूल (आय) :	16	204916214.68	222351105.00
II) अन्य आय	17	7349973.38	5752897.85
III) एकूण महसूल (I+II)		212266188.06	228104002.85
IV) व्यय :			
वापरलेल्या मालाचे मूल्य	18	91123723.17	132460623.24
मोठ्या प्रमाणातील मालाची खरेदी	19	52621515.65	17226482.00
वस्तूसुचीतील बदल	20	-2960959.79	9048005.92
कर्मचारी वेतन व सवलती व्यय	21	30005869.00	28271775.00
वित्तीय शुल्क-बँक आकार	22	3217.99	2458.75
घसारा व कर्जफेडीवरील खर्च तरतूद	9	3524770.66	2019945.31
अन्य व्यय	23	30189324.17	34641896.26
एकूण व्यय		204507460.85	223671186.48
V) विशेष सर्वसाधारण बाबी व करपूर्व नफा (III-IV)		7758727.21	4432816.37
VI) मागील वर्षाशी संबंधित व्यय	24	2257418.00	2004597.00
VII) विशेष सर्वसाधारण बाबी / करपूर्व नफा (V-VI)		5501309.21	2428219.37
VIII) विशेष सर्वसाधारण बाबी		0.00	0.00
IX) करपूर्व नफा (VII-VIII)		5501309.21	2428219.37
X) करांसाठी तरतूद			
(1) प्राप्तीकर		3392487.00	1255927.00
(2) स्थगित कर		-1236170.00	-505607.00
XI) कार्यप्रणालीतून नफा (तोटा)		3344992.21	1677899.37
XII) कार्यप्रणाली स्थगितीनंतरचा नफा (तोटा)		0.00	0.00
XIII) कार्यप्रणाली स्थगितीनंतर करांची तरतूद		0.00	0.00
XIV) कार्यप्रणाली स्थगिती व करोत्तर नफा (तोटा) (XII-XIII)		0.00	0.00
XV) करोत्तर नफा (तोटा) (XI+XIV)		3344992.21	1677899.37
XVI) प्रति समभाग मिळकत	25		
(1) मुळ		33.45	16.78
(2) विरळीकृत		33.45	16.78
हिशेबाचा भाग असणाऱ्या टिप्पण्या	26		

(अरविंद कुमार भा.प्र.से.)
अध्यक्ष

(एस.बी. मुंदडा)
मुख्य कार्यकारी

(ए.बी. उपलेंचवार)
कार्यकारी संचालक

(रा.शि.बावीसकर)
संचालक

स्थळ : मुंबई
दिनांक : 28 मार्च 2016

आमच्या त्याच दिनांकाच्या अहवालानुसार
प्रशांत लोहिया अँड असोसिएट्स, करीता
सनदी लेखापाल

स्थळ : अकोला
दिनांक : 31 मार्च 2016

पी.के.लोहिया...भागीदार...स.क्र.048469
संस्था नों.क्र.-114659 डब्ल्यू

महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लिमिटेड, अकोला
31 मार्च 2015 रोजी संपणाऱ्या वर्षाचा हिशेबाचा भाग असणारी परिशिष्टे

टिप्पणी क्र.1 **भाग भांडवल**	**31 मार्च 2015 रोजी (रु.)**	**31 मार्च 2014 रोजी (रु.)**
अधिकृत : प्रत्येकी रु.100/- चे 200000 समभाग	20000000.00	20000000.00
विक्रीस काढलेले : प्रत्येकी रु.100/- चे पूर्णतः भरणा झालेले 100000 समभाग	10000000.00	10000000.00
विक्री झालेले आणि भरणा केलेले : प्रत्येकी रु.100/- चे पूर्णतः भरणा झालेले 100000 समभाग (वरील पैकी 99993 भाग करारानुसार पैसे न घेता पूर्णतः भरणा झालेले म्हणून देण्यात आलेले आहेत)	10000000.00	10000000.00
एकूण	**10000000.00**	**10000000.00**

टिप्पणी क्र.:1(अ) समभागांचा ताळमेळ

तपशील	**समभाग**			
	31 मार्च 2015 रोजी		**31 मार्च 2014 रोजी**	
	संख्या	**रुपये**	**संख्या**	**रुपये**
i) वर्षरंभीस प्रलंबित असलेले समभाग	100000	10000000.00	100000	10000000.00
ii) वर्षभरात विक्रीस काढलेले भाग				
iii) वर्षभरात परत घेतलेले भाग				
iv) अन्य संकीर्ण बाबी				
v) वर्षअखेर प्रलंबित असलेले समभाग	100000	10000000.00	100000	10000000.00

टिप्पणी क्र.1(ब) 5% पेक्षा जास्त धारण केलेले समभाग

तपशील	**समभाग**			
	31 मार्च 2015 रोजी		**31 मार्च 2014 रोजी**	
	धारण केलेली भाग संख्या	धारण %	धारण केलेली भाग संख्या	धारण %
महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ म., मुंबई (धारक कंपनी)	99993	99.99%	99993	99.99%

टिप्पणी क्र. 2 **राखीव व अधिशेष**	**31 मार्च 2015 रोजी (रु.)**	**31 मार्च 2014 रोजी (रु.)**
अधिशेष :		
आरंभीची शिल्लक	100811299.76	99133400.39
अधिक : चालू वर्षातील निव्वळ नफा/(तोटा)	3344992.21	1677899.37
अधिक : राखीव मधून स्थानांतरण	0.00	0.00
वजा : प्रस्तावित लाभांश	0.00	0.00
वजा : अंतरीम लाभांश	0.00	0.00
वजा : राखीव निधीकडे स्थानांतरण	0.00	0.00
वजा : स्थावर मालमत्तेचे आयुष्य संपल्यावर घसारा आकारणी (कंपनी कायदा 2013 च्या परिशिष्ट II नुसार)	3614574.07	0.00
अखेर शिल्लक	100541717.90	100811299.76
एकूण	**100541717.90**	**100811299.76**

महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लिमिटेड, अकोला
31 मार्च 2015 रोजी संपणाऱ्या वर्षाचा हिशेबाचा भाग असणारी परिशिष्टे

टिप्पणी क्र.3 **स्थगित कर मालमत्ता / देयता**	**31 मार्च 2015 रोजी (रु.)**	**31 मार्च 2014 रोजी (रु.)**
आरंभीच्या शिल्लकीमधील स्थगित कर - मालमत्ता / देयता	-2917986.00	-2412379.00
लेखा पुस्तकानुसार करपूर्व नफा	5501309.00	2428219.00
अधिक : लेखा पुस्तकानुसार घसारा	3457652.00	1996264.00
वजा : आयकर कायद्यानुसार घसारा	680971.00	717746.00
अधिक : आयकर कायद्यानुसार अमान्य रक्कम - रजेच्या नगदीकरणाच्या निव्वळ तरतूदी इत्यादी	1223870.00	357750.00
आयकर कायद्यानुसार आय (वेळेच्या फरकानुसार)	9501860.00	4064487.00
लेखापुस्तकानुसार कर पूर्व नफा	5501309.00	2428219.00
वजा : आयकर कायद्यानुसार आय	9501860.00	4064487.00
वेळेच्या फरकानुसार - आय/व्यय	-4000551.00	-1636268.00
स्थगित कर देयता/मालमत्ता @ वेळ फरकाच्या 30.90%	-1236170.00	-505607.00
स्थगित कर देयता/मालमत्तेची शेवटची शिल्लक	-4154156.00	-2917986.00

स्थगित कर मालमत्ता / देयता यांची आरंभीची शिल्लक समायोजित केल्यानंतर ओळखली जाते. कायमस्वरुपी फरक असलेल्या मदांचा विचार केला जात नाही.

टिप्पणी क्र.4 **दीर्घ मुदतीची देणी**	**31 मार्च 2015 रोजी (रु.)**	**31 मार्च 2014 रोजी (रु.)**
स्थगित देणी		
देय विक्री कर (विभेदत्त योजना1993)	5717415.00	6361406.00
(10 वर्षानंतर 5 हफ्त्यात परत करण्यायोग)		
एकूण	**5717415.00**	**6361406.00**

टिप्पणी क्र.5 **दीर्घ मुदतीच्या तरतूदी**	**31 मार्च 2015 रोजी (रु.)**	**31 मार्च 2014 रोजी (रु.)**
कर्मचारी सवलत तरतूद		
रजेचे नगदीकरण	7436145.00	6212275.00
एकूण	**7436145.00**	**6212275.00**

महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लिमिटेड, अकोला
31 मार्च 2015 रोजी संपणाऱ्या वर्षाचा हिशेबाचा भाग असणारी परिशिष्टे

टिप्पणी क्र.6 **व्यापारी देयता**	**31 मार्च 2015 रोजी (रु.)**	**31 मार्च 2014 रोजी (रु.)**
वस्तु आणि सेवा पुरवठादारांकडून / कंत्राटदारांकडून पुरवठा करण्यासाठी अग्रीम आणि ठेवी	8404336.68	8067969.16
एकूण	**8404336.68**	**8067969.16**

व्यापारी देयतांची शिल्लक पुष्टीच्या अधीन आहे.

टिप्पणी क्र.7 **इतर चालू देयता**	**31 मार्च 2015 रोजी (रु.)**	**31 मार्च 2014 रोजी (रु.)**
अ) ग्राहक, पुरवठादार, कंत्राटदार व अन्य संस्थांकडून स्विकृत अग्रीम / ठेवी	4624533.67	2038469.67
ब) अन्य चालू देणी व तरतूदी	1822928.75	390590.75
एकूण	**6447462.42**	**2429060.42**

टिप्पणी क्र.8 **लघु मुदतीच्या तरतूदी**	**31 मार्च 2015 रोजी (रु.)**	**31 मार्च 2014 रोजी (रु.)**
अ) कर्मचाऱ्यांच्या लाभासाठी तरतूदी		
वेतन आणि महागाई भत्ता प्रतिपूर्ती	29067744.00	24678000.00
सानुग्रह अनुदान	7667912.00	4261000.00
ब) अन्य (स्वरुप स्पष्ट करा)		
i. आयकरसाठी तरतूद	3208292.00	2682247.00
ii. उत्पादन शुल्कासाठी तरतूद	652668.00	258279.00
iii. देय मूल्यवर्धित कर	0.00	22078.00
एकूण	**40596616.00**	**31901604.00**

महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लिमिटेड, अकोला

टिप्पणी क्र.9 : स्थावर मालमत्ता

अ.क्र..	तपशील	प्रारंभिक मूल्य 1.4.2014	30.09 च्या आधीची वाढ	30.09 च्या नंतरची वाढ	2014-15 मधील विक्री	एकूण अवरुद्ध 31.03.2015	01.04.14 पर्यंत मूल्य ऱ्हास	2014-15 साठी मूल्य ऱ्हास	मूल्य ऱ्हास आरक्षित निधी समायोजन *	एकूण मूल्य ऱ्हास 31.03.2015	निव्वळ अवरुद्ध 31.03.2014	निव्वळ अवरुद्ध 31.03.2015
	अ. सदृश्य मालमत्ता											
1	कार्यालयीन इमारत	2242609.00	0.00	0.00	0.00	2242609.00	739591.19	184727.50	289400.55	1213719.24	1503017.81	1028889.76
2	कारखाना इमारत	13412423.24	0.00	0.00	0.00	13412423.24	8958023.50	663655.62	18006.37	9639685.49	4454399.74	3772737.75
3	गोदाम इमारत	3747236.45	0.00	0.00	0.00	3747236.45	1140553.01	392625.97	409040.85	1942219.83	2606683.44	1805016.62
4	कामगार विश्रामगृह	304893.00	0.00	0.00	0.00	304893.00	163338.41	0.00	126309.94	289648.35	141554.59	15244.65
5	रस्ते	1318591.53	0.00	0.00	0.00	1318591.53	342848.61	0.00	909813.34	1252661.95	975742.92	65929.58
6	संयंत्रे व यंत्रसामग्री	26992399.24	0.00	0.00	0.00	26992399.24	22922225.50	1432499.48	595645.78	24950370.76	4070173.74	2042028.48
7	विद्युत साधने/उपकरणे	5593029.36	0.00	0.00	0.00	5593029.36	4517759.50	93587.87	773095.19	5384442.56	1075269.86	208586.80
8	फर्निचर आणि फिटिंग्ज	810162.17	0.00	0.00	0.00	810162.17	780650.78	5063.42	10639.14	796353.34	29511.39	13808.83
9	प्रयोगशाळा उपकरणे	3123276.30	0.00	0.00	0.00	3123276.30	2560234.27	139787.75	326785.71	3026807.73	563042.03	96468.57
10	कार्यालयीन उपकरणे	473920.71	0.00	0.00	0.00	473920.71	356781.94	3595.60	93817.55	454195.09	117138.77	19725.62
11	कार्यशाळा उपकरणे	24792.07	0.00	0.00	0.00	24792.07	24792.07	0.00	0.00	24792.07	0.00	0.00
12	माल हाताळणी उपकरणे	119582.00	0.00	0.00	0.00	119582.00	83449.97	7466.67	8053.19	98969.83	36132.03	20612.17
13	वातानुकूलित उपकरणे	286844.00	0.00	0.00	0.00	286844.00	225345.54	6774.80	38053.00	270173.34	61498.46	16670.66
14	प्रदुषण नियंत्रण उपकरणे	2229637.65	0.00	0.00	0.00	2229637.65	1132550.45	212104.51	669.07	1345324.03	1097087.20	884313.62
15	अग्निशमन उपकरणे	243961.34	0.00	0.00	0.00	243961.34	158727.79	23157.84	0.00	181885.63	85233.55	62075.71
16	वाहने	2155003.00	0.00	0.00	0.00	2155003.00	1678704.40	177664.88	0.00	1856369.28	476298.60	298633.72
17	इलेक्ट्रॉनिक उपकरणे	1870621.08	0.00	6867.00	0.00	1877488.08	1784117.52	22785.27	0.00	1806902.79	86503.56	70585.29
18	भारमापके व वजनकाटे	216378.00	0.00	0.00	0.00	216378.00	158483.43	22294.40	15244.39	196022.22	57894.57	20355.78
19	जैविक प्रयोगशाळा साधने	193917.00	0.00	0.00	0.00	193917.00	57209.51	69860.64	0.00	127070.15	136707.49	66846.85
	एकूण (अ)	**65359277.14**	**0.00**	**6867.00**	0.00	**65366144.14**	**47785387.39**	**3457652.22**	**3614574.07**	**54857613.68**	**17573889.75**	**10508530.46**
	ब) सदृश्य मालमत्ता											
1	भाडेपट्ट्यावरील जमीन	2249745.00	0.00	0.00	0.00	2249745.00	354834.03	67118.44	0.00	421952.47	1894910.97	1827792.53
	एकूण (ब)	**2249745.00**	**0.00**	**0.00**	0.00	**2249745.00**	**354834.03**	**67118.44**	**0.00**	**421952.47**	**1894910.97**	**1827792.53**
	एकूण (अ+ब)	**67609022.14**	**0.00**	**6867.00**	**0.00**	**67615889.14**	**48140221.42**	**3524770.66**	**3614574.07**	**55279566.15**	**19468800.72**	**12336322.99**

*टीप : कंपनी कायदा 2013 अन्वये घसारा मूल्य आकारणी केलेली आहे. घसारा मूल्य आकारणीमध्ये बदल झाल्यामुळे मागील वर्षातील घसारा फरकाची रक्कम आरक्षित निधीत समायोजित केली आहे. टिप्पणी क्र.26 पहावे.

महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लिमिटेड, अकोला
31 मार्च 2015 रोजी संपणाऱ्या वर्षाचा हिशेबाचा भाग असणारी परिशिष्टे

टिप्पणी क्र.10 **दीर्घकालीन गुंतवणूक**	**31 मार्च 2015 रोजी (रु.)**	**31 मार्च 2014 रोजी (रु.)**
शासकीय किंवा सुरक्षित संस्था यामध्ये गुंतवणूक (राष्ट्रीय बचतपत्र कर विभाग, श्रीगंगानगर)	2000.00	2000.00
एकूण	**2000.00**	**2000.00**

टिप्पणी क्र.11 **दीर्घ मुदतीची कर्जे आणि अग्रीमा**	**31 मार्च 2015 रोजी (रु.)**	**31 मार्च 2014 रोजी (रु.)**
अ) भांडवल अग्रीम		
i. सुरक्षित व खात्रीचे		
ii. असुरक्षित पण खात्रीचे		
iii. संशयास्पद		
ब) सुरक्षित ठेवी		
i. सुरक्षित व खात्रीचे	1754558.00	1706337.00
क) संबंधित धारकांना दिलेली कर्जे आणि अग्रीमा		
i. महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्या. (धारक कंपनी)	56372590.36	57024017.36
ड) अन्य कर्जे आणि अग्रीमा		
i. असुरक्षित पण खात्रीचे		
वीज शुल्क येणे - दाव्यांची येणी	411332.33	411332.33
एकूण	**58538480.69**	**59141686.69**

टिप्पणी क्र.12 **विविध ऋणको/येणी**	**31 मार्च 2015 रोजी (रु.)**	**31 मार्च 2014 रोजी (रु.)**
सहा महिन्यांपेक्षा कमी काळ राहिलेली येणी		
असुरक्षित पण खात्रीची (धारक कंपनी)	40026002.44	46234276.25
अन्य ऋणको	89353.00	0.00
एकूण	40115355.44	46234276.25
सहा महिन्यांपेक्षा अधिककाळ राहिलेली येणी		
असुरक्षित पण खात्रीची	14277923.37	14277923.37
वजा : संशयास्पद येणीकरीता केलेली तरतूद	-14277923.37	-14277923.37
एकूण	0.00	0.00
एकूण	**40115355.44**	**46234276.25**

वितरकांकडून येणाऱ्या शिल्लका पुष्टीच्या अधीन आहे.

टिप्पणी क्र.13 वस्तुसूची	31 मार्च 2015 रोजी (रु.)	31 मार्च 2014 रोजी (रु.)
अ) कच्चा माल		
कच्चा माल (यांत्रिकी श्रेणी)	14059973.80	1145629.11
कच्चा माल (सहायक श्रेणी)	8018789.92	2288235.50
अपूर्ण तयार उत्पादन (अर्ध उत्पादित माल)	1715310.90	6922827.92
तयार उत्पादन (उत्पादित माल)	5820488.99	1738928.66
भांडार आणि सुटे भाग	2225915.70	1932572.22
ब) निर्मित घटक		
मोठ्या प्रमाणावरील प्रक्रियाकृत माल	8147171.13	4060254.65
पुनर्प्रक्रियेसाठी प्रलंबित असलेला माल	5320602.14	2222942.87
गळक्या स्वरुपातील माल	280023.83	0.00
वेष्टांकित माल	10872317.38	8259036.66
एकूण	**56460593.79**	**28570427.59**

टिप्पणी क्र.14 रोख आणि सममुल्य शिल्लक	31 मार्च 2015 रोजी (रु.)	31 मार्च 2014 रोजी (रु.)
अ) बँकेतील शिल्लका		
1. स्टेट बँक ऑफ इंडिया, अकोला 11125283982	1348414.41	455464.91
2. स्टेट बँक ऑफ इंडिया, लोटे 11285480251	10809.00	10964.00
3. सिंडिकेट बँक, अकोला 51101010000340	67079.68	101408.40
4. सिंडिकेट बँक ठेव	0.00	50000.00
ब) हस्तस्थ रोख	20064.00	45491.00
एकूण	**1446367.09**	**663328.31**

टिप्पणी क्र.15 लघु मुदतीची कर्जे आणि अग्रीमा	31 मार्च 2015 रोजी (रु.)	31 मार्च 2014 रोजी (रु.)
अ) अन्य		
i. सुरक्षित व खात्रीची		
ii. असुरक्षित पण खात्रीची		
रोख व वस्तू स्वरुपात वसूल होण्यायोग्य खात्रीच्या अग्रीमा	902989.00	743915.50
प्राप्य व्याज	24911.00	49611.28
कर्मचाऱ्यांना अग्रीम	829047.00	145381.00
आगाऊ आयकर भरणा व उगमास्थानी कापलेला कर	2866957.00	4498198.00
महसूल प्राधिकरणाकडील शिल्लक रक्कमा		
विक्री कर (प्रतिसाक्षन करुन अधिदत्त)	100000.00	100000.00
समायोजित मोडव्हॅट	1289683.00	1104092.00
समायोजित कर	52967.00	2143911.00
iii. संशयास्पद समजले गेलेले (लोटे येथील पुरवठादारास अग्रीम)	915811.34	882994.34
वजा : संशयास्पद कर्ज व अग्रीमा करीता तरतूद	-891948.34	-882994.34
एकूण	**6090417.00**	**8785108.78**

संचालक मंडळाच्या मते सामान्य व्यवसायामध्ये जर चालू मालमत्ता वसूल झाली तर ती ताळेबंदात दाखवलेल्या मुल्यानुसार होईल. संचालक मंडळाच्या मते ती मालमत्ता 12 महिन्यात वसूल होईल, ती चालू मालमत्ता धरली जाईल व इतर मालमत्ता स्थिर मालमत्ता धरली जाईल.

31 मार्च 2015 रोजी संपणाऱ्या वर्षाचा हिशेबाचा भाग असणारी परिशिष्टे

टिप्पणी क्र.16 **विक्री**	**31 मार्च 2015 रोजी (रु.)**	**31 मार्च 2014 रोजी (रु.)**
विक्री उत्पादन		
निर्मिती उत्पादने (एम.एस.)	231018698.68	252401250.00
मोठ्या प्रमाणावरील प्रक्रियाकृत उत्पादने (एम.एस.)	0.00	0.00
अन्य विक्री (भंगार)	178140.00	1032941.00
वजा : उत्पादन शुल्क	-26280624.00	-31083086.00
एकूण	**204916214.68**	**222351105.00**

टिप्पणी क्र.17 **अन्य आय**	**31 मार्च 2015 रोजी (रु.)**	**31 मार्च 2014 रोजी (रु.)**
अ) प्राप्त व्याज	6608339.00	5729313.02
ब) स्थावर मालमत्ता विक्रीवर नक्त नफा / तोटा	0.00	-30537.40
क) ज्यादा तरतूदींचे समायोजन	0.00	0.00
ड) विविध जमा शिल्लकांचे निर्लेखिकरण	1.38	-3.27
इ) प्राप्त भाडे	4850.00	12000.00
फ) अन्य प्राप्ती	29399.00	32125.50
ग) बुडीत ऋणको वसूली	0.00	0.00
ह) प्राप्त सूट	707384.00	10000.00
एकूण	**7349973.38**	**5752897.85**

टिप्पणी क्र.18 **वापरलेला कच्च्या मालाची किंमत**	**31 मार्च 2015 रोजी (रु.)**	**31 मार्च 2014 रोजी (रु.)**
वर्षारंभीचा साठा	5656807.48	14765874.67
अधिक : खरेदी	113146305.38	123351556.05
वजा : वर्ष अखेरचा साठा	27679389.69	5656807.48
एकूण	**91123723.17**	**132460623.24**

टिप्पणी क्र.19 **व्यापारी साठ्याची खरेदी**	**31 मार्च 2015 रोजी (रु.)**	**31 मार्च 2014 रोजी (रु.)**
मोठ्या प्रमाणावरील मालाची खरेदी	52621515.65	17226482.00
एकूण	**52621515.65**	**17226482.00**

महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लिमिटेड, अकोला

31 मार्च 2015 रोजी संपणाऱ्या वर्षाचा हिशेबाचा भाग असणारी परिशिष्टे

टिप्पणी क्र.20 वस्तुसूचीतील बदल	31 मार्च 2015 रोजी (रु.)	31 मार्च 2014 रोजी (रु.)
अ) वर्षारंभीचा शिल्लक साठा	12722011.23	21770017.15
अर्ध उत्पादित उत्पादने	6922827.92	4169710.31
तयार उत्पादने	1738928.66	5355839.19
मोठ्या प्रमाणातील उत्पादित साहित्य	4060254.65	12244467.65
ब) वर्ष अखेरचा शिल्लक साठा	15682971.02	12722011.23
अर्ध उत्पादित उत्पादने	1715310.90	6922827.92
तयार उत्पादने	5820488.99	1738928.66
मोठ्या प्रमाणातील उत्पादित साहित्य	8147171.13	4060254.65
एकूण	**-2960959.79**	**9048005.92**

टिप्पणी क्र.21 कर्मचारी सवलत व्यय	31 मार्च 2015 रोजी (रु.)	31 मार्च 2014 रोजी (रु.)
अ) वेतन आणि मजूरी *		
1. मुख्य कार्यकारी	1024540.00	923508.00
2. कर्मचारी	24774159.00	22212748.00
ब) अंशदान (पेंशन योजना)	2404969.00	3606800.00
क) गट उपदानाकरीता वर्गणी	1206603.00	834760.00
ड) वैद्यकीय आणि शैक्षणिक प्रतिपूर्ती	3000.00	5700.00
इ) कामगार कल्याण व्यय	585098.00	688259.00
फ) कामगार प्रशिक्षण व्यय	7500	0.00
एकूण	**30005869.00**	**28271775.00**

वेतन आणि मजूरी यामध्ये खालील प्रमाणे समाविष्ट आहे : वेतन, मजूरी, बोनस, भरपाई केलेले, अनुपस्थिती आणि कर्मचाऱ्यांच्या नियुक्तीच्या अटी व शर्तीनुसार / सेवा कराराच्या अटीनुसार सर्व देय शुल्क.

टिप्पणी क्र.22 वित्तीय शुल्क	31 मार्च 2015 रोजी (रु.)	31 मार्च 2014 रोजी (रु.)
अ) व्याज व्यय	0.00	0.00
ब) अन्य उधार शुल्क - बँक आकार	3217.99	2458.75
एकूण	**3217.99**	**2458.75**

महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लिमिटेड, अकोला
31 मार्च 2015 रोजी संपणाऱ्या वर्षाचा हिशेबाचा भाग असणारी परिशिष्टे

टिप्पणी क्र.23 **अन्य व्यय**	**31 मार्च 2015 रोजी (रु.)**	**31 मार्च 2014 रोजी (रु.)**
अ) निर्मिती व्यय	24911354.17	29475083.26
वापरलेले भांडार व सुटे भाग	1541903.39	2060170.83
वेष्टांकन साहित्य	16279940.28	21279369.43
विद्युत आणि इंधन	839515.00	845499.00
पाणी आकार	487750.00	484480.00
अंतर्गत वाहतूक खर्च	279925.00	11740.00
कारखाना आणि अन्य निर्मिती व्यय	1853033.50	2762733.00
उत्पादन शुल्क	652668.00	258279.00
म.कृ.उ.वि.म. यांना खरेदी करीता झालेल्या खर्चाचा परतावा	1851358.00	1577887.00
संयंत्र आणि यंत्रसामग्रीवरील देखभाल - दुरुस्ती व्यय	25617.00	87452.00
अन्य देखभाल - दुरुस्ती व्यय	1099644.00	107473.00
	5277970.00	**5166813.00**
ब) प्रशासकीय व अन्य व्यय		
कार्यालयीन व्यय	1346511.00	1195475.00
दर आणि कर	152761.00	100673.00
बहिर्गामी वाहतूक खर्च	1457731.00	1619644.00
विमा	328553.00	354270.00
विधी व व्यावसायिक आकार	99165.00	80202.00
जाहिरात	74183.00	43600.00
मुद्रण व लेखन सामग्री	85463.00	62717.00
टपाल, तार व दूरध्वनी	73583.00	71489.00
वाहन व्यय	392419.00	381474.00
प्रवास व्यय	246930.00	142512.00
विक्री कर	65477.00	53.00
अन्य विक्री व्यय	844240.00	1047704.00
लेखा परिक्षकांचे शुल्क	102000.00	67000.00
संशयित कर्जे व अग्रीमाकरीता तरतूद	8954.00	0.00
एकूण	**30189324.17**	**34641896.26**

टिप्पणी क्र.24 **मागील वर्षाशी संबंधित व्यय**	**31 मार्च 2015 रोजी (रु.)**	**31 मार्च 2014 रोजी (रु.)**
खरेदी	0.00	16359.00
वेतन आणि सवलती	0.00	-4644.00
निर्मिती आणि अन्य व्यय	506.00	-6118.00
विधी व व्यावसायिक आकार	0.00	-1000.00
विक्रीकर / केंद्रीय विक्रीकर	0.00	0.00
कर्मचारी समूह उपदान विमा हफ्ता	2256912.00	2000000.00
एकूण	**2257418.00**	**2004597.00**

महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लिमिटेड, अकोला
31 मार्च 2015 रोजी संपणाऱ्या वर्षाचा हिशेबाचा भाग असणारी परिशिष्टे

टिप्पणी क्र.25 **प्रति समभाग मिळकत**	**31 मार्च 2015 रोजी (रु.)**	**31 मार्च 2014 रोजी (रु.)**
नफा तोटा पत्रकानुसार समभागधारकांशी संबंधीत असलेला करोत्तर निव्वळ नफा	3344992.21	1677899.37
प्रति समभाग मिळकतीचा हिशेब करण्यासाठी छेद म्हणून वापरलेल्या सरासरी समभागांची संख्या	100000	100000
कमी केलेल्या (सौम्यीकृत) प्रति समभागांचा हिशेब करण्यासाठी छेद म्हणून वापरलेल्या सरासरी समभागांची संख्या	100000	100000
मूळ प्रति समभाग	33.45	16.78
कमी केलेली (सौम्यीकृत) प्रति समभाग मिळकत	33.45	16.78
प्रति समभागांची दर्शनी किंमत	100	100

(अरविंद कुमार भा.प्र.से.)
अध्यक्ष

(एस.बी. मुंदडा)
मुख्य कार्यकारी

(ए.बी. उपलेंचवार)
कार्यकारी संचालक

(रा.शि.बावीसकर)
संचालक

स्थळ : मुंबई
दिनांक : 28 मार्च 2016

आमच्या त्याच दिनांकाच्या अहवालानुसार
प्रशांत लोहिया अँड असोसिएट्स, करीता
सनदी लेखापाल

स्थळ : अकोला
दिनांक : 31 मार्च 2016

पी.के.लोहिया...भागीदार...स.क्र.048469
संस्था नों.क्र.-114659 डब्ल्यू

31.03.2015 रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरीता रोख प्रवाह विवरणपत्रक

तपशील	31 मार्च 2015 रोजी		31 मार्च 2014 रोजी	
	रुपये	रुपये	रुपये	रुपये
अ) चालू व्यवसायापासून निर्माण झालेला रोख प्रवाह				
करपूर्व निव्वळ नफा		5501309		2428219
मूल्यऱ्हास / परिशोधन	3524771		2019945	
स्थिर/अचल संपत्ती विक्रीवर झालेला तोटा	-		30537	
वित्तीय शुल्क	-		-	
तरतूदी	9918882	13443653	8478952	10529434
खेळत्या भांडवलाच्या बदलापूर्वी व्यवसायातून झालेला लाभ		**18944962**		**12957653**
खेळत्या भांडवलासाठीचे समायोजन				
व्यापारी देय रक्कमा तसेच अन्य चालू देयता	4354770		(6323244)	
वस्तुसूची भांडार	(27890166)		20759716	
व्यापारी येणी व चालू मालमत्ता	6118921	(17416476)	(26920869)	(12484397)
व्यवसायातून निर्माण झालेला रोख प्रवाह		**1528486**		**473256**
वर्षात भरणा केलेला आयकर		(3392487)		(1255927)
व्यवसायातून निर्माण झालेली निव्वळ रोख रक्कम (अ)		**(1864001)**		**(782671)**
ब. गुंतवणूकीसाठी वापरलेली निव्वळ रोख रक्कम				
स्थायी/स्थिर संपत्तीची खरेदी तसेच चालू असलेल्या कामाचे भांडवलात रुपांतर केलेल्या रक्कमेतील वाढ	(6867)		(444028)	
अचल/स्थिर संपत्ती विकून आलेली राशी	-		31001	
कर्ज/आगाऊ रक्कमा यातील बदल	3297898		1834306	
गुंतवणूक	-		-	
गुंतवणूकीसाठी वापरली गेलेली निव्वळ रक्कम (ब)		**3291031**		**1421279**
क) आर्थिक व्यवहारातून निर्माण झालेला रोखीचा प्रवाह				
निर्गमित भाग भांडवल	-			
अंश वॉरंटवर मिळालेली राशी	-			
दीर्घकालीन देय रक्कमांची परतफेड	(643991)		(802770)	
कर्जावर दिलेले व्याज	-		-	
आर्थिक व्यवहारातून निर्मित रोख प्रवाह (क)		**(643991)**		**(802770)**
वर्षात निर्माण केलेली रोख रक्कम (अ+ब+क)		783039		(164162)
वर्षाच्या सुरुवातीचे रोखीचे सममूल्य		663328		827490
वर्षाच्या अखेरचे रोखीचे सममूल्य		1446367		663328

(अरविंद कुमार भा.प्र.से.)
अध्यक्ष

(एस.बी. मुंदडा)
मुख्य कार्यकारी

(ए.बी. उपलेंचवार)
कार्यकारी संचालक

(रा.शि.बावीसकर)
संचालक

स्थळ : मुंबई
दिनांक : 28 मार्च 2016

आमच्या त्याच दिनांकाच्या अहवालानुसार
प्रशांत लोहिया अँड असोसिएट्स, करीता
सनदी लेखापाल

स्थळ : अकोला
दिनांक : 31 मार्च 2016

पी.के.लोहिया...भागीदार...स.क्र.048469
संस्था नों.क्र.-114659 डब्ल्यू

महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लिमिटेड, अकोला

31 मार्च 2015 रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षाच्या हिशेबास संलग्न असणारी आणि त्याचा भाग असणारी लेखांकन धोरणे, टिप्पण्या व माहिती.

टिप्पणी क्र.26 : लेखांकन धोरणे आणि टिप्पण्या

1. लेखांकन धोरणाचे तत्व :

अ. लेखांकनाचे मुलतत्व :

सर्वसामान्यतः अनुसरल्या जाणाऱ्या अभिलेखांतर्गत संकेताच्या आणि वाणिज्यिक पद्धतीनुसार अंतर्गत लेखे तयार करण्यात आलेले आहेत. अन्यप्रकारे संदर्भित केलेली नसल्यास लेखांकन धोरणे ही सुसंगत असून सर्वसामान्यतः स्वीकृत लेखांकन तत्वानुसार आहेत. लेखांकन धोरणे राबविताना दूरदर्शित्व, स्वरुप व साध्यता यांचा सम्यकतेने विचार केला गेलेला आहे. कंपनी कायदा 2013 च्या कलम 133 प्रमाणे संबंधित सादरीकरणाच्या आवश्यकतेनुसार वित्तीय प्रपत्रे तयार करण्यात आलेली आहेत.

ब. स्थावर मालमत्ता :

स्थावर मालमत्ता ही घसारा वजा करुन प्रत्यक्ष परिव्ययावर नमूद केलेली आहे. वास्तव परिव्ययामध्ये वाहनखर्च, उभारणी खर्च, इतर शुल्क (उत्पादन शुल्क वगळून) सेनव्हॅट क्रेडीट घेतले आहे तसेच मालमत्ता ताब्यात घेण्यासाठी केलेला संपूर्ण खर्च समाविष्ट आहे.

क. घसारा :

भाडेपट्टयाच्या जमिनीबाबत भाडेपट्टयांच्या कालखंडात अमोर्टायझेशन केले जाते. य़ा व्यतिरिक्त इतर मालमत्तेवर किंमत कमी करणे तत्वावर घसारा आकारला जातो. कंपनी कायदा 2013 नुसार मालमत्तेचे उपयुक्त आयुष्य सूची दोन नुसार ठरवले जाते. त्यानुसार मालमत्तेच्या उर्वरित किंमतीवर कंपनी कायदा 2013 च्या तरतूदींनुसार घसारा आकारला जातो. मालमत्तेची उर्वरित किंमत म्हणजे मालमत्तेची मूळ किंमत उणे 31.03.2014 पर्यंत त्या मालमत्तेवर आकारलेला घसारा. मालमत्तेचे उर्वरित उपयुक्त आयुष्य म्हणजे उपयुक्त आयुष्य उणे पुर्ण झालेले आयुष्य. या संपत्तीमध्ये हानी होत नाही.

कंपनी कायदा 2013 हा 01.04.2014 पासून अंमलात आला. त्यानुसार कंपनीने त्यातील सूची 2 च्या तरतूदीनुसार मालमत्तेचे उर्वरित उपयुक्त आयुष्य काढले जाते. ज्या मालमत्तेचे उपयुक्त आयुष्य संपलेले आहे अशाचे 01.04.2014 रोजीचे मूल्य रु.36,14,574/- संचित उत्पन्नासमोर समायोजित केले आहे.

ज्या मालमत्तेच्या किंमतीवर पूर्ण घसारा लावला आहे किंवा ज्यांची घसाऱ्यानंतर उर्वरित किंमत त्यांच्या मूळ किमतीच्या 5% पेक्षा कमी आहे ती मालमत्ता 01.04.2014 रोजीच्या त्यांच्या किंमतीवर लेखा पुस्तकात घेतले आहेत.

ड. गुंतवणूक :

गुंतवणूक प्रत्यक्ष मुल्यावर नमूद केलेली आहे.

इ. वस्तुसूची मुल्यांकन :

भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेने घालून दिलेल्या लेखा मानकानुसार वस्तूचे मूल्यांकन केलेले आहे. त्याचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

I. कच्चा माल, वेष्टनांकन साहित्य, वापरण्यायोग्य भांडार माल इत्यादींच्या अखेरच्या साठ्यांचे मुल्यांकन, सरासरी खरेदी मुल्यात वाहतुक व इतर सरळ खर्चाचा समावेश आहे.

II. प्रक्रियेमधील माल : त्यात असलेल्या कच्च्या मालाच्या प्रमाणात.

III. पूर्ण उत्पादित मालाचे मूल्यांकन प्रत्यक्ष परिव्यय किंवा बाजारमूल्य यापैकी जे कमी असेल त्यावर. गोदामात असलेल्या मालाबाबत मूल्यांकन करतेवेळी वाहतूक खर्च व माल साठवण्यात होणारा खर्च वगळला आहे. किंमतीमध्ये कच्चा माल, प्रत्यक्ष मजूरी, इतर खर्च व उत्पादन खर्च (विक्री व वितरण खर्च वगळून) समाविष्ट आहे. कंपनीने उत्पादन केलेल्या व साठ्यात पडून राहीलेल्या मालावरील उत्पादन शुल्क पूर्ण उत्पादित मालाच्या मूल्यांकनामध्ये समाविष्ट आहे.

IV. खराब झालेल्या / गळक्या मालाचे व पुनर्प्रक्रियेसाठी आलेल्या मालाचे मुल्यांकन त्यात असलेल्या कच्च्या मालाच्या प्रमाणात केले आहे.

फ. महसुलाची मान्यता/विक्री/उलाढाल :

विक्रीची नोंद देयकाच्या आधारे केली आहे आणि त्यामध्ये नक्त परतावा दाखविलेला असून विक्रीच्या मुल्यामध्ये उत्पादन शुल्क समाविष्ट आहे. परंतु मूल्यवर्धित कर समाविष्ट नाही.

ग. सेवानिवृत्ती लाभ :

कंपनी 1.4.1989 पासून गट उत्पादन तथा आयुर्विमा (रोख संचित) योजनेची वर्गणी भरते, त्यामुळे कर्मचाऱ्यांना द्यावयाच्या उपदानाच्या अधिदानाचे दायित्व सुरक्षित होत आहे. भविष्य निर्वाह निधीच्या बाबतीत कंपनी, आयुक्त भविष्य निर्वाह निधी यांचेकडे वर्गणी जमा करते. पगारी रजेबाबत रजेचे रोखीत रुपांतर करण्याकरीता विमा गणिती पद्धत अवलंबिली आहे.

ह. उत्पन्नावरील कर :

एखाद्या वर्षात कर पात्र उत्पन्नाबाबत स्थगित कराची जी रक्कम देय असेल ती आयकर कायदा 1961 च्या तरतूदीनुसार चालू कर म्हणून ठरवली जाते. एका कालखंडात उद्भवणाऱ्या व दुसऱ्या वा पुढील कालखंडात उलट केला जाण्याची शक्यता असलेल्या राजस्वाबाबतच्या स्थगित कराच्या विवेकपूर्ण विचारावरुन स्थगित कर निश्चित केला जातो.

2. तरतूद न केलेली आकस्मिक दायित्वे :

अ. कंत्राटाची रक्कम अंदाजिक रक्कम रु.निरंक (मागील वर्षी रु.निरंक) भांडवली खात्यावर आणावयाची राहिलेली असून त्याची तरतूद करण्यात आलेली नाही.

ब. अमरावती येथील केंद्रीय उत्पादन शुल्क विभागाच्या सहायक आयुक्तांच्या आदेश क्र.55/94 दि 14.11.94 नुसार दि 15.11.94 पासून उत्पादन शुल्काचे अधिदान करणे आवश्यक नाही. कारण किटकनाशकांच्या विद्रावणाचे कार्य उत्पादन म्हणून गणले जात नाही. तथापि, आयुक्त, केंद्रीय उत्पादन शुल्क, नागपूर यांनी दि 15.9.95 रोजी कारणे दाखवा सूचनापत्र अग्रेषित करुन दि 15.11.94 पासून ते 12.9.95 पर्यंतच्या कालावधीच्या संपूर्ण उत्पादन शुल्काची 1994-95 ह्या वित्तीय वर्षाकरीता रु.641140.17 आणि 1995-96 ह्या वित्तीय वर्षाकरीता रु.19872495.34 इतकी वसूली प्रस्तावित केलेली आहे. कंपनीने केंद्रीय उत्पादन शुल्क विभागाच्या ह्या कार्यवाहीस दावा क्र.1088/96 ने मुंबई उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठात आव्हान दिलेले आहे.

क. सन 2004-05 पर्यंतचे विक्रीकर निर्धारण झाले आहे. तरी पण कंपनीला 1994-95 या वित्तीय वर्षाकरीता रु.778453/- ची मागणी उपायुक्त विक्रीकर, नागपूर यांचेकडून करण्यात आली आहे. कंपनीने या विरोधात महाराष्ट्र विक्रीकर प्राधिकरण मुंबई यांचेकडे अपील केले आहे. तसेच रु.1.00 लाखाचे अंशतः अधिदान विरोध दर्शवून केले आहे. सदर अपीलाचा निर्णय कंपनीच्या बाजूने लागला, तथापि विक्रीकर विभागाने दुरुस्ती अर्ज क्र.169/2013 विक्रीकर आयुक्त मुंबई यांचेकडे दि.19.11.2013 रोजी दाखल केला.

ड. मे.देशमुख प्रिंटर्स यांनी कंपनीविरुद्ध रु.253645.58 एवढ्या रक्कमेचा नुकसान भरपाईचा दावा दाखल केला होता, कारण त्यांना माहिती पत्रके छापण्याचे काम मिळाले नाही. ह्या पोटी कंपनीने उच्च न्यायालयाचे नागपूर खंडपीठाकडे रु.153635/- चा भरणा केला आहे.

इ. कंपनीच्या स्वामित्व कंपनीला 6 व्या वेतन आयोगाच्या शिफारसी लागू केल्या आहेत. त्यानुसार कंपनीने 6 व्या वेतन आयोगाच्या शिफारसीनुसार वेतन देण्यासाठी वेतनाच्या थकबाकीसाठी तरतूद केली आहे. या प्रस्तावाला राज्य सरकारची मान्यता अद्याप मिळाली नाही. या तरतूदीची रक्कम रु.43,89,744/- आहे. (मागील वर्षी रु.53,49,779/-) आणि या खात्यामध्ये एकूण तरतूद रु.290.68 लक्ष आहे. त्याच तऱ्हेने उपदान रु.22,56,912/- (मागील वर्षी रु.20,00,000/-) ची तरतूद केली आहे. एकूण तरतूद रु.44.57 लक्ष आहे.

3. रु.10000000/- चे एकूण विक्री झालेले व भरणा झालेले भांडवल (मागील वर्षी रु.10000000/-) हे महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळाच्या नामनिर्देशितांद्वारे रु.700/- आणि महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित यांच्याद्वारे रु.9999300/- याप्रमाणे धारण करण्यात आले आहे.

4. अ. ऋणकोच्या बाबतीत - ऋणको कितीही काळासाठी थकलेले असले तरी ज्या ऋणकोंबरोबर व्यवहार थांबले आहेत व त्यांच्याविरुद्ध कायदेशीर कारवाई चालू झाली आहे त्यांच्यासाठी 100% तरतूद केली आहे, तसेच ज्या ऋणकोंचे ऋण तीन वर्षापेक्षा जास्त काळासाठी थकले आहे, त्यांच्याबाबतीतही 100% तरतूद केली आहे. एक वर्ष तसेच दोन वर्षे यापेक्षा जास्त काळ थकित असलेल्या ऋणकोसाठी अनुक्रमे 10% व 25% तरतूद केली आहे.

ब. विविध धनको, विविध ऋणको, कर्जे व अग्रिमा यांच्या बाबतीत शिल्लक रक्कमांच्या निश्चितीकरीता पत्र पाठविण्यात आलेली आहेत. त्यांचे उत्तर अपेक्षित आहे.

5. संचालक मंडळाच्या मते चालू संपत्ती, कर्जे आणि अग्रिमा यांचे मूल्य सामान्यपणे व्यवसायामध्ये वसूल होण्याच्या रकमेवर अवलंबून अंदाजित आहे. मात्र रु.15193735/- हे संशयीत धरले आहे. (मागील वर्षी रु.15160918/-) त्या रकमेसाठी तरतूद केली आहे. संशयास्पद कर्ज व अग्रिम यासाठी रु.15169872/- (मागील वर्षी रु.15160918/-). तसेच सर्व ज्ञात व ठरवलेल्या दायित्वासाठी केलेली तरतूद पुरेशी आहे व उचित रकमेपेक्षा जास्त नाही.

6. अ. लघुउद्योग व सहायक उपक्रमांना देय असणारी 30 दिवसांपेक्षा अधिक कालावधीची रु.100000/- पेक्षा अधिक रक्कम शून्य आहे. उपरोक्त माहिती कंपनीकडे उपलब्ध असणाऱ्या अभिलेखातील संदर्भाशी पडताळून पाहण्यात आलेली आहे.

ब. मायक्रो, स्मॉल व मिडीयम इंटरप्रायजेस कायदा 2006 अंतर्गत कंपनीला पुरवठादारांकडून कोणतीही सूचना प्राप्त झालेली नाही. त्यामुळे संबंधीत अदत्त रक्कमा, देय व्याज किंवा देय रक्कमा सदर कायद्यांतर्गत उधृत केल्या नाहीत.

7. कच्चा माल, वेष्टांकन साहित्य, भांडवली मालाची खरेदी, तसेच स्थापत्य बांधकामे महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ या धारक कंपनीच्या अधिपत्त्याखाली होते. महाराष्ट्र राज्यातील संपूर्ण विक्री धारक कंपनीला करण्यात येते. तसेच राज्या बाहेरील विक्री देखील धारक कंपनीमार्फत होते. धारक कंपनीच्या वेळोवेळी मार्गदर्शनाद्वारे निविष्टी मुल्यावर आधारित विक्री किंमती ठरतात.

8. महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित ह्या धारक कंपनीच्या मार्गदर्शनांतर्गत निविष्टी परिव्यय तत्त्वावर वेळोवेळी विक्री मूल्य निश्चित केलेले आहे. धारक कंपनी संपूर्ण नियमावली व धोरणे ठरविते.

9. मे. आरलॅब लि., मुंबई यांनी पुरवठा केलेला क्विनॉलफॉस टेक्निकल हा तांत्रिक प्रतीचा कच्चा माल निकृष्ट प्रतीचा असल्याचे व्यवस्थापनास आढळून आले. त्यापासून उत्पादित केलेला तयार माल अनुक्रमे 1993-94 व 1994-95 ह्या वित्तीय वर्षात बाजारपेठेतून परत घेण्यात आला. अशा प्रकारे पडून राहिलेल्या निकृष्ट दर्जाच्या साठ्याचे बाजारपेठेतील मूल्य रु.26.03 लाख इतके आहे. व्यवस्थापनाने मे. आरलॅब लि. यांच्या विरुद्ध मुंबई उच्च न्यायालयात दावा दाखल केलेला असून, त्याबाबत मूल्य व व्याजापोटी रु.3815125/- च्या वसूली करीता विनंती केलेली आहे. मागील वर्षाच्या अहवालात नमूद केल्याप्रमाणे विनिर्दिष्ट दायित्व अद्याप निश्चित करावयाचे आहे.

10. तयार मालाचा साठा, भांडार माल, कच्चा माल व चालू कामे याची व्यवस्थापनाने प्रत्यक्षपणे वर्षाअखेरीस मोजदाद केलेली आहे, यामध्ये मोठ्या प्रमाणात त्रुटी आढळल्या नाहीत. ज्या काही किरकोळ त्रुटी आढळल्या त्याची मोजदाद / जुळवणी करण्यात आलेली आहे.

11. अ. 3 वर्षांपेक्षा अधिक कालावधीकरीता असणारे, ज्यांचे व्यवहार बंद आहेत व ज्यांच्या विरुद्ध कायदेशीर कारवाई सुरु झाली आहे, असे एकूण रु.14277923/- ऋणकोंची 100% तरतूद (मागील वर्षी रु.14277923/-) केली आहे. 2 वर्षांपेक्षा जास्त परंतु 3 वर्षांपेक्षा कमी असणाऱ्या ऋणकोंकरीता 25% तरतूद केली जाते. यावर्षी ही तरतूद शून्य आहे. (मागील वर्षी रु. शून्य).

ब. 3 वर्षांपेक्षा जास्त थकीत असलेल्या एकूण अग्रिम रक्कम रु.882994/- पैकी 100% संशयास्पद करुन त्याकरीता 100% तरतूद केलेली आहे. (मागील वर्षी रु.882994/-) दोन वर्षांपेक्षा जास्त परंतु 3 वर्षांपेक्षा कमी असणाऱ्या थकीत अग्रिमांकरीता 25% रु. शून्य ची तरतूद केली आहे. (मागील वर्षी रु.शून्य)

12. कंपनीने कर्मचाऱ्यांच्या सानुग्रह अनुदान यासाठी रु.11.50 लाखांची (गतवर्षी रु.10.81 लाख) तरतूद केली आहे. बोनस कायद्यानुसार सदर रक्कम शून्य येते कारण सर्व कर्मचाऱ्यांचे वेतन बोनस कायद्याच्या किमान वेतनापेक्षा जास्त आहे.

13. चालू वर्षाच्या स्थगित कर दायित्वाचे समायोजन स्थगित कर मालमत्तेपोटी रु.5,05,607/- ने करुन रक्कम नफा-तोटा खात्यात जमा दाखविण्यात आलेली आहे.

स्थगित कर दायित्व / मालमत्ता	**31 मार्च 2015 रोजी (रु.)**	**31 मार्च 2014 रोजी (रु.)**
मागील ताळेबंदानुसार	2917986	2412379
अधिक - तरतूद	1236170	505607
नक्त स्थगित कर मालमत्ता	4154156	2917986

14. संबंधितांबरोबरचे व्यवहार

अ) महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित (धारक कंपनी)

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	**तपशील**	**2014-15 रु.**	**2013-14 रु.**
1.	मालाची विक्री	2310.19	2524.01
2.	म.कृ.उ.वि.महामंडळास खरेदी खर्चाचा परतावा	18.51	15.78
3.	म.कृ.उ.वि.महामंडळास विक्रीवरील खर्चाचा परतावा	400.26	462.34
4.	महामंडळाकडून येणे असलेली रक्कम	563.73	570.24
5.	एकूण येणी	963.99	1032.58

ब) मुख्य कार्यकारी / संचालक यांचे मानधन

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	तपशील	2014-15	2013-14
1.	श्री. एम.एच. उगे		
	1. वेतन	10.25	9.24
	2. भविष्य निर्वाह निधी / निवृत्ती अंशदान	1.10	0.96
	3. वेतनेतर प्राप्ती	0.03	0.06
	4. संगणक अग्रिम येणे	0.03	0.06

15. कंपनी इंडोसल्फान या उत्पादनाची निर्मिती करते. मात्र मा.सर्वोच्च न्यायालयाने त्यांच्या दि.13.05.2012 च्या स्थगिती आदेशान्वये सदर उत्पादनाच्या निर्मिती व विक्रीवर बंदी घातलेली आहे. सदर बाब न्यायप्रविष्ट आहे. कंपनीकडे प्रक्रियाकृत इंडोसल्फान 49124 लिटर साठा असून ज्याचे मूल्य दि.31.03.2012 रोजी रु.76.98 लाख आहे. यासह तांत्रिक प्रतीचा माल 50 किलो मूल्य रु.0.11 लाख व आवेष्टन साहित्य रु.68.32 लाखाचा शिल्लक साठाही कंपनीकडे आहे. उपयोगानंतर या साठ्याची किंमत रु.56.47 लाख आहे. सदर बाब अद्यापही मा.सर्वोच्च न्यायालयात प्रलंबित आहे. माल आधीच खराब झाला आहे व वेष्टन मालाच्या पुनर्निर्माण व पुनर्उपयोग करता येणार नाही म्हणून त्याची किंमत शून्य धरली आहे व त्यानुसार नफा/तोटा पत्रकावर परिणाम देण्यात आला आहे. सदर शून्य रक्कम ही लेखा धोरण व लेखामानकानुसार ठरविली आहे.

16. कंपनी कायदा 2013 च्या परिच्छेद क्र.3,4(क) आणि 4(ड) व भाग-II च्या परिशिष्ट-6 मधील तरतूदीनुसार माहिती (व्यवस्थापनाने प्रमाणित केल्याप्रमाणे)

व्यवस्थापनाने प्रमाणित केल्यानुसार परवानाधारित, प्रस्थापित क्षमता आणि प्रत्यक्ष उत्पादन

अ.क्र.	मालाचा वर्ग	विवरण	परिमाण	2014-15		2013-14	
				प्रमाण	मूल्य	प्रमाण	मूल्य
अ.	**क्षमता तपशील**						
	परवानाधारित क्षमता :						
	तांत्रिक प्रक्रियातीत जंतुनाशके	डी.पी.	मे.टन	0.00		0.00	
	स्थापित क्षमता						
	प्रक्रियातीत जंतुनाशके						
	डी.पी.	डी.पी.	मे.टन	0.000		0.000	
	डब्ल्यू.डी.पी.	डब्ल्यू.डी.पी.	मे.टन	0.000		0.000	
	इ,सी.	इ.सी.	कि.लि.	2250.000		2250.000	
	दाणेदार जंतुनाशके		मे.टन	1800.000		1800.000	
	तांत्रिक जंतुनाशके (लोटे)		मे.टन	100.000		100.000	
ब.	**प्रत्यक्ष उत्पादन**						
	प्रक्रियातीत जंतुनाशके						
	डब्ल्यू.डी.पी. (मोठे प्रमाण)		मे.टन	197.686		139.204	
	इ.सी.		कि.लि.	517.420		868.536	
	इ.सी. (मोठे प्रमाण)		कि.लि.	12.740		0.850	
	दाणेदार जंतुनाशके		मे.टन	0.000		0.000	
	बायोपेस्ट (ट्रायकोडर्मा)		मे.टन	0.000		0.00	
क.	**विक्री तपशील**						**(रुपये लाखात)**
1.	**राज्यातील विक्री**			**2014-15**		**2013-14**	
			परिमाण	**प्रमाण**	**मूल्य**	**प्रमाण**	**मूल्य**
i	**निर्मित उत्पादने**	इ.सी.	लिटर	507143.00	1477.08	865799.50	2064.06
		डब्ल्यू.डी.पी.	मे.टन	144.720	488.37	73.620	252.75
		एकूण (i)			**1965.45**		**2316.81**
ii	**मोठ्या प्रमाणातील प्रक्रियातीत उत्पादने**	डब्ल्यू.डी.पी.	मे.टन	51.053	256.21	65.640	205.22
		इ.सी.	लिटर	12710.000	88.53	880.000	1.98
		एकूण (ii)			**344.74**		**207.20**
	एकूण				**2310.19**		**2524.01**
2.	**इतर विक्री**	**एकूण (iii)**			**1.78**		**10.33**
	एकूण				**2311.97**		**2534.34**
ड.	**आरंभीच्या साठ्याचा तपशील**						
1.	**निर्मित उत्पादने**						
		डब्ल्यू.डी.पी.	मे.टन	0.000	0.00	0.000	0.00
		इ.सी.	लिटर	4156.000	11.77	16159.000	46.65
		दाणेदार	मे.टन	0.000	0.00	0.000	0.00
		जैविक किटकनाशके	मे.टन	0.000	0.00	0.000	0.00
		एकूण (1)			**11.77**		**46.65**
2.	**मोठ्या प्रमाणातील प्रक्रियातीत उत्पादने**						
		डब्ल्यू.डी.पी.	मे.टन	18.379	45.62	81.025	127.51
		इ.सी.	लिटर	600.00	0.60	1740.000	1.84
		एकूण (2)			**46.22**		**129.35**

3.	अर्धोत्पादित उत्पादने	डब्ल्यू.डी.पी.	मे.टन	0.030	0.09	0.020	0.07
		इ.सी.	लिटर	36250.000	69.14	33330.00	41.63
		दाणेदार	मे.टन	0.000	0.00	0.000	0.00
		जैविक किटकनाशके	मे.टन	0.000	0.00	0.000	0.00
		एकूण (3)			**69.23**		**41.70**
	एकूण(1+2+3)				**127.22**		**217.70**
इ.	**अखेर शिल्लक साठ्याचा तपशील**						
1.	**निर्मित उत्पादने**						
		डब्ल्यू.डी.पी.	मे.टन	3.820	12.67	0.000	0.00
		इ.सी.	लिटर	14380.000	45.53	4156.000	11.77
		दाणेदार	मे.टन	0.000	0.00	0.000	0.00
		जैविक किटकनाशके	मे.टन	0.000	0.00	0.000	0.00
		एकूण (1)			**58.20**		**11.77**
2.	**मोठ्या प्रमाणातील प्रक्रियातीत उत्पादने**						
		डब्ल्यू.डी.पी.	मे.टन	34.555	81.42	18.379	45.62
		इ.सी.	लिटर	30.000	0.06	600.00	0.60
		एकूण (2)			**81.48**		**46.22**
3.	**अर्धोत्पादित उत्पादने**						
		डब्ल्यू.डी.पी.	मे.टन	0.000	0.00	0.030	0.09
		इ.सी.	लिटर	8730.000	17.15	36250.000	69.14
		दाणेदार	मे.टन	0.000	0.00	0.000	0.00
		जैविक किटकनाशके	मे.टन	0.000	0.00	0.000	0.00
		एकूण (3)			**17.15**		**69.23**
	एकूण (1+2+3)				**156.83**		**127.22**
फ.	**कच्च्या मालाचा वापर**			**2014-15**		**2013-14**	
1.	**तांत्रिक**						
	सायफरमेथ्रीन		मे.टन	1.600	8.96	8.800	47.54
	इंडोसल्फान		मे.टन	0.000	0.00	0.000	0.00
	डायमेथोएट		मे.टन	40.500	118.70	63.190	165.98
	फेनवलरेट		मे.टन	0.600	3.87	0.000	0.00
	मेलॉथिआन		मे.टन	7.750	17.05	0.000	0.00
	क्लिनॉलफॉस		मे.टन	72.218	343.87	85.950	324.00
	मोनोक्रोटोफॉस		मे.टन	12.190	49.64	24.025	74.79
	फोरेट		मे.टन	0.000	0.00	0.000	0.00
	क्लोरोपायरीफॉस		मे.टन	21.2630	87.04	65.3995	224.33
	इथिआन टेक्निकल		मे.टन	0.000	0.00	0.000	0.00
	एकूण				**629.13**		**836.64**
2.	**ऑक्झीलरीज आणि इतर**		**विविध**		423.11		487.97
	एकूण कच्चा माल (1+2)				**1052.24**		**1324.61**
3.	**प्रक्रियातीत / व्यापारी मालाची खरेदी**						
	मोठ्या प्रमाणातील प्रक्रियातीत	डब्ल्यू.डी.पी.	मे.टन	214.550	473.90	75.650	172.26
	मोठ्या प्रमाणातील प्रक्रियातीत	इ.सी.	लिटर	10000.00	52.32	0.00	0.00
	व्यापारी	डब्ल्यू.डी.पी.	मे.टन	0.000	0.00	0.000	0.00
	एकूण				**526.22**		**172.26**
	एकूण (1+2+3)				**1578.46**		**1496.87**

ग.	**आयतीत व देशांतर्गत मालाचे मूल्य, टक्केवारी आणि एकूण वापर**						
i	आयात				0.00		0.00
	टक्केवारी				0.00		0.00
ii	देशांतर्गत				1052.24		1324.61
	टक्केवारी				100.00%		100.00%
ह.	**सी.आय.एफ. आयात मूल्य**				0.00		0.00
य.	**परकीय चलनात व्यय**				0.00		0.00
ज.	**परकीय चलनात प्राप्ती**				0.00		0.00

(अरविंद कुमार भा.प्र.से.)
अध्यक्ष

(एस.बी. मुंदडा)
मुख्य कार्यकारी

(ए.बी. उपलेंचवार)
कार्यकारी संचालक

(रा.शि.बावीसकर)
संचालक

स्थळ : मुंबई
दिनांक : 28.03.2016

आमच्या त्याच दिनांकाच्या अहवालानुसार
प्रशांत लोहिया अँड असोसिएट्स, करीता
सनदी लेखापाल

स्थळ : अकोला
दिनांक :31.03.2016

पी.के.लोहिया...भागीदार...स.क्र.048469
संस्था नों.क्र.-114659 डब्ल्यू

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित

(कृषि उद्योग भवन, दिनकरराव देसाई मार्ग, आरे दुग्ध वसाहत, गोरेगाव (पूर्व), मुंबई 400 065.)

शेतकऱ्यांना कृषि भरण साहित्याचे वितरण आणि इतर कृषि विषयक सेवा उपलब्ध करुन देण्याच्या उद्देशाने भारत सरकारने 17 कृषि उद्योग महामंडळाची स्थापना केली. भारत सरकारने जारी केलेल्या राष्ट्रीय मार्गदर्शक तत्वानुसार कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित, जे **"कृषि उद्योग"** या नावाने सर्वश्रुत आहे. या महामंडळाची स्थापना दि.15.12.1965 रोजी कंपनी कायद्याखाली करण्यात आली. महामंडळाचे अधिकृत भाग भांडवल रु.8.00 कोटी इतके आहे. दि.31.03.2015 रोजी एकूण भरणा झालेले भांडवल रु.5.50 कोटी आहे. यामध्ये केंद्र शासनाचे रु.2.50 कोटी असून राज्य शासनाचे रु.3.00 कोटी आहेत.

या महामंडळाची स्थापना खालील उद्दिष्टे पूर्ण करण्याकरीता झालेली आहे:

1. कृषि अवजारांची उत्पादने आणि वितरण.
2. खते व जंतुनाशके इ. सारख्या कृषि भरण साहित्याचे उत्पादन आणि वितरण.
3. दुग्धव्यवसाय आणि कुक्कुटपालन आणि पुरक अशा उद्योगांकरीता लागणाऱ्या उत्पादनांचे उत्पादन आणि वितरण.
4. कृषि मालावर प्रक्रिया करण्याकरीता कृषिवर आधारित उद्योग विकसित करणे आणि अशाप्रकारच्या उद्योगांना साहाय्य करणे.
5. कृषि क्षेत्र आणि पुरक उद्योगधंदे असणाऱ्या व्यक्तींना त्यांच्या शेती उद्योगांचे नुतनीकरण / आधुनिकीकरण करण्याकरीता साहाय्य करणे.

महामंडळाने वरील उद्दिष्टांवर आधारीत हाती घेतलेल्या कार्याची माहिती सोबत दिलेल्या परिशिष्टात नमूद करण्यात आलेली आहे. महामंडळाचे नोंदणीकृत कार्यालय मुंबई येथे आहे. तसेच महामंडळाची विविध उत्पादन केंद्रे आणि विभागीय कार्यालये (पणन कार्यालये) राज्यात सर्वत्र स्थापन करण्यात आलेली आहेत.

मागील तीन वर्षातील महामंडळाचे आर्थिक कार्यपरिणाम खालील प्रमाणे आहेत.

(रुपये लाखात)

तपशील	2012-13	2013-14	2014-15
भरणा झालेले भाग भांडवल	550.00	550.00	550.00
राखीव आणि अधिशेष	12668.10	13482.70	16561.56
उपयोग आणलेले भांडवल	19700.83	15471.38	14451.22
विक्री	112656.74	131561.06	142092.76
करपूर्व नफा	4282.48	4866.49	5668.58
करोत्तर नफा	2760.42	1548.89	3260.68
लाभांश	27.50	27.50	27.50

महामंडळाची विविध कार्ये :

1. i. दाणेदार खतांचे उत्पादन आणि विक्री :

महामंडळ खालील प्रकारच्या दाणेदार खतांचे उत्पादन करुन त्यांची **"कृषि उद्योग"** या व्यापारी नावाने विक्री करते.

20:10:10 18:18:10 10:20:20 17:17:17

"कृषि उद्योग" दाणेदार खतांचे उत्पादन खालील ठिकाणी घेण्यात येते.

1. रसायनी जिल्हा रायगड
2. पाचोरा जिल्हा जळगाव
3. नांदेड जिल्हा नांदेड
4. वर्धा जिल्हा वर्धा
5. कोल्हापूर जिल्हा कोल्हापूर
6. जालना जिल्हा जालना

उपरोक्त कारखान्याची उत्पादन क्षमता आणि त्यामध्ये केलेली गुंतवणूक खालील प्रमाणे आहे.

(रुपये लाखात)

उत्पादन केंद्रे	वार्षिक उत्पादन क्षमता (मे.टन) (एका पाळीच्या धर्तीवर)	गुंतवणूक 31.03.2013 रोजी (रुपये)	गुंतवणूक 31.03.2014 रोजी (रुपये)	गुंतवणूक 31.03.2015 रोजी (रुपये)
रसायनी	60,000	332.30	346.66	361.20
पाचोरा	70,000	213.18	271.92	310.61
नांदेड	70,000	211.08	217.84	217.84
वर्धा	65,000	499.09	528.58	516.90
कोल्हापूर	30,000	161.72	175.32	186.90
जालना	30,000	308.74	320.94	320.25

मागील तीन वर्षातील दाणेदार मिश्र खतांचे उत्पादन आणि विक्री खालील प्रमाणे आहे.

वर्ष	उत्पादन (मे.टन)	विक्री (मे.टन)
2012-13	1,96,186	1,96,610
2013-14	1,90,812	2,00,257
2014-15	1.89.046	1,97,564

ii. **व्यापारी खते :**

महामंडळ युरिया, डीएपी, एमओपी, एसएसपी इत्यादींची विक्री महाराष्ट्रात करते, मागील तीन वर्षांच्या विक्रीचा तपशील खालील प्रमाणे आहे.

(रुपये लाखात)

वर्ष	विक्री (मे.टन)	मूल्य (रु.)
2012-13	4,44,748	48,816.42
2013-14	4,10,702	48,689.14
2014-15	3,05,658	37,507.13

2. जंतुनाशके प्रक्रिया आणि विक्री :

महामंडळाच्या स्वतःच्या मालकीची उपकंपनी मे.महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लि. ही अकोला येथे आहे. या कंपनी मार्फत महत्वाच्या किटकनाशकांवर प्रक्रिया करण्यात येते आणि त्याची कृषि उद्योग या व्यापारी नावाखाली विक्री करण्यात येते. यामध्ये प्रामुख्याने सी.ओ.सी., मेलेथिऑन, एन्डोसल्फान, डायमेथोएट, क्विनॉलफॉस, सायपरमेथ्रीन, फेनवेलरेट, मोनोक्रोटोफॉस, क्लोरोपायरीफॉस, इथिऑन्, फॉरेट 10 जी इत्यादी किटकनाशकांचा समावेश आहे.

मागील तीन वर्षातील किटकनाशकांची विक्री खालील प्रमाणे आहे.

(रुपये लाखात)

वर्ष	विक्री
2012-13	3,768.19
2013-14	9,177.03
2014-15	8,522.72

3. कृषि अवजारांचे उत्पादन आणि विक्री :

महामंडळ खालील कृषि अवजारांचे उत्पादन आणि विक्री करते.

i. ट्रॅक्टर आणि अवजारे :

महामंडळाकडे खालील बनावटीच्या ट्रॅक्टरची वितरण व्यवस्था आहे.

हिंदुस्तान	45 अ.श.	50 अ.श.	61 अ.श.	58 अ.श.	
एच.एम.टी.	18 अ.श.	25 अ.श.	35 अ.श.	58 अ.श.	
मित्सुबिशी	18.5 अ.श.				
महिंद्रा	18.5 अ.श.	25 अ.श.	30 अ.श.	35 अ.श.	225 डी.आय.

ii. पॉवर टिलर :

मित्सुबिशी	8-10 अ.श.	12 अ.श.
कॅमको	8-10 अ.श.	

iii. कृषिव्हेटर्स

iv. विद्युत मोटार पंप

v. कृषि उद्योग अवजारे

1. विद्युत फवारणी तथा धुळवणी यंत्रे
2. हाताने चालवावयाची पीक संरक्षण उपकरणे
3. भात कापणीचा विळा
4. धान्य साठविण्याच्या कोठ्या
5. बियाणे तथा खते पेरणी यंत्र
6. सारायंत्र
7. बुलक केणी
8. बैलगाड्या
9. बहुउद्देशीय मळणी यंत्र

"कृषि उद्योग" कृषि अवजारे चिंचवड, पुणे येथील कृषि अभियांत्रिकी कार्यशाळा व संशोधन / विकास केंद्र पाचोरा जिल्हा-जळगाव येथे बनविली जातात. मागील तीन वर्षातील अभियांत्रिकी विभागाची एकूण विक्री खालील प्रमाणे आहे.

(रुपये लाखात)

वर्ष	विक्री
2012-13	31,428.38
2013-14	34,688.01
2014-15	57,174.13

4. पशुखाद्याचे उत्पादन आणि विक्री :

खाली नमूद केलेली पशुखाद्ये भुकटी आणि गोळ्यांच्या स्वरुपात तयार करुन त्यांची "सुग्रास / महाॲग्रो" व्यापारी नावाने विक्री करण्यात येते.

i. पशुखाद्य
ii. कुक्कट खाद्य
iii. अन्य

पशुखाद्य कारखाने खालील ठिकाणी आहेत.

1. चिंचवड, जि. पुणे.
2. यवतमाळ

(रुपये लाखात)

उत्पादन केंद्र	वार्षिक उत्पादन क्षमता (मे.टन) एका पाळीच्या धर्तीवर	31.03.2013 रोजी गुंतवणूक (रु.)	31.03.2014 रोजी गुंतवणूक (रु.)	31.03.2015 रोजी गुंतवणूक (रु.)
1. सुग्रास कारखाना, चिंचवड	30,000	108.23	108.23	126.56
2. सुग्रास कारखाना, यवतमाळ	30,000	28.18	28.18	10.73

"सुग्रास / महाॲग्रो" खाद्यांचे गेल्या तीन वर्षातील प्रत्यक्ष उत्पादन व विक्री खालील प्रमाणे आहे.

वर्ष	उत्पादन (मे.टन)	विक्री (मे.टन)
2012-13	4,620	4,559
2013-14	2,736	2,474
2014-15	563	2,856

या वर्षी आम्ही मे.मंचर डेअरी, चितळे डेअरी आणि गुजरात मधील वलसाड डेअरी, ह्यांना त्यांच्या सुत्राप्रमाणे पशुखाद्य पुरविण्याची खात्री दिली आहे. इमू पशुखाद्य आणि महागोल्ड सुपर खाद्य उत्पादन करण्याचे प्रस्तावित केले आहे.

5. फळे आणि भाजीपाला यावरील प्रक्रिया उत्पादन व विक्री (नोगा) :

महामंडळाने नागपूर येथील नोगा कारखाना 1972 साली चालविण्यास घेतला. या कारखान्याची वार्षिक उत्पादन क्षमता 4950 मे.टन आहे. नोगा या व्यापारी नावाने मागील तीन वर्षात विक्री करण्यात आलेले प्रत्यक्ष उत्पादन खालील प्रमाणे आहे.

(रुपये लाखात)

वर्ष	उत्पादन (मे.टन)	विक्री
2012-13	1,806	900.35
2013-14	1,510	801.97
2014-15	1,866	843.87

हाती घेतलेले प्रकल्प / भावी योजना :

देशाची सध्याची बदलती परिस्थिती विचारात घेता आणि शासनाचे उदात्तीकरणाचे धोरण पहाता, महामंडळाच्या उद्देशांचा व कार्यप्रणालीचा आढावा घेण्याची गरज आहे.

अ. उत्पादन विविधता :-

i. आपण आपल्या उत्पादनांच्या यादीत झिंक सल्फेट आणि फेरस सल्फेट यासारख्या सुक्ष्मपोषक द्रव्यांचा समावेश केला आहे. आम्ही पाण्यामध्ये विद्राव्य खतांसारख्या नवीन उत्पादनांच्या व्यवसायास सुरुवात करण्याचे ठरवित आहोत. कारण भविष्यामध्ये सिंचना खालील क्षेत्रात वाढ होण्याची अपेक्षा आहे.

ii. महामंडळाने पंजाबराव कृषि विद्यापीठ, अकोला व महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी यांचेबरोबर कस्टर्ड ॲप्पल पल्पर, व्हीट ग्रास पावडर यंत्र व न्युमॅटिक प्लँटर इत्यादीचे उत्पादन घेण्यासाठी सामंजस्य करार केला आहे. ही उत्पादने व्यापाऱ्यांमार्फत महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळाच्या नावाने उत्पादित केली जातील. ऊस अंकूर छाटणीचे खुल्या बाजारात उत्पादन करण्याचेही आम्ही ठरवित आहोत.

iii. निम्नतर दरातील युरिया ब्रिक्वेटींग यंत्र महामंडळाने विकसित केले आहे. याकरीता आवश्यक ते प्रमाणपत्र कृषि विद्यापीठाकडून प्राप्त झाले आहे. आयुक्त कृषि यांचे मार्फत होत असलेल्या खरेदी प्रस्तावात सदर यंत्राचा समावेश करता येऊ शकतो. या उत्पादनाची प्राथमिक कृषि पत संस्था व भात उत्पादक शेतकरी समुहांना समन्वेषणद्वारे विक्री करणे शक्य आहे.

iv. नवीन उपक्रम म्हणून फळे व भाजीपाला यांचे प्रयोगात्मक तत्त्वावर पणन करणे सुरू करीत आहोत. त्यामुळे आम्हाला शेतकऱ्यांपर्यंत थेट पोहोचण्यास मदत होईल आणि त्यामुळे आमच्या खते , जंतुनाशके व पशुखाद्ये इत्यादी उत्पादनांची विक्री वाढवण्यासही मदत होईल.

ब. खतांचा नवा ग्राहकाभिमुख कारखाना सुरु करणे :-

महामंडळ सार्वजनिक-खाजगी भागिदारी तत्त्वावर शेतीच्या मातीच्या पृथःकरणावर व पिकेनिहाय आधारित खते निर्माण करण्याचे संयंत्र पुणतांबा, जिल्हा अहमदनगर येथे स्थापित करत आहे. या संकल्पनेनुसार पीक किंवा शेतीच्या मातीचा कस यानुसार खताची निर्मिती केली जाते. त्यामुळे शेतकरी खतांमधील गुंतवणूक कमी करुन उत्पादन वाढवू शकतो.

i. नोगाशी संबंधित आतापर्यंत, किरकोळ बाजारात डबाबंद उत्पादनांची मागणीत घसरण झाल्यामुळे आम्ही आमचे ज्यूस, फळांचे रस, सरबते इत्यादींचे पेट बाटल्यांमध्ये उपलब्ध करण्याचे नियोजित केले आहे. त्यामुळे बाजारात विक्री वृद्धी होईल.

ii. भारत सरकार आणि महाराष्ट्र सरकार यांच्या विविध योजनांतर्गत पाचोरा, जिल्हा जळगाव मध्ये विविध प्रकारच्या कृषि उपकरणांच्या तपासणीसाठी संशोधन आणि विकास यांच्या सुविधांसाठी प्रयोगशाळा निर्माण करणे.

क. महामंडळाची पुनर्रचना :-

i. सदोदित बदल होत जाण्याऱ्या आर्थिक परिस्थितीचा विचार करता महामंडळाने सध्याची कार्यपद्धती व करीत असलेला व्यवसाय यांचे पुनर्निरीक्षण करणे आवश्यक झाले आहे. त्यानंतर या दोन्ही गोष्टींचा महामंडळ सखोल विचार करुन महामंडळाची पुनर्रचना करण्याचा विचार करीत आहे. त्यामध्ये खालील गोष्टींचा समावेश आहे.

1. व्यवसायाचे स्तरीकरण.
2. मानवी संसाधन व्यवस्थापन विकास व स्वयंचालन.
3. माहिती तंत्रज्ञानाचा वापर करुन व्यवसाय प्रक्रियेचा पुनर्विकास व स्वयंचालन करणे.
4. आर्थिक पुनर्नियोजन (रि-इंजिनिअरिंग) करणे व एम.आय.एस. व्यवस्थापन माहिती यंत्रणा तसेच वित्तीय लेखा यांच्या बाबतची यंत्रणा व संगणकीय पॅकेजेस यांचा विकास करणे.

हे सर्व करण्यासाठी महामंडळ एक सल्लागार नेमणार आहे. हा सल्लागार प्रक्रियेचे सुक्ष्म अवलोकन करेल व महामंडळाच्या पुनर्रचनेची मूळ, तसेच अमलात आणता येण्याजोगी व किफायतशीर उद्दिष्टांबाबत सल्ला देईल.

एकानेच वापरण्याच्या फॉक्स् पद्धतीच्या लेखा यंत्रणेऐवजी पूर्णपणे वेबवर आधारित इआरपी/एसएपी यंत्रणा अमलात आणण्यात येईल. या संगणकीकरणामागे उद्दिष्ट असे आहे की, विविध कायदेशीर तरतुदींची पूर्तता करण्यासाठी व त्याहीपेक्षा महत्वाचे म्हणजे वेळच्या वेळी उचित व्यवस्थापकीय निर्णय घेण्यासाठी अचूक माहिती वेळेवर मिळावी.

ड. अधिक उत्पन्नाचे स्त्रोत :-

सध्या महामंडळ खते, जंतुनाशके, कृषि अभियांत्रिकी, पशुखाद्ये व अन्नप्रक्रिया यांचा व्यवसाय करीत आहे. हे सर्व व्यवसाय महामंडळाच्या मूळ उद्देशाशी संबंधित आहे. महामंडळ आपल्या व्यवसायांचे विविधीकरण करु शकते किंवा राज्यातील शेतकऱ्यांच्या गरजा खऱ्या अर्थाने पूर्ण करतील असे काम सुरु करु शकेल का याचा विचार करणे आवश्यक आहे. महामंडळाकडे असलेल्या साधन सामुग्रीचा उपयोग लॉजिस्टिक सुविधा, गोदाम बांधणे व तत्सम बाबींसाठी करण्याची शक्यता महामंडळ पडताळून पाहिल.

मागील तीन वर्षातील महामंडळाची वाटचाल खालीलप्रमाणे आहे :

(रुपये लाखात)

वर्ष	2012-13	2013-14	2014-15
कार्यनिष्पती :			
विक्री	112656.74	131561.06	142092.76
इतर उत्पन्न	2257.90	2898.63	3061.75
एकूण उत्पन्न	114914.64	134459.69	145154.51
व्यापारी नफा	4486.53	6013.21	6303.38
घसारा	90.77	133.30	214.41
व्याज	113.28	109.51	116.19
कर पूर्व नफा	4282.48	5770.40	5973.20
आयकर / संपत्तीकर इ.	1522.04	4221.51	2712.52
करोत्तर नफा	2760.42	1548.89	3260.68
वित्तीय स्थिती :			
भरणा केलेले भागभांडवल	550.00	550.00	550.00
राखीव व अधिशेष	12668.10	13482.70	16561.56
निव्वळ मूल्य	13218.10	14032.70	17111.56
कर्ज निधी	7600.00	1140.12	0.00
उपयोगात आणलेले भांडवल	19700.83	15471.38	14451.22
स्थिर मालमत्ता :			
एकूण	3447.93	3848.80	4364.50
निव्वळ	1726.08	2020.49	2219.20
निव्वळ चालू मालमत्ता	17110.08	13341.73	12231.40

महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित

विभागीय कार्यालये :
अग्याराम देवी पेट्रोल पंपाजवळ,
गणेश पेठ, नागपूर 440 018
दूरध्वनी 2720228, 2720314

देवळाली नाका,
नवीन मुंबई- आग्रा रोड,
नाशिक 422 001
दूरध्वनी 2595879, 2594978

517/ई, महाराणी ताराबाई चौक,
कावळा नाका, कोल्हापूर 416 001
दूरध्वनी 2537682, 2537811

शक्ती सहकार, राज्य परिवहन
विभागीय कार्यशाळेसमोर,
औरंगाबाद 431 001
दूरध्वनी 2321332, 2332190

प्लॉट नं.653 ते 660,
गुलटेकडी, मार्केट, पोस्ट बॉक्स नं.
1412, पुणे 411 037.
दुरध्वनी 24263985, 24263986

समृद्धी, नवीन मोढा, स्टेट बँकेजवळ,
नांदेड 431 602
दूरध्वनी 285011, 285012

पारस बिल्डींग, दामले चौक, संतोषी
माता, मंदिरा जवळ, अकोला- 415 612
दुरध्वनी 2430469, 2426021

प्लॉट नं. पी-73, एम.आय.डी.सी.
वसाहत, मिरजोळे,
जि. रत्नागिरी 415 612
दुरध्वनी 230520, 230518

नाईक निवास, पहिला मजला,
शिवाजी चौक, उस्मानाबाद 413501
दुरध्वनी 223318, 222067.

चौधरी कॉम्पलेक्स्, चौधरी चौक, कापूस
बाजार, व्ही.एम.व्ही.रोड, अमरावती
444601
दुरध्वनी 2563023, 2562065.

पोपट बिल्डिंग, दुसरा मजला,
पुर्ती बाजार, जटपुरा गेटजवळ,
चंद्रपुर 442401
दुरध्वनी क्र. 255913.

जिल्हा सहकारी बिल्डिंग,
प्लॉट नं. 48, शाहूनगर हौ. सोसायटी,
जळगाव 425 001.
दुरध्वनी 2239488, 2236108,
2221729

विभागीय कार्यालय, (ठाणे)
कृषि उद्योग भवन,
दिनकरराव देसाई मार्ग,
आरे दुग्ध वसाहत, गोरेगाव (पूर्व),
मुंबई 400 065
दुरध्वनी 29272530, 28719304

उपविभागीय कार्यालय :
साधना रत्न, कोटेचा कॉलनी,
जालना रोड, बीड 431 122
दूरध्वनी 223271

खत कारखाने :
रसायनी, ता.पनवेल,
जि.रायगड 410 207
दूरध्वनी 250250

भडगांव रोड,
पाचोरा, जि.जळगाव 424 201
दूरध्वनी 245198, 245209

एमआयडीसी औद्योगिक वसाहत,
प्लॉट नं.बी2/बी 3, पो.बॉ.नं.45,
नांदेड 431 602
दूरध्वनी 226503, 226010

एमआयडीसी औद्योगिक वसाहत,
प्लॉट नं.एफ1/ एफ 2,
वर्धा 442 001
दूरध्वनी 260 515, 260 433

19, एमआयडीसी औद्योगिक वसाहत,
गोकुळ शिरगांव, ता.करवीर,
जि.कोल्हापूर 416 001
दूरध्वनी 2671064, 2672637

सी-51, एमआयडीसी औद्योगिक वसाहत,
जालना 431 203
दूरध्वनी 220722, 221549

पशुखाद्य कारखाने
एमआयडीसी औद्योगिक वसाहत,
प्लॉट क्र. डी-11/52, चिंचवड,
पुणे 411 019
दूरध्वनी 27473552, 27472502

फळप्रक्रिया कारखाने (नोगा) :
बी-17 ते 20 एमआयडीसी औद्योगिक
वसाहत, हिंगणा,
नागपूर 440 016
दूरध्वनी 232416

कृषि अभियांत्रिकी कार्यशाळा :
एमआयडीसी औद्योगिक वसाहत,
प्लॉट क्र. डी-11/52, चिंचवड,
पुणे 411 019
दूरध्वनी 2747256, 27475251

संशोधन व विकास केंद्र पाचोरा :
गिरड रोड, पाचोरा 424 201
जिल्हा जळगाव
दूरध्वनी 44523

कासार्डे संकुल
पो. कासार्डे, ता.कणकवली,
जि. सिंधुदुर्ग
दूरध्वनी 240236

उपकंपनी :
महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लि.
सी-4, एमआयडीसी औद्योगिक
वसाहत, शिवनी,
अकोला 444 104
दूरध्वनी 2258052, 2258053,
2258641, 2258451

महाराष्ट्र इन्सेक्टिसाईड्स लि.
प्लॉट नं. एफ-4, एमआयडीसी
औद्योगिक वसाहत,
पोष्ट-लोटे-परशुराम, ता.खेड,
रत्नागिरी 415 722
दूरध्वनी 272672, 272572